

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α' ΒΑΘΜΟΥ

Ενιαίο Κείμενο Εγκυκλίων 2023

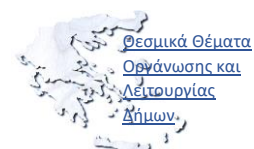
Η ανασκόπηση του έτους αποτελεί πλέον βασική έκδοση της υπηρεσίας μας για την ευσύνοπτη παρουσίαση της θεσμικής και διοικητικής της δραστηριότητα. Το «Ενιαίο Κείμενο Εγκυκλίων 2023», στο οποίο παρατίθεται το σύνολο των εγκυκλίων που εκδόθηκαν κατά λόγο αρμοδιότητας κατά το έτος 2023 και το οποίο αποτελεί συνέχεια της έκδοσης των κειμένων «[Ενιαίο Κείμενο Εγκυκλίων 2018 – 2020](#)», «[Ενιαίο Κείμενο Εγκυκλίων 2021](#)» και «[Ενιαίο Κείμενο Εγκυκλίων 2022](#)», απευθύνεται για πρώτη φορά και στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, με σκοπό συντελέσει στη βέλτιστη λειτουργία των θεσμικών οργάνων των δήμων και των υπηρεσιών τους, στις οποίες στηρίζονται για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

Προσδοκώντας ότι η προσπάθειά μας για ολοκληρωμένη ενημέρωση σας, αφενός για την διοικητική μας δράση αφετέρου για την εξέλιξη της νομοθεσίας που αφορά στα θεσμικά όργανα της Αυτοδιοίκησης, να τύχει ευρείας και θετικής αποδοχής, σας ευχαριστούμε για την πολύτιμη και διαρκή αρωγή σας στα κρίσιμα θέματα που απασχολούν την Αυτοδιοίκηση και ευελπιστούμε στην ίδια αγαστή και αποδοτική συνεργασία μας. Είναι σημαντικό να συνεχίσουμε αταλάντευτα σε αυτή την κατεύθυνση, μεριμνώντας για την ποιότητα και αξιοπιστία του ρόλου της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης.

2

Η Αν.Γενική Διευθύντρια

Μαρία Μωυσίδου

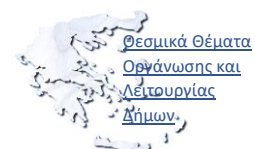

Περιεχόμενα

α.α.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ	ΑΔΑ	ΘΕΜΑ
1	131/α.π.6383/ 26.1.2023	ΡΨΦΛ46ΜΤΛ6-ΟΘΨ	Γνωστοποίηση διατάξεων του ν. 5013/2023 (Α' 12) για τη συμμόρφωση με την αριθμ. 2377/2022 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας
2	291/α.π.21712/ 14.3.2023	ΡΔΒ146ΜΤΛ6-ΑΓΞ	Γνωστοποίηση διατάξεων για τα άρθρα 45, 47, 57 και 58 του ν. 5027/2023
3	5401/α.π.25951/ 27.3.2023	90ΠΛ46ΜΤΛ6-ΡΧ2	Οδηγός για την καταστατική θέση των αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης (αντιμισθίες, αποζημιώσεις, έξοδα παράστασης, άδειες)
4	359/α.π.25787/ 27.3.2023	6Β1Ξ46ΜΤΛ6-Δ64	Ενημέρωση για τη λήξη του θεσμού της υποχρεωτικής διοικητικής υποστήριξης των δήμων
5	452/α.π.31778/ 10.4.2023	Ρ05Ψ46ΜΤΛ6-ΗΝΣ	Αποδοχή της υπ' αριθμ. 37/2023 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
6	478/α.π.34066/ 21.4.2023	9Κ2Ρ46ΜΤΛ6-ΨΝΕ	Εκλογή προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων για τη δημοτική περίοδο έως τις 31.12.2023 (άρθρο 10 του ν. 5043/2023, Α' 91)
7	488/α.π.35496/ 25.4.2023	6ΖΟΞ46ΜΤΛ6-6ΡΨ	Τρόποι σύγκλησης των συλλογικών οργάνων των δήμων Άρθρο 11 του ν. 5043/2023 (Α' 91)

8	518/α.π.38218/ 2.5.2023	99N146MTΛ6-ΟΩΛ	Ενημέρωση επί των κωλυμάτων εκλογιμότητας για τις δημοτικές εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023
9	849/α.π.65437/ 3.8.2023	6Ξ4Λ46MTΛ6-ΖΟ3	Εγκύκλιος ¹ υπ' αριθμ. 849 για τη διενέργεια των εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 για την ανάδειξη ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ
10	866/α.π.66660/ 8.8.2023	6Ω2Α46MTΛ6-ΚΝ5	Ενημέρωση επί διατάξεων για την αδειοδότηση των ήδη κατά τη δημοσίευση του π.δ.99/2017 (Α' 141) λειτουργούντων δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών
11	868/α.π.66775/ 8.8.2023	ΨΘΦ746MTΛ6-Δ2Φ	Αδειοδότηση Κέντρων Διασκέδασης Εφαρμογή άρθρου 80 ΚΔΚ
12	939/α.π.71599/ 31.8.2023	6ΛΤ946MTΛ6-767	Ενημέρωση Πρωτοδικείων για τη διενέργεια των εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 για την ανάδειξη ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ
13	954/α.π.72674/ 5.9.2023	Ε4ΜΕ46MTΛ6-ΣΛΒ	Ενημέρωση Πρωτοδικείων για τη διενέργεια των εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών
14	1005/α.π.75278/ 12.9.2023	ΩΖ6746MTΛ6-3Φ1	Ενημέρωση Πρωτοδικείων που έχουν την έδρα τους στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για την ανακήρυξη των συνδυασμών για τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023

¹ Η επισύναψη του αρχείου.pdf δεν είναι εφικτή λόγω μεγέθους

15	1275/α.π.103635/ 1.12.2023	946246MTΛ6-NAP	Εγκατάσταση αιρετών δημοτικών αρχών Ορκωμοσία νέων Δημοτικών αρχών, Αποποίηση εκλογής, Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών συμβούλων, συμβούλων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων
16	1317/α.π.109105/ 19.12.2023	ΨΡΓΧ46MTΛ6-4M1	Οργάνωση αρμοδιοτήτων των δήμων μετά την κατάργηση των ν.π.δ.δ. και των κοινοφελών επιχειρήσεων των δήμων (ν. 5056/2023)
17	1333/α.π.110822/ 27.12.2023	ΨΠΒΖ46MTΛ6-P90	Αντιδήμαρχοι
18	1334/α.π.110936/ 27.12.2023	6ΛΚΧ46MTΛ6-ΔΝ4	Εξόφληση ή ρύθμιση οφειλών των αιρετών των δημοτικών αρχών – άρθρο 11 του ν. 4804/2021

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ**

Γνωστοποίηση διατάξεων του ν. 5013/2023 (Α΄12) για τη συμμόρφωση με την αριθμ. 2377/2022 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας

Αριθμός Εγκυκλίου:131

Α.Π.: 6383/26-01-2023

Α.Δ.Α.:

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Α. Άρθρα 31 και 37 παρ.2 του ν. 5013/2023 - Αρμοδιότητες που ασκούνται από την Οικονομική Επιτροπή των Δήμων	3
Β. Άρθρα 32 και 37 παρ. 1 του ν. 5013/2023 - Θητεία της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής των δήμων και χρόνος διεξαγωγής εκλογής των μελών τους	6
Γ. Άρθρο 36 του ν. 5013/2023 - Ρύθμιση κυκλοφορίας με αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου. Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 82 του ν. 3463/2006	7

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο υποχρέωσης συμμόρφωσης της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις και δεδομένου ότι με την αριθμ. 2377/2022 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου Επικρατείας¹, κρίθηκε ως αντισυνταγματική η μεταφορά σημαντικού οικονομικού αντικειμένου αρμοδιοτήτων του δημοτικού συμβουλίου στην οικονομική επιτροπή των δήμων, βάσει των νόμων 4623/2019 (Α' 134) και 4625/2019 (Α' 139), οι ανωτέρω αρμοδιότητες εξετάσθηκαν εκ νέου διεξοδικά και με το ν. 5013/2023 (Α' 12) μεγάλη πλειοψηφία αυτών μεταβιβάζεται εκ νέου στο δημοτικό συμβούλιο, στη βάση του γενικού τεκμηρίου αρμοδιότητας² και αφαιρείται από τον κατάλογο αρμοδιοτήτων της οικονομικής επιτροπής.

Με την παρούσα εγκύκλιο, παρέχεται ενημέρωση για τις αλλαγές που επήλθαν με τις διατάξεις του ν. 5013/2023 αναφορικά με τα ακόλουθα ζητήματα:

Α. Άρθρα 31 και 37 παρ. 2 - Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής των Δήμων - Έγκριση αποφάσεων Δημάρχων από το δημοτικό συμβούλιο.

Β. Άρθρα 32 και 37 παρ. 1 - Θητεία της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής δήμων και χρόνος διεξαγωγής εκλογής των μελών τους.

Γ. Άρθρο 36 - Ρύθμιση κυκλοφορίας με αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου. Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 82 του ν. 3463/2006.

Α. Άρθρα 31 και 37 παρ.2 του ν. 5013/2023 - Αρμοδιότητες που ασκούνται από την Οικονομική Επιτροπή των Δήμων

Ι. Με την παρ. 1 του άρθρου 31, η Οικονομική Επιτροπή ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Καταρτίζει και δημοσιεύει με πράξη του Προέδρου της, τον κανονισμό λειτουργίας της.

β) Συντάσσει και εισηγείται το σχέδιο του προϋπολογισμού και ελέγχει την πρόοδο υλοποίησής του. Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του Δήμου. Η έκθεση αυτή, στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του Δήμου.

γ) Εγκρίνει τον απολογισμό του Δήμου.

δ) [Καταργείται].

ε) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το πολυετές σχέδιο αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του δήμου και έχει την ευθύνη και την αποφασιστική αρμοδιότητα για την υλοποίησή του. Για την ετήσια πρόοδο υλοποίησης του σχεδίου, ο Πρόεδρος της Οικονομικής

¹ Για την εν λόγω απόφαση σας παραπέμπουμε στον εξής σύνδεσμο:

http://www.adjustice.gr/webcenter/faces/wcnav_externalId/search-caselaws?_adf.ctrl-state=19g60cejsk_4&_afzLoop=53718446426533800#

² Βλ. σχετικά την Ανάλυση Συνεπειών ρυθμίσεων της εν λόγω ρύθμισης, www.hellenicparliament.gr

Επιτροπής ενημερώνει το δημοτικό συμβούλιο, σε ειδική συνεδρίαση, κατά τον μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους.

στ) Αποφασίζει για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν σε έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους του Δήμου ή δημόσιους υπαλλήλους.

ζ) Ασκή τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, πλην των περιπτώσεων της απευθείας ανάθεσης, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δημάρχου και αποφασίζει για την έγκριση και παραλαβή των πάσης φύσεως μελετών του Δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 189 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

η) Αποφασίζει για την υποβολή προτάσεων εκ μέρους του Δήμου για τη χρηματοδότηση ή επιχορήγηση δράσεων, προγραμμάτων και αντίστοιχων έργων από εθνικούς πόρους, πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οποιουδήποτε άλλου φορέα και αποφασίζει, όπου απαιτείται, για την αποδοχή χρηματοδότησης ή επιδότησης ή επιχορήγησης πράξεων που εντάσσονται στα πάσης φύσεως αναπτυξιακά προγράμματα ή προγράμματα επιχορήγησης.

θ) [Καταργείται].

ι) Αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά, πλην των περιπτώσεων δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και του Δήμου, στις οποίες η άσκηση ενδίκων μέσων είναι υποχρεωτική. Επίσης, αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο ποσό έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το δημοτικό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου. Η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για τις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, πλην αυτών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το δημοτικό συμβούλιο.

ια) Αποφασίζει για:

i. Τη μετακίνηση και την έγκριση της αποζημίωσης των δαπανών μετακίνησης του δημάρχου, των αντιδημάρχων και των δημοτικών συμβούλων, εκτός της έδρας του Δήμου για εκτέλεση υπηρεσίας. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτρέπεται να μετακινηθεί εκτός έδρας ο Δήμαρχος, ο Αντιδήμαρχος ή μέλος του δημοτικού συμβουλίου χωρίς προηγούμενη απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Στις περιπτώσεις αυτές, η επιτροπή αποφασίζει στην αμέσως επόμενη συνεδρίασή της, αν η μετακίνηση ήταν επιβεβλημένη ή όχι.

ii. Την καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης σε ιδιώτες μέλη επιτροπών ή ομάδων εργασίας ή ομάδων διοίκησης έργου, που συγκροτούνται από την Εκτελεστική

Επιτροπή ή τον Δήμαρχο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαρ. Δ.9 του ν. 4336/2015 (Α' 94).

ιβ) Αξιολογεί και μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, διαπραγματεύεται με αυτά τον καθορισμό των όρων δανειοδότησης και υποβάλλει σχετική εισήγηση προς το δημοτικό συμβούλιο.

ιγ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων του Δήμου, με την επιφύλαξη της περ. βε' της παρ. 1Β του άρθρου 73, αξιολογεί την υλοποίησή τους και εισηγείται τροποποιήσεις, όπου απαιτούνται. Οι κανονιστικές αποφάσεις αξιολογούνται υποχρεωτικά από την οικονομική επιτροπή κάθε δύο (2) χρόνια, από την έναρξη ισχύος τους.

ιδ) Αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσους δήμους είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι με μηνιαία αντιμισθία είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια. Μπορεί, επίσης, να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία. Με απόφασή της, είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του Δήμου και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 281 του ν. 3463/2006 (Α' 114).

ιε) Αποφασίζει για:

i. [Καταργείται],

ii. τη διευκόλυνση οφειλετών για ποσά άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, κατά το άρθρο 170 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

iii. [Καταργείται],

iv. την παραχώρηση εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και μέσων προς τις κοινωφελείς επιχειρήσεις, κατά την παρ. 4 του άρθρου 259 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

ιστ) Αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών προς τον Δήμο.

ιζ) [Καταργείται].

ιη) Αποφασίζει για την αποδοχή πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεων, επιχορηγήσεων, συμπεριλαμβανομένων κατανομών Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, επιδοτήσεων, δωρεών προς τον Δήμο και αποφάσεων ένταξης πράξεών του σε αναπτυξιακά προγράμματα, καθώς και για την παροχή δεσμευτικής εισήγησης αναμόρφωσης του προϋπολογισμού, κατά τη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου έκτου της από 22.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 161), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4722/2020 (Α' 177).

ιθ) [Καταργείται].

κ) [Καταργείται].

κα) [Καταργείται].

κβ) Αποφασίζει για το σύνολο των αρμοδιοτήτων του Δήμου που έχουν ανατεθεί με τον ν. 4375/2016 (Α' 51) και την παρ. 10 του άρθρου 14 του ν. 4332/2015 (Α' 76).

κγ) [Καταργείται].

κδ) [Καταργείται].

Σημειώνεται ότι η παρούσα ρύθμιση, αναφορικά με τη μεταβολή των αρμοδιοτήτων της Οικονομικής Επιτροπής και τη μεταφορά τους στο δημοτικό συμβούλιο, ισχύει από 19-1-2023, ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 5013/2023 στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 45 «Έναρξη ισχύος» αυτού.

II. Με τις νέες διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 5013/2023, το **δημοτικό συμβούλιο μπορεί**, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και **με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του**, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο τις κατά τα ανωτέρω αρμοδιότητες.

Επιπλέον, στην παρ. 4 του άρθρου 31 του ανωτέρω νόμου προβλέπεται ότι η Οικονομική Επιτροπή, **με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της, μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο** για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω ρυθμίσεις, επίσης, ισχύουν από 19-1-2023, ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 5013/2023 στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 45 «Έναρξη ισχύος» αυτού.

III. Έγκριση αποφάσεων δημάρχων, κατ' άρθρο 58 παρ. 2 του ν. 3852/2010, από το δημοτικό συμβούλιο

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 5013/2023, οι αποφάσεις δημάρχων που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και αφορούν αρμοδιότητες της οικονομικής επιτροπής οι οποίες από 19-1-2023 μεταφέρθηκαν στο δημοτικό συμβούλιο, δυνάμει του άρθρου 31 του ίδιου νόμου, εγκρίνονται από το **δημοτικό συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίαση από την έναρξη ισχύος του ν. 5013/2023**.

B. Άρθρα 32 και 37 παρ. 1 του ν. 5013/2023 - Θητεία της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής των δήμων και χρόνος διεξαγωγής εκλογής των μελών τους.

Με το άρθρο 32 του ν. 5013/2023 σε συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 37 του ίδιου νόμου, η **θητεία** οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής είναι **ετήσια**.

Το δημοτικό συμβούλιο, την πρώτη **Κυριακή του Ιανουαρίου κάθε έτους**, εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις δεν έχουν άμεση εφαρμογή, αλλά θα ισχύουν για τις δημοτικές αρχές που θα προκύψουν από τις εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023.

Γ. Άρθρο 36 του ν. 5013/2023 - Ρύθμιση κυκλοφορίας με αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου. Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 82 του ν. 3463/2006

Με το άρθρο 36 του ν. 5013/2023, ψηφίστηκε μια επιβεβαιωτικού χαρακτήρα ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία **οι αποφάσεις που αφορούν την κυκλοφορία λαμβάνονται από το δημοτικό συμβούλιο**, μετά από εισήγηση της επιτροπής ποιότητας ζωής του δήμου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 52 του ν. 2696/1999 (Α' 57).

Ειδικότερα, η εν λόγω ρύθμιση έχει αμιγώς επιβεβαιωτικό χαρακτήρα, καθώς με το άρθρο 94 του ν. 4685/2020 (Α' 92), στις εισηγητικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής είχε επανέλθει αυτή της εισήγησης στο δημοτικό συμβούλιο σχεδίου κανονιστικών αποφάσεων του άρθρου 82 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114). **Συνεπώς, η εφαρμογή της εν λόγω διάταξης ανατρέχει στις 7.5.2020, ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4685/2020 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.**

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους.

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Νάσaina Δέσποινα	213 13 64378
Αντωνίου Δημήτρης	213 13 64346
Γαλάνης Κώστας	213 13 64348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 13 64337
Διαμάντη Μαρία	213 13 64390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 13 64332
Οικονομίδης Δημήτρης	213 13 64313
Ντάβα Ρένια	213 13 64027

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον ιστότοπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Γενικός Γραμματέας

Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Αποδέκτες:

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού

2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Γνωστοποίηση διατάξεων για τα άρθρα
45, 47, 57 και 58 του ν. 5027/2023

Αριθμός Εγκυκλίου: 291
Α.Π.: 21712/14-03-2023
Α.Δ.Α.:

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	3
Άρθρο 45 – Προγραμματικές συμβάσεις – Τροποποίηση της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010	3
Άρθρο 47 - Προϋποθέσεις αναγνώρισης οικισμού ως δημοτικής κοινότητας - Αντικατάσταση της παρ. 6 του άρθρου 283 του ν. 3852/2010	3
Άρθρο 57 - Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 64 του ν. 4954/2022	4
Άρθρο 58 - Κωλύματα εκλογιμότητας όσων έχουν παυθεί από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4804/2021	4

Εισαγωγή

Με την παρούσα εγκύκλιο παρέχεται ενημέρωση για τις αλλαγές που επήλθαν με τις διατάξεις του ν. 5027/2023 (Α' 48) αναφορικά με τα ακόλουθα ζητήματα:

- Άρθρο 45 – Προγραμματικές συμβάσεις – Τροποποίηση της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010.
- Άρθρο 47 - Προϋποθέσεις αναγνώρισης οικισμού ως δημοτικής κοινότητας - Αντικατάσταση της παρ. 6 του άρθρου 283 του ν. 3852/2010.
- Άρθρο 57 - Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 64 ν. 4954/2022.
- Άρθρο 58 - Κωλύματα εκλογιμότητας όσων έχουν παυθεί από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα Ο.Τ.Α. α' βαθμού - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4804/2021.

Άρθρο 45 – Προγραμματικές συμβάσεις – Τροποποίηση της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

Με τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 5027/2023 επήλθαν οι αναγκαίες προσαρμογές, λόγω της ανάληψης αρμοδιοτήτων του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης από τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 63 του ν. 4954/2022 (Α' 136). Στο πλαίσιο αυτό, στις προγραμματικές συμβάσεις στις οποίες μετέχει το δημόσιο, η εκπροσώπηση δύναται να πραγματοποιείται από τον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση, αντί του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 5027/2023 προσαρμόζεται το άρθρο 100 του ν. 3852/2010 στις αλλαγές που επήλθαν την **16-12-2021** με το άρθρο 45 του ν. 4873/2021 (Α' 248).

Ειδικότερα, στις διατάξεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 υπήρχε ρητή ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι προγραμματικές συμβάσεις, στις οποίες ένας εκ των συμβαλλομένων είναι Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού, εξαιρούνταν από τον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 225 του ν. 3852/2010. Με το άρθρο 45 του ν. 4873/2021, όμως, προστέθηκε στο άρθρο 225 του ν. 3852/2010 περί υποχρεωτικού ελέγχου, περίπτωση (η) σύμφωνα με την οποία **οι πάσης φύσεως προγραμματικές συμβάσεις**, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ χωρίς τον Φ.Π.Α., υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας από την οικεία ΑΥΕ Ο.Τ.Α.

Στο πλαίσιο αυτό για την αποφυγή ερμηνευτικών ζητημάτων ως προς την υπαγωγή ή μη στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας της σύναψης των προγραμματικών συμβάσεων στις οποίες ένας εκ των συμβαλλομένων είναι Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού, η σχετική ρητή εξαίρεση υπαγωγής στον υποχρεωτικό έλεγχο διαγράφηκε από το άρθρο 100 του ν. 3852/2010.

Άρθρο 47 - Προϋποθέσεις αναγνώρισης οικισμού ως δημοτικής κοινότητας - Αντικατάσταση της παρ. 6 του άρθρου 283 του ν. 3852/2010

Με τις διατάξεις του άρθρου 47 του ν. 5027/2023 εξειδικεύτηκαν οι προϋποθέσεις αναγνώρισης οικισμού ως δημοτικής κοινότητας, ώστε να μην είναι ανέλεγκτη η δημιουργία νέων δημοτικών κοινοτήτων.

Στο πλαίσιο αυτό οι προϋποθέσεις που τίθενται με τη νέα ρύθμιση αποσκοπούν στην αναγκαιότητα ύπαρξης κοινών χαρακτηριστικών μεταξύ των δημοτικών κοινοτήτων, τα οποία ανάγονται σε αναπτυξιακούς, συγκοινωνιακούς, ιστορικούς και πληθυσμιακούς όρους, ώστε οι δημοτικές κοινότητες να μπορούν να επιτελούν με τον καλύτερο τρόπο τις αρμοδιότητές τους.

Με τις νέες ρυθμίσεις **οικισμός που έχει απογραφεί ως αυτοτελής, μπορεί να αποτελέσει δημοτική κοινότητα, εφόσον** συντρέξουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- α) έχει μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων,
- β) έχει προηγηθεί εισήγηση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, το οποίο στηρίζεται σε αναπτυξιακούς, συγκοινωνιακούς ή ιστορικούς λόγους,
- γ) εκδοθεί προεδρικό διάταγμα, με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 57 - Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Τροποποίηση της παρ.3 του άρθρου 64 του ν. 4954/2022

Με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 5027/2023 επιβεβαιώνεται ότι για το μεταβατικό στάδιο και μέχρι την έναρξη της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. όπου στο άρθρο 131 του ν. 4555/2018 (Α' 133) αναφέρεται Συντονιστής ή Επόπτης Ο.Τ.Α., νοείται ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Επιπλέον, στο ίδιο άρθρο επιβεβαιώνεται ότι μέχρι την έναρξη της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας, ο Συντονιστής που άσκησε ή ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ασκεί καθήκοντα Επόπτη Ο.Τ.Α δεν μπορεί να εκλεγεί ή να είναι δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδρος δημοτικών κοινοτήτων, στους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

Άρθρο 58 - Κωλύματα εκλογιμότητας όσων έχουν παυθεί από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα Ο.Τ.Α. α' βαθμού - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4804/2021

Με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 5027/2023 θεσπίζεται κώλυμα υποψηφιότητας για την αμέσως επόμενη δημοτική περίοδο στους αιρετούς που έχουν παυθεί από το αξίωμά τους, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 237 του ν. 3852/2010 (Α'87). Με τον τρόπο αυτό συμπληρώνεται το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο προβλέπει το κώλυμα αυτό για τους αιρετούς που είχαν τεθεί σε έκπτωση, ως πειθαρχική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 233 του ν. 3852/2010, ή ως διοικητικό μέτρο σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 236 του ν. 3852/ 2010.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

**Ο Γενικός Γραμματέας
Εσωτερικών και Οργάνωσης**

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Ελληνική Δημοκρατία
Υπουργείο Εσωτερικών
Γενική Γραμματεία Εσωτερικών και Οργάνωσης
Γενική Διεύθυνση Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Τμήμα Οργάνωσης Τ.Α. Α΄ Βαθμού

**Οδηγός για την καταστατική θέση των αιρετών της
πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης
(αντιμισθίες, αποζημιώσεις, έξοδα παράστασης, άδειες)**

Αθήνα
Μάρτιος 2023

Αριθμός Εγκυκλίου: 5401
Α.Π.: 25951/27.03.2023
ΑΔΑ: 90ΠΛ46ΜΤΛ6-ΡΧ2

Περιεχόμενα

Συνομογραφίες	5
Πρόλογος	6
Μέρος Α΄: Απολαβές αιρετών πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης	9
1. Αντιμισθία αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης	9
1.1 Γενικά για την αντιμισθία	9
1.2 Δικαιούχοι και ύψος αντιμισθίας	9
1.3. Επιλογή αντιμισθίας ή μισθού οργανικής θέσης	13
1.4. Κρατήσεις επί της αντιμισθίας	16
1.5. Ασφαλιστικές εισφορές	17
1.6. Λήψη αντιμισθίας από πρόσωπα τα οποία είναι συνταξιούχοι	19
2. Αποζημιώσεις μελών δημοτικού συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου	21
3. Έξοδα κίνησης προέδρων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων	23
4. Μετακινήσεις αιρετών	24
5. Έξοδα παράστασης μελών διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων	25
5.1. Μέλη διοικητικού συμβουλίου δημοτικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου	25
5.2. Μέλη διοικητικού συμβουλίου των σχολικών επιτροπών	27
5.3. Μέλη διοικητικού συμβουλίου δημοτικού ιδρύματος	27
5.4. Μέλη διοικητικού συμβουλίου συνδέσμου	29
5.5. Μέλη διοικητικού συμβουλίου δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων	31
5.6. Ανώνυμες εταιρίες δήμων	32
5.7. Μέλη διοικητικού συμβουλίου Δ.Ε.Υ.Α.	33
5.8. Ασφαλιστικές εισφορές προσώπων που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα	34
Μέρος Β΄: Ειδική άδεια αιρετών πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης	35
6. Ειδική άδεια αιρετών που έχουν υπαλληλική ιδιότητα	35
6.1. Σκοπός χορήγησης της ειδικής άδειας των άρθρων 93 και 93 Α του ν. 3852/2010	35
6.2. Έννοια υπαλληλικής ιδιότητας	36
6.3. Έννοια και δικαιούχοι της ειδικής άδειας των παρ. 1 και 2 του άρθρου 93 για όλη τη διάρκεια της αιρετής θητείας. Εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010	38
6.4. Δικαιούχοι της ειδικής άδειας των άρθρων 93 παρ. 5 και 93Α του ν. 3852/2010	41
6.5. Δικαιούχοι αδειας για συμμετοχή σε συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων	45
6.6. Δικαιούχοι αδειας για συμμετοχή σε συνεδριάσεις επιτροπών του δήμου και λοιπών συλλογικών οργάνων	45
6.7. Δικαιώματα μετάθεσης και απόσπασης αιρετών	48

Παράρτημα: Παράθεση ισχύουσας νομοθεσίας.....	50
Άρθρο 92 «Αντιμισθία αιρετών» του ν. 3852/ 2010 (Α' 87).....	50
Άρθρο 93 «Ειδική άδεια κατά τη διάρκεια της θητείας των αιρετών του δήμου που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα» του ν. 3852/ 2010 (Α' 87).....	53
Άρθρο 93Α «Ειδική άδεια και αντιμισθία προέδρων δημοτικών συμβουλίων» του ν. 3852/2010 (Α' 87).....	56
Άρθρο 242 «Έξοδα παράστασης - Αποζημίωση μελών» του ν. 3463/2006 (Α' 114).....	57
Άρθρο 230 «Έξοδα παράστασης - αποζημίωση μελών» του ν. 3463/ 2006 (Α' 114).....	58
Άρθρο 248 «Έξοδα παράστασης και κίνησης» του ν. 3463/2006 (Α' 114).....	59
Άρθρο 255, παρ. 5 «Διοίκηση» του ν. 3463/2006 (Α' 114).....	60
Άρθρο 3, παρ. 9 και 10 «Επιχειρήσεις ύδρευσης - αποχέτευσης» του ν. 1069/1980 (Α' 191).....	61
Άρθρο 22 «Ασφάλιση αιρετών» του ν. 4488/2017 (Α' 137).....	62

Συντομογραφίες

Α.Δ.Α.: Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης

Ελ. Συν. Τμ.: Ελεγκτικό Συνέδριο Τμήμα

Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ.: Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών

Κ.Ε.Δ.Ε.: Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος

κ.υ.α.: κοινή υπουργική απόφαση

ν.: νόμος

ν.π.δ.δ.: νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου

ν.π.ι.δ.: νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου

ΝΣΚ: Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

παρ.: παράγραφος

π.δ.: προεδρικό διάταγμα

Π.Ε.Δ.: Περιφερειακή Ένωση Δήμων

Ο.Τ.Α.: Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Τ.Υ.Δ.Κ.Υ.: Ταμείο Υγείας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων

Υ.Ο.Δ.Δ.: Υπαλλήλων Ειδικών Θέσεων και Οργάνων Διοίκηση Φορέων του Δημοσίου και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα

e-ΕΦΚΑ: Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης

Πρόλογος

Η Γενική Γραμματεία Εσωτερικών και Οργάνωσης του Υπουργείου Εσωτερικών με την έκδοση του παρόντος Οδηγού επιδιώκει την παροχή πλήρους και έγκυρης ενημέρωση στους αιρετούς της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης και στις δημοτικές υπηρεσίες, αναφορικά με τις κάθε είδους απολαβές και ειδικές άδειες που δικαιούνται οι αιρετοί των δήμων (δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων, δημοτικοί σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων), οι συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης καθώς και οι πρόεδροι και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων, προκειμένου να ασκούν απρόσκοπτα τα καθήκοντά τους.

Η σύνταξη του παρόντος Οδηγού κρίθηκε απολύτως αναγκαία, καθώς το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δημιουργεί δυσκολία στην εφαρμογή του, λόγω των αλλεπάλληλων αλλαγών τις οποίες έχει δεχθεί, της πολυπλοκότητας και του εύρους του, αφού πτυχές του άπτονται των αρμοδιοτήτων περισσότερων Υπουργείων. Ο Οδηγός αποτελεί προϊόν συνεργασίας με συναρμόδιες υπηρεσίες (το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το Υπουργείο Οικονομικών και την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων), τις οποίες ευχαριστούμε για τη συνεισφορά τους στη σύνταξη του παρόντος για θέματα αρμοδιότητάς τους.

Ειδικότερα, ο Οδηγός διαρθρώνεται σε δύο κύρια μέρη:

- Στο πρώτο μέρος, παρουσιάζονται θέματα απολαβών των αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, όπως αντιμισθίες δημάρχων, αντιδημάρχων και προέδρων δημοτικών συμβουλίων, αποζημιώσεις προέδρων, αντιπροέδρων και μελών διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων, έξοδα κίνησης προέδρων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων κ.ά. Επίσης, στο μέρος αυτό αναπτύσσονται θέματα που αφορούν σε φορολογικές κρατήσεις και ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και ζητήματα σχετικά με τη λήψη αντιμισθίας από πρόσωπα τα οποία είναι συνταξιούχοι.
- Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται θέματα αναφορικά με τις άδειες για τη διευκόλυνση άσκησης των καθηκόντων των αιρετών. Στο παράρτημα, τέλος, παρατίθεται η κυριότερη ισχύουσα νομοθεσία.

Για περισσότερες πληροφορίες και διευκρινίσεις αναφορικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στον παρόντα Οδηγό, **παρακαλούμε να απευθύνεστε:**

- Για θέματα αναφορικά με **ασφαλιστικές εισφορές καθώς και λήψη αντιμισθίας ή λοιπών αποζημιώσεων από πρόσωπα τα οποία είναι συνταξιούχοι** (κεφάλαια 1.5, 1.6 και 5.8), στο **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων/Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων/Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης** (e-mail: gendirka@ypakp.gr).
- Για θέματα αναφορικά με **κρατήσεις και φορολόγηση των αποδοχών** (Κεφάλαιο 1.4), στην **Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων/ Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης** (e-mail: gdtaxadm@aaade.gr).
- Για θέματα αναφορικά με το **ύψος των αποδοχών των αιρετών οργάνων των δήμων, καθώς και των εξόδων παράστασης** προέδρων, αντιπροέδρων και μελών διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων (κεφάλαια 1.2 και 5.1 έως 5.7), στη **Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών** (e-mail: oikonomika.ota@ypes.gr), καθώς και στο **Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής/ Γενικό Λογιστήριο/Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού** (e-mail: d22@glk.gr).
- Για θέματα που αφορούν **στο ύψος των εξόδων κίνησης προέδρων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων** (κεφάλαιο 3), στη **Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών** (e-mail: oikonomika.ota@ypes.gr).
- Για θέματα που αφορούν στην καταστατική θέση **μελών συλλογικών οργάνων διοίκησης των δημοτικών νομικών προσώπων**, στη **Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης/Τμήμα Νομικών Προσώπων Τοπικής Αυτοδιοίκησης** (e-mail: info@ypes.gr).

Για λοιπά θέματα που αφορούν στις **αντιμισθίες και τις ειδικές άδειες αιρετών**, στη Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης/Τμήμα Οργάνωσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού του Υπουργείου Εσωτερικών (e-mail: info@ypes.gr) και στους παρακάτω υπαλλήλους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Νάσσινα Δέσποινα	213 136 4378
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Γενικός Γραμματέας Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Μέρος Α΄: Απολαβές αιρετών πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης

1. Αντιμισθία αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης

1.1 Γενικά για την αντιμισθία

Μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» (ν. 3852/2010, [Α΄ 87](#)), από 1^η Ιανουαρίου 2011, οι αιρετοί της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης (δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι¹, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων), αντί των εξόδων παράστασης τα οποία ελάμβαναν μέχρι τότε, λαμβάνουν πλέον αντιμισθία. Η διαφορά της αντιμισθίας με τα έξοδα παράστασης² είναι ότι η αντιμισθία χορηγείται για την κάλυψη των απαιτούμενων εξόδων για τη διαβίωση του αιρετού και της οικογένειάς του, προκειμένου αυτός να ασκεί απρόσκοπτα τα καθήκοντά του, ενώ τα έξοδα παράστασης, κατά πάγια νομολογιακή και θεωρητική αντίληψη,³ δεν συνιστούν μισθό, καθώς ο σκοπός χορήγησής τους συνίσταται στην αντιμετώπιση των αυξημένων προσωπικών δαπανών που συνεπάγεται η ενάσκηση των καθηκόντων του αιρετού. Η καθιέρωση της αντιμισθίας στους αιρετούς των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. είναι αλληλένδετη, κατ' αρχήν, με την καθιέρωση λήψης υποχρεωτικής ειδικής άδειας άνευ αποδοχών καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους από την υπηρεσία, για όσους αιρετούς φέρουν την υπαλληλική ιδιότητα.

1.2 Δικαιούχοι και ύψος αντιμισθίας

Σύμφωνα με την παρ. 1 του [άρθρου 92](#) του ν. 3852/2010, οι **δήμαρχοι**, οι **έμμισθοι αντιδήμαρχοι**⁴ και οι **πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων** λαμβάνουν αντιμισθία, η οποία

¹ Αναφορικά με τους αντιδημάρχους βλ. τις υπ' αρ. 809/ α.π.85741/19.11.2021 (Α.Δ.Α.: [ΨΟ3Μ46ΜΤΛ6-1ΥΡ](#)), 48/α.π.22119/07.04.2020 (Α.Δ.Α.: [9ΚΒΖ46ΜΤΛ6-ΕΞΦ](#)) και 82/α.π.59633/20.08.2019 (Α.Δ.Α.: [ΨΨ3Ψ465ΧΘ7-5ΑΜ](#)) εγκυκλίου του Υπουργείου Εσωτερικών.

² Έξοδα παράστασης εξακολουθούν να λαμβάνουν πρόεδροι και αντιπρόεδροι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των δήμων.

³ Σχετ. οι αρ. [206/2001](#) και [13/1997](#) γνωμοδοτήσεις του Ν.Σ.Κ. Σύμφωνα με την τελευταία γνωμοδότηση «η διάκριση μεταξύ εξόδων παράστασης και του μισθού είναι σύμφωνα με την πάγια θεωρητική και νομολογιακή αντίληψη ότι, ενώ τα πρώτα χορηγούνται για την αντιμετώπιση των αυξημένων προσωπικών δαπανών που συνεπάγεται το αξίωμα του δικαιούχου λειτουργού, αντιθέτως ο μισθός χορηγείται για την κάλυψη των απαιτούμενων εξόδων για τη διαβίωση του ίδιου του λειτουργού και της οικογένειάς του».

⁴ Σημειώνεται η εξαίρεση από τον ανωτέρω κανόνα με τη δυνατότητα του δημάρχου να ορίσει και άμισθους αντιδημάρχους, σύμφωνα με το άρθρο 59, παρ. 7 του ν. 3852/2010 ([Α΄ 87](#)), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 47 του ν. 4647/2019 ([Α΄ 204](#)) και, τελικά, με το άρθρο 98 του ν. 4842/2021 ([Α΄ 190](#)). Πρόκειται για μια νέα κατηγορία αντιδημάρχων, των οποίων το αξίωμα είναι τιμητικό και άμισθο, και η οποία θεσπίστηκε για λόγους ενδυνάμωσης της εύρυθμης λειτουργίας των δήμων και της αποτελεσματικότερης άσκησης των αρμοδιοτήτων του δημάρχου.

καταβάλλεται από το δήμο. Επίσης, αντιμισθία λαμβάνουν οι συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 77 του ν. 3852/ 2010 ([Α' 87](#)).

Το ύψος της αντιμισθίας των δημάρχων καθορίζεται με την υπ' αριθ. 54698/5.10.2018 ([Β' 4704](#)) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών⁵, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 72865/10.12.2018 ([Β' 5726](#)) όμοια απόφαση. Με τις προαναφερθείσες αποφάσεις, εκτός από το ύψος της αντιμισθίας των δημάρχων, ανάλογα με το πληθυσμό του δήμου, ορίζεται ότι οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι λαμβάνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της αντιμισθίας που αναλογεί στο δήμαρχο, ενώ οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το είκοσι ένα τοις εκατό (21%) αυτής. Η αντιμισθία του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης είναι ισόποση με την αντιμισθία του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου⁶.

Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό της αντιμισθίας λαμβάνεται υπόψη ο **μόνιμος πληθυσμός** του δήμου, καθώς και ότι τα αποτελέσματα απογραφής πληθυσμού που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, επέρχονται **από την έναρξη της νέας δημοτικής περιόδου**⁷.

Η λήψη αντιμισθίας δεν έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, εφόσον οι δήμαρχοι, οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι, οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων και οι συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης έχουν τη δυνατότητα, με σχετική αίτησή τους προς την οικονομική υπηρεσία του δήμου, να την αρνηθούν ή να την παραχωρήσουν για οποιονδήποτε κοινωνικό σκοπό.⁸

Οι αποδοχές των αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, όπως διαμορφώνονται σήμερα, βάσει των προαναφερόμενων κοινών υπουργικών αποφάσεων, αποτυπώνονται στον Πίνακα 1.⁹

Επισημαίνεται ότι οι άμισθοι αντιδήμαρχοι: α) δεν δικαιούνται αντιμισθίας ή οποιασδήποτε άλλης οικονομικής απολαβής (άρθρο 59, παρ. 7 του ν. 3852/2010) και β) δεν δικαιούνται ειδικής άδειας (άρθρο 92, παρ. 5, τελευταίο εδάφιο του ν. 3852/ 2010).

⁵ Άρθρο 22, παρ. 2 του ν. 4354/2015 ([Α' 176](#)), όπως αναριθμήθηκε με την παρ. 3, του άρθρου δεύτερου του ν. 4405/2016 ([Α' 129](#)).

⁶ Άρθρο 77, παρ. 6 του ν. 3852/2010. βλ. και υπ' αρ. 1/α.π. 661/ 7.1.2020 (Α.Δ.Α.: [Ο82Μ46ΜΤΛ6-ΩΤ2](#)) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

⁷ Άρθρο 283, παρ. 12 του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 68 του ν.4604/2019 ([Α' 50](#)).

⁸ [Άρθρο 92](#), παρ. 10 του ν. 3852/2010.

⁹ Σχετ. οι κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών υπ' αριθ. 54698/2018 ([Β' 4704](#)) και 72865/2018 ([Β' 5726](#)), οι οποίες εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015 ([Α' 176](#)), όπως αναριθμήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4405/2016 ([Α' 129](#)).

Πίνακας 1	
Αντιμισθία αιρετών πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης (βάσει των υπ' αριθ. 54698/05.10.2018 και 72865/19.12.2018 κ.υ.α.)	
Δήμαρχοι δήμων με πληθυσμό πάνω από 100.000 κατοίκους	4.275,00 €
Δήμαρχοι δήμων με πληθυσμό από 20.000-100.000 κατοίκους	3.420,00 €
Δήμαρχοι δήμων με πληθυσμό κάτω από 20.000 κατοίκους	2.565,00 €
Έμμισθοι αντιδήμαρχοι δήμων με πληθυσμό πάνω από 100.000 κατοίκους	2.137,50 €
Έμμισθοι αντιδήμαρχοι δήμων με πληθυσμό από 20.000 - 100.000 κατοίκους	1.710,00 €
Έμμισθοι αντιδήμαρχοι δήμων με πληθυσμό κάτω από 20.000 κατοίκους	1.282,50 €
Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης δήμων με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων	897,75 €
Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης δήμων με πληθυσμό από 20.000 - 100.000 κατοίκους	718,20 €
Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης δήμων κάτω των 20.000 κατοίκων	538,65 €

Σημειώνεται ότι η καταβολή της αντιμισθίας άρχεται:

- για τους δημάρχους, από την ημερομηνία εγκατάστασης της δημοτικής αρχής,
- για τους έμμισθους αντιδημάρχους, από την ημερομηνία δημοσίευσης των αποφάσεων ορισμού τους,¹⁰
- για τους προέδρους των δημοτικών συμβουλίων, από την ημερομηνία εκλογής τους στο συγκεκριμένο αξίωμα,

¹⁰ Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. 809/ α.π.85741/19.11.2021 (Α.Δ.Α.: [ΨΟ3Μ46ΜΤΛ6-1ΥΡ](#)) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

- για τους συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης, από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης εκλογής τους.¹¹

Επιπλέον, θέτουμε υπόψιν σας τις ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις για τον ακριβή υπολογισμό του ύψους της αντιμισθίας:

- + Η αντιμισθία που δικαιούνται τα αιρετά όργανα των δήμων, τα οποία χαρακτηρίζονται ως **Άτομα με Αναπηρίες**, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, προσαυξάνεται κατά 20%.¹² Για την εφαρμογή της διάταξης αρκεί από τους ενδιαφερόμενους η προσκόμιση απόφασης της οικείας υγειονομικής επιτροπής.¹³
- + Αν οι δήμαρχοι, οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων **έχουν τεθεί σε αργία**, την αντιμισθία τους λαμβάνουν οι αναπληρωτές τους. Αν ο αναπληρωτής είναι αντιδήμαρχος, λαμβάνει αντιμισθία από ένα μόνο αξίωμα.¹⁴
- + **Δήμαρχοι που απουσιάζουν δικαιολογημένα**¹⁵ λαμβάνουν το ήμισυ (1/2) της αντιμισθίας. Το υπόλοιπο ήμισυ (1/2) καταβάλλεται στον αντίστοιχο αναπληρωτή. **Αν απουσιάζει έμμισθος αντιδήμαρχος** για το ίδιο χρονικό διάστημα, λαμβάνει το ήμισυ (1/2) της αντιμισθίας που δικαιούται.¹⁶
- + Οι δήμαρχοι, οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι, καθώς και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και **οι σύμβουλοι που έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα** στην τοπική αυτοδιοίκηση, **λαμβάνουν τις απολαβές μόνο από ένα αξίωμα**. Οι ανωτέρω επιλέγουν τις απολαβές που λαμβάνουν από κάθε αξίωμα, με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται και στους δύο φορείς.¹⁷ Έτσι, για τους προέδρους ή αντιπροέδρους διοικητικού συμβουλίου ιδρύματος ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή Συνδέσμου, που έχουν παράλληλα για παράδειγμα την ιδιότητα του δημάρχου, αντιδημάρχου, προέδρου δημοτικού συμβουλίου ή προέδρου δημοτικής επιχείρησης, εφαρμογή έχει η παρ. 8 του [άρθρου 92](#) του ν. 3852/2010 και τα ανωτέρω πρόσωπα επιλέγουν τις αποδοχές τις οποίες θα λάβουν με δήλωση τους προς τους δύο φορείς.
- + Δεν προβλέπεται η καταβολή οποιασδήποτε οικογενειακής παροχής σε αιρετούς Ο.Τ.Α. α' βαθμού που λαμβάνουν αντιμισθία από τον οικείο δήμο, είτε αυτοί έχουν την

¹¹ Βλ. την υπ' αρ. 1/ α.π. 661/7.1.2020 (Α.Δ.Α.: [Q82M46MTΛ6-ΩΤ2](#)) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

¹² [Άρθρο 92](#), παρ. 4 του ν. 3852/2010.

¹³ Σχετ. η υπ' αρ. 62/74893/30.12.2010 (Α.Δ.Α.: [4ΙΙΙΚΚ-ΜΡ](#)) εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών.

¹⁴ Άρθρο 92, παρ. 6 του ν. 3852/2010.

¹⁵ Άρθρο 61, παρ. 5 του ν. 3852/2010.

¹⁶ Άρθρο 92, παρ. 7 του ν. 3852/2010.

¹⁷ [Άρθρο 92](#), παρ. 8 του ν. 3852/2010.

υπαλληλική ιδιότητα είτε όχι, ούτε και η καταβολή δώρων εορτών και επιδόματος αδείας.

1.3. Επιλογή αντιμισθίας ή μισθού οργανικής θέσης

Αιρετοί οι οποίοι έχουν την υπαλληλική ιδιότητα δικαιούνται να επιλέξουν είτε την αντιμισθία, είτε τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής τους θέσης. Σε κάθε περίπτωση οι ανωτέρω δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου.¹⁸

Ειδικότερα, **δικαίωμα επιλογής μεταξύ της αντιμισθίας και των αποδοχών της οργανικής τους θέσης έχουν οι εξής κατηγορίες αιρετών:**

- ✚ οι δήμαρχοι,
- ✚ οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι,
- ✚ οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων όλων των δήμων ανεξαρτήτως πληθυσμού, **οι οποίοι λαμβάνουν την ειδική άδεια άνευ αποδοχών του [άρθρου 93](#) παρ. 1 του ν. 3852/2010 καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους.**

Τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν το δικαίωμα επιλογής, εφόσον είναι:

- ✓ δημόσιοι υπάλληλοι,
- ✓ υπάλληλοι ν.π.δ.δ.,
- ✓ υπάλληλοι κρατικών ν.π.ι.δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος,¹⁹
- ✓ υπάλληλοι λοιπών ν.π.ι.δ.

Η ενάσκηση του εν λόγω δικαιώματος επιλογής των δημάρχων, των έμμισθων αντιδημάρχων και των προέδρων των δημοτικών συμβουλίων και της επιχείρησης λαμβάνει χώρα **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανάληψη των καθηκόντων τους ως αιρετών,**²⁰ με δήλωσή τους στον οικείο δήμο και στο φορέα της οργανικής τους θέσης.

¹⁸ [Άρθρο 92](#), παρ. 5 του ν. 3852/2010.

¹⁹ Οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην παρούσα παράγραφο μπορούν να ανευρεθούν στο υπ' αρ. 189927 ΕΞ 2022/23.12.2022 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο διατίθεται στον ιστότοπο του υπουργείου Εσωτερικών: [www.yres.gr/εκλογικά/δημοτικές και περιφερειακές εκλογές/ χρήσιμα έγγραφα/ παροχή στοιχείων προς το υπουργείο Εσωτερικών](http://www.yres.gr/εκλογικά/δημοτικές_και_περιφερειακές_εκλογές/χρήσιμα_έγγραφα/παροχή_στοιχείων_προς_το_υπουργείο_Εσωτερικών). Σε κάθε περίπτωση, ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος μπορεί να απευθύνεται στη διοίκηση του φορέα του.

²⁰ Ο χρόνος ανάληψης των καθηκόντων ταυτίζεται με το χρόνο έναρξης της καταβολής της αντιμισθίας στα πρόσωπα αυτά, όπως αναλυτικότερα ορίζεται στο υποκεφ. 1.2.

Σημειώνεται ότι τα ως άνω ισχύουν και για τους συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης.

Σε περίπτωση επιλογής των αποδοχών της οργανικής θέσης, η σχετική δήλωση πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση των τελευταίων μηνιαίων αποδοχών, καθώς και βεβαίωση του φορέα της οργανικής θέσης για τη νομική του μορφή (αν δηλαδή είναι ν.π.δ.δ., ν.π.ι.δ., δημοσία επιχείρηση ή επιχείρηση τη διοίκηση της οποίας ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος). Παρελθούσης άπρακτης της προθεσμίας διακόπτεται η καταβολή των αποδοχών της οργανικής τους θέσης. Μετά το πέρας της ανωτέρω προθεσμίας, δεν καθίσταται δυνατή η ανάκληση της δήλωσης και η υποβολή νέας, παρά μόνο σε περίπτωση αλλαγής των πραγματικών στοιχείων που ίσχυσαν κατά τη λήψη της απόφασης επιλογής. Στην έννοια των πλήρων αποδοχών της οργανικής θέσης περιλαμβάνονται:²¹

- ✓ ο βασικός μισθός,
- ✓ οποιαδήποτε παροχή αποτελεί σταθερή προσαύξησή του,
- ✓ οι παροχές για ειδικές ή πρόσθετες εργασίες εντός των κυρίων καθηκόντων που καταβάλλονται σταθερά και σε μηνιαία βάση και αποτελούν κατά τεκμήριο μισθολογική παροχή.²²

Διευκρινίζεται ότι στην έννοια των πλήρων αποδοχών **περιλαμβάνονται τα επιδόματα εορτών και αδειάς** τα οποία καταβάλλονται στους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα που έχουν επιλέξει να λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης²³.

Αντιθέτως, στην έννοια των πλήρων αποδοχών **δεν περιλαμβάνονται επιδόματα που συναρτώνται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων του υπαλλήλου** (π.χ. επίδομα ευθύνης, υπερωριακή αποζημίωση, αποζημίωση εφημεριών κ.ά.), καθώς οι δικαιούχοι αιρετοί τελούν σε

²¹ Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4354/2015 ([Α' 176](#)), οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές αποτελούνται από το βασικό μισθό και τα επιδόματα και τις παροχές των άρθρων 15, 16, 17, 18, 19 και 27 του ίδιου νόμου, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις καταβολής τους.

²² Έχει κριθεί, για παράδειγμα, ότι τα επιδόματα ειδικής απασχόλησης για την εθνική άμυνα, δημόσια τάξη και ασφάλεια, θέσης υψηλής ή αυξημένης ευθύνης και ειδικών συνθηκών, συνιστούν επιδόματα που εντάσσονται στην έννοια των «πλήρων αποδοχών» της οργανικής θέσης, κατά το [άρθρο 92](#) του ν. 3852/2010. Τούτο, διότι πρόκειται για επιδόματα που καταβάλλονται σε όλους τους μόνιμους αστυνομικούς παγίως, σε σταθερή και μηνιαία βάση και αποτελούν μισθολογική παροχή, για την οποία καταβάλλονται και οι αναλογούσες κρατήσεις, χωρίς η καταβολή τους να συνδέεται με τη φυσική παρουσία και την πραγματική προσφορά της υπηρεσίας, αφού αυτά καταβάλλονται με μόνη την προϋπόθεση ο αστυνομικός να είναι σε ενέργεια (Σχετ. Ελ. Συν. Τμ. Ι Πράξη 18/2016).

²³ Σχ. το αρ. 2/179948/ΔΕΠ/23.11.2022 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, καθώς και το αρ.99141/21.10.2022 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

ειδική άδεια.²⁴ Επίσης, **δεν περιλαμβάνονται λοιπά επιδόματα που συνιστούν κυμαινόμενες παροχές**, των οποίων τόσο η καταβολή όσο και το ύψος τους συναρτώνται με ορισμένες προϋποθέσεις.^{25,26}

Ιδιαίτερη πρόβλεψη υφίσταται για τους δημάρχους σε δήμους κάτω των 5.000 κατοίκων, οι οποίοι είναι γιατροί του Ε.Σ.Υ., και οι οποίοι, όταν ασκούν το ιατρικό επάγγελμα σε δυσπρόσιτα ιατρεία, όπως ορίζονται από το ν. 3868/2010, λαμβάνουν **και την προβλεπόμενη αντιμισθία και τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης.**²⁷

Ειδικά για τους **προέδρους των δημοτικών συμβουλίων όλων των δήμων**, ανεξαρτήτως πληθυσμού, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστούν περαιτέρω τα εξής:

Με τις διατάξεις του άρθρου 48 του ν. 5027/2023, στο ν. 3852/2010 μετά το άρθρο 93 προστέθηκε το άρθρο 93Α, με το οποίο δόθηκε η δυνατότητα στους προέδρους των δημοτικών συμβουλίων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας κι εάν εργάζονται, να επιλέγουν είτε την ειδική άδεια άνευ αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 για όλη τη διάρκεια της θητείας τους, είτε ειδική άδεια ενενήντα (90) ημερών κατ' έτος. Στην περίπτωση λήψης ειδικής άδειας για όλη τη διάρκεια της θητείας τους, οι πρόεδροι επιλέγουν, όπως ήδη επισημάνθηκε, είτε την αντιμισθία είτε τον μισθό της θέσης τους. Στην περίπτωση λήψης της ειδικής άδειας των ενενήντα (90) ημερών, οι πρόεδροι λαμβάνουν σωρευτικά και την αντιμισθία και τον μισθό της θέσης τους, ο οποίος μειώνεται για κάθε μέρα χρήσης της άδειας, κατά το αντίστοιχο ημερομίσθιο, σύμφωνα με τις οργανικές διατάξεις του κάθε φορέα αναφορικά με την λήψη άδειας «άνευ αποδοχών». Επομένως, εάν για παράδειγμα πρόεδρος δημοτικού συμβουλίου λάβει μέσα σε ένα μήνα δύο (2) μέρες ειδική άδεια από τον φορέα του, ο μηνιαίος μισθός του θα του καταβληθεί μειωμένος από αυτόν κατά το ημερομίσθιο που αντιστοιχεί στις δύο (2) αυτές μέρες.

²⁴ Σχετ. Ελ. Συν. Τμ. Ι Πράξη 67/2015.

²⁵ Για παράδειγμα, το επίδομα βρεφονηπιακού σταθμού, το οποίο δεν καταβάλλεται με τις αποδοχές των υπαλλήλων, αλλά ο παιδικός σταθμός εξοφλείται απευθείας από την τράπεζα, δεν συνιστά μισθολογική παροχή (Σχετ. Ελ. Συν. Τμ. Ι Πράξη 66/2016).

²⁶ Το επίδομα ιδιαίτερων συνθηκών εργασίας (παρ. Β' του άρθρου 127 του ν. 4472/2017, [Α' 74](#)) συμπεριλαμβάνεται στην έννοια των πλήρων αποδοχών της οργανικής θέσης των αιρετών οργάνων που αναφέρονται στην παρ. 5 του [άρθρου 92](#) του ν. 3852/2010 και τυγχάνουν εν ενεργεία στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας και των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον τους έχει χορηγηθεί η προβλεπόμενη στην παρ. 1 του [άρθρου 93](#) του ίδιου νόμου ειδική άδεια αιρετών οργάνων (θεσμοθετημένη) για το διάστημα της θητείας τους και δεν τελούν σε απόσπαση, μετακίνηση ή διάθεση. Σχετ. το υπ' α.π. 2/49886/ΔΕΠ/05.07.2018 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών'.

²⁷ Άρθρο 66, παρ. 20 του ν. 3984/2011 ([Α' 150](#)). Σχετ. η υπ' αρ. 532/07.01.2013 εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών, με τίτλο «Ενημέρωση επί των διατάξεων της από 31-12-2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου».

Σημειώνεται ότι **για την πρώτη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 48 του ν. 5027/2023** δεν προβλέπεται συγκεκριμένη προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να επιλέξουν οι πρόεδροι την ειδική άδεια για όλη τη διάρκεια της θητείας τους ή αυτή των ενενήντα (90) ημερών, και επομένως την αντιμισθία ή το μισθό της θέσης τους.

1.4. Κρατήσεις επί της αντιμισθίας

Η αμοιβή που καταβάλλεται στα αιρετά όργανα των Ο.Τ.Α. από τους δήμους θεωρείται εισόδημα από μισθωτή εργασία και φορολογείται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013 ([Α' 167](#)).²⁸

Οι κρατήσεις²⁹ που επιβάλλονται επί της αντιμισθίας του δημάρχου, των αντιδημάρχων και των προέδρων των δημοτικών συμβουλίων και του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης αποτυπώνονται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2 Κρατήσεις επί της αντιμισθίας	
Είδος κράτησης	Ύψος κράτησης
Φόρος φυσικών προσώπων ³⁰	Κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 15 και του άρθρου 16 του ν. 4172/2013 (μετά από προηγούμενη αναγωγή σε ετήσιο)
Ειδική εισφορά αλληλεγγύης ³¹	2%
<ul style="list-style-type: none"> • Τέλη χαρτοσήμου³² • Εισφορά υπέρ ΟΓΑ επ' αυτού³³ 	1% Πλέον 20%

²⁸ Σχετ. το υπ' αρ. πρ. Δ12Α1072191ΕΞ20014/08.05.2014 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Από 1^η Ιανουαρίου 2018 ο φόρος που παρακρατείται δεν μειώνεται κατά ποσοστό 1,5% κατά την παρακράτησή του, καθόσον η σχετική μείωση καταργήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 69 του ν. 4472/2017 ([Α' 74](#)).

²⁹ Σε ότι αφορά την «ειδική εισφορά αλληλεγγύης (άρθρου 43Α Κ.Φ.Ε.)» σημειώνεται ότι με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 74 του άρθρου 72 του ν. 4172/13 ([Α' 167](#)) ορίστηκε ότι «...η ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α καταργείται για όλα τα εισοδήματα του άρθρου αυτού που αποκτώνται από την 1η.1.2023 και εφεξής».

³⁰ Άρθρα 15, παρ. 1 και άρθρο 60, παρ. 1 και 3 του ν. 4172/2013 ([Α' 167](#)).

³¹ Άρθρο 38, παρ. 2α του ν. 3986/2011 ([Α' 152](#)).

³² Άρθρο 15ε, παρ. 7 του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου (π.δ. της 28/28.07.1931, [Α' 239](#)). Σχετ. και η εγκύκλιος ΠΟΛ 1213/25.09.2014 της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.

³³ Περ. Γ άρθρου 11 ν. 4169/1961 ([Α' 81](#)).

1.5. Ασφαλιστικές εισφορές³⁴

Από 01/01/2017 το καθεστώς ασφάλισης των αιρετών των Ο.Τ.Α. ρυθμίζεται από το άρθρο 22 του ν. 4488/2017 ([Α' 137](#)). Σύμφωνα με αυτές τα πρόσωπα που αναλαμβάνουν αξιώματα αιρετών οργάνων, καταβάλλουν εισφορές εμμίσθων, ανεξαρτήτως του προγενέστερου ασφαλιστικού τους καθεστώτος.

Ειδικότερα, καταβάλλουν υπέρ του e-Ε.Φ.Κ.Α. ασφαλιστικές εισφορές για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών (κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη), τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης και τον κλάδο εφάπαξ παροχής, εφόσον προκύπτει υποχρέωση ασφάλισής τους στους σχετικούς κλάδους ασφάλισης, τα εξής πρόσωπα:

- **Δήμαρχοι που έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του δημάρχου πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012**

Τα πρόσωπα αυτά καταβάλλουν μία μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπέρ του e-Ε.Φ.Κ.Α. για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών (κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη), τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης και τον κλάδο εφάπαξ παροχής. Ο χρόνος ασφάλισης στους κλάδους κύριας και επικουρικής ασφάλισης, καθώς και εφάπαξ παροχής θεωρείται χρόνος του Δημοσίου.

Αν ο δήμαρχος έχει λάβει την ειδική άδεια της παρ. 1 του [άρθρου 93](#) του ν. 3852/2010, ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης μπορεί να θεωρηθεί ως χρόνος στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Αν ασκεί παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα καταβάλλει δύο ασφαλιστικές εισφορές, μία ως δήμαρχος και δεύτερη εισφορά σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν.4387/2016 ([Α' 85](#)), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για την ασκούμενη επαγγελματική δραστηριότητα, εφαρμοζομένων των διατάξεων περί παράλληλης ασφάλισης.

Σε ό,τι αφορά στην υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης, είτε τελούν σε ειδική άδεια είτε συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική

³⁴ Εγκύκλιος υπ' αριθ. 10/2020 «Υπαγωγή των υπαλλήλων - λειτουργών του Δημοσίου και των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) και απεικόνιση της ασφάλισής τους στην Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (ΑΠΔ), κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4387/2016, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν από τις διατάξεις του Ν.4670/2020» (Α.Δ.Α.: [ΠΨΨΜ465ΧΠΙ-4Τ3](#)) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

δραστηριότητα, διατηρούν το **προγενέστερο** καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση, υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του e-ΕΦΚΑ.

➤ **Δήμαρχοι που έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του δημάρχου μετά την ισχύ του ν. 4093/2012**

Οι δήμαρχοι της περίπτωσης αυτής καταβάλλουν μία μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπέρ του e-ΕΦΚΑ για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών (κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη), τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης και τον κλάδο εφάπαξ παροχής. Ο χρόνος ασφάλισης στους ανωτέρω κλάδους θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς και, σε περίπτωση που κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν από το διορισμό τους δεν υφίσταται ασφάλιση, ο χρόνος θεωρείται ότι διανύεται στην ασφάλιση του e - ΕΦΚΑ (πρ. ΙΚΑ - ΕΤΑΜ), σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3865/2010 ([Α' 120](#)).

Σε περίπτωση που ο δήμαρχος δεν λαμβάνει ειδική άδεια βάσει του [άρθρου 93](#) του ν. 3852/2010 και συνεχίζει παράλληλα να ασκεί την προηγούμενη επαγγελματική του δραστηριότητα, καταβάλλει δύο ασφαλιστικές εισφορές, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 36 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, περί καταβολής εισφορών επί παράλληλης απασχόλησης, μία ως δήμαρχος και μία δεύτερη για την ασκούμενη επαγγελματική δραστηριότητα, ενώ ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται ως χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Σε περίπτωση που η ασκούμενη επαγγελματική δραστηριότητα είναι διαφορετική από εκείνη που ασκούσε πριν την εκλογή του, εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ([Α' 85](#)), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

Σε ό,τι αφορά στην υγειονομική περίθαλψη, τα ανωτέρω πρόσωπα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν αυτό δεν υφίσταται, ασφαλιζονται στον Τομέα ΤΥΔΚΥ του e-ΕΦΚΑ.

➤ **Έμμισθοι αντιδήμαρχοι - πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων όλων των δήμων-συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης**

Τα ανωτέρω πρόσωπα, εφόσον λαμβάνουν την ειδική άδεια του [άρθρου 93](#) του ν. 3852/2010 ή διακόπτουν την επαγγελματική τους δραστηριότητα, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4144/2013 ([Α' 88](#)), καταβάλλουν ως αιρετά όργανα μία ασφαλιστική εισφορά και ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό συνταξιοδοτικό τους καθεστώς.

Στην περίπτωση που τα ανωτέρω πρόσωπα δεν βρίσκονται σε ειδική άδεια ή δεν έχουν διακόψει την επαγγελματική τους δραστηριότητα, καταβάλλουν δύο ασφαλιστικές εισφορές, μία ως αιρετά όργανα για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη και δεύτερη για την επαγγελματική τους δραστηριότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 17 και στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ([Α' 85](#)), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

Στην περίπτωση που τα ως άνω πρόσωπα έχουν επιλέξει να λαμβάνουν την αντιμισθία, οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί της αντιμισθίας, με την εισφορά ασφαλισμένου να βαρύνει τα ίδια τα πρόσωπα, ενώ οι εργοδοτικές εισφορές να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του δήμου.

Στην περίπτωση επιλογής από τους αιρετούς των πλήρων αποδοχών της οργανικής τους θέσης, οι σχετικές δαπάνες όπου αυτές προβλέπονται, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου, όπως και οι ασφαλιστικές εισφορές του εργοδότη. Οι ασφαλιστικές εισφορές (ασφαλισμένου και εργοδότη) υπολογίζονται επί των συντάξιμων αποδοχών της οργανικής θέσης.

1.6. Λήψη αντιμισθίας από πρόσωπα τα οποία είναι συνταξιούχοι

Οι αιρετοί οι οποίοι δικαιούνται αντιμισθία (έχουν δηλαδή την ιδιότητα του δημάρχου, έμμισθου αντιδημάρχου ή πρόεδρου δημοτικού συμβουλίου), εφόσον είναι συνταξιούχοι, έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν είτε την αντιμισθία είτε παραιτούμενοι αυτής, τη λήψη της σύνταξής τους³⁵. Σε περίπτωση λήψης αντιμισθίας, τα θέματα απόληψης της σύνταξής τους συνεχίζουν να διέπονται από τις διατάξεις του e-ΕΦΚΑ. Στην περίπτωση που λαμβάνουν αντιμισθία, καταβάλλονται επί του ποσού αυτής εισφορές υπέρ e-ΕΦΚΑ (κύρια ασφάλιση και

³⁵ [Άρθρο 92](#), παρ. 5 του ν. 3852/2010.

υγειονομική περίθαλψη) και ο χρόνος θεωρείται ότι διανύεται στην ασφάλιση του πρώην ΙΚΑ - ΕΤΑΜ (άρθρο 22, παρ. 6 και 4 του ν. 4488/2017, [Α' 137](#)).

Υπάλληλοι οι οποίοι κατέχουν νόμιμα και δεύτερη έμμισθη θέση σε άλλο φορέα από αυτόν της οργανικής τους θέσης και λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών της θέσης τους και το τριάντα τοις εκατό (30%) ή το εκατό τοις εκατό (100%) στην περίπτωση των πολυτέκνων, των αποδοχών της δεύτερης θέσης στην οποία απασχολούνται, καταβάλλουν εισφορές επί των συντάξιμων αποδοχών και των δύο θέσεων.

Οι συνταξιούχοι υποχρεούνται, πριν αναλάβουν τα αιρετά τους καθήκοντα, να προβούν σε σχετική δήλωση στον ε-Ε.Φ.Κ.Α. για τους κλάδους κύριας και επικουρικής ασφάλισης ή στον φορέα επικουρικής ασφάλισης από τον οποίο συνταξιοδοτούνται.

Στην περίπτωση που οι συνταξιούχοι αιρετοί παραιτηθούν της αντιμισθίας, κάνοντας χρήση της παρ. 10 του [άρθρου 92](#) του ν. 3852/2010, εξαιρούνται από τη διάταξη του άρθρου 20 του ν. 4387/2016 ([Α' 85](#)), όπως έχει αντικατασταθεί από το άρθρο 27 του ν. 4670/2020 ([Α' 43](#)) και δεν επέρχεται αναστολή/ περικοπή της σύνταξής τους.

Το νέο καθεστώς απασχόλησης συνταξιούχων αφορά σε συνταξιούχους αιρετούς οι οποίοι έχουν ήδη αναλάβει από 13.05.2016 έως 27.02.2020 ή ανέλαβαν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4670/2020 ([Α' 43](#)), ήτοι μετά την 28η.02.2020 τα καθήκοντά τους. Στις περιπτώσεις αυτές, επειδή οι δήμοι αποτελούν φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 ([Α' 143](#)), εφαρμόζεται πλήρης αναστολή καταβολής των κύριων και επικουρικών συντάξεων, η οποία χωρεί μέχρι την 28η.02.2021 για όσους δεν έχουν συμπληρώσει μέχρι την ημερομηνία αυτή το 61^ο έτος της ηλικίας τους, και από 01.03.2022 για όσους δεν έχουν συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας.

Μετά τη συμπλήρωση του 61^{ου} έτους ή του 62^{ου} από 01.03.2022 και εφεξής, σταματά η πλήρης αναστολή και οι συνταξιούχοι της κατηγορίας αυτής έχουν την κατά 30% μείωση της κύριας και της επικουρικής σύνταξης τους, σύμφωνα με τις γενικές προβλέψεις των ισχυουσών διατάξεων.

Αντιθέτως, για συνταξιούχους οι οποίοι είχαν αναλάβει μέχρι την 12η.05.2016 τα καθήκοντά τους, τα οποία εξακολουθούν να ασκούν και για τους οποίους προβλέπονταν εξαίρεση από το άρθρο 20 του ν. 4387/2016 ([Α' 85](#)), καθώς και από τις προϊσχύουσες αυτού διατάξεις, το νέο καθεστώς απασχόλησης συνταξιούχων εφαρμόζεται από την 01η.03.2022.

Αναλυτικές οδηγίες για την εφαρμογή των άρθρων 20 του ν. 4387/2016 και 27 του ν. 4670/2020 ([Α' 43](#)) έχει παράσχει το αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

με τις υπ' αρ. Φ.80000/οικ.12151/274/19.03.2018 (Α.Δ.Α.: [ΩΦΦΒ465Θ1Ω-ΛΥΡ](#)) και Φ80000/οικ.14032/571/03.04.2020 (Α.Δ.Α.: [ΩΔΞ446ΜΤΛΚ-ΓΒΞ](#)) εγκυκλίου και ο e-Ε.Φ.Κ.Α. με τις υπ' αρ. 33/19.09.2017 (Α.Δ.Α.: [6Β9Υ465ΧΠΙ-Η8Ω](#)) και 10/65531/20.03.2020 (Α.Δ.Α.: [ΡΨΨΜ465ΧΠΙ-4Τ3](#)) εγκυκλίου του αντίστοιχα. Για τα θέματα των ασφαλιστικών εισφορών των αιρετών βλ. άρθρο 22 του ν. 4488/2017 ([Α' 137](#)).

Σημειώνεται ότι η αίτηση, που αφορά στην αναγνώριση δικαιώματος απόληψης χορηγίας προέδρου δημοτικής κοινότητας ή την αύξησή της, σύμφωνα με το άρθρο 59 του ν.5003/2022 ([Α' 230](#)) συνεχίζει να υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

2. Αποζημιώσεις μελών δημοτικού συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου³⁶

Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου δικαιούνται αποζημίωση³⁷ για τη συμμετοχή τους σε έναν ορισμένο αριθμό συνεδριάσεων, ο οποίος ορίζεται σε **τέσσερις (4) το ανώτερο ανά μήνα**³⁸. Δε δικαιούνται αποζημίωση τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου τα οποία λαμβάνουν αντιμισθία, δηλαδή ο δήμαρχος, οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων, ακόμα και στην περίπτωση που οι τελευταίοι επιλέγουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης κατά ενάσκηση του σχετικού δικαιώματός τους³⁹ ή λαμβάνουν και την αντιμισθία και το μισθό της θέσης τους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο [άρθρο 93Α](#) του ν. 3852/2010. Επίσης, οι σύμβουλοι δεν δικαιούνται αποζημίωση για **περισσότερες από μία συνεδριάσεις** του δημοτικού συμβουλίου που πραγματοποιούνται **την ίδια ημέρα**, με μικρή ή καθόλου χρονική απόκλιση μεταξύ τους, καθώς και για συνεδριάσεις οι οποίες λαμβάνουν χώρα δια περιφοράς ή με τηλεδιάσκεψη.

Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση, το οποίο καθορίζεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, **δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο 1,3%**

³⁶ [Άρθρο 92](#), παρ. 9 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 119 του ν. 5003/2022 ([Α' 230](#)).

³⁷ Με την υπ' αριθ. 11836/17.04.2018 ([Β' 1417](#)) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της αποζημίωσης, η οποία παραμένει σε ισχύ, κατά το μέρος της που δεν έρχεται σε αντίθεση με τις νέες ρυθμίσεις του [άρθρου 92](#) παρ. 9 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 119 του ν. 5003/2022 ([Α' 230](#)).

³⁸ Δικαιούχος αποζημίωσης μίας συνεδρίασης είναι ο σύμβουλος που αποχώρησε προ της ολοκλήρωσης αυτής [([άρθρο 2](#), παρ. 2 της υπ' αριθ. 11836/17.04.2018 κ.υ.α. ([Β' 1417](#)))].

³⁹ Σχ. Ελ. Συν. Πράξη 142/2019.

της **αντιμισθίας του δημάρχου Αθηναίων**, διαμορφώνεται έτσι κατ' ανώτατο όριο στα πενήντα πέντε ευρώ και πενήντα επτά λεπτά (55,57 €).

Ειδικά για όσους δημοτικούς συμβούλους,

- ✓ η κατοικία τους απέχει λιγότερο από δέκα (10) χλμ. από την δημοτική κοινότητα που φιλοξενεί την έδρα του δήμου, ή
- ✓ έχουν εκλεγεί στις εκλογικές περιφέρειες:
 - ✚ Α' Αθηνών (δηλαδή στο Δήμο Αθηναίων),
 - ✚ Β1 Αθηνών (δηλαδή στους Δήμους Αγίας Παρασκευής, Αμαρουσίου, Βριλησίων, Γαλατσίου, Ηρακλείου, Κηφισιάς, Λυκόβρυσης- Πεύκης, Μεταμόρφωσης, Νέας Ιωνίας, Παπάγου- Χολαργού, Πεντέλης, Φιλαδέλφειας- Χαλκηδόνας, Φιλοθέης- Ψυχικού και Χαλανδρίου),
 - ✚ Β2 Αθηνών (δηλαδή στους Δήμους Αγίας Βαρβάρας, Αγίων Αναργύρων- Καματερού, Αιγάλεω, Ιλίου, Περιστερίου, Πετρούπολης και Χαϊδαρίου),
 - ✚ Β3 Αθηνών (δηλαδή στους Δήμους Αγίου Δημητρίου, Αλίμου, Βύρωνα, Γλυφάδας, Δάφνης- Υμηττού, Ελληνικού- Αργυρούπολης, Ζωγράφου, Ηλιούπολης, Καισαριανής, Καλλιθέας, Μοσχάτου- Ταύρου, Νέας Σμύρνης και Παλαιού Φαλήρου),
 - ✚ Α' Πειραιώς (δηλαδή στους Δήμους Αίγινας, Αγκιστρίου, Κυθήρων, Πειραιώς, Πόρου, Σπετσών, Τροιζηνίας- Μεθάνων και Ύδρας)
 - ✚ Β' Πειραιώς (δηλαδή στους Δήμους Κερατσινίου- Δραπετσώνας, Κορυδαλλού, Νίκαιας- Άγιου Ιωάννη Ρέντη, Περάματος και Σαλαμίνας),
 - ✚ Α' Θεσσαλονίκης (δηλαδή στους Δήμους Αμπελοκήπων- Μενεμένης, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Κορδελιού-Ευόσμου, Νεάπολης- Συκεών και Παύλου Μελά),

το ανωτέρω ποσό, το οποίο καθορίζεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, **δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό που αντιστοιχεί στο 70% του 1,3% της αντιμισθίας του δημάρχου Αθηναίων** και διαμορφώνεται έτσι κατ' ανώτατο όριο στα τριάντα οχτώ ευρώ και ογδόντα εννέα λεπτά (38,89 €).

Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου έχουν τη δυνατότητα να αρνηθούν την αποζημίωση που δικαιούνται ή να την παραχωρήσουν για οποιονδήποτε κοινωνικό σκοπό. Η άρνηση ή η παραχώρηση γνωστοποιείται με σχετική αίτηση του αιρετού προς την οικονομική υπηρεσία του οικείου δήμου.⁴⁰

⁴⁰ [Άρθρο 92](#), παρ. 10 του ν. 3852/2010, όπως προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4483/2017 ([Α'107](#)).

Διευκρινίζεται, τέλος, ότι η ανωτέρω αποζημίωση δεν υπόκειται σε ασφαλιστικές κρατήσεις για τα αιρετά όργανα α΄ βαθμού για τα οποία δεν προκύπτει υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση, βάσει των σχετικών διατάξεων του ν. 3852/2010⁴¹ και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου.

3. Έξοδα κίνησης προέδρων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων

Στον πρόεδρο δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους καθώς και στον πρόεδρο συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων παρέχονται από τον δήμο έξοδα κίνησης για την άσκηση των καθηκόντων τους, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος.⁴²

Τα έξοδα κίνησης διαμορφώνονται, σύμφωνα με την απόφαση Υπουργού Εσωτερικών υπ΄ αριθ. 74447/29.12.2010 «Καθορισμός εξόδων κίνησης προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, προέδρου συμβουλίου τοπικής κοινότητας και εκπροσώπου τοπικής κοινότητας» ([Β΄ 2044](#)) ως εξής, βάσει της χιλιομετρικής απόστασης από την έδρα του δήμου:

Πίνακας 3 Έξοδα κίνησης προέδρων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων	
Χιλιομετρική απόσταση από την έδρα του δήμου (μέτρα)	Έξοδα κίνησης μηνιαίως (ευρώ)
0 έως 10.000	300
10.001 έως 20.000	350
20.001 μέτρα και άνω	400

⁴¹ Σχετ. η υπ΄ αρ. πρωτ. Φ10042/οικ.13567/329/08.06.2018 εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Α.Δ.Α.: [7ΑΛ246501Ω-Α46](#)), καθώς και το υπ΄ αρ. Φ10042/11457/294/13-3-2020 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις, επιδόματα κ.λπ., που καταβάλλονται στα αιρετά όργανα Α΄ και Β΄ βαθμού των ΟΤΑ, οι οποίες δεν καταβάλλονται με πάγιο και συστηματικό τρόπο, ώστε να προσιδιάζουν στην έννοια των τακτικών αποδοχών, από 1.7.2018 και εφεξής δεν υπόκεινται σε ασφαλιστικές κρατήσεις κλάδου κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής καθώς και υγειονομικής περίθαλψης.

⁴² Άρθρο 79, παρ. 4 του ν. 3852/2010 και άρθρο 80, παρ. 4 του ν. 3852/2010.

Οι φορολογικές αρχές εντάσσουν τα εν λόγω έξοδα για τη φορολόγησή τους στο εισόδημα από μισθωτή εργασία⁴³ και συντάξεις, και τα εξαιρούν από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία, μόνο όταν συνοδεύονται από τα νόμιμα παραστατικά που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις⁴⁴. Διευκρινίζεται πως στις περιπτώσεις που τα έξοδα κίνησης προέδρων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, με την προϋπόθεση πως συνοδεύονται από τα νόμιμα παραστατικά, εξαιρούνται από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία, λόγω του αποζημιωτικού τους χαρακτήρα για τα έξοδα που πραγματοποίησε ο δικαιούχος, δεν περιλαμβάνονται στην βεβαίωση αποδοχών αυτού και δεν μπορεί να γίνει επίκληση αυτών για την κάλυψη αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

Επίσης, τα προβλεπόμενα έξοδα κίνησης δεν υπόκεινται σε ασφαλιστικές κρατήσεις κλάδου κύριας, επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής καθώς και υγειονομικής περίθαλψης⁴⁵.

Τα έξοδα κίνησης, τέλος, δεν καταβάλλονται, σε περίπτωση που οι δικαιούχοι αιρετοί τελούν σε άδεια. Στην περίπτωση δε της αναπλήρωσής τους για διάστημα που υπερβαίνει το μήνα, τα έξοδα κίνησης χορηγούνται στον αναπληρωτή τους.

4. Μετακινήσεις αιρετών

Για τη μετακίνηση των αιρετών των δήμων εντός και εκτός της χώρας, εφαρμογή έχουν τα διαλαμβανόμενα στην αρ. 648/69738/27.09.2021 εγκύκλιο της υπηρεσίας μας (Α.Δ.Α.: [ΨΞΩ46ΜΤΛ6-Κ68](#)).

⁴³ Άρθρο 12 του ν. 4172/2013 ([Α' 167](#)).

⁴⁴ Σχετ. το υπ' αρ. πρ. ΔΕΑΦ Α 1096939 ΕΞ 2015/14.07.2015 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, με θέμα «Φορολογική μεταχείριση Εξόδων Κίνησης Προέδρου Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας, Προέδρου Συμβουλίου Τοπικής Κοινότητας και Εκπροσώπου Τοπικής Κοινότητας».

⁴⁵ Σχετ. η υπ' αρ. πρ. Φ10042/οικ.13567/329/08.06.2018 εγκύκλιος καθώς και το υπ' αρ. πρ. Φ.10042/57974/21/18.07.2018 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Α.Δ.Α.: [7ΑΛ2465Θ1Ω-Α46](#)).

5. Έξοδα παράστασης μελών διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων

5.1. Μέλη διοικητικού συμβουλίου δημοτικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου⁴⁶

α) Δικαιούχοι εξόδων παράστασης

Στον **πρόεδρο** και τον **αντιπρόεδρο** του διοικητικού συμβουλίου δημοτικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, επιτρέπεται να καταβάλλονται έξοδα παράστασης, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, όταν ο οικονομικός απολογισμός του προηγούμενου έτους υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000 ευρώ).⁴⁷ Το ύψος των εξόδων παράστασης καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε.

Η καταβολή των εξόδων παράστασης στα ανωτέρω πρόσωπα δεν είναι υποχρεωτική αλλά δυνητική, και προϋποθέτει την υπέρβαση συγκεκριμένου ποσού κατά το προηγούμενο έτος του οικονομικού απολογισμού του νομικού προσώπου, εντός του οικονομικού πλαισίου που θέτει η κοινή Υπουργική απόφαση. Σημειώνεται ότι πρόεδροι και αντιπρόεδροι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των δήμων, οι οποίοι λαμβάνουν αποδοχές από την οργανική τους θέση ή λαμβάνουν σύνταξη, δε δικαιούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 242 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (κυρωτ. ν. 3463/2006, [Α' 114](#)) έξοδα παράστασης⁴⁸.

Το δημοτικό συμβούλιο κάθε χρόνο λαμβάνει απόφαση, με βάση τον οικονομικό απολογισμό του προηγούμενου έτους, με την οποία καθορίζει τα έξοδα παράστασης που λαμβάνουν μηνιαίως ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κατά το έτος αυτό.⁴⁹ Το ύψος των εξόδων παράστασης, επομένως, μπορεί να μεταβάλλεται κάθε έτος, ενόψει της εκάστοτε οικονομικής κατάστασης του δημοτικού νομικού προσώπου. Τα έξοδα παράστασης, σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, πρέπει να είναι εντός των ορίων που θέτει η προαναφερθείσα κοινή υπουργική απόφαση, ενώ δεν μπορεί να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της αντιμισθίας του οικείου δημάρχου. Σημειώνεται ότι η καταβολή των εξόδων παράστασης είναι μηνιαία και δεν εξαρτάται από τη συμμετοχή των ανωτέρω προσώπων σε συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, καθώς

⁴⁶ Άρθρο 242 του ν. 3463/2006 ([Α' 114](#)).

⁴⁷ Άρθρο 242, παρ. 1 του ν. 3463/2006 ([Α' 114](#)).

⁴⁸ Άρθρο 63, παρ. 2 του ν. 4735/2020 ([Α' 197](#)).

⁴⁹ Η απόφαση αυτή του δημοτικού συμβουλίου μπορεί να ανατρέχει στην έναρξη του οικονομικού έτους, χωρίς να ανακύπτει θέμα ανεπίτρεπτης αναδρομικής ισχύος της απόφασης αυτής (Ελ.Συν.Κλιμ.Τμ.Ι Πράξεις 260/2014 και 277/2014).

καταβάλλονται για την αντιμετώπιση των εν γένει δαπανών στις οποίες υποβάλλονται λόγω των απαιτήσεων της θέσης τους.⁵⁰

β) Ύψος εξόδων παράστασης

Με την κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών υπ' αριθ. 42188/20.08.2018 ([ΥΟΔΔ 470](#)), καθορίζονται τα χρηματικά όρια εντός των οποίων κυμαίνονται τα έξοδα παράστασης. Το ύψος των εξόδων παράστασης με βάση την προαναφερθείσα κοινή υπουργική απόφαση αποτυπώνονται στον Πίνακα 4.

Πίνακας 4			
Ύψος εξόδων παράστασης προέδρου και αντιπροέδρου διοικητικού συμβουλίου ν.π.δ.δ. (βάσει της κ.υ.α. υπ' αριθ. 42188/20.08.2018)			
Συνολικά έσοδα ν.π.δ.δ., βάσει οικονομικού απολογισμού προηγούμενου έτους (ευρώ)		Μηνιαία έξοδα παράστασης προέδρου και αντιπροέδρου διοικητικού συμβουλίου ν.π.δ.δ. (ευρώ)	
από	έως	προέδρου	αντιπροέδρου
300.001	1.000.000	από 300 έως 500	από 120 έως 200
1.000.001	3.000.000	από 400 έως 600	από 160 έως 240
3.000.001	5.000.000	από 500 έως 700	από 200 έως 280
5.000.001	και άνω	από 800 έως 1200	από 320 έως 480

Ο αντιπρόεδρος δημοτικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου λαμβάνει ποσοστό μέχρι 40% των εξόδων παράστασης του προέδρου του οικείου διοικητικού συμβουλίου, όπως αυτά καθορίζονται με τη σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Σε κάθε περίπτωση, τα έξοδα παράστασης που χορηγούνται στους δικαιούχους δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 50% των αποδοχών των οικείων δημάρχων.

γ) Αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου

Στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, **εκτός από τον δήμαρχο, τον αντιδήμαρχο και τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου**, επιτρέπεται να καταβάλλεται

⁵⁰ Σχετ. Ελ. Συν. Τμ. Ι Πράξη 164/2009.

αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση,⁵¹ και έως τρεις (3) συνεδριάσεις το μήνα, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των μηνιαίων αποδοχών του δημάρχου. Την αποζημίωση αυτή λαμβάνουν και ο πρόεδρος και αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, **εφόσον δεν λαμβάνουν**, για οποιοδήποτε λόγο, **έξοδα παράστασης**.

5.2. Μέλη διοικητικού συμβουλίου των σχολικών επιτροπών

Η δυνατότητα καταβολής εξόδων παράστασης στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου δημοτικού ν.π.δ.δ., δεν καταλαμβάνει τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο των σχολικών επιτροπών. Αυτό, γιατί η λειτουργία των εν λόγω νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ρυθμίζεται εξαντλητικά στις διατάξεις των άρθρων 243 του ν. 3463/2006 ([Α' 114](#)), 5 του ν. 1894/1990 ([Α' 110](#)) και 103 του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)), οι οποίες ουδόλως προβλέπουν την καταβολή εξόδων παράστασης στα ανωτέρω πρόσωπα.⁵²

5.3. Μέλη διοικητικού συμβουλίου δημοτικού ιδρύματος⁵³

α) Δικαιούχοι εξόδων παράστασης

Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ιδρύματος, εφόσον ο απολογισμός του προηγούμενου έτους υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000) μπορεί να λαμβάνουν έξοδα παράστασης, που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, έπειτα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε.

Όπως και στην περίπτωση των δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, η καταβολή των εξόδων παράστασης στα ανωτέρω πρόσωπα δεν είναι υποχρεωτική, αλλά δυνητική, και προϋποθέτει την υπέρβαση συγκεκριμένου ποσού του οικονομικού απολογισμού του νομικού προσώπου κατά το προηγούμενο έτος, εντός του οικονομικού πλαισίου που θέτει η προαναφερθείσα κοινή υπουργική απόφαση.

⁵¹ Άρθρο 242, παρ. 2 του ν. 3463/2006 ([Α' 114](#)).

⁵² Σχετ. Ελ. Συν. Τμ. Ι Πράξη 136/2012.

⁵³ Άρθρο 230, παρ. 2 του ν. 3463/2006 ([Α' 114](#)).

Για την καταβολή των εξόδων παράστασης, το δημοτικό συμβούλιο κάθε χρόνο λαμβάνει απόφαση, με βάση τον οικονομικό απολογισμό του προηγούμενου έτους, με την οποία καθορίζει το ποσό που λαμβάνουν μηνιαίως ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος του ιδρύματος κατά το έτος αυτό.⁵⁴ Το ύψος των εξόδων παράστασης, επομένως, μπορεί να μεταβάλλεται κάθε έτος, ανάλογα με τη διακύμανση των εσόδων του δημοτικού νομικού προσώπου. Τα έξοδα παράστασης, σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, πρέπει να είναι εντός των ορίων που θέτει η κοινή υπουργική απόφαση υπ' αριθ. 42188/20.08.2018, ενώ δεν μπορεί να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της αντιμισθίας του οικείου δημάρχου. Σημειώνεται ότι η καταβολή των εξόδων παράστασης είναι μηνιαία και δεν εξαρτάται από τη συμμετοχή των ανωτέρω προσώπων σε συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

Ο αντιπρόεδρος λαμβάνει, ποσοστό μέχρι 40% των εξόδων παράστασης του προέδρου του οικείου διοικητικού συμβουλίου, όπως αυτά καθορίζονται με τη σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

β) Ύψος εξόδων παράστασης

Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του [άρθρου 230](#) του ν. 3463/2006, εκδόθηκε η κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών υπ' αριθ. 42188/20.08.2018 ([ΥΟΔΔ 470](#)). Τα χρηματικά όρια εντός των οποίων μπορεί να κυμαίνονται τα έξοδα παράστασης με βάση την προαναφερθείσα κοινή υπουργική απόφαση αποτυπώνονται στον Πίνακα 5.

Πίνακας 5 Ύψος εξόδων παράστασης προέδρου και αντιπροέδρου δημοτικού ιδρύματος (βάσει της κ.υ.α. υπ' αριθ. 42188/20.08.2018)			
Συνολικά έσοδα ιδρύματος, βάσει οικονομικού απολογισμού προηγούμενου έτους (ευρώ)		Μηνιαία έξοδα παράστασης προέδρου και αντιπροέδρου διοικητικού συμβουλίου ιδρύματος (ευρώ)	
από	έως	προέδρου	αντιπροέδρου
300.001	1.000.000	από 300 έως 500	από 120 έως 200
1.000.001	3.000.000	από 400 έως 600	από 160 έως 240
3.000.001	5.000.000	από 500 έως 700	από 200 έως 280
5.000.001	και άνω	από 800 έως 1200	από 320 έως 480

⁵⁴ Για την αναδρομικότητα της απόφασης βλ. παρ. σημ. 49.

Ο αντιπρόεδρος διοικητικού συμβουλίου δημοτικού ιδρύματος λαμβάνει, ποσοστό μέχρι 40% των εξόδων παράστασης του προέδρου του οικείου διοικητικού συμβουλίου, όπως αυτά καθορίζονται με τη σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Σε κάθε περίπτωση τα έξοδα παράστασης που χορηγούνται στους δικαιούχους δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 50% της αντιμισθίας των οικείων δημάρχων.

γ) Αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου

Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Απαγορεύεται να παρέχεται αμοιβή στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για οποιαδήποτε υπηρεσία τους προς το ίδρυμα. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου που ανήκουν στο προσωπικό του, με οποιαδήποτε σχέση, εισπράττουν τις αποδοχές τους.⁵⁵

Στα **μέλη του διοικητικού συμβουλίου** του ιδρύματος, ωστόσο, εκτός από τον δήμαρχο, τον αντιδήμαρχο και τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται να καταβάλλεται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση,⁵⁶ και έως τρεις (3) συνεδριάσεις το μήνα, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των μηνιαίων αποδοχών του δημάρχου. Την αποζημίωση αυτή για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου λαμβάνουν και ο πρόεδρος και αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, **εφόσον δεν λαμβάνουν**, για οποιοδήποτε λόγο, **έξοδα παράστασης**.

5.4. Μέλη διοικητικού συμβουλίου συνδέσμου⁵⁷

α) Δικαιούχοι εξόδων παράστασης

Ο **πρόεδρος** του συνδέσμου εφόσον ο απολογισμός του κατά το προηγούμενο έτος υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000), λαμβάνει έξοδα παράστασης. Εφόσον ο απολογισμός του συνδέσμου υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο ευρώ (1.000.000), έξοδα παράστασης λαμβάνει και ο **αντιπρόεδρος**.

⁵⁵ [Άρθρο 230](#), παρ. 1 του ν. 3463/2006.

⁵⁶ [Άρθρο 230](#), παρ. 3 του ν. 3463/2006.

⁵⁷ [Άρθρο 248](#), παρ. 1 του ν. 3463/2006.

β) Ύψος εξόδων παράστασης

Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του [άρθρου 248](#), του ν. 3463/2006, εκδόθηκε η κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών υπ' αριθ. 42188/20.08.2018 ([ΥΟΔΔ 470](#)⁵⁸). Τα χρηματικά όρια εντός των οποίων μπορεί να κυμαίνονται τα έξοδα παράστασης με βάση την προαναφερθείσα κοινή υπουργική απόφαση αποτυπώνονται στον Πίνακα 6.

Πίνακας 6 Έξοδα παράστασης προέδρων και αντιπροέδρων συνδέσμων δήμων (βάσει της κ.υ.α. αρ. 42188/20.08.2018)			
Συνολικά έσοδα συνδέσμου βάσει οικονομικού απολογισμού προηγούμενου έτους (ευρώ)		Μηνιαία έξοδα παράστασης προέδρου και αντιπροέδρου διοικητικού συμβουλίου συνδέσμου (ευρώ)	
από	έως	προέδρου	αντιπροέδρου
300.001	1.000.000	από 400 έως 700	(δεν δικαιούται)
1.000.001	5.000.000	από 500 έως 900	από 250 έως 450
5.000.001	20.000.000	από 800 έως 1500	από 400 έως 750
20.000.001	και άνω	από 1000 έως 1800	από 500 έως 900

Το ύψος των μηνιαίων εξόδων παράστασης που λαμβάνει ο πρόεδρος συνδέσμου δήμων καθορίζεται, στο πλαίσιο των προαναφερόμενων, με απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου.

Οι πρόεδροι συνδέσμων, των οποίων ο πληθυσμός των μελών τους συνολικά είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κάτοικοι που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι ν.π.δ.δ. ή υπάλληλοι κρατικών ν.π.ι.δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και εκείνοι που είναι υπάλληλοι λοιπών ν.π.ι.δ., και οι οποίοι λαμβάνουν υποχρεωτικά την ειδική άδεια της παρ. 1 του [άρθρου 93](#) του ν. 3852/2010, εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 5 του [άρθρου 92](#) του ν. 3852/2010, και επομένως επιλέγουν είτε τα έξοδα παράστασης είτε το μισθό της οργανικής τους θέσης.

⁵⁸ Βλ. διόρθωση σφαλμάτων [ΥΟΔΔ 515](#)/2018.

γ) Αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής του συνδέσμου, εκτός από τον πρόεδρο, τα οποία μετέχουν στις συνεδριάσεις των συλλογικών αυτών οργάνων δικαιούνται αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση και για τρεις (3) το πολύ συνεδριάσεις το μήνα για το καθένα από τα συλλογικά αυτά όργανα. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των εξόδων παράστασης που λαμβάνει ο πρόεδρος του συνδέσμου ή, αν ο τελευταίος δεν λαμβάνει έξοδα παράστασης, των αποδοχών που λαμβάνει ο δήμαρχος της έδρας του συνδέσμου.⁵⁹

Για τις μετακινήσεις, που πραγματοποιούν ο πρόεδρος και τα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκτός έδρας για την εκτέλεση υπηρεσίας, μπορεί να καταβάλλονται οδοιπορικά έξοδα και ημερήσια αποζημίωση, που καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του συνδέσμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5.5. Μέλη διοικητικού συμβουλίου δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων⁶⁰

α) Δικαιούχοι αποζημίωσης

Στον **πρόεδρο ή τον αντιπρόεδρο** του διοικητικού συμβουλίου της κοινωφελούς δημοτικής επιχείρησης, μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση, ανάλογα με τις υπηρεσίες που παρέχει στην επιχείρηση, ύστερα από απόφαση του **οικείου δημοτικού συμβουλίου, μετά από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης**. Το ύψος της αποζημίωσης καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε. Για τον καθορισμό της αποζημίωσης αυτής, λαμβάνεται οπωσδήποτε υπόψη η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο. Η διαπίστωση αυτή συνιστά και την εκ του νόμου απαιτούμενη αιτιολογία της ανωτέρω πρότασης του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης.⁶¹

⁵⁹ [Άρθρο 248](#), παρ. 3 του ν. 3463/2006.

⁶⁰ [Άρθρο 255](#), παρ. 5 του ν. 3463/2006.

⁶¹ Βλ. Την υπ' αριθμ. 16/2007 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Ο καθορισμός αποζημίωσης όταν στην απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, καθώς αντίστοιχα και στην απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, δεν υπάρχει αιτιολογία, δεν είναι νόμιμος (Ελ. Συν. Κλιμ. Τμ. 7, Πράξη 202/2015).

β) Ύψος αποζημίωσης

Με την κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών υπ' αρ. 42188/20.08.2018 ([ΥΟΔΔ 470⁶²](#)), ως ανώτατο χρηματικό όριο αποζημίωσης που μπορεί να καταβάλλεται στον πρόεδρο ή στον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου κοινωφελούς δημοτικής επιχείρησης, ορίστηκε το ποσό των αποδοχών του προέδρου του οικείου δημοτικού συμβουλίου (για το ύψος της αντιμισθίας του προέδρου δημοτικού συμβουλίου, βλ. Πίνακα 1).

γ) Αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου

Στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, εκτός από τον πρόεδρο ή τον αντιπρόεδρο που λαμβάνει αποζημίωση κατά τα προαναφερθέντα, μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση, και έως τρεις (3) συνεδριάσεις το μήνα. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο 1% των μηνιαίων αποδοχών του προέδρου του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Την αποζημίωση αυτή για την συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να λαμβάνει και ο πρόεδρος και αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, **εφόσον δεν λαμβάνουν**, για οποιοδήποτε λόγο, **την αποζημίωση της κατά τα ανωτέρω περ. 5.5.α)**. Όπως και στην περίπτωση καταβολής αποζημίωσης στον πρόεδρο ή τον αντιπρόεδρο της κοινωφελούς επιχείρησης, το ακριβές ποσό της αποζημίωσης για συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου καθορίζεται με **απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης**, λαμβανομένης υποχρεωτικά υπόψη της οικονομικής κατάστασης αυτής κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο.

5.6. Ανώνυμες εταιρίες δήμων

Στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) προβλέπεται ρητά ότι οι ανώνυμες εταιρείες των δήμων διέπονται από τις ειδικές ρυθμίσεις περί ανωνύμων εταιριών και λειτουργούν σύμφωνα με τους κανόνες της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας. Επιπλέον, υφίσταται ρητή πρόβλεψη ότι για κάθε ζήτημα που δεν ρυθμίζεται από τις ειδικές περί ανωνύμων εταιριών Ο.Τ.Α. διατάξεις, εφαρμογή έχουν οι ν. 2190/1920 ([Α' 144](#)) και ν. 4548/2018 ([Α' 104](#)) περί ανωνύμων εταιριών.⁶³

⁶² Βλ. διόρθωση σφάλματος [ΥΟΔΔ 515/2018](#).

⁶³ Άρθρα 252, παρ. 3, 266, παρ. 5 και 265, παρ. 1 του ν. 3463/2006 ([Α' 114](#)).

Για τη χορήγηση αμοιβής στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δημοτικών ανώνυμων εταιριών, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του άρθρου 109 του ν. 4548/2018, όπως ισχύει σήμερα, σύμφωνα με το οποίο τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δικαιούνται αμοιβής ή άλλων παροχών, σύμφωνα με το νόμο και τα οριζόμενα στο καταστατικό και, κατά περίπτωση, την πολιτική αποδοχών της εταιρίας. Αμοιβή ή παροχή που χορηγείται σε μέλος του διοικητικού συμβουλίου και δεν ρυθμίζεται στο νόμο ή το καταστατικό βαρύνει την εταιρία, μόνο αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της γενικής συνέλευσης με την επιφύλαξη των οριζομένων στα άρθρα 110 έως 112 του ν. 4548/2018.

5.7. Μέλη διοικητικού συμβουλίου Δ.Ε.Υ.Α.⁶⁴

α) Δικαιούχοι και ύψος αποζημίωσης

Στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), **αν δεν είναι δήμαρχος**, μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση, για τις παρεχόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του.⁶⁵ Η αποζημίωση καθορίζεται **με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης** και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αντιμισθίας του δημάρχου. Η ανωτέρω απόφαση, ως κανονιστική πράξη, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ενώ μπορεί να έχει αναδρομική ισχύ, καθώς ανατρέχει στο χρόνο ανάληψης των καθηκόντων του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου.⁶⁶

Σε περίπτωση απουσίας του προέδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, πέραν του μηνός, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εξ ημισείας σε αυτόν και στον αναπληρωτή του.

β) Αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου

Ο πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης δικαιούνται αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις,⁶⁷ η οποία καθορίζεται με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση.

⁶⁴ Άρθρο 3 του ν. 1069/1980 ([Α' 191](#)), όπως ισχύει.

⁶⁵ Άρθρο 3, παρ. 9 του ν. 1069/1980, όπως ισχύει.

⁶⁶ Ελ. Συν. Κλιμ. Τμ. 7 Πράξεις 51/2013 και 78/2013.

⁶⁷ Άρθρο 3, παρ. 10 του ν. 1069/1980 ([Α' 191](#)), όπως ισχύει.

γ) Αμοιβή σε μέλος που παρέχει πλήρη απασχόληση στην επιχείρηση

Με απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη του παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της αποζημίωσης του προέδρου της επιχείρησης.⁶⁸

5.8. Ασφαλιστικές εισφορές προσώπων που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα

Για θέματα που αφορούν στην ασφάλιση προσώπων που δεν ανήκουν αμιγώς στην κατηγορία των αιρετών οργάνων α' βαθμού, αλλά κατέχουν θέσεις φορέων διοίκησης που ανήκουν στην τοπική αυτοδιοίκηση, όπως λ.χ. πρόεδροι και μέλη νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν σε δήμους κ.ά., **έχει εκδοθεί η εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υπ' αριθμ. πρωτ. Φ10042/οικ.13567/329/8.06.2018 (Α.Δ.Α.: 7ΑΛ2465Θ1Ω-Α46)**, στην περίπτωση Στ. της οποίας, προσδιορίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές όσων διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του δημοσίου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα ή ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, με κριτήριο καταρχήν την υποχρέωση υπαγωγής τους στην ασφάλιση λόγω του διορισμού στις ως άνω θέσεις και τον τρόπο αμοιβής τους από τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του φορέα (μηνιαία αποζημίωση ή ανά συνεδρίαση).

Η μηνιαία αποζημίωση, ανεξαρτήτως της ονομασίας της, που χορηγείται πάγια και συστηματικά και ανεξάρτητα από τη συμμετοχή του προσώπου στις συνεδριάσεις του συλλογικού οργάνου, φέρει τα χαρακτηριστικά τακτικά καταβαλλόμενης αποδοχής και, ως εκ τούτου, υπέχει θέση μισθού και υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές για κύρια σύνταξη, επικουρική ασφάλιση, εφάπαξ παροχή, καθώς και υγειονομική περίθαλψη (όπου βέβαια προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης). Αντιθέτως, η ανά συνεδρίαση αποζημίωση, η οποία καταβάλλεται μόνο με τη συμμετοχή του προσώπου στις συνεδριάσεις του συλλογικού οργάνου και, ως εκ τούτου, όχι συστηματικά και πάγια, ούτως ώστε να φέρει τα χαρακτηριστικά μίας τακτικά καταβαλλόμενης αποδοχής, δεν υπόκειται στις εν λόγω ασφαλιστικές εισφορές.

⁶⁸ Άρθρο 3 παρ. 10 του ν. 1069/1980, όπως ισχύει.

Μέρος Β΄: Ειδική άδεια αιρετών πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης

6. Ειδική άδεια αιρετών που έχουν υπαλληλική ιδιότητα

Τα [άρθρα 93](#) και [93Α](#) του ν. 3852/2010 ρυθμίζουν το καθεστώς χορήγησης ειδικής άδειας σε αιρετούς που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα, η οποία διαφοροποιείται επιμέρους: α) σε αιρετά πρόσωπα που τη λαμβάνουν **υποχρεωτικά** για όλη τη διάρκεια της θητείας τους, β) σε αιρετά πρόσωπα που τη λαμβάνουν, **κατόπιν αίτησής τους**, για όλη τη διάρκεια της θητείας τους, γ) καθώς και σε αιρετά πρόσωπα που τη λαμβάνουν, κατόπιν αίτησής τους, για συγκεκριμένο αριθμό ημερών. Η άδεια αυτή χορηγείται επιπρόσθετα των άλλων αδειών που μπορεί να λαμβάνει ο υπάλληλος σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις που διέπουν την ιδιότητά του (π.χ. κανονική άδεια, αναρρωτική άδεια ή άδεια ειδικού σκοπού).

Σημειώνεται ότι οι άμισθοι αντιδήμαρχοι, οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 59, παρ. 7 του ν. 3852/ 2010 δεν λαμβάνουν ειδική άδεια σύμφωνα.

Ειδική πρόβλεψη στις ρυθμίσεις του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 υπάρχει και για το καθεστώς μετάθεσης ή απόσπασης αιρετών υπαλλήλων.⁶⁹

6.1. Σκοπός χορήγησης της ειδικής άδειας των άρθρων 93 και 93 Α του ν. 3852/2010

Η ειδική άδεια των άρθρων 93 και 93Α του ν. 3852/2010 την οποία λαμβάνουν οι αιρετοί των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού αποτελεί ξεχωριστή και ειδικής κατηγορίας άδεια που χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής θέσης των αιρετών, επιπλέον των τυχόν άλλων αδειών που απολαμβάνουν λόγω της υπαλληλικής τους ιδιότητας. Σκοπός δε της χορήγησής της είναι η διασφάλιση της απρόσκοπτης άσκησης των καθηκόντων που απορρέουν από συγκεκριμένα αιρετά αξιώματα και η μη παρεμπόδιση της άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων.

Η ειδική άδεια των παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 93 και του άρθρου 93Α του ν. 3852/2010 συνιστά εξαιρετικό δίκαιο, είναι αυτοτελής και ειδική ως προς τα υποκείμενα στα οποία αφορά, τα οποία συγκεντρώνουν στο πρόσωπό τους τα χαρακτηριστικά της υπαλληλικής ιδιότητας, νοούμενης υπό την ευρεία έννοια αυτής.⁷⁰

⁶⁹ [Άρθρο 93](#), παρ. 7 του ν. 3852/2010.

⁷⁰ Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ [62/2015](#) και [226/2017](#).

Συνεπώς, οι διατάξεις των άρθρων 93 και 93Α του ν. 3852/2010 αφορούν αιρετά πρόσωπα που είναι υπάλληλοι:

- δημοσίου
- ν.π.δ.δ.
- κρατικών ν.π.ι.δ.
- δημοσίων επιχειρήσεων
- επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος⁷¹
- λοιπών ν.π.ι.δ.

6.2. Έννοια υπαλληλικής ιδιότητας

Ειδικότερα, στην έννοια του όρου «υπάλληλος» περιλαμβάνεται, τόσο το μόνιμο προσωπικό των φορέων, όσο και το προσωπικό με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα κατωτέρω.

Το χρονικό διάστημα χρήσης της ειδικής άδειας θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν από αυτήν.⁷²

Με τον όρο «υπαλληλικά δικαιώματα», νοούνται η προσμέτρηση του χρονικού διαστήματος που διανύεται κατά την ειδική άδεια ως χρόνου πραγματικής υπηρεσίας, σε όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική σχέση (στη βαθμολογική εξέλιξη του υπαλλήλου, στη μισθολογική εξέλιξη, στο μισθό κ.ά.).

Με τον όρο «ασφαλιστικά δικαιώματα», νοούνται η καταβολή των κάθε είδους ασφαλιστικών εισφορών υπέρ e-ΕΦΚΑ (κύρια και υγειονομική περίθαλψη, επικουρική ασφάλιση, εφάπαξ παροχή) και άλλων φορέων εκτός e-ΕΦΚΑ του ασφαλισμένου αιρετού.

Με τον όρο «εργασιακά δικαιώματα», νοείται η διατήρηση της εργασιακής σχέσης με τον φορέα της οργανικής θέσης του αιρετού. Δεν μπορεί, δηλαδή, η χρήση του δικαιώματος της ειδικής άδειας να αποτελεί επιβαρυντική συνθήκη στην εργασιακή σχέση του αιρετού.⁷³

⁷¹ Οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην παρούσα παράγραφο μπορούν να ανευρεθούν στο υπ' αρ. 189927 ΕΞ 2022/23.12.2022 έγγραφο του υπουργείου Οικονομικών το οποίο διατίθεται στον ιστότοπο του υπουργείου Εσωτερικών: [www.yres.gr/εκλογικά/δημοτικές και περιφερειακές εκλογές/ χρήσιμα έγγραφα/ παροχή στοιχείων προς το υπουργείο Εσωτερικών](http://www.yres.gr/εκλογικά/δημοτικές_και_περιφερειακές_εκλογές/χρήσιμα_έγγραφα/παροχή_στοιχείων_προς_το_υπουργείο_Εσωτερικών). Σε κάθε περίπτωση, ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος μπορεί να απευθύνεται στη διοίκηση του φορέα του.

⁷² [Άρθρο 93](#), παρ. 2β του ν. 3852/2010. Σχετικές οι γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ [100/2003](#) και [466/2008](#).

Έννοια δημοσίου υπαλλήλου

Στην έννοια του «δημοσίου υπαλλήλου» της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, εμπίπτουν οι υπάλληλοι που υπάγονται στις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, [Α' 26](#)) και του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, [Α' 143](#)), με την επιφύλαξη ειδικών τυχόν ρυθμίσεων, εξαιρουμένων όσων η υπηρεσιακή κατάσταση υπάγεται σε ειδικές διατάξεις νόμων.⁷⁴

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά στην εφαρμογή των άρθρων 93 και 93Α του ν. 3852/2010 διευκρινίζονται τα εξής:

- Οι παρ. 1, 5 και 7 του άρθρου 93 και το άρθρο 93Α του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)), εφαρμόζονται και στο **στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων**.⁷⁵ Ο χρόνος της προβλεπόμενης άδειας, δεν υπολογίζεται για τις βαθμολογικές προαγωγές και μισθολογικές προσαυξήσεις των στρατιωτικών.
- Στις ρυθμίσεις των άρθρων 93 και 93Α του ν. 3852/2010 εμπίπτουν και οι **γιατροί του Ε.Σ.Υ., μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων και Ε.Π.Τ.Ε.Ι.**, περιλαμβανομένων και του ειδικού και επιστημονικού προσωπικού, καθώς και οι **αναπληρωτές καθηγητές μέσης εκπαίδευσης** και οι **δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής**.⁷⁶
- Οι παρ. 1 έως 5 και 7 έως 8 του άρθρου 93 και το άρθρο 93Α του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται και στους **δικαστικούς υπαλλήλους** σύμφωνα με τα άρθρα 107 παρ. 12 και 156 παρ. 12 του ν. 4798/2021 ([Α' 68](#)).

Υπάλληλοι των λοιπών ν.π.ι.δ.

Στην έννοια των υπαλλήλων λοιπών ν.π.ι.δ. εντάσσονται οι υπάλληλοι, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των ανωνύμων εταιρειών, των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών (Ι.Κ.Ε.), των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, των Ετερόρρυθμων και Ομόρρυθμων Εταιρειών, των Συνεταιρισμών, καθώς και Σωματείων και Ιδρυμάτων που έχουν νομική προσωπικότητα.

⁷³ Ο αιρετός που τελεί σε ειδική άδεια άνευ αποδοχών και είναι εκπαιδευτικός μπορεί να αιτηθεί άδεια άσκησης ιδιωτικού έργου (βλ. το υπ' αριθμ. 146694/Ε1/18.09.2015 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων).

⁷⁴ Το υπ' αρ. πρ. 9040/ 13.03.2013 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών.

⁷⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν. 4361/2016 ([Α' 10](#)), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 του ν. 4609/2019 ([Α' 67](#)).

⁷⁶ Βλ. [Άρθρο 93](#), παρ. 6 ν. 3852/2010. Σχετική η γνωμοδότηση ΝΣΚ [100/2003](#).

Τα κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου μπορεί να ανευρεθούν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών.⁷⁷ **Η υπαγωγή στις εφαρμοστέες διατάξεις θεμάτων της υπηρεσιακής κατάστασης των αιρετών που είναι υπάλληλοι κρατικών ν.π.ι.δ. και λοιπών ν.π.ι.δ. γίνεται με ευθύνη του οικείου φορέα.**

6.3. Έννοια και δικαιούχοι της ειδικής άδειας των παρ. 1 και 2 του άρθρου 93 για όλη τη διάρκεια της αιρετής θητείας. Εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010

Κατά κανόνα, υπάλληλοι που λαμβάνουν **ειδική άδεια για όλη τη διάρκεια της θητείας τους** δεν μπορεί να ασκούν καθήκοντα που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο της υπηρεσιακής τους κατάστασης ως δημόσιοι υπάλληλοι ούτε και με την τυχόν συγκατάθεσή τους⁷⁸.

Ωστόσο, οι δήμαρχοι, οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων (οι οποίοι έχουν επιλέξει την ειδική άδεια άνευ αποδοχών καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους) μπορούν, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρακωλύεται η πλήρης άσκηση των αιρετών τους καθηκόντων, να παρέχουν **εθελοντικά** τον απολύτως απαραίτητο σε ετήσια βάση αριθμό υπηρεσιών στην Υπηρεσία από την οποία προέρχονται, αποκλειστικά για λόγους διατήρησης της επαγγελματικής τους επάρκειας, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας. Για την εκτέλεση της υπηρεσίας, εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις που προβλέπονται από το οργανικό δίκαιο του φορέα προς τον οποίο παρέχεται η υπηρεσία και που κατά τη διάρκεια αυτής ο αιρετός κωλύεται από την άσκηση λόγω των αιρετών του καθηκόντων⁷⁹.

Επιπλέον, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010⁸⁰, οι άμισθοι αντιδήμαρχοι, που ορίζονται σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 59 του ίδιου νόμου, δεν υπάγονται στο ρυθμιστικό πεδίο της παρ. 1 του άρθρου 93 του νόμου αυτού, περί υποχρεωτικής χορήγησης ειδικής άδειας για όλο το διάστημα άσκησης των αιρετών τους καθηκόντων. Συνεπώς, οι άμισθοι αντιδήμαρχοι ασκούν παράλληλα με τα αιρετά τους καθήκοντα και τα υπαλληλικά τους καθήκοντα.

⁷⁷ <http://www.ydmed.gov.gr/?p=4749>.

⁷⁸ Το υπ' αρ. πρ. 4985/09.02.2011 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών. βλ. γνωμοδότηση ΝΣΚ [204/2015](#) για υποχρεωτικότητα χορήγησης ειδικής άδειας από το ΤΕΕ σε αιρετό που είναι Νομικός Σύμβουλος του ΤΕΕ'.

⁷⁹ [Άρθρο 92](#), παρ. 2, εδ. β και γ του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 παρ. 5α του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

⁸⁰ [Άρθρο 92](#), παρ. 5 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5β του άρθρου 10 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του ΝΣΚ [226/2017](#), η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών,⁸¹ **οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου δεν εμπίπτουν στην έννοια του υπαλλήλου που δικαιούται την ειδική άδεια που εκτείνεται καθ' όλη την διάρκεια της θητείας του**, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010. Του πεδίου εφαρμογής της γνωμοδότησης εξαιρούνται οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων, λόγω εφαρμογής των νεώτερων διατάξεων του άρθρου 48 του ν. 5027/2023 ([Α' 48](#)), και επομένως πρόεδροι δημοτικού συμβουλίου που εργάζονται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου μπορούν να λαμβάνουν την ειδική άδεια άνευ αποδοχών για όλη τη διάρκεια της θητείας τους.

Εν γένει, για τη χορήγηση της ειδικής άδειας των παρ. 1 και 2 του άρθρου 93 και του άρθρου 93Α του ν. 3852/ 2010 απαιτείται μόνο η κοινοποίηση:

- της δικαστικής πράξης επικύρωσης της εκλογής (τη δικαστική απόφαση του άρθρου 44 του ν. 3852/2010, ή του άρθρου 36 του ν. 4804/2021, [Α' 90](#)), για τους δημάρχους,
- του πρακτικού εκλογής, για τους προέδρους των δημοτικών συμβουλίων,
- της δημοσίευσης της απόφασης του δημάρχου περί ορισμού έμμισθων αντιδημάρχων⁸²,
- της δημοσίευσης της απόφασης εκλογής, για τους συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης⁸³,
- της απόφασης εκλογής, για τους προέδρους συνδέσμου, που ο πληθυσμός των μελών του συνολικά είναι άνω των 200.000 κατοίκων.

Ορθό είναι οι οικείες υπηρεσίες διοίκησης/προσωπικού του αιρετού να εκδίδουν διαπιστωτική πράξη καθορισμού της χρονικής περιόδου, κατά την οποία ο αιρετός θα τελεί σε ειδική άδεια από την υπηρεσία του.

⁸¹ Το υπ' αρ. πρ. 13641/23.04.2018 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών. Σύμφωνα με την εν λόγω γνωμοδότηση «για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 άρθρου 93 του ν. 3852/2010, προκειμένου να ληφθεί η ειδική άδεια για την διευκόλυνση των καθηκόντων των σε αυτή αναφερομένων αιρετών, η οποία εκτείνεται καθ' όλη την διάρκεια της θητείας τους, στην έννοια των δημοσίων υπαλλήλων, των υπαλλήλων των ν.π.δ.δ., των υπαλλήλων κρατικών ν.π.ι.δ. και των δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των υπαλλήλων των λοιπών ν.π.ι.δ. περιλαμβάνονται όλοι οι υπάλληλοι, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και αν υπηρετούν, με εξαίρεση αυτών που υπηρετούν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου».

⁸² Βλ. την υπ' αρ. πρ. 809/ α.π. 85741/19.11.2021 (Α.Δ.Α.: [ΨΟ3Μ46ΜΤΛ6-1ΥΡ](#)) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

⁸³ Βλ. την υπ' αρ. 1/ α.π. 661/7.1.2020 (Α.Δ.Α.: [Q82Μ46ΜΤΛ6-QΤ2](#)).

Η ειδική άδεια χορηγείται εκ του νόμου στα ανωτέρω πρόσωπα και η χορήγησή της δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 51 του Υπαλληλικού Κώδικα, ώστε να απαιτείται γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.⁸⁴

Συνεπώς, **υποχρεωτικά**, εκ του νόμου, **ανεξαρτήτως υποβολής ή μη σχετικής αίτησης**, ειδική άδεια για όλο το διάστημα της θητείας τους λαμβάνουν, τα ακόλουθα αιρετά πρόσωπα:

Πίνακας 7
Υποχρεωτική ειδική άδεια αιρετών για όλη τη διάρκεια της θητείας τους, ανεξαρτήτως υποβολή αίτησης
Δήμαρχοι όλων των δήμων ⁸⁵
Έμμισθοι αντιδήμαρχοι όλων των δήμων ⁸⁶

Τα ανωτέρω ισχύουν και για τον Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 93 και του άρθρου 93Α του ν.3852/2010, προκύπτει ότι **ειδική άδεια για όλο το διάστημα της θητείας τους** λαμβάνουν, **μόνο κατόπιν αίτησής τους**, τα ακόλουθα αιρετά πρόσωπα:

Πίνακας 8
Ειδική άδεια αιρετών για όλη τη διάρκεια της θητείας τους, μετά από υποβολή αίτησης
Δήμαρχοι ιατροί του Ε.Σ.Υ. σε δήμους κάτω των 5.000 κατοίκων
Έμμισθοι αντιδήμαρχοι ιατροί του Ε.Σ.Υ. σε δήμους κάτω των 5.000 κατοίκων
Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων ανεξαρτήτως πληθυσμού
Πρόεδροι συνδέσμων με πληθυσμό μελών πάνω από 200.000 κατοίκους

Η χορήγηση της ειδικής άδειας κατά τη διάρκεια θητείας των αιρετών, μετά από αίτησή τους, σημαίνει υποβολή γραπτού σχετικού αιτήματος από τους δικαιούχους αιρετούς και υποχρέωση της αρμόδιας υπηρεσίας για τη χορήγησή της.

⁸⁴ Το υπ' αρ. πρ. 8406/14.03.2011 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών.

⁸⁵ Για τους δημάρχους ιατρούς του Ε.Σ.Υ. σε δήμους κάτω των 5.000 κατοίκων, βλ. πίνακα 8.

⁸⁶ Για τους αντιδημάρχους ιατρούς του Ε.Σ.Υ. σε δήμους κάτω των 5.000 κατοίκων, βλ. πίνακα 8.

Σύμφωνα με τη (δεύτερη) παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, επιτρέπεται να συμμετέχουν στο πρόγραμμα εφημεριών του νοσοκομείου, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης, ή του κέντρου υγείας στο οποίο υπηρετούν δήμαρχοι, έμμισθοι αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων, σε περίπτωση που υπάρχει σχετική ανάγκη που βεβαιώνεται από το αρμόδιο όργανο διοίκησης. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της ρύθμισης καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υγείας⁸⁷. Βάσει της ανωτέρω εξουσιοδοτικής διάταξης, έχει εκδοθεί η κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υγείας υπ' αρ. Υ10α/Γ.Π.68615/15.10.2013 ([Β' 2689](#), Α.Δ.Α.: [ΒΛΛ5Θ-7ΣΔ](#) και [ΒΙ6ΑΝ-Γ27](#)).

6.4. Δικαιούχοι της ειδικής άδειας των άρθρων 93 παρ. 5 και 93Α του ν. 3852/2010⁸⁸

Ειδική άδεια ενενήντα (90) ημερών, κατ' έτος, επιπλέον της κανονικής, μετά από αίτησή τους, λαμβάνουν τα ακόλουθα αιρετά πρόσωπα που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα κατά τα ανωτέρω οριζόμενα στο υποκεφ. 6.2:

Πίνακας 9 Ειδική άδεια 90 ημερών <u>μετά από υποβολή αίτησης</u>
Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων ανεξαρτήτως πληθυσμού
Πρόεδροι δημοτικών νομικών προσώπων (δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου)
Πρόεδροι συνδέσμων με πληθυσμό μελών κάτω από 200.000 κατοίκους που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα της παρ. 1 του άρθρου 93 και δεν είναι δήμαρχοι, έμμισθοι ⁸⁹ αντιδήμαρχοι, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων που έχουν λάβει ειδική άδεια καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας
Μέλη Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου ΚΕΔΕ που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα της παρ. 1 του άρθρου 93 και δεν είναι δήμαρχοι, έμμισθοι αντιδήμαρχοι, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων που έχουν λάβει ειδική άδεια καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας
Πρόεδροι Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων που δεν είναι δήμαρχοι, έμμισθοι

⁸⁷ Προστέθηκε με το άρθρο 7 παρ. 10 του ν. 4071/2012 ([Α' 85](#)).

⁸⁸ Όπως η παρ. 5 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 10 του ν.4674/2020 ([Α' 53](#)).

⁸⁹ Λόγω του γεγονότος οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι δεν υπάγονται στο ρυθμιστικό πεδίο της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 5β του άρθρου 10 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)), συνάγεται ότι πρόεδροι συνδέσμων με πληθυσμό μελών κάτω από 200.000 κατοίκους που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα της παρ. 1 του άρθρου 93 και είναι ταυτόχρονα έμμισθοι αντιδήμαρχοι, δικαιούνται την ειδική άδεια των 90 ημερών.

αντιδήμαρχοι, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων που έχουν λάβει ειδική άδεια καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας

Ειδικά για τους **προέδρους των δημοτικών συμβουλίων** διευκρινίζονται τα εξής:

α) εάν πρόεδρος λάμβανε έως την έναρξη ισχύος του ν. 5027/2023 την ειδική άδεια για όλη τη διάρκεια της θητείας του και δεν υποβάλει μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αίτημα για να λάβει την ειδική άδεια των 90 ημερών, τότε συνεχίζει να λαμβάνει την ειδική άδεια άνευ αποδοχών καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του και διατηρεί το δικαίωμα επιλογής μεταξύ αντιμισθίας και αποδοχών της θέσης του.

β) εάν πρόεδρος λάμβανε έως την έναρξη ισχύος του ν. 5027/2023 την ειδική άδεια για όλη τη διάρκεια της θητείας του και αιτηθεί μετά την έναρξη ισχύος του ν. 5027/2023 να λάβει την ειδική άδεια των 90 ημερών κατ' έτος (το οποίο έτος υπολογίζεται από 1η Σεπτεμβρίου μέχρι 31 Αυγούστου του επόμενου έτους, όπως θα αναπτυχθεί κατωτέρω), τότε, λόγω του υπολειπόμενου χρόνου των 6 μηνών (2 Μαρτίου 2023⁹⁰ μέχρι 31 Αυγούστου 2023) δικαιούται ειδική άδεια μέχρι 45 μέρες.

γ) εάν πρόεδρος δημοτικού συμβουλίου λάμβανε έως την έναρξη ισχύος του ν. 5027/2023 την ειδική άδεια των 90 ημερών και δεν υποβάλει αίτημα για να λάβει την ειδική άδεια άνευ αποδοχών καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν. 5027/2023, τότε συνεχίζει να λαμβάνει την υπολειπόμενη ειδική άδεια των 90 ημερών και σωρευτικά την αντιμισθία του αιρετού του αξιώματος και τις αποδοχές της θέσης του, μειούμενες, όπως θα αναπτυχθεί κατωτέρω.

Ειδική άδεια εξήντα (60) ημερών, κατ' έτος, επιπλέον της κανονικής, μετά από αίτησή τους, λαμβάνουν τα ακόλουθα αιρετά πρόσωπα, που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα κατά τα ανωτέρω:

Πίνακας 10
Ειδική άδεια 60 ημερών μετά από υποβολή αίτησης

Πρόεδροι συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων άνω των 2.000 κατοίκων⁹¹

⁹⁰ Ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 5027/ 2023 (Α' 48).

⁹¹ Σχετ. η με αρ. 28549/16.04.2019 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Πρωτοβάθμιοι και Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Χώρας με το Ν. 3852/2010» (Β' 1327) και η αρ. 32237/25.04.2019 όμοια απόφαση τροποποίησής της (Β' 1487). Βλ. [άρθρο 93](#) παρ. 5, εδ. δ' του ν. 3852/2010 «Πρόεδροι συμβουλίων κοινοτήτων, οι οποίες προ της έναρξης ισχύος του ν. 4555/2018 (Α' 133) αποτελούσαν δημοτικές κοινότητες λαμβάνουν ειδική άδεια εξήντα (60) ημερών».

Πίνακας 11
Ειδική άδεια 30 ημερών μετά από υποβολή αίτησης

Πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων έως 300 κατοίκους και πρόεδροι συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων από 301 έως και 2.000 κατοίκους⁹²

Η ειδική άδεια των ενενήντα (90), εξήντα (60) και τριάντα (30) ημερών **μπορεί να χορηγείται και τμηματικά σε εργάσιμες ημέρες και ώρες**, μετά από σχετική αίτηση του αιρετού. Η άδεια αυτή χορηγείται υποχρεωτικά από την υπηρεσία του αιρετού και το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν.⁹³

Από τη δημοτική περίοδο που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2024 η έννοια του «έτους» για τη λήψη των ανωτέρω αδειών ταυτίζεται με αυτή του ημερολογιακού έτους. Σημειώνεται ότι μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023, **το «έτος» για τη χορήγηση των αδειών 90, 60 ή 30 ημερών δεν λογίζεται ημερολογιακά, αλλά ως έτος αντίστοιχο της δημοτικής περιόδου, δηλαδή από την 1^η Σεπτεμβρίου μέχρι την 31^η Αυγούστου του επόμενου ημερολογιακού έτους.**⁹⁴ Στις περιπτώσεις που ο χρόνος θητείας των αιρετών δεν ταυτίζεται με το έτος της δημοτικής περιόδου, αλλά είναι μικρότερος αυτού, τότε οι ενενήντα (90), εξήντα (60)⁹⁵ ή τριάντα (30) ημέρες ειδικής άδειας χορηγούνται αναλογικά του χρόνου της θητείας των ως άνω αιρετών. Ως εκ τούτου, η αναλογούσα άδεια από 1^η Σεπτεμβρίου 2023 έως και 31^η Δεκεμβρίου 2023:

- α) για όσους λαμβάνουν 90 ημέρες είναι 30 ημέρες,
- β) για όσους λαμβάνουν 60 ημέρες είναι 20 ημέρες και
- γ) για όσους λαμβάνουν 30 ημέρες είναι 10 ημέρες.

Σημειώνεται ότι, ειδικά για την ενάσκηση του δικαιώματος λήψης ειδικής άδειας από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε., των προέδρων των Π.Ε.Δ., καθώς και των προέδρων των συνδέσμων δήμων, ο υπολογισμός του χρονικού διαστήματος του «έτους» εκκινεί με την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκλογής- τοποθέτησής τους⁹⁶.

Στις διατάξεις αυτές **δεν υφίσταται πρόβλεψη για σώρευση των ημερών ειδικής άδειας που δικαιούται υπάλληλος**, σε φορείς που προσδιορίζονται κατά τα ανωτέρω, όταν

⁹² Βλ. προηγούμενη υποσημείωση.

⁹³ Το υπ' αρ. πρ. 37613/10.10.2012 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών.

⁹⁴ Το υπ' αρ. πρ. 33905/09.09.2014 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών (Α.Δ.Α.: [7Α89Ν-Π6Ρ](#)).

⁹⁵ Το υπ' αρ. πρ. 21448/30.06.2016 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών.

⁹⁶ Σχ. η αρ. πρ. 8177/04.02.2020 εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών (Α.Δ.Α.: [6Ψ8Η46ΜΤΛ6-Σ530](#)).

είναι πρόεδρος σε δύο νομικά πρόσωπα του δήμου. Επομένως, ο υπάλληλος αυτός δικαιούται τη λήψη **μόνο 90** ημερών, αντίστοιχα, ειδικής άδειας από την υπηρεσία του για την άσκηση και των δύο αξιωμάτων.⁹⁷

Η ειδική άδεια της παρ. 5 του άρθρου 93 και του άρθρου 93Α του ν. 3852/2010 χορηγείται στα ανωτέρω αναφερόμενα αιρετά πρόσωπα που έχουν υπαλληλική ιδιότητα, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας κι αν υπηρετούν, συμπεριλαμβανομένων αυτών που υπηρετούν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.

Ειδικά, όσο αφορά στην περίπτωση συμβασιούχων ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με την γνωμοδότηση του ΝΣΚ [226/2017](#), βάσει του τότε ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, ο συνολικός χρόνος της ειδικής άδειας οριζόταν σε 60 ημέρες και μέχρι 30 ημέρες, αντίστοιχα, κατά περίπτωση, πλην η κρίση της υπηρεσίας, προκειμένου να χορηγήσει την άδεια, πρέπει να στηρίζεται στα επιμέρους στοιχεία της σύμβασης, ιδίως δε στο χρόνο αυτής, σε συνδυασμό με την συμβατικώς σκοπούμενη κάλυψη των αναγκών της υπηρεσίας και στην αρχή της αναλογικότητας.⁹⁸ Συνεπώς, **εναπόκειται στην υπηρεσία του αιρετού να κρίνει τον ανώτατο αριθμό χορηγούμενων ημερών άδειας**. Στην κρίση της αυτή η υπηρεσία οφείλει να λάβει υπόψη και να σταθμίσει: α) την ανάγκη εύρυθμης λειτουργίας της (δεδομένου και του γεγονότος ότι η στελέχωση δημόσιας υπηρεσίας με προσωπικό ορισμένου χρόνου, προβλέπεται από το άρθρο 103 του Συντάγματος κατ' εξαίρεση μόνο για την κάλυψη απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών), β) τα ειδικότερα στοιχεία της σύμβασης (ιδίως το χρόνο αυτής) και γ) το δικαίωμα του αιρετού στην ειδική άδεια.

Του πεδίου εφαρμογής της γνωμοδότησης εξαιρούνται οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων, λόγω εφαρμογής των νεώτερων διατάξεων του άρθρου 48 του ν. 5027/ 2023, και επομένως πρόεδροι δημοτικού συμβουλίου ορισμένου χρόνου μπορούν να λαμβάνουν την ειδική άδεια των ενενήντα (90) ημερών κατ' έτος, χωρίς αιτιολόγηση από την υπηρεσία τους.

⁹⁷ Το υπ' αρ. 46788/2013/20.01.2014 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών.

⁹⁸ Γνωμοδότηση ΝΣΚ [226/2017](#).

6.5. Δικαιούχοι αδειάς για συμμετοχή σε συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων⁹⁹

Οι δημοτικοί σύμβουλοι και τα μέλη διοικητικών συμβουλίων των δημοτικών νομικών προσώπων που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα έχουν δικαίωμα να απουσιάσουν από την εργασία τους την **ημέρα** της συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου ή την **ημέρα** συνεδρίασης των διοικητικών συμβουλίων των δημοτικών νομικών προσώπων¹⁰⁰, ανεξάρτητα από το αν διεξάγονται σε εργάσιμες ώρες και ημέρες.

Πίνακας 12
Αιρετοί που δικαιούνται αδειάς για συμμετοχή στις συνεδριάσεις
Δημοτικοί σύμβουλοι κατά τη συνεδρίαση δημοτικού συμβουλίου
Μέλη διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων κατά τη συνεδρίαση του οικείου συμβουλίου

Τα ανωτέρω πρόσωπα, εφόσον υπηρετούν ή κατοικούν σε δημοτικές κοινότητες που εκτείνονται στην περιφέρεια ενός νησιού¹⁰¹, δικαιούνται να απουσιάζουν από την εργασία τους για τον ίδιο λόγο επί δύο (2) ημέρες, περιλαμβανομένης της ημέρας συνεδρίασης του οικείου δημοτικού ή διοικητικού συμβουλίου.

6.6. Δικαιούχοι αδειάς για συμμετοχή σε συνεδριάσεις επιτροπών του δήμου και λοιπών συλλογικών οργάνων

Επιπλέον, δικαίωμα απουσίας από την εργασία τους έχουν οι δημοτικοί σύμβουλοι την ημέρα συνεδρίασης των επιτροπών του δήμου, καθώς και τα μέλη των ακόλουθων συλλογικών οργάνων¹⁰², οι οποίοι είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα και **με την προϋπόθεση ότι η συνεδρίαση διεξάγεται σε εργάσιμες ώρες και ημέρες**.

⁹⁹ [Άρθρο 93](#), παρ. 5 του ν. 3852/ 2010 , όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)), σε συνδυασμό με την παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010.

¹⁰⁰ [Άρθρο 93](#) παρ. 5 του ν.3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

¹⁰¹ Οι Δημοτικές Κοινότητες είναι οι ακόλουθες: Δήμος Θήρας (Κοινότητα Θηρασίας), Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων (Κοινότητες Ερεϊκούσσης, Μαθρακίου, Ωθωνών), Δήμος Κυθήρων (Κοινότητα Αντικυθήρων), Δήμος Λευκάδας (Κοινότητα Καλάμου και Καστού) και Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων (Κοινότητες Δονούσης, Ηρακλείας, Κουφονησίων και Σχοινούσσης).

¹⁰² [Άρθρο 93](#), παρ. 8 του ν. 3852/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 4071/2012 ([Α' 85](#)).

Πίνακας 13 Αιρετοί που δικαιούνται άδεια για συμμετοχή στις συνεδριάσεις
Δημοτικοί σύμβουλοι σε συνεδρίαση δημοτικού συμβουλίου
Δημοτικοί σύμβουλοι σε επιτροπές δήμου
Μέλη εκτελεστικής επιτροπής και εποπτικού συμβουλίου Κ.Ε.Δ.Ε.
Μέλη διοικητικού συμβουλίου, εκτελεστικών επιτροπών και εποπτικών συμβουλίων των Π.Ε.Δ.
Μέλη Εκτελεστικής Επιτροπής Συνδέσμων με πληθυσμό άνω των 200.000 κατοίκων

Για την εφαρμογή αυτής της διάταξης, κρίσιμος είναι ο χρόνος διεξαγωγής της συνεδρίασης των επιτροπών του δήμου και των ανωτέρω συλλογικών οργάνων. **Εάν ο χρόνος αυτός εμπίπτει στο ωράριο εργασίας του υπαλλήλου - αιρετού, τότε αυτός απουσιάζει όλη την ημέρα από την εργασία του.** Εάν, όμως, η συνεδρίαση είναι σε χρόνο διάφορο από το ωράριο εργασίας του υπαλλήλου-αιρετού, (λ.χ. αυτός έχει πρωινή βάρδια και η συνεδρίαση είναι το απόγευμα), τότε αυτός δεν εμπίπτει στις ανωτέρω διατάξεις.

Σημειώνεται ότι η άδεια, τόσο της παρ. 5 όσο και της παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, χορηγείται από την υπηρεσία του αιρετού (δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα) μετά πλήρων αποδοχών.

Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου ή της αντίστοιχης επιτροπής του δήμου ή του διοικητικού συμβουλίου του δημοτικού νομικού προσώπου χορηγεί στα οικεία μέλη βεβαίωση συμμετοχής στη συνεδρίαση, για την υπηρεσία ή τον εργοδότη.

Τα ίδια ισχύουν και για τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής και του εποπτικού συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε., του διοικητικού συμβουλίου, των εκτελεστικών επιτροπών και των εποπτικών συμβουλίων των Π.Ε.Δ., καθώς επίσης της Εκτελεστικής Επιτροπής συνδέσμων με πληθυσμό άνω των 200.000 κατοίκων.

Η παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 έχει, καταρχάς, εφαρμογή και στο προσωπικό με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου. Ωστόσο, η στελέχωση των υπηρεσιών με προσωπικό ορισμένου χρόνου γίνεται μόνο κατ' εξαίρεση, για την κάλυψη επειγουσών και απρόβλεπτων αναγκών. Στο πλαίσιο αυτό για τη χορήγησή της άδειας απουσίας, η αρμόδια υπηρεσία κρίνει κατά περίπτωση. Κατά το σχηματισμό της κρίσης της η υπηρεσία οφείλει να σταθμίζει αφενός

το δικαίωμα του αιρετού να ασκεί απρόσκοπτα τα καθήκοντά του, αφετέρου την ανάγκη ομαλής λειτουργίας της υπηρεσίας και εκτέλεσης της εργασίας που ανέλαβε ο συμβασιούχος αιρετός για ορισμένο χρόνο.

Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι ως **επιτροπές δήμων**, κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενα, νοούνται οι επιτροπές των δήμων που: **α)** συστήνονται εκ του νόμου, ή συγκροτούνται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και στις οποίες **β)** οι δημοτικοί σύμβουλοι συμμετέχουν ως **μέλη**. Συνεπώς, η ανωτέρω διάταξη αφορά την **Εκτελεστική Επιτροπή** (άρθρο 62), την **Οικονομική Επιτροπή** (άρθρο 72), την **Επιτροπή Ποιότητας Ζωής** (άρθρο 73), τις **Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου** (άρθρο 70), την **Επιτροπή Ισότητας** (άρθρο 70Α), το **Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων** (άρθρο 79) του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#))¹⁰³.

Στις Επιτροπές των δήμων κατά την παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 **δεν περιλαμβάνεται η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης**. Τούτο διότι παρά το γεγονός ότι η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης αποτελεί επιτροπή του δήμου, οι δημοτικοί σύμβουλοι με την ιδιότητα των επικεφαλής παρατάξεων ή οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι **συμμετέχουν** στην ανωτέρω επιτροπή, **χωρίς να είναι μέλη αυτής**.

Ειδικότερα δε, όσον αφορά τους **άμισθους αντιδημάρχους** και τη συμμετοχή τους με την ιδιότητα του Αντιδημάρχου στην **Εκτελεστική επιτροπή του δήμου, ως μέλη, και στην Επιτροπή Ισότητας ως πρόεδροι**, επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

Οι άμισθοι αντιδήμαρχοι παρά το γεγονός ότι συμμετέχουν στην Εκτελεστική Επιτροπή του δήμου, αποκλειστικά, εκ της ιδιότητάς τους ως αντιδήμαρχοι, δικαιούνται την άδεια της παρ. 8 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, καθώς η ανωτέρω ιδιότητα δεν αναιρεί την πρωτογενή ιδιότητα του δημοτικού συμβούλου. Επιπλέον, η ανωτέρω άδεια κρίνεται επιβεβλημένη και για λόγους ισότητας με τους έμμισθους αντιδημάρχους, οι οποίοι κατά τις συνεδριάσεις της εκτελεστικής επιτροπής δικαιούνται ειδικής άδειας ούτως ή άλλως, λόγω της ένταξής τους στο ρυθμιστικό πεδίο της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010. Τα ανωτέρω ισχύουν, αντίστοιχα, και για άμισθο αντιδήμαρχο που ορίζεται από τον δήμαρχο ως πρόεδρος στην Επιτροπή Ισότητας του άρθρου 70Α του ν. 3852/2010.

¹⁰³ Σχετ. το υπ' αρ. πρ. 26672/30.04.2020 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών.

6.7. Δικαιώματα μετάθεσης και απόσπασης αιρετών

Δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι ν.π.δ.δ. ή υπάλληλοι κρατικών ν.π.ι.δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, εκλεγόμενοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, καθώς και πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, πρόεδροι συμβουλίων και σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων, διαρκούσης της θητείας τους, δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου στον οποίο έχουν εκλεγεί. Οι υπάλληλοι αυτοί, εφόσον υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλου δήμου μετά από αίτησή τους μετατίθενται ή αποσπώνται εκεί όπου έχουν εκλεγεί. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει αντίστοιχη υπηρεσία ή θέση, μετατίθενται ή αποσπώνται στην πλησιέστερη υπηρεσία προς το δήμο όπου εξελέγησαν. Για τους υπηρετούντες σε παραμεθόριες περιοχές που έχουν δέσμευση παραμονής στην υπηρεσία τους, η παρούσα διάταξη έχει ισχύ μόνο για μετάθεση ή απόσπαση αποκλειστικά σε άλλη παραμεθόρια περιοχή.¹⁰⁴

Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή της διάταξης της παρ. 7 του [άρθρου 93](#) του ν. 3852/2010 έχουν δοθεί με τις υπ' αρ. 37/ απ. οικ. 21097/ 28.05.2012 (Α.Δ.Α.: [B498N-BΦΘ](#)) και 49/απ οικ. 44512/ 24.10.2011 (Α.Δ.Α.: [45OHN-IOZ](#)) εγκύκλιες οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

Ειδικότερα, στην περίπτωση δημοσίων υπαλλήλων και υπαλλήλων φορέων του δημοσίου τομέα που υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλου δήμου, μετά από αίτησή τους μετατίθενται σε **περιφερειακή υπηρεσία του φορέα τους, όπου έχουν εκλεγεί**. Όταν δεν υπάρχει περιφερειακή υπηρεσία του φορέα τους, αποσπώνται **σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες, ν.π.δ.δ., καθώς και σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού, με εξαίρεση το δήμο, όπου έχουν εκλεγεί**. Η διάρκεια των εν λόγω αποσπάσεων, οι οποίες καθίστανται **υποχρεωτικές τόσο για το φορέα προέλευσης όσο και για το φορέα υποδοχής**, αφορά το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι υπάλληλοι ασκούν τα καθήκοντά τους ως αιρετοί. Με την ολοκλήρωση της θητείας τους, λήγει αυτοδίκαια η απόσπασή τους και υποχρεούνται να επιστρέψουν άμεσα στην οργανική τους

¹⁰⁴ Αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 4071/2012 ([Α' 85](#)) και το άρθρο 37 του ν. 4795/2021 ([Α' 62](#)) Συναφής με το θέμα είναι η γνωμοδότηση ΝΣΚ [62/2015](#).

θέση. Επισημαίνεται ότι η μισθοδοσία των υπαλλήλων που είναι αποσπασμένοι με τις διατάξεις του άρθρου 93, παρ. 7 του ν. 3852/2010, βαρύνει τον φορέα υποδοχής¹⁰⁵.

Σύμφωνα με την παρ. 9 άρθρου 58 του ν. 3966/2011 (Α' 118), οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 δεν εφαρμόζονται για τους εκπαιδευτικούς που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Αντιθέτως, σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 156 του ν. 4798/2021 ([Α' 68](#)) οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται και στους δικαστικούς υπαλλήλους. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 14 ν. 4609/2019 ([Α' 67](#)) οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 εφαρμόζεται και στο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.

Τέλος, οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, περί αποσπάσεων και μετατάξεων αιρετών, δεν έχουν εφαρμογή στο προσωπικό ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) αλλά μόνο στο τακτικό προσωπικό, δηλαδή στο μόνιμο και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.).

¹⁰⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 105 του ν. 5003/2022 ([Α' 230](#)) η μισθοδοσία υπαλλήλων φορέων εκτός γενικής κυβέρνησης κατά τη διάρκεια της απόσπασής τους βαρύνει τον φορέα προέλευσης.

Παράρτημα: Παράθεση ισχύουσας νομοθεσίας

Άρθρο 92 «Αντιμισθία αιρετών» του ν. 3852/ 2010 (Α' 87)

1. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν αντιμισθία, η οποία καταβάλλεται από το δήμο.¹⁰⁶

~~2. Η Αντιμισθία των δημάρχων σε δήμους με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων είναι ισόποση με το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών του Συντονιστή Υπουργείου, των δημάρχων των δήμων με πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες (20.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους είναι ισόποση με το ογδόντα τοις εκατό (80%) των ανωτέρω αποδοχών και των δημάρχων των δήμων με πληθυσμό κάτω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων είναι ισόποση με το εξήντα τοις εκατό (60%) των ανωτέρω αποδοχών.¹⁰⁷~~

Υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρακωλύεται η πλήρης άσκηση των αιρετών τους καθηκόντων, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων μπορούν να παρέχουν εθελοντικά τον απολύτως απαραίτητο σε ετήσια βάση αριθμό υπηρεσιών στην Υπηρεσία από την οποία προέρχονται, αποκλειστικά για λόγους διατήρησης της επαγγελματικής τους επάρκειας, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας. Για την εκτέλεση της υπηρεσίας εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις που προβλέπονται από το οργανικό δίκαιο του Φορέα προς τον οποίο παρέχεται η υπηρεσία και κατά τη διάρκεια αυτής ο αιρετός κωλύεται από την άσκηση των καθηκόντων του.¹⁰⁸

~~3. Οι αντιδήμαρχοι λαμβάνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της αντιμισθίας που αναλογεί στο δήμαρχο, ενώ οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το σαράντα τοις εκατό (40%) αυτής.¹⁰⁹~~

4. Η αντιμισθία που δικαιούνται τα αιρετά όργανα των δήμων, τα οποία χαρακτηρίζονται ως Άτομα με Αναπηρίες, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, προσαυξάνεται κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

¹⁰⁶ Άρθρο 33 παρ. 1 ν. 4483/2017 ([Α' 107](#)). Η παρ. 1 του [άρθρου 92](#) του ν. 3852/2010, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 3, περ. ε' του ν. 4051/ 2012 ([Α' 40](#)) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 της από 31.12.2012 Π.Ν.Π. ([Α' 256](#)), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4147/2013 ([Α' 98](#)).

¹⁰⁷ Η διάταξη θεωρείται κατηργημένη μετά την ισχύ του άρθρου 22, παρ. 2 του ν. 4354/2015 ([Α' 176](#)), όπως αναριθμήθηκε με την παρ.3, του άρθρου δεύτερο του ν. 4405/2016 ([Α' 129](#)).

¹⁰⁸ Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ.2 προστέθηκαν με το άρθρο 10 παρ.5^α του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

¹⁰⁹ Η διάταξη θεωρείται κατηργημένη μετά την ισχύ του άρθρου 22, παρ. 2 του ν. 4354/2015 ([Α' 176](#)), όπως αναριθμήθηκε με την παρ.3, του άρθρου δεύτερο του ν. 4405/2016 ([Α' 129](#)).

5. Τα αιρετά όργανα της παραγράφου 1 του άρθρου 93, στα οποία χορηγείται η ειδική άδεια του ίδιου άρθρου για όλο το διάστημα της θητείας τους είτε υποχρεωτικά είτε κατόπιν αίτησης, καθώς και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων κάτω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων, έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν είτε τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής θέσης τους είτε την αντιμισθία του παρόντος άρθρου. Οι αντιδήμαρχοι που ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 59 του παρόντος, δεν υπάγονται στο ρυθμιστικό πεδίο της παραγράφου 1 του άρθρου 93.¹¹⁰ ~~Τα αιρετά όργανα της ίδιας παραγράφου που δεν δικαιούνται αντιμισθίας λαμβάνουν τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής τους θέσης.~~¹¹¹ Σε κάθε περίπτωση οι κατά τα ανωτέρω δαπάνες, καθώς και οι ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη όπου αυτές προβλέπονται, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου ΟΤΑ. Τα προαναφερθέντα αιρετά όργανα, εφόσον πρόκειται περί συνταξιούχων, έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν είτε την αντιμισθία του παρόντος άρθρου είτε να παραιτηθούν αυτής.¹¹²

Η ενάσκηση του δικαιώματος επιλογής λαμβάνει χώρα εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών από την ανάληψη των καθηκόντων τους ως αιρετών, με δήλωση τους στο δήμο και στο φορέα της οργανικής τους θέσης. Για την τρέχουσα δημοτική περίοδο, η ενάσκηση του δικαιώματος επιλογής λαμβάνει χώρα εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι ημερών από της δημοσιεύσεως του παρόντος νόμου. Παρελθούσης άπρακτης της προθεσμίας, διακόπτεται η καταβολή των αποδοχών της οργανικής τους θέσης.¹¹³

6. Αν οι δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων έχουν τεθεί σε αργία, την αντιμισθία τους λαμβάνουν οι αναπληρωτές τους. Αν ο αναπληρωτής είναι αντιδήμαρχος λαμβάνει Αντιμισθία από ένα μόνο αξίωμα.

7. Δήμαρχοι που απουσιάζουν δικαιολογημένα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, λαμβάνουν το ήμισυ (1/2) της Αντιμισθίας. Το υπόλοιπο ήμισυ (1/2) καταβάλλεται στον αντίστοιχο αναπληρωτή. Αν απουσιάζει αντιδήμαρχος για το ίδιο χρονικό διάστημα, λαμβάνει το ήμισυ (1/2) της Αντιμισθίας που δικαιούται.

8. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, καθώς και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και οι σύμβουλοι που έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, λαμβάνουν τις απολαβές

¹¹⁰ Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παρ. 5β του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

¹¹¹ Καταργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ.2 του ν. 4483/2017 ([Α' 107](#)).

¹¹² Το εδάφιο τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 2 παρ. 1 ν. 4147/2013 ([Α' 98](#)).

¹¹³ Η παρ. 5 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 της από 31.12.2012 Π.Ν.Π. ([Α' 256](#)), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4147/2013 ([Α' 98](#)).

μόνο από ένα αξίωμα. Οι ανωτέρω επιλέγουν τις απολαβές που λαμβάνουν από κάθε αξίωμα με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται και στους δύο φορείς.

9. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία, δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και μέχρι τέσσερις (4) συνεδριάσεις τον μήνα. Το ύψος της αποζημίωσης αυτής, για κάθε συνεδρίαση, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο 1,3% της αντιμισθίας του Δημάρχου Αθηναίων και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α.. Ειδικότερα, στους δημοτικούς συμβούλους που εκλέγονται στους Δήμους των εκλογικών περιφερειών Α', Β1, Β2 και Β3 Αθηνών, Α' και Β' Πειραιά και Α' Θεσσαλονίκης, καθώς και στους δημοτικούς συμβούλους, των οποίων η κατοικία απέχει λιγότερο από 10 χλμ. από τη δημοτική κοινότητα που φιλοξενεί την έδρα του Δήμου, καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο 70% του 1,3% της αντιμισθίας του Δημάρχου Αθηναίων και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α.. Κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.¹¹⁴

10. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ως προς την αποζημίωσή τους ανά συνεδρίαση, καθώς και οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων ως προς την αντιμισθία τους έχουν τη δυνατότητα άρνησης λήψης αυτής ή παραχώρηση αυτής προς οποιονδήποτε κοινωνικό σκοπό. Η άρνηση ή η παραχώρηση γνωστοποιούνται με σχετική αίτηση του αιρετού προς την οικονομική υπηρεσία του οικείου δήμου.¹¹⁵

¹¹⁴ Άρθρο 119 του ν. 5003/ 2022 (Α' 230). Η παρ. 9 είχε προστεθεί με το άρθρο 33 παρ. 3 του ν. 4483/2017 (Α' 107).

¹¹⁵ Προστέθηκε με το άρθρο 33 παρ. 3 του ν. 4483/2017 (Α' 107).

Άρθρο 93 «Ειδική άδεια κατά τη διάρκεια της θητείας των αιρετών του δήμου που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα» του ν. 3852/ 2010 (Α' 87)

1. Στους δημάρχους, αντιδημάρχους όλων των δήμων, στους προέδρους δημοτικών συμβουλίων των δήμων με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων, καθώς και στους προέδρους συνδέσμων, των οποίων ο πληθυσμός των μελών του συνολικά είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή υπάλληλοι κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και σε εκείνους που είναι υπάλληλοι λοιπών Ν.Π.Ι.Δ., χορηγείται άδεια άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα της θητείας τους. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και στον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης.¹¹⁶
2. Την ειδική άδεια του παρόντος άρθρου λαμβάνουν υποχρεωτικά τα ανωτέρω πρόσωπα ανεξαρτήτως υποβολής σχετικής αίτησης εκτός των δημάρχων και αντιδημάρχων, οι οποίοι είναι ιατροί του Ε.Σ.Υ. σε δήμους κάτω των πέντε χιλιάδων κατοίκων, καθώς και των προέδρων δημοτικών συμβουλίων όλων των δήμων και των προέδρων συνδέσμων.¹¹⁷ Το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν. Τα ανωτέρω πρόσωπα στην περίπτωση που δεν λάβουν την ειδική άδεια κατά τα ανωτέρω, επιλέγουν είτε την αντιμισθία είτε το μισθό της θέσης τους,¹¹⁸ εκτός των Δημάρχων σε δήμους κάτω των πέντε χιλιάδων (5.000) κατοίκων που είναι ιατροί του ΕΣΥ και ασκούν το ιατρικό επάγγελμα σε δυσπρόσιτα ιατρεία, όπως ορίζονται από το ν. 3868/ 2010.¹¹⁹
3. Οι εισφορές επί των αποδοχών της θέσης των αιρετών της παραγράφου 1 που αντιστοιχούν στον ασφαλισμένο αιρετό, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου, ενώ οι τυχόν εισφορές που αντιστοιχούν στον εργοδότη βαρύνουν τον προϋπολογισμό του φορέα από τον οποίο προέρχεται. Για τους υπαλλήλους των λοιπών Ν.Π.Ι.Δ. το σύνολο των εισφορών τους βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου.
4. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται, η διαδικασία καταβολής των εισφορών, επί των αποδοχών της οργανικής θέσης, στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς.
5. Στους προέδρους των δημοτικών συμβουλίων που δεν εμπίπτουν στην περίπτωση της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου, στους προέδρους των δημοτικών νομικών προσώπων και στους προέδρους των συνδέσμων δήμων που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή υπάλληλοι κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα

¹¹⁶ Άρθρο 7 παρ. 8 του ν. 4071/2012 (Α' 85).

¹¹⁷ Προστέθηκε με την παρ. 1 άρθρου 58 του ν. 3966/2011 (Α' 118).

¹¹⁸ Προστέθηκε με την παρ. 1 άρθρου 58 του ν. 3966/2011 (Α' 118).

¹¹⁹ Προστέθηκε με το άρθρο 66, παρ. 20 του ν. 3984/ 2011 (Α' 150).

ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και σε εκείνους που είναι υπάλληλοι λοιπών Ν.Π.Ι.Δ., χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης ειδική άδεια ενενήντα (90) ημερών. Στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και του Εποπτικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος που έχουν την ιδιότητα της παραγράφου 1 χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης ειδική άδεια ενενήντα (90) ημερών κατ' έτος επιπλέον της κανονικής και με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι δεν είναι δήμαρχοι ή αντιδήμαρχοι ή πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων. Με τις ίδιες προϋποθέσεις χορηγείται ειδική άδεια μέχρι ενενήντα (90) εργάσιμες ημέρες ετησίως, επιπλέον της κανονικής τους άδειας, στους προέδρους των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, καθώς και στους προέδρους των συνδέσμων δήμων. Πρόεδροι συμβουλίων κοινοτήτων, οι οποίες προ της έναρξης ισχύος του ν. 4555/2018 (Α' 133) αποτελούσαν δημοτικές κοινότητες λαμβάνουν ειδική άδεια εξήντα (60) ημερών. Πρόεδροι κοινοτήτων και πρόεδροι συμβουλίων κοινοτήτων, οι οποίες προ της έναρξης ισχύος του ν. 4555/2018 αποτελούσαν τοπικές κοινότητες λαμβάνουν ειδική άδεια τριάντα (30) ημερών. Η ειδική άδεια μπορεί να χορηγείται και τμηματικά σε εργάσιμες ημέρες και ώρες μετά από σχετική αίτηση του αιρετού. Η άδεια αυτή χορηγείται υποχρεωτικά από την υπηρεσία του αιρετού και το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν. Δημοτικοί σύμβουλοι δήμων και μέλη των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων που είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα δικαιούνται να απουσιάζουν από την εργασία τους κατά την ημέρα συνεδρίασης του δημοτικού ή διοικητικού συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις αυτών. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον υπηρετούν ή κατοικούν σε δημοτικές κοινότητες που εκτείνονται στην περιφέρεια ενός νησιού, δικαιούνται να απουσιάζουν από την εργασία τους για τον ίδιο λόγο επί δύο (2) ημέρες, περιλαμβανομένης της ημέρας συνεδρίασης του οικείου συμβουλίου.¹²⁰

6. Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για όσους είναι ιατροί του Ε.Σ.Υ., μέλη Δ.Ε.Π Πανεπιστημίων και Ε.Π.Τ.Ε.Ι. περιλαμβανομένων και του ειδικού και επιστημονικού προσωπικού, καθώς και για αναπληρωτές καθηγητές μέσης εκπαίδευσης και δικηγόρους με σχέση έμμισθης εντολής.

7. Δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι ν.π.δ.δ. ή υπάλληλοι κρατικών ν.π.ι.δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, εκλεγόμενοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, καθώς και πρόεδροι και τα μέλη των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων, διαρκούσης της θητείας τους, δεν μετατίθενται ούτε αποσπώνται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου στον οποίο έχουν εκλεγεί. Οι υπάλληλοι αυτοί, εφόσον υπηρετούν στα διοικητικά όρια άλλου δήμου, μετά από αίτησή τους μετατίθενται ή αποσπώνται εκεί όπου έχουν εκλεγεί. Αν δεν υπάρχει αντίστοιχη υπηρεσία ή θέση, μετατίθενται ή αποσπώνται στην πλησιέστερη υπηρεσία προς

¹²⁰ Η παρ. 5 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παρ. 6 του ν.4674/2020 (Α' 53).

τον δήμο όπου εξελέγησαν. Για τους υπηρετούντες σε παραμεθόριες περιοχές που έχουν δέσμευση παραμονής στην υπηρεσία τους, η παρούσα διάταξη έχει ισχύ μόνο για μετάθεση ή απόσπαση αποκλειστικά σε άλλη παραμεθόρια περιοχή.¹²¹

8. Οι δημοτικοί σύμβουλοι οι οποίοι είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα έχουν δικαίωμα να απουσιάσουν από την εργασία τους την ημέρα της συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου ή των επιτροπών του δήμου στις οποίες είναι μέλη, εφόσον διεξάγονται σε εργάσιμες ώρες και ημέρες. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου ή της αντίστοιχης επιτροπής χορηγεί στους δημοτικούς συμβούλους, που εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες, βεβαίωση συμμετοχής στη συνεδρίαση, για την υπηρεσία ή τον εργοδότη. Τα ίδια ισχύουν και για τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής και του εποπτικού συμβουλίου της ΚΕΔΕ, του διοικητικού συμβουλίου, των εκτελεστικών επιτροπών και των εποπτικών συμβουλίων των ΠΕΔ, καθώς επίσης της Εκτελεστικής Επιτροπής Συνδέσμων με πληθυσμό άνω των 200.000 κατοίκων.¹²²

8. Επιτρέπεται να συμμετέχουν στο πρόγραμμα εφημέριων του νοσοκομείου, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης, ή του κέντρου υγείας στο οποίο υπηρετούν δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων σε περίπτωση που υπάρχει σχετική ανάγκη που βεβαιώνεται απ' το αρμόδιο όργανο διοίκησης. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της ρύθμισης καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.¹²³

¹²¹ Αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 4071/2012 ([Α' 85](#)) και το άρθρο 37 του ν. 4795/ 2021 ([Α' 62](#)). Οι διατάξεις της παρ. διατηρήθηκαν σε ισχύ και με το «Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας», σύμφωνα με το άρθρο 19, παρ. 2 του ν. 4440/ 2016 ([Α' 224](#)).

¹²² Προστέθηκε με το άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 4071/2012 ([Α' 85](#)).

¹²³ Προστέθηκε με το άρθρο 7 παρ. 10 του ν. 4071/2012 ([Α' 85](#)).

Άρθρο 93Α «Ειδική άδεια και αντιμισθία προέδρων δημοτικών συμβουλίων» του ν. 3852/2010 (Α' 87)

Στους πρόεδρους των δημοτικών συμβουλίων όλων των δήμων, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν εργάζονται, χορηγείται η ειδική άδεια της παρ. 1 του άρθρου 93 για όλη τη θητεία τους ή ενενήντα (90) ημερών, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, η οποία είναι υποχρεωτική για τον εργοδότη ή την υπηρεσία του. Αν λάβει την ειδική άδεια για όλη τη διάρκεια της θητείας του, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου επιλέγει είτε τις αποδοχές της θέσης του είτε την αντιμισθία του άρθρου 92, σύμφωνα με την παρ. 5 του ανωτέρω άρθρου και την παρ. 3 του άρθρου 93. Αν λάβει την ειδική άδεια των ενενήντα (90) ημερών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 3 και 5 του άρθρου 93, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου λαμβάνει τις αποδοχές της θέσης του, από την υπηρεσία του, μειωμένες αναλογικά με τις ληφθείσες ανά μήνα μέρες άδειας, και την αντιμισθία του άρθρου 92 από τον οικείο δήμο.¹²⁴

¹²⁴ Άρθρο 48 του ν. 5027/2023 ([Α' 48](#)).

Άρθρο 242 «Έξοδα παράστασης - Αποζημίωση μελών» του ν. 3463/2006 (Α' 114)

1. Στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου επιτρέπεται να καταβάλλονται έξοδα παράστασης, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, όταν ο οικονομικός απολογισμός του προηγούμενου έτους υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000 ~). Το ύψος των εξόδων παράστασης καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Τα ανωτέρω έξοδα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) των αντίστοιχων του οικείου Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας.
2. Στον πρόεδρο και στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, εκτός από τον δήμαρχο, τον αντιδήμαρχο, τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου και τον πρόεδρο της Κοινότητας, επιτρέπεται να καταβάλλεται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση, και έως τρεις (3) συνεδριάσεις το μήνα, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των μηνιαίων εξόδων παράστασης των δημάρχων ή των προέδρων της Κοινότητας αντίστοιχα. Εάν ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος λαμβάνουν έξοδα παράστασης δεν δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

Άρθρο 230 «Έξοδα παράστασης - αποζημίωση μελών» του ν. 3463/ 2006 (Α' 114)

1. Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Απαγορεύεται να παρέχεται αμοιβή στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για οποιαδήποτε υπηρεσία τους προς το ίδρυμα. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου που ανήκουν στο προσωπικό του, με οποιαδήποτε σχέση, εισπράττουν τις αποδοχές τους.
2. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας μπορεί να καθορίζονται έξοδα παράστασης στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος, όταν ο οικονομικός απολογισμός του προηγούμενου έτους υπερβαίνει τα τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000 €). Τα ανωτέρω έξοδα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) των αντίστοιχων του οικείου δημάρχου ή προέδρου της Κοινότητας.
3. Στον πρόεδρο, στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής, εκτός από τον δήμαρχο, τον αντιδήμαρχο, τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου και τον πρόεδρο της Κοινότητας, επιτρέπεται να καταβάλλεται αποζημίωση, για κάθε συνεδρίαση και μέχρι τρεις μηνιαίως, κατόπιν αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Το ύψος της αποζημίωσης, για κάθε συνεδρίαση, ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των μηνιαίων εξόδων παράστασης του οικείου δημάρχου ή προέδρου της Κοινότητας. Εάν ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος λαμβάνουν έξοδα παράστασης δεν δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής.

Άρθρο 248 «Έξοδα παράστασης και κίνησης» του ν. 3463/2006 (Α' 114)

1. Ο πρόεδρος του Συνδέσμου εισπράττει έξοδα παράστασης, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, εφόσον ο απολογισμός του προηγούμενου έτους του Συνδέσμου υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες ευρώ (300.000). Εφόσον ο απολογισμός του Συνδέσμου υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο ευρώ (1.000.000 ~), έξοδα παράστασης εισπράττει και ο αντιπρόεδρος. Τα έξοδα αυτά ανέρχονται στο ήμισυ των εξόδων παράστασης του προέδρου του Συνδέσμου. Εφόσον ο απολογισμός του συνδέσμου υπερβαίνει τα τριάντα εκατομμύρια ευρώ (30.000.000,00 €), ο αντιπρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής αυτού μπορεί να εισπράττει έξοδα παράστασης αντίστοιχα προς εκείνα του τρίτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

2. Για τις μετακινήσεις, που πραγματοποιούν ο πρόεδρος και τα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου έξω από την έδρα τους για την εκτέλεση υπηρεσίας, μπορούν να καταβάλλονται οδοιπορικά έξοδα και ημερήσια αποζημίωση, που καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Συνδέσμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής του Συνδέσμου, εκτός από τον πρόεδρο, τα οποία μετέχουν στις συνεδριάσεις των συλλογικών αυτών οργάνων δικαιούνται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση και για τρεις το πολύ συνεδριάσεις το μήνα για το καθένα από τα συλλογικά αυτά όργανα. Το ύψος της αποζημίωσης για κάθε συνεδρίαση ανέρχεται στο ένα τοις εκατό (1%) των εξόδων παράστασης που λαμβάνει ο πρόεδρος και σε αντίθετη περίπτωση των εξόδων παράστασης, που λαμβάνει ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας της έδρας του Συνδέσμου.

Άρθρο 255, παρ. 5 «Διοίκηση» του ν. 3463/2006 (Α' 114)

5. Στον πρόεδρο ή στον αντιπρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου, ανάλογα με τις υπηρεσίες που παρέχει στην επιχείρηση, μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση, η οποία ορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του. Για τον καθορισμό των αποζημιώσεων της παραγράφου αυτής λαμβάνεται οπωσδήποτε υπόψη η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., καθορίζονται τα ανώτερα χρηματικά όρια των ως άνω αποζημιώσεων.

Άρθρο 3, παρ. 9 και 10 «Επιχειρήσεις ύδρευσης - αποχέτευσης» του ν. 1069/1980 (Α' 191)

9. Στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, αν δεν είναι Δήμαρχος, μπορεί να καταβάλλεται, για τις παρεχόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του, αποζημίωση που καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), του ποσού της αντιμισθίας του Δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 3852/2010. Σε περίπτωση απουσίας του Προέδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, μεγαλύτερης του ενός (1) μήνα, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εξ ημισείας σε αυτόν και στον αναπληρωτή του.

10. Η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη του παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της αποζημίωσης του προέδρου της επιχείρησης.

Άρθρο 22 «Ασφάλιση αιρετών» του ν. 4488/2017 (Α' 137)

1. Για τα πρόσωπα της παρούσας παραγράφου καταβάλλονται υπέρ του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ ασφαλιστικές εισφορές για κύρια ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη, επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή, εφόσον προκύπτει υποχρέωση ασφάλισής τους στους σχετικούς κλάδους ασφάλισης, στις εξής περιπτώσεις:

α. Δημάρχων που είχαν αποκτήσει την ιδιότητα πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012 (Α' 222) και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου ή του ΕΤΕΑΕΠ (πρώην τομείς ΤΑΔΚΥ για επικουρική ασφάλιση και ΤΠΔΚΥ για εφάπαξ παροχή).

Για όσους από τους δημάρχους αυτούς εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87), ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης δύναται να θεωρηθεί ως χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς ασφάλισης.

Αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ.

β. Δημάρχων που αποκτούν για πρώτη φορά την ιδιότητα μετά την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ'εφαρμογή των παραγράφων 1,2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής). Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α` 87) ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ.

γ. Αιρετών οργάνων α' και β' βαθμού, πλην δημάρχων και περιφερειαρχών, καθώς και του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και του συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 και της παρ. 1 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 ή στις ρυθμίσεις του άρθρου 51 του ν. 4144/2013 (Α` 88). Ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4144/2013.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 και ως αιρετά όργανα υποχρεούνται να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές στον ΕΦΚΑ για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, τα αιρετά όργανα της παρούσας περίπτωσης που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 και της παρ. 1 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης ή του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 51 παρ. 2 του ν. 4144/2013.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Ενημέρωση

για τη λήξη του θεσμού

της υποχρεωτικής διοικητικής υποστήριξης των δήμων

Αριθμός Εγκυκλίου: 359

Α.Π.: 25787/27-03-2023

Α.Δ.Α.:

Πίνακας περιεχομένων

<u>A. Εισαγωγή.....</u>	<u>3</u>
<u>B. Αρμοδιότητες δήμων για τις οποίες λήγει η υποχρεωτική παροχή διοικητικής υποστήριξης</u>	<u>4</u>
<u>i. Τομέας Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης.....</u>	<u>5</u>
<u>ii. Τομέας Περιβάλλοντος.....</u>	<u>5</u>
<u>iii. Τεχνικές υπηρεσίες δήμων.....</u>	<u>6</u>
<u>Γ. Μετάβαση από το καθεστώς της διοικητικής υποστήριξης στην αυτοδύναμη άσκηση των αρμοδιοτήτων.....</u>	<u>6</u>
<u>Δ. Αρμοδιότητες δήμων που εξακολουθούν να ασκούνται από τις περιφέρειες.....</u>	<u>7</u>

A. Εισαγωγή

Με την παρούσα εγκύκλιο, σε συνέχεια του υπ' αριθμ. πρωτ. 46731/13-07-2022 εγγράφου μας, σας υπενθυμίζουμε ότι την **31^η.12.2022 έληξε ο θεσμός της υποχρεωτικής παροχής διοικητικής υποστήριξης των δήμων.**

Ειδικότερα, την **31^η.12.2022 έληξε η προθεσμία παράτασης της υποχρεωτικής παροχής διοικητικής υποστήριξης** σε δήμους που δεν είχαν επάρκεια προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής για την άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 95 του ν. 3852/2010.

Η λήξη της διοικητικής υποστήριξης, με τις μέχρι πρόσφατα συνεχείς παρατάσεις¹, σηματοδοτεί το τέλος μιας μακράς μεταβατικής περιόδου. η οποία ταυτίστηκε όχι μόνο με την έμπρακτη επιλογή του νομοθέτη για την ενδυνάμωση της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης με μεταφορά αρμοδιοτήτων που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινότητα των πολιτών, αλλά και με δύσκολες συγκυρίες που συνδέθηκαν με την εφαρμογή μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής.

Οι μεταβατικές παρατάσεις της διοικητικής υποστήριξης συνδέθηκαν με την προσπάθεια του νομοθέτη να ενισχύσει τους δήμους με την αξιοποίηση πρόσθετων εργαλείων συνεργατικής αντίληψης, για την απρόσκοπτη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, με χαρακτηριστικά παραδείγματα την πρόβλεψη του θεσμού των αναπτυξιακών οργανισμών και την ισχυροποίηση των διαδημοτικών συνεργασιών.

Από την **1^η Ιανουαρίου 2023**, κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 74 του ν. 4954/2022 (Α'136), **όλοι οι δήμοι της χώρας ασκούν αυτοδύναμα**, χωρίς υποχρεωτική παροχή διοικητικής υποστήριξης, τις αρμοδιότητες που τους απονεμήθηκαν το έτος 2011, όπως περιγράφονται στην περ. α' της παρ. 1 του

¹ Άρθρο 95 παρ. 4 του ν. 3852/0010, ΠΝΠ 31-12-2012 (Α'256), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 [v.4147/2013](#), άρθρο 31 του [v. 4257/2014](#) (Α'93), άρθρο 77 [v.4445/2016](#) (Α'236), άρθρο 44 [v.4508/2017](#) (Α'200), άρθρο 28 ν. [4585/2018](#) (Α'216), άρθρο 46 [v.4647/2019](#) (Α'204), άρθρο 5 [v. 4674/2020](#) (Α'53), άρθρο 376 [v.4700/2020](#), (Α'127), άρθρο 72 [v. 4745/2020](#) (Α'214), άρθρο 108 [v.4876/2021](#), (Α'251), άρθρο 21 του [v. 4915/2022](#) (Α'63), άρθρο 74 [v.4954/2022](#) (Α'136).

άρθρου 95 του ν. 3852/2010 και όπως ισχύουν σήμερα, στη βάση του εξελισσόμενου νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη δράση και τη λειτουργία τους.

Στο πλαίσιο αυτό, με την παρούσα εγκύκλιο, διευκρινίζονται **βασικά βήματα μετάβασης** στην αυτοδύναμη άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων.

Επισημαίνεται ότι οι **δήμοι**, για την υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις επιμέρους αρμοδιότητες, **οφείλουν να συνεργάζονται με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία**, τα οποία έχουν την ευθύνη συντονισμού άσκησης των επιμέρους δημόσιων πολιτικών.

B. Αρμοδιότητες δήμων για τις οποίες λήγει η υποχρεωτική παροχή διοικητικής υποστήριξης

Από 1^η.1.2023 όλοι οι δήμοι ασκούν **αυτοδύναμα** όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 1 α του άρθρου 95 του ν. 3852/2010², σε πλήρη συστοίχιση με το ειδικότερο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις αρμοδιότητες των δήμων και όλες τις αλλαγές που έχουν επέλθει σε αυτό την τελευταία και πλέον δεκαετία.

Εξαιρέση από την προβλεπόμενη αυτοδύναμη άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων αποτελούν οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) του τομέα Περιβάλλοντος.

Συνοπτικά, οι αρμοδιότητες για τις οποίες λήγει η υποχρεωτική παροχή διοικητικής υποστήριξης του άρθρου 95 του ν. 3852/2010 αφορούν στους τομείς:

- **Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων** (άρθρο 75 του ν. 3463/2006 υπό τομέα γ', υπ' αριθμ. 15 έως και 28)³,

² Στην παρ. 1 α του άρθρου 95 του ν. 3852/2010 περιγράφονται οι πρόσθετες αρμοδιότητες που απονεμήθηκαν στους δήμους, με τις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 11 έως και 26), 2 (υπ' αριθμούς 15 έως και 28), 3 (υπ' αριθμούς Β7 έως και 25), 4, 5 (υπ' αριθμούς 1 έως και 7) και 6 του άρθρου 94 του ν. 3852/2010.

³ Επισημαίνεται ότι η περίπτωση 22 «22. Η σύσταση επιτροπής φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, η τήρηση αρχείων των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και η τήρηση μητρώου καταναλωτών», καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4512/2018 (Α'5).

- **Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης** (άρθρο 75 του ν. 3463/2006 υπό τομέα ε΄, υπ΄ αριθμ. Β7 έως και 25)⁴,
- **Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού** (άρθρο 75 του ν. 3463/2006 υπό τομέα στ΄, υπ΄ αριθμ. 14-18),
- **Αγροτικής Ανάπτυξης – Κτηνοτροφίας – Αλιείας** (άρθρο 75 του ν. 3463/2006 τομέα υπό στοιχείο η΄ υπ΄ αριθμ. 1,2,4,5,6 και 7)⁵,
- **Αρμοδιότητες κρατικού χαρακτήρα**, οι οποίες ανατέθηκαν στους δήμους για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Για λόγους πληρότητας της εγκυκλίου παρουσιάζονται οι βασικές αλλαγές που έχουν επέλθει στους ακόλουθους τομείς αρμοδιοτήτων με νομοθετικές πρωτοβουλίες των καθ΄ ύλην αρμόδιων Υπουργείων, τα οποία οφείλουν και να εφαρμόζουν τις επιμέρους δημόσιες πολιτικές.

i. Τομέας Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης

Ειδικότερα, όσον αφορά στον **τομέα Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης**, επισημαίνεται ότι η καταβολή των προνοιακών επιδομάτων έχει αναληφθεί από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) του ν. 4520/2018 (Α΄83).

ii. Τομέας Περιβάλλοντος

Όσον αφορά στον τομέα Περιβάλλοντος και την άσκηση των πολεοδομικών αρμοδιοτήτων με τις διατάξεις του άρθρου 83 του ν. 5021/2023 (Α΄31) διαμορφώνεται ένα νέο πλαίσιο άσκησης πολεοδομικών αρμοδιοτήτων για όσους δήμους από 1.1.2023 δεν έχουν Υπηρεσία Δόμησης ή έχουν προβεί σε σύσταση

⁴ Επισημαίνεται ότι η περίπτωση 15 «15. Η χορήγηση της Κάρτας Αναπηρίας, μετά από σχετική γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας», καταργήθηκε με την παρ. 1Ε του άρθρου 112 του ν. 4961/22 (Α΄146).

⁵ Επισημαίνεται ότι η περ. 3. «3. Η άσκηση εποπτείας από τους δήμους, όπου εδρεύουν, των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (Π.Δ.Ε.) και των Τοπικών Επιτροπών Άρδρευσης (Τ.Ε.Α.) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 3881/1958 (ΦΕΚ 181 Α΄), όπως ισχύει και τις κατ΄ εξουσιοδότησή του εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, καθώς και η αξιοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων με εφαρμογή σωστής άρδευσης και στράγγισης», καταργήθηκε με την παρ. 5(Α) του άρθρου 46 του ν. 4456/17, (Α΄24).

Υ.ΔΟΜ., αλλά δεν λειτούργησαν και πληρούν τις προϋποθέσεις ελάχιστης στελέχωσης που ορίζει ο νόμος.

Αναλυτικές οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 97 Α του ν. 3852/2010 θα δοθούν σε νεότερο έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών.

iii. Τεχνικές υπηρεσίες δήμων

Όσον αφορά στην άσκηση αρμοδιοτήτων που εμπíπτουν στις **τεχνικές υπηρεσίες των δήμων**, η λήξη της διοικητικής υποστήριξης έχει ήδη αντιμετωπιστεί με την εφαρμογή των εργαλείων της διαδημοτικής συνεργασίας του άρθρου 99 του ν. 3852/2010 αλλά και άλλων συνεργατικών θεσμών, όπως των προγραμματικών συμβάσεων του άρθρου 100 ν. 3852/2010⁶, στη βάση εφαρμογής του άρθρου 44 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει.

Γ. Μετάβαση από το καθεστώς της διοικητικής υποστήριξης στην αυτοδύναμη άσκηση των αρμοδιοτήτων

Η λήξη του θεσμού της υποχρεωτικής παροχής διοικητικής υποστήριξης συνοδεύεται από ρυθμίσεις μετάβασης στο νέο καθεστώς.

i. Εκκρεμείς δίκες

Όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 376 του ν. 4700/2020 (Α' 127)⁷, **κατά την 1η.1.2023** οι εκκρεμείς δίκες που αφορούν υποθέσεις στο πλαίσιο της **παροχής** διοικητικής υποστήριξης, συνεχίζονται **αυτοδίκαια και χωρίς άλλη διατύπωση** από τον δήμο, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου αφορά η προσβληθείσα πράξη, **δηλαδή από τον έως 31.12.2022 διοικητικά υποστηριζόμενο δήμο**.

⁶ Όπως για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης.

⁷ Όπως ισχύει με τις τροποποιήσεις που επήλθαν με το άρθρο 74 του ν. 4954/2022 (Α' 136).

Ανεκτέλεστες δικαστικές αποφάσεις κατά διοικητικών πράξεων, που εκδόθηκαν στο πλαίσιο **παροχής** της διοικητικής υποστήριξης από 1.1.2011 έως 31.12.2022, εκτελούνται από τον δήμο στα διοικητικά όρια του οποίου αφορά η προσβαλλόμενη πράξη, **δηλαδή από τον έως 31.12.2022 διοικητικά υποστηριζόμενο δήμο.**

ii. Εκκρεμείς υποθέσεις

Όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 376 του ν. 4700/2020 **κατά την 1η.1.2023** εκκρεμείς υποθέσεις στο πλαίσιο **παροχής** διοικητικής υποστήριξης συνεχίζονται από τον κατά τόπον αρμόδιο δήμο, **δηλαδή από τον έως 31.12.2022 διοικητικά υποστηριζόμενο δήμο.**

Για την παράδοση των φακέλων των υποθέσεων, συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής από τους ενδιαφερομένους δήμους με ρητή αναφορά του σταδίου εκκρεμότητας της σχετικής υπόθεσης. Αντίγραφο του πρωτοκόλλου υποβάλλεται στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση **έως 1η.2.2023, και σε κάθε περίπτωση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, κατόπιν συμφωνίας των ενδιαφερόμενων δήμων.**

Φάκελοι αρχειοθετημένων υποθέσεων, που καταρτίσθηκαν από τις υπηρεσίες που παρείχαν τη διοικητική υποστήριξη, παραμένουν στα αρχεία τους. Επισημαίνεται ότι σε όποιες περιπτώσεις οι φάκελοι των υποθέσεων **επικαιροποιούνται**, το σύνολο του φακέλου με το ιστορικό της υπόθεσης (παλαιά και καινούρια στοιχεία) μεταφέρονται στο αρχείο του δήμου που ασκεί από 1.1.2023 τη σχετική αρμοδιότητα.

Δ. Αρμοδιότητες δήμων που εξακολουθούν να ασκούνται από τις περιφέρειες

Για τις λοιπές αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν στους δήμους, βάσει των άρθρων 94 και 204 του ν. 3852/2010 και προσδιορίζονται στην περ. β της παρ. 1 του άρθρου 95 και στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 206 του ν. 3852/2010, ο χρόνος έναρξης άσκησης τους από τους δήμους **εξακολουθεί να καθορίζεται με σχετικές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, καθώς και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, έπειτα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.**

Ειδικότερα, σύμφωνα με το γ' εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 376 του ν. 4700/2020 οι προβλέψεις της παρ. 1 του άρθρου 1 της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4147/2013 (Α' 98), συνεχίζουν να ισχύουν⁸.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η πρόβλεψη της παρ. 4 του άρθρου 205 του ν. 3852/2010 σχετικά με την αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για την εκτέλεση έργων και μελετών για τους δήμους της περιφέρειας με πληθυσμό μέχρι 4.000 κατοίκους **έχει καταργηθεί από την 1η.3.2022**, με το άρθρο 108 του ν. 4876/2021 (Α' 251). Στο πλαίσιο αυτό κρίθηκε σκόπιμο να απαλειφθεί η παρ. 5 του άρθρου 376 του ν. 4700/2020, καθώς είχε επιφέρει το αποτέλεσμα της στο άρθρο 205 του ν. 3852/2010 με τις διατάξεις του άρθρου 108 του ν. 4876/2021.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση **info@ypes.gr** καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

Όνοματεπώνυμο	Τηλέφωνο
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390

⁸ Άρθρο 1 παρ. του ν. 4147/13 (Α'98), όπως ισχύει με την τροποποίησή του από την παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4257/2014 (Α'93). «Ο χρόνος έναρξης άσκησης από τους δήμους των αρμοδιοτήτων των άρθρων 94 και 204 του ν. 3852/2010 (Α' 87), που τους μεταβιβάζονται στο πλαίσιο των οριζομένων στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 95 και στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 206 του ίδιου νόμου, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 - 2016, ως ισχύει, καθορίζεται αναλόγως με σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Οικονομικών σε ζητήματα αρμοδιότητάς του, καθώς και κάθε άλλου καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, όπου συντρέχει περίπτωση, έπειτα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ). Με τις αποφάσεις αυτές, ρυθμίζονται και ζητήματα μεταφοράς προσωπικού και απόδοσης των ανάλογων οικονομικών πόρων, που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται στους δήμους, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ειδικό, τεχνικό, λεπτομερειακό ζήτημα. Μέχρι την έκδοση των σχετικών αποφάσεων, συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης α' της παρ. 6 του άρθρου 95 και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 206 του ανωτέρω νόμου, κατά παρέκκλιση της προβλεπόμενης σε αυτά σχετικής προθεσμίας.»

Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

**Ο Γενικός Γραμματέας
Εσωτερικών και Οργάνωσης**

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
& ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Τ.Α.
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ
Πληροφορίες: Δέσποινα Νάσαινα
Τηλέφωνα: 213-1364378

Αθήνα 10 Απριλίου 2023
Αριθ. Πρωτ.: 31778

Προς: 1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
της χώρας
2. Δήμοι της χώρας

Εγκύκλιος: 452

Θέμα: Αποδοχή της υπ' αριθμ. 37/2023 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Σας γνωρίζουμε ότι η υπ' αριθμ. 37/2023 Γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών.

Με την εν λόγω γνωμοδότηση το Γ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σε σχετικό ερώτημα που υπέβαλε η υπηρεσία μας, γνωμοδότησε κατά πλειοψηφία τα ακόλουθα, αναφορικά με τον τρόπο εφαρμογής του άρθρου 60 του ν. 3852/ 2010:

Σε περίπτωση κένωσης, λόγω θανάτου, της θέσης του δημάρχου, του οποίου η παράταξη είχε συμπράξει με περισσότερες δημοτικές παρατάξεις, το σώμα εκλογής του νέου δημάρχου αποτελούν μόνον οι δημοτικοί σύμβουλοι του συνδυασμού του εκλεγέντος δήμαρχου, οι οποίοι και μόνον μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα για την εκλογή νέου δημάρχου και όχι οι δημοτικοί σύμβουλοι που προέρχονται από τις δημοτικές παρατάξεις, με τις οποίες είχε συμπράξει η παράταξη του αποβιώσαντος δημάρχου.

Ο Γενικός Γραμματέας

Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Κοινοποίηση:

Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Γραφείο Νομικού Συμβούλου
Ενταύθα

Εσωτερική διανομή

Γραφείο Υπουργού
Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

**Εκλογή προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας
άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων
για τη δημοτική περίοδο έως τις 31.12.2023
(άρθρο 10 του ν. 5043/2023, Α΄ 91)**

Αριθμός Εγκυκλίου: 478

Α.Π.: 34066 /21.04.2023

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγικά	2
A. Εκλογική Διαδικασία.....	2
B. Θέματα Λειτουργίας Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας.....	6
Γ. Ειδικότερα Θέματα Λειτουργίας Δημοτικών Κοινοτήτων.....	7
Παράρτημα	9
A. Πρακτικό ανάδειξης προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, του οποίου ο συνδυασμός πλειοψήφησε στην δημοτική κοινότητα με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα.....	9
B. Πρακτικό εκλογής προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, σε περίπτωση που κανένας συνδυασμός δεν πλειοψήφησε στην δημοτική κοινότητα με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα	9

Εισαγωγικά

Με τη διάταξη του άρθρου 10 του ν. 5043/2023 ([Α' 91](#)), προστέθηκε άρθρο 79Α στον ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)) και προβλέφθηκε ειδική ρύθμιση για την εκλογή προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων (δηλαδή με μόνιμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 301 κατοίκων) για το υπόλοιπο της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου (δηλαδή έως τις 31.12.2023), σε συμμόρφωση με την υπ. αρ. 283/2023 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Με την εν λόγω απόφαση κρίθηκαν ως αντισυνταγματικές οι διατάξεις των περ. α', β', γ' της παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 4623/2019 ([Α' 134](#)) και της παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 4625/2019 ([Α' 139](#)), με τις οποίες προβλεπόταν ότι πρόεδρος του συμβουλίου στις δημοτικές κοινότητες ορίζεται ο σύμβουλος, ο οποίος έχει λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, του πρώτου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού στην εν λόγω δημοτική κοινότητα.

Υπογραμμίζεται ότι μέχρι τη λήξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου στις 31 Δεκεμβρίου 2023:

- η πλήρωση της θέσης του προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων (δηλαδή με μόνιμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 301 κατοίκων), με εκλογή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79Α του ν. 3852/2010, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη νόμιμη συγκρότηση και λειτουργία του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας,
- από τις διατάξεις του άρθρου 79Α δεν επέρχεται καμία αλλαγή στην εκλογή και στη συνέχιση της άσκησης των καθηκόντων του προέδρου δημοτικής κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως και ίσο με τριακόσιους (300) κατοίκους¹.

A. Εκλογική Διαδικασία

Σε συνέχεια της ανωτέρω ρύθμισης, όλα τα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων (δηλαδή με μόνιμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο

¹ Πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως και ίσο με τριακόσιους (300) κατοίκους εξακολουθούν να είναι αυτοί που ορίστηκαν σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 37Α του ν. 3852/2010.

των 301 κατοίκων), καλούνται άμεσα, και το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του ν. 5043/2023 στις 13 Απριλίου 2023, ήτοι έως την Παρασκευή 28 Απριλίου 2023, να προβούν στην εκλογή νέων προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η θητεία των οποίων λήγει στις 31.12.2023.

1. i. Σε περίπτωση που ο συνδυασμός πλειοψήφησε στην δημοτική κοινότητα με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα, κατά την πρώτη Κυριακή στις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019, πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας αναδεικνύεται, κατά σειρά, ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος του συνδυασμού αυτού, σύμφωνα με την απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο πρωτοδικείο², χωρίς την εφαρμογή της διαδικασίας που περιγράφεται στην ακόλουθη παρ. 2.

ii. Σε περίπτωση που ο εν λόγω αιρετός παραιτηθεί από την άσκηση των καθηκόντων του προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, τη θέση αυτή καταλαμβάνει επόμενος, κατά σειρά σταυρών προτίμησης, σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού.

iii. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, συντάσσεται πρακτικό από τον ίδιο τον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, στο οποίο βεβαιώνονται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, σύμφωνα με την απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο πρωτοδικείο³. Το πρακτικό διαβιβάζεται μέσα σε εύλογη προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη δημοσίευση του ν. 5043/2023 στον Επόπτη Ο.Τ.Α. (Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης), ο οποίος, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιόν του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη σύνταξη του πρακτικού εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο από την παραλαβή του πρακτικού.

2. Σε περίπτωση που κανένας συνδυασμός δεν έλαβε, κατά την πρώτη Κυριακή στις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 στη δημοτική κοινότητα, ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος) των εγκύρων ψηφοδελτίων, ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εκλέγεται έμμεσα, με μυστική ψηφοφορία, από τα μέλη του οικείου συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, ως εξής:

² Άρθρο 44 του ν. 3852/2010

³ Άρθρο 44 του ν. 3852/2010

i. Το συμβούλιο συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση⁴, δια ζώσης, ύστερα από πρόσκληση αυτού που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, μεταξύ των εκλεγέντων συμβούλων του μεγαλύτερου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα. Το ανωτέρω προκύπτει από τη σειρά αναγραφής των συμβούλων στην απόφαση του δικαστηρίου περί ανακήρυξης του συνδυασμού και επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο πρωτοδικείο⁵.

Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν (1) από τα μέλη του συμβουλίου ή σε έναν (1) από τους υπαλλήλους του δήμου (που έχουν οριστεί με απόφαση Δημάρχου να τηρούν τα πρακτικά των συνεδριάσεων του συμβουλίου της εν λόγω δημοτικής κοινότητας).

Σημειώνεται ότι τα ανωτέρω καθήκοντα (πρόσκληση και προεδρία) μπορούν να ασκηθούν ακόμα και από ανεξάρτητο σύμβουλο της δημοτικής κοινότητας, εάν αυτός είναι ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης, μεταξύ των εκλεγέντων συμβούλων του μεγαλύτερου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού, κατά τη σειρά αναγραφής αυτών στην απόφαση του δικαστηρίου περί ανακήρυξης του συνδυασμού και επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο πρωτοδικείο⁶.

ii. Υποψήφιοι για το αξίωμα του προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας είναι:

- ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλος του πρώτου κατά σειρά εκλογής συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα και
- ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλος του δεύτερου κατά σειρά εκλογής συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα.

iii. Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία έχουν όλα τα μέλη του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας.

iv. Κάθε μέλος του συμβουλίου έχει δικαίωμα να επιλέξει, με μυστική ψηφοφορία, μόνο έναν υποψήφιο, αλλιώς το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο. Τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα υπέρ κανενός υποψηφίου.

⁴ Με μοναδικό θέμα στην ημερήσια διάταξη την εκλογή του προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας

⁵ Άρθρο 44 του ν.3852/2010

⁶ Άρθρο 44 του ν.3852/2010

ν. Πρόεδρος εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου⁷.

Εάν κανείς από τους υποψηφίους δε συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται για δεύτερη φορά.

Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δε συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, διενεργείται τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία πρόεδρος του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων μελών του συμβουλίου⁸.

Επομένως, στην τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται πρόεδρος του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας ο υποψήφιος που θα λάβει έστω και έναν σταυρό περισσότερο από τον συνυποψήφιό του (δηλαδή έστω και με έναν σταυρό σε περίπτωση που ο συνυποψήφιος του δεν έλαβε σταυρό).

Αν στην τρίτη ψηφοφορία οι υποψήφιοι λάβουν τον ίδιο αριθμό ψήφων, διενεργείται κλήρωση από τον προεδρεύοντα σύμβουλο.

νι. Για την εκλογή συντάσσεται πρακτικό το οποίο διαβιβάζεται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη Ο.Τ.Α. (Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης), ο οποίος, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιόν του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαινεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε το πρακτικό, για τη νομιμότητα της εκλογής.

3. Επισημαίνονται τα ακόλουθα (και για τις δύο παραπάνω περιπτώσεις 1. και 2. ανάδειξης προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας):

- Σύμβουλος που έχει ήδη ανεξαρτητοποιηθεί από την παράταξή του δεν μπορεί να θέσει υποψηφιότητα και να καταλάβει το αξίωμα του προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας. Σε περίπτωση ανεξαρτητοποίησης του Προέδρου, μετά την εκλογή, αυτός εκπίπτει από το αξίωμά του⁹.

⁷ Δηλαδή στα πενταμελή συμβούλια για την εκλογή προέδρου απαιτούνται τρεις (3) ψήφοι, στα επταμελή συμβούλια απαιτούνται τέσσερις (4) ψήφοι, στα ενδεκαμελή συμβούλια απαιτούνται έξι (6) ψήφοι και στα δεκαπενταμελή συμβούλια απαιτούνται οκτώ (8) ψήφοι.

⁸ Άρθρο 79Α, παρ. 1β (όπως προστέθηκε με το άρθρο 10 του ν. 5043/2023)σε συνδυασμό με το άρθρο 89, παρ. 3 του ν. 3852/2010

⁹ Άρθρο 79Α, παρ. 3, δεύτερο εδάφιο του ν. 3852/ 2010

- Η μη αποδοχή του αξιώματος του προέδρου, δεν οδηγεί σε απώλεια της ιδιότητας μέλους του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας.
- Σε περίπτωση που σύμβουλος δε δύναται ή δεν επιθυμεί να καταλάβει τη θέση του προέδρου του συμβουλίου, δηλώνει, με κάθε πρόσφορο μέσο, τη βούλησή του να μην αποδεχθεί τη θέση το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να συντομευθεί η διαδικασία.

B. Θέματα Λειτουργίας Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας

Τα θέματα λειτουργίας των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων έχουν αποτελέσει αντικείμενο παροχής αναλυτικών οδηγιών με την υπ' αριθμ. 88/59846/21.08.2019 (Α.Δ.Α.: [611Ξ465ΧΘ7-ΝΛ4](#)) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

i. Όταν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί μέλος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, που ορίζεται από αυτόν, ως αναπληρωτής του¹⁰.

ii. Τα μέλη του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας μπορούν, με γραπτή δήλωσή τους προς τον δήμαρχο, να ανεξαρτητοποιηθούν από τον συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί¹¹.

iii. Σε περίπτωση που στη διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου η θέση του προέδρου του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή ανεξαρτητοποίησής του¹² ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, ακολουθείται η διαδικασία¹³:

- ανάδειξης του προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, κατά τη διαδικασία της περίπτωσης Α.1 ή

- εκλογής του προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, κατά τη διαδικασία της περίπτωσης Α.2 μεταξύ του επόμενου σε σταυρούς προτίμησης συμβούλου από τον συνδυασμό του προέδρου και του πρώτου συμβούλου σε σταυρούς προτίμησης από τον συνδυασμό που έλαβε μέρος στην αρχική διαδικασία εκλογής.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις συντάσσεται πρακτικό, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα αντίστοιχα κεφάλαια της παρούσας εγκυκλίου.

¹⁰ Άρθρο 79Α, παρ. 2 του ν. 3852/ 2010

¹¹ Άρθρο 79Α, παρ. 3 του ν. 3852/ 2010

¹² Άρθρο 79Α, παρ. 3, δεύτερο εδάφιο του ν. 3852/ 2010

¹³ Άρθρο 79Α, παρ. 4 του ν. 3852/ 2010

Γ. Ειδικότερα Θέματα Λειτουργίας Δημοτικών Κοινοτήτων

Η διοίκηση των δημοτικών κοινοτήτων, όπως διαμορφώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 5043/2023, με τις οποίες εισάγεται η θέσπιση τριμελούς συμβουλίου στις δημοτικές κοινότητες, οι οποίες έχουν μόνιμο πληθυσμό άνω των διακοσίων (200) κατοίκων (δηλαδή μόνιμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 201 κατοίκων), έχει εφαρμογή από την επόμενη αυτοδιοικητική περίοδο (2024- 2028), σύμφωνα με το άρθρο 23, παρ. 2 του ίδιου νόμου.

Ακολούθως, το ρυθμιστικό αντικείμενο της διάταξης του άρθρου 79 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37, παρ. 1 του ν.5043/2023, σε ότι αφορά την εκλογή από την επόμενη αυτοδιοικητική περίοδο προέδρων συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, θα επανεξεταστεί στο πλαίσιο νομοτεχνικής βελτίωσης του ν.4804/2021 (Α' 90).

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Γεωργακοπούλου Βιβή	2131364337
Αντωνίου Δημήτρης	2131364346
Γαλάνης Κώστας	2131364348
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	2131364332
Νάσaina Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	2131364027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Γενικός Γραμματέας Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Αποδέκτες

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας
2. Δήμοι της χώρας
3. Κ.Ε.Δ.Ε.
4. Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
4. Γεν. Διευθύνσεις του Υπουργείου

Παράρτημα

Α. Πρακτικό ανάδειξης προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, του οποίου ο συνδυασμός πλειοψήφησε στην δημοτική κοινότητα με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα

Πρακτικό αριθμ.

Σύμφωνα με το άρθρο 79Α του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως προστέθηκε με το άρθρο 10 του ν. 5043/ 2023 (Α' 91) πρόεδρος του συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας ... αναδεικνύεται ο/η (ονοματεπώνυμο), καθώς είναι ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος του συνδυασμού που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα..., σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ... απόφαση του Πρωτοδικείου ...

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας ...

(σφραγίδα - υπογραφή)

(ονοματεπώνυμο)

Β. Πρακτικό εκλογής προέδρου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, σε περίπτωση που κανένας συνδυασμός δεν πλειοψήφησε στην δημοτική κοινότητα με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα

Πρακτικό αριθμ.

Την Απριλίου 2023, ημέρακαι ώραστ.....(τόπος) το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας συνήλθε στο κατάστημα σε τακτική, ειδική, δια ζώσης συνεδρίαση, κατόπιν της με αρ.πρόσκλησης του συμβούλου με τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, μεταξύ των εκλεγέντων συμβούλων του μεγαλύτερου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα.

Προσήλθαν και παρέστησαν, οι κάτωθι σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας:

1.
2.

3.

.....

Κ.Ο.Κ.

Δεν προσήλθαν, μολονότι προσκλήθηκαν νόμιμα, οι παρακάτω σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας:

4.

.....

Κ.Ο.Κ.

Ο προεδρεύων σύμβουλος ανέθεσε καθήκοντα ειδικού γραμματέα για την τήρηση των πρακτικών της εκλογής στον κ....., υπάλληλο με βαθμότου δήμου.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία με την παρουσίαμελών από συνολικάμέλη, ο προεδρεύων σύμβουλος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης, καλώντας τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου να προβούν στην εκλογή του προέδρου του συμβουλίου για το χρονικό διάστημα έως 31.12.2023, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79Α του ν. 3852/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 10 του ν. 5043/2023 (Α' 91).

Στους παρευρισκόμενους συμβούλους δόθηκαν ένα λευκό ψηφοδέλτιο και ένα ψηφοδέλτιο με τα ονόματα των πρώτων σε σταυρούς προτίμησης συμβούλους του πρώτου και δεύτερου κατά σειρά εκλογής συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα, οι οποίοι είναι οι.:

A. ... (ονοματεπώνυμο)

B. ... (ονοματεπώνυμο)

Τα μέλη του συμβουλίου ενημερώθηκαν ότι έχουν δικαίωμα να θέσουν έναν σταυρό προτίμησης στο ψηφοδέλτιο, αλλιώς το ψηφοδέλτιο θα θεωρηθεί άκυρο. Επίσης, ενημερώθηκαν ότι τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα υπέρ κανενός υποψηφίου.

Κατά την εξαγωγή του αποτελέσματος της ψηφοφορίας διαπιστώθηκε ότι κανένας από τους υποψηφίους δεν συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου, καθώς τα αποτελέσματα είχαν ως κάτωθι:

A. ... (ονοματεπώνυμο) ... (σταυροί προτίμησης)

B. ... (ονοματεπώνυμο) ... (σταυροί προτίμησης)

Ακολούθησε δεύτερη ψηφοφορία με τον ίδιο ως άνω τρόπο, στην οποία διαπιστώθηκε ότι κανένας από τους υποψηφίους δεν συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου, καθώς τα αποτελέσματα είχαν ως κάτωθι:

A. ... (ονοματεπώνυμο) ... (σταυροί προτίμησης)

B. ... (ονοματεπώνυμο) ... (σταυροί προτίμησης)

Τέλος, ακολούθησε τρίτη ψηφοφορία κατά την οποία εκλέχτηκε πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας:

ο/ η ... (ονοματεπώνυμο)

καθώς τα αποτελέσματα της τρίτης ψηφοφορίας είχαν ως κάτωθι:

A. ... (ονοματεπώνυμο) ... (σταυροί προτίμησης)

B. ... (ονοματεπώνυμο) ... (σταυροί προτίμησης)

Μετά το πέρας της εκλογικής διαδικασίας και ανάδειξης του προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, ο προεδρεύων του συμβουλίου κήρυξε το τέλος της συνεδρίασης και την αποστολή του παρόντος πρακτικού στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση για έλεγχο νομιμότητας.

Ο προεδρεύων σύμβουλος

Τα μέλη

(σφραγίδα - υπογραφή)

(ονοματεπώνυμο)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

«Τρόποι σύγκλησης των συλλογικών οργάνων των δήμων
Άρθρο 11 του ν. 5043/2023 (Α΄ 91)»

Αριθμός Εγκυκλίου: 488

Α.Π.:35496/25-4-2023

ΑΔΑ:

Πίνακας περιεχομένων

A. Λήξη των μέτρων για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19	2
B. Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου	3

Με την παρούσα εγκύκλιο, παρέχονται πληροφορίες για τη διοικητική εφαρμογή των άρθρων 11 και 23, παρ. 1 του ν. 5043/2023 ([Α' 91](#)), αναφορικά με το τρόπο σύγκλησης και λήψης αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής, καθώς και των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και των συμβουλευτικών οργάνων των δήμων, μετά τη λήξη των μέτρων για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19.

A. Λήξη των μέτρων για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19

Με τις διατάξεις του άρθρου 78 του ν. 4954/2022 ([Α' 136](#)), ρυθμίζεται ο τρόπος σύγκλησης και λήψης αποφάσεων των συλλογικών οργάνων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού κατά το χρονικό διάστημα ισχύος των μέτρων¹ για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19. Η ισχύς της διάταξης αυτής, εφόσον δεν καταργείται ρητά, εξαρτάται από την έκδοση ή μη κοινών **υπουργικών** αποφάσεων, οι οποίες προβλέπουν τη λήψη, αντίστοιχων, μέτρων γενικού περιεχομένου για τον ευρύτερο πληθυσμό της **Χώρας**.

Καθώς με την απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Προστασίας του Πολίτη, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης υπό στοιχεία. Δ1α/ΓΠ.οικ. 17849/24.03.2023 ([B' 1954](#)) τα υγειονομικά μέτρα περιορίζονται σε συγκεκριμένα πεδία δραστηριότητας, χωρίς να προβλέπονται μέτρα γενικότερου περιεχομένου για τον ευρύτερο πληθυσμό της **Χώρας**, τα συλλογικά όργανα των δήμων (δημοτικό συμβούλιο, οικονομική επιτροπή, επιτροπή ποιότητας ζωής, συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων και συμβουλευτικά όργανα των δήμων) **συνεδριάζουν από τις 14 Απριλίου 2023 και** εφεξής αποκλειστικά με βάση τις πάγιες διατάξεις οι οποίες διέπουν τη σύγκληση και τη λήψη των αποφάσεών τους.

Σύμφωνα, εξάλλου, με την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 5043/2023 (Α' 91), όλες οι συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το

¹Κατά το διάστημα ισχύος των μέτρων για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, εκδόθηκαν οι ακόλουθες εγκύκλιες οδηγίες από το Υπουργείο Εσωτερικών για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων των δήμων: αρ. 18318/13.03.2020 (Α.Δ.Α.: [9ΛΠΧ46ΜΤΛ6-1ΑΕ](#)), αρ. 40/ΑΠ20930/31.03.2020 (Α.Δ.Α.: [6ΩΠΥ46ΜΤΛ6-50Ψ](#)), αρ.163/33282/ 29.05.2020 (Α.Δ.Α.: [Ψ3ΧΝ46ΜΤΛ6-ΑΨ7](#)), αρ. 60249/22.09.2020 (Α.Δ.Α.: [ΩΟΝ346ΜΤΛ6-ΙΘ9](#)), αρ. 426/ 77233/13.11.2020 (Α.Δ.Α.: [6ΩΚΛ46ΜΤΛ6-ΥΔ4](#)), αρ. 643/69472/24.09.2021 (Α.Δ.Α.: [ΨΕ3846ΜΤΛ6-ΟΡ5](#)) και αρ. [46731/13.07.2022](#)).

άρθρο 78 του ν. 4954/2022 (Α' 136), μετά από την έκδοση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης υπό στοιχείο Δ1α/ΓΠ.οικ.17849/24.03.2023 (Β' 1954), στις 24 Μαρτίου 2023, και μέχρι τη δημοσίευση του ν. 5043/2023, στις 13 Απριλίου 2023, θεωρούνται νόμιμες², εφόσον δεν πάσχουν από άλλους λόγους νομιμότητας.

Για διευκόλυνσή σας, για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων των δήμων κατά τις πάγιες διατάξεις, σας παραπέμπουμε στις ακόλουθες εγκυκλίους οδηγίες που έχουν εκδοθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών:

- αρ. 374/απ 39135/30.05.2022, με θέμα: «Λειτουργία οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής» (Α.Δ.Α.: [ΨΜΓΓ46ΜΤΛ6-Φ75](#)),
- αρ. 88/απ 59846/21.08.2019, με θέμα: «Λειτουργία κοινοτήτων» (Α.Δ.Α.: [611Ξ465ΧΘ7-ΝΛ4](#)),
- αρ. 67/απ 23624/14.4.2020, με θέμα: «Συμβουλευτικά Όργανα Δήμων» (Α.Δ.Α.: [ΩΒΗΒ46ΜΤΛ6-8Ω0](#)).

Β. Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου

Με το **άρθρο 11** του ν. 5043/2023, θεσπίζεται η δυνατότητα το δημοτικό συμβούλιο να συνεδριάζει:

- δια ζώσης, στο κατάστημα της έδρας του δήμου ή
- μέσω τηλεδιάσκεψης, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή
- με **μικτό** τρόπο, δηλαδή δια ζώσης και ταυτόχρονα με τηλεδιάσκεψη.

Η συνεδρίαση του δημοτικού **συμβουλίου με** έναν από τους δύο τελευταίους τρόπους (είτε μέσω τηλεδιάσκεψης είτε με **μικτό** τρόπο) μπορεί να λάβει χώρα μόνο μία (1) φορά τον μήνα³.

² Θεωρούνται, επομένως, νόμιμες οι συνεδριάσεις όλων των συλλογικών οργάνων των δήμων που το διάστημα αυτό έλαβαν χώρα διά περιφοράς, με τηλεδιάσκεψη ή δια ζώσης και με τηλεδιάσκεψη ταυτοχρόνως.

³ Σύμφωνα με το άρθρο 67, παρ. 1 του ν. 3852/ 2010 ([Α' 87](#)), το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά μία (1) φορά το μήνα. Εάν η συνεδρίαση αυτή γίνει μέσω τηλεδιάσκεψης, τότε η τυχόν επόμενη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, εάν παραστεί ανάγκη, θα πρέπει να λάβει χώρα δια ζώσης.

Για **κάθε τρόπο** σύγκλησης του δημοτικού συμβουλίου κρίνονται σκόπιμο να επισημανθούν τα ακόλουθα:

- Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, μέσω τηλεδιάσκεψης, λαμβάνει χώρα με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο καθορίζεται στην πρόσκληση που απευθύνει ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου⁴. Τα θέματα της σύγκλησης, της απαρτίας, του τρόπου λήψης των αποφάσεων και γενικότερα της λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, όταν συνεδριάζει μέσω τηλεδιάσκεψης, ακολουθούν το ίδιο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει και τη δια ζώσης συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου.
- Στην πρόσκληση σε μεικτή συνεδρίαση πρέπει να αναγράφεται ότι αυτή πραγματοποιείται δια ζώσης και ταυτόχρονα με τηλεδιάσκεψη και να ορίζεται προθεσμία ενημέρωσης του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο επιθυμεί κάθε σύμβουλος να συμμετέχει σε αυτή, δηλαδή είτε με φυσική παρουσία είτε με ηλεκτρονικά μέσα.
- Σε ό,τι αφορά τόσο στη δια περιφοράς συνεδρίαση, η οποία ρυθμίζεται από την παρ. 5 του άρθρου 67 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, όσο και το γενικότερο τρόπο λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, εφαρμογή έχουν τα διαλαμβανόμενα στην αρ. 375/απ 39167/02.06.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών με θέμα «Λειτουργία Δημοτικού Συμβουλίου» (Α.Δ.Α.: [Ψ42Π46ΜΤΛ6-4Γ](#)).

⁴ Για παράδειγμα, μπορεί να λάβει χώρα με εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης με δυνατότητα βιντεοκλήσης, skype, κ.λπ.). Στην περίπτωση, ωστόσο, χρήσης της υπηρεσίας e-presence (www.epresence.gov.gr), εφαρμογή έχει η κοινή υπουργική απόφαση υπ' αρ. 429/12.03.2020 ([Β' 850](#)), όπως τροποποιήθηκε με την όμοια υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.37 Α.1/27/οικ.9413/06.05.2020 ([Β' 1704](#)), καθώς και η υπ' αρ. 1822/16.03.2020 (Α.Δ.Α.: [ΨΕΚ946ΜΤΛΠ-004](#)) εγκύκλιος του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση: info@ypes.gr, καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Γεωργακοπούλου Βιβή	2131364337
Αντωνίου Δημήτρης	2131364346
Γαλάνης Κώστας	2131364348
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	2131364332
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	2131364027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.ypes.gr>.

Ο Γενικός Γραμματέας Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Αποδέκτες:

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας
3. Κ.Ε.Δ.Ε.
4. Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών, κ. Μ. Βορίδη
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, κ. Στ. Πέτσα
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης, κ. Μ. Ι. Σταυριανουδάκη
4. Γενικές Διευθύνσεις του Υπουργείου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

**«Ενημέρωση επί των κωλυμάτων εκλογιμότητας
για τις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023»**

Αριθμός Εγκυκλίου: 518

Α.Π.: 38218/02-05-2023

Α.Δ.Α.:

Πίνακας περιεχομένων

I. Εισαγωγικά.....	2
Α. Γενικές πληροφορίες επί της εγκυκλίου	2
Β. Αναγκαίες επεξηγήσεις επί των κωλυμάτων εκλογιμότητας	2
Γ. Νομοθετικές εξελίξεις	3
II. Τοπικά κωλύματα εκλογιμότητας.....	5
Α. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα απαλλαγής από κρίσιμα καθήκοντα μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022	5
Β. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα παραίτησης υποψηφίων μέχρι την 31η Μαΐου 2023	7
III. Λοιπές περιπτώσεις κωλυμάτων εκλογιμότητας.....	10
Α. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας από συναφθείσες συμβάσεις	10
Β. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα παραίτησης πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων	12
Γ. Απόλυτο τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Μη δυνατότητα παραίτησης των υποψηφίων	13
Δ. Απόλυτο κώλυμα εκλογιμότητας - Έκπτωση - Στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων	14
IV. Σχετικό ασυμβίβαστο υπαλλήλων δήμων και των νομικών τους προσώπων (Άρθρο 105 του ν. 5003/2022).....	14
V. Πίνακας κρίσιμων ημερομηνιών για τα κωλύματα εκλογιμότητας και το ασυμβίβαστο υπαλλήλων δήμων	16

I. Εισαγωγικά

A. Γενικές πληροφορίες επί της εγκυκλίου

Με την παρούσα εγκύκλιο, παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με τις **κρίσιμες ημερομηνίες** που συνδέονται με τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα του άρθρου 10 του ν. 4804/2021 ([Α' 90](#)), μετά και τις τροποποιήσεις που επήλθαν με **τα άρθρα 105 και 121 του ν. 5003/2022 (Α' 230)** και **τα άρθρα 19 και 23 του ν. 5043/2023 (Α' 91)** ειδικά για τις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023.

Επομένως, η παρούσα εγκύκλιος αντικαθιστά στο σύνολό της την εγκύκλιο αριθ. 765/91030/30.12.2022 (Α.Δ.Α.: [6ΜΣΤ46ΜΤΛ6-ΧΓΦ](#)) με θέμα: «*Ενημέρωση επί των κωλυμάτων εκλογιμότητας για τις δημοτικές εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023*» και ενσωματώνει στο περιεχόμενό της την εγκύκλιο αριθ. 291/21712/14-03-2023 (ΑΔΑ:[ΡΔΒ146ΜΤΛ6-ΑΓΞ](#)) με θέμα: «*Γνωστοποίηση διατάξεων για τα άρθρα 45, 47, 57 και 58 του ν. 5027/2023*».

Περισσότερες διευκρινίσεις και πληροφορίες για το σύνολο των κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων, πρόκειται να παρασχεθούν με την κύρια εκλογική εγκύκλιο που θα εκδοθεί ενόψει των δημοτικών εκλογών της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023.

Σημειώνεται ότι, έως την έκδοση της αναφερόμενης ως άνω εγκυκλίου, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ανατρέχει στις εγκύκλιες οδηγίες για τις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 (12/α.π. 24344/3.4.2019, Α.Δ.Α.: [65ΦΔ465ΧΘ7-5ΟΕ](#)), για να αναζητήσει λεπτομέρειες για το περιεχόμενο των κωλυμάτων που ταυτίζονται κατά περιεχόμενο με αυτά του άρθρου 10 του ν. 4804/2021.

B. Αναγκαίες επεξηγήσεις επί των κωλυμάτων εκλογιμότητας

Οι υποψήφιοι αιρετοί των δήμων (δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων) δεν πρέπει να ασκούν ή να αποδέχονται καθήκοντα που συνιστούν κώλυμα εκλογιμότητας ή ασυμβίβαστο με τη θέση του αιρετού.

Η νόμιμη αιτία που επιβάλλει τη θέσπιση κωλύματος είναι η προστασία του δημοσίου συμφέροντος από τον επηρεασμό που είναι δυνατόν να ασκήσουν στο εκλογικό

σώμα πρόσωπα, τα οποία κατέχουν δημόσια θέση και η αποφυγή της προπαρασκευής, με τον τρόπο αυτό, της σταδιοδρομίας τους ως αιρετών των δήμων¹.

Ακολούθως, επειδή οι σχετικές διατάξεις εισάγουν περιορισμό του πολιτικού δικαιώματος του εκλέγεσθαι σε θέσεις οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, είναι στενώς ερμηνευτέες², με συνέπεια να αποκλείεται η διασταλτική τους ερμηνεία ή η αναλογική τους εφαρμογή σε άλλες, έστω και όμοιες, περιπτώσεις.

Επισημαίνεται ότι η συνταγματική διάταξη (του άρθρου 56 Συντάγματος), ορίζοντας κατά τρόπο πλήρη και περιοριστικό τα κωλύματα εκλογιμότητας των βουλευτών, είναι ειδική διάταξη εξαιρετικού χαρακτήρα και δεν είναι, για το λόγο αυτό, δυνατό να τύχει ανάλογης εφαρμογής και στις εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των **Ο.Τ.Α.**³.

Κώλυμα εκλογιμότητας υπάρχει πριν από την εκλογή και διαπιστώνεται κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων, ενώ, αν εξακολουθεί να υφίσταται και μετά ή υφίσταται για πρώτη φορά μετά την εκλογή και κατά την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, καθίσταται ασυμβίβαστο, οπότε μπορεί να επιφέρει την έκπτωση του αιρετού από το αξίωμά του.

Σχετικό κώλυμα εκλογιμότητας υφίσταται, όταν ο υποψήφιος μπορεί να το αποβάλει, εφόσον παραιτηθεί, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

Απόλυτο κώλυμα εκλογιμότητας υφίσταται, όταν ο υποψήφιος δεν μπορεί να το αποβάλει, ακόμα και σε περίπτωση παραίτησής του από την κρίσιμη ιδιότητα.

Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας υφίσταται, όταν ο υποψήφιος φέρει την κρίσιμη ιδιότητα, εντός συγκεκριμένης χωρικής αρμοδιότητας στην οποία εμπίπτει ο δήμος, στον οποίο επιθυμεί να θέσει υποψηφιότητα.

Γ. Νομοθετικές εξελίξεις

Με το άρθρο 121 του ν. 5003/2022 (Α' 230) προστέθηκε στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 90 του ν. 4804/2021, παράγραφος 9, με την οποία επήλθαν τροποποιήσεις σε συγκεκριμένες κατηγορίες κωλυμάτων ειδικά για τις αυτοδιοικητικές εκλογές που θα

¹ ΣτΕ 117/2004.

² ΣτΕ 3323/2003.

³ ΣτΕ 2166/2004, σκ. 5.

διεξαχθούν την 8^η Οκτωβρίου 2023, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4804/2021.

Με τα άρθρα 19 και 23 του ν. 5043/2023, στο πλαίσιο εξορθολογισμού των κωλυμάτων εκλογιμότητας, επήλθαν σημαντικές αλλαγές που σχετίζονται με: **α) κατάργηση κωλυμάτων εκλογιμότητας σε συγκεκριμένες κατηγορίες υποψηφίων**, τόσο στις πάγιες διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 4804/2021 όσο και στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 90 του ν. 4804/2021, για τις δημοτικές εκλογές εν γένει αλλά και συγκεκριμένα για τις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023, **β) νομοτεχνικές βελτιώσεις** στα κωλύματα εκλογιμότητας που αφορούν τις συμβάσεις και **γ) τροποποίηση** του ποσοστού συμμετοχής άνω του οποίου υφίσταται κώλυμα εκλογιμότητας για τους συμμετέχοντες σε κεφαλαιουχικές εταιρείες που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει.

Όσον αφορά την κατάργηση κωλυμάτων εκλογιμότητας σε συγκεκριμένες κατηγορίες υποψηφίων, στο νόμο γίνεται η επιμέρους διάκριση:

1. Ολική κατάργηση κωλυμάτων εκλογιμότητας σε συγκεκριμένες κατηγορίες υποψηφίων

Με το άρθρο 19 του ν. 5043/2023, καταργούνται τα κωλύματα εκλογιμότητας για τις ακόλουθες κατηγορίες υποψηφίων που θέλουν να θέσουν υποψηφιότητα στους δήμους που άσκησαν καθήκοντα και ανεξαιρέτως σε όλους τους δήμους της Χώρας.

α. Αξιωματικοί των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, μέχρι του βαθμού του Υπαστυνόμου Α', του Υποπυραγού και του Ανθυποπλοιάρχου.

β. Συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης

γ. Γενικοί γραμματείς δήμων, ειδικοί σύμβουλοι δήμων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή.

δ. Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει, άμεσα ή έμμεσα, το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και

των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων.

2. Μερική κατάργηση κωλύματος εκλογιμότητας:

Ειδικά για τους Διευθυντές ιατρούς που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και τον υπεύθυνο συντονιστή της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας, το κώλυμα εκλογιμότητας δεν υφίσταται, **εφόσον υποβάλλουν υποψηφιότητα σε άλλους δήμους, πλην του δήμου της έδρας, στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητα του φορέα στον οποίο υπηρετούν.**

3. Άρση ανεπιεικών αποτελεσμάτων

Με το άρθρο 23 του ν. 5043/2023, δίνεται η δυνατότητα, στις κατηγορίες υποψηφίων των οποίων το κώλυμα εκλογιμότητας καταργείται και έχουν ήδη υποβάλει την παραίτησή τους έως την 31η.12.2022 προκειμένου να θέσουν υποψηφιότητα στις δημοτικές εκλογές της 8^η Οκτωβρίου 2023, να μπορούν να επανέλθουν στη θέση τους, **κατά την κρίση του οικείου φορέα**, κατόπιν αίτησής τους, **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ήτοι έως τη Δευτέρα 24 Απριλίου 2023.**

Ακολουθεί η παρουσίαση των καθηκόντων που αποτελούν κώλυμα για την εκλογή στα αξιώματα της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, επισημαίνοντας ότι η διαπίστωση της ύπαρξης κωλύματος ή μη, αποτελεί αντικείμενο δικαστικής κρίσης⁴.

II. Τοπικά κωλύματα εκλογιμότητας

A. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα απαλλαγής από κρίσιμα καθήκοντα μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022

Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου του Δημοσίου, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο [Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης](#) του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ως έχει

⁴ Όπως προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4804/2021, αρμόδιο να διαπιστώσει την ύπαρξη ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα είναι το διοικητικό πρωτοδικείο, ύστερα από άσκηση ένστασης, βάσει του άρθρου 72 του ίδιου νόμου και τα άρθρα 244-266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97).

δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, **κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών**, άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου **γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης**, δεν μπορούν να εκλεγούν **στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων⁵**.

Τα ως άνω πρόσωπα δύνανται να θέσουν υποψηφιότητα στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, εφόσον έχουν κατά νόμιμο τρόπο απαλλαγεί από τα καθήκοντά τους μέχρι την **31^η Δεκεμβρίου 2022**.

Αντιθέτως, εάν άσκησαν τα καθήκοντα αυτά έστω και μία μέρα από την 1η.1.2023 και μετά στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, καταλαμβάνονται από **απόλυτο τοπικό κώλυμα**.

Επισημαίνεται ότι το εν λόγω τοπικό κώλυμα δεν αφορά τους υποψηφίους υπαλλήλους των **δήμων** και των νομικών τους προσώπων που είναι ενταγμένα στο [Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης](#), οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επίπεδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης. **Για αυτή την κατηγορία υποψηφίων ακολουθεί αναλυτικά η ενότητα Β i.**

Διευκρινίζεται ότι στο εν λόγω κώλυμα εκλογιμότητας δεν εμπίπτουν:

- οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ⁶.
- οι διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας, **εφόσον υποβάλλουν υποψηφιότητα σε άλλους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητα του φορέα στον οποίο υπηρετούν, πλην του δήμου της έδρας⁷**.

⁵Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ε' του ν. 4804/2021.

⁶Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ε', δεύτερο εδάφιο του ν. 4804/2021.

⁷Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ε', τελευταίο εδάφιο του ν. 4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 του ν. 5043/2023.

- Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει, άμεσα ή έμμεσα, το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης, δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, ή δεν έχουν οριστεί στις θέσεις αυτές λόγω ιδιότητας (ex officio), σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τα νομικά αυτά πρόσωπα⁸.

Β. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα παραίτησης υποψηφίων μέχρι την 31η Μαΐου 2023

Ειδικά για τις αυτοδιοικητικές εκλογές που θα διεξαχθούν την 8^η Οκτωβρίου 2023, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4804/2021, ισχύουν τα ακόλουθα τοπικά κωλύματα εκλογιμότητας, τα οποία αίρονται, εφόσον οι υποψήφιοι παραιτηθούν το αργότερο την **31η Μαΐου 2023**.

Επισημαίνεται ότι εάν οι υποψήφιοι δεν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31η **Μαΐου 2023**, καταλαμβάνονται από **απόλυτο τοπικό κώλυμα**.

ι. Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου των **δήμων** και των **νομικών τους προσώπων που είναι ενταγμένα στο [Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης](#) του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών**, οι οποίοι, ασκούν καθήκοντα **προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης** στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, **μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα, εάν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31^η Μαΐου 2023⁹**.

⁸ Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με το άρθρο 19 παρ. 1 περ. γ', σε συνδυασμό με την παρ. 5 του ίδιου άρθρου του ν. 5043/2023. **Συνεπώς, οι υποψήφιοι της εν λόγω κατηγορίας, ακόμα και εάν δεν είχαν παραιτηθεί από το αξίωμά τους έως 31.12.2022, μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα στο δήμο της έδρας του νομικού προσώπου, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλο δήμο επιθυμούν, καθώς δεν καταλαμβάνονται πια από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.**

⁹ Άρθρο 90, παρ. 9, περ. δ του ν. 4804/2021.

Το ανωτέρω κώλυμα **αίρεται** για τους υπαλλήλους των **δήμων** και των νομικών τους προσώπων που είναι ενταγμένα στο [Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης](#) του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), δέκα (10) μήνες πριν τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι ασκούν **καθήκοντα προϊσταμένου** οργανικής μονάδας επίπεδου **γενικής** διεύθυνσης ή **διεύθυνσης**, **στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων**, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους **το αργότερο μέχρι την 31η Μαΐου 2023¹⁰**.

Επισημαίνεται ότι οι υπάλληλοι των δήμων και των νομικών τους προσώπων που παραιτηθούν από τα διευθυντικά τους καθήκοντα το αργότερο μέχρι την 31η Μαΐου 2023, στην περίπτωση που εκλεγούν καταλαμβάνονται από το **σχετικό ασυμβίβαστο** του άρθρου 105 του ν. 5003/2022. Συνεπώς, θα πρέπει να αιτηθούν την απόσπαση τους σε άλλη υπηρεσία εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν και εάν δεν υπάρχει στην πλησιέστερη υπηρεσία προς το δήμο όπου εξελέγησαν. Αναλυτικές οδηγίες ακολουθούν στο **κεφάλαιο IV**.

ii. Περιφερειακοί διευθυντές εκπαίδευσης και διευθυντές εκπαίδευσης στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα, εάν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31^η Μαΐου 2023¹¹.

iii. Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας στο δήμο που έχει την έδρα του ο φορέας, μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα, εάν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31η Μαΐου 2023¹².

¹⁰ Άρθρο 90, παρ. 9, περ. δ του ν. 4804/2021.

¹¹ Άρθρο 90 παρ. 9, περ. δ, τελευταίο εδάφιο του ν. 4804/2021.

¹² Άρθρο 90 παρ. 9, περ. δ, τελευταίο εδάφιο του ν. 4804/2021, σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παρ. 2 περ. ε τελευταίο εδάφιο, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 5043/2023.

iv. Μέλη των ανεξάρτητων αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από τον νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθήκοντος, αμειβόμενου ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην αρχή αυτή, **μπορούν να εκλεγούν, εάν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31^η Μαΐου 2023¹³.**

Διευκρινίζεται ότι στο εν λόγω κώλυμα εκλογιμότητας δεν εμπίπτουν:

- Διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ¹⁴.
- Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας, εφόσον υποβάλλουν υποψηφιότητα **στους λοιπούς δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητα που έχει ο φορέας, πλην του δήμου που ο φορέας έχει την έδρα του¹⁵.**
- Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει, άμεσα ή έμμεσα, το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, προκειμένου να θέσουν υποψηφιότητα σε δήμους της χωρικής αρμοδιότητας του νομικού προσώπου¹⁶.
- Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, προκειμένου να θέσουν

¹³ Άρθρο 90 παρ. 9, περ. β του ν. 4804/2021.

¹⁴ Άρθρο 10 παρ.2, περ. ε, δεύτερο εδάφιο του ν. 4804/2021.

¹⁵ Άρθρο 10 παρ. 2, περ. ε, τελευταίο εδάφιο του ν. 4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 του ν. 5043/2023.

¹⁶ Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με την παρ. 1γ του άρθρου 19 και την παρ. 5 (περ. αα) του ν. 5043/2023. Τα πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα σε οποιονδήποτε δήμο επιθυμούν, χωρίς να χρειάζεται να παραιτηθούν από το αξίωμά τους έως 31.05.2023, καθώς δεν καταλαμβάνονται πια από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.

υποψηφιότητα στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων¹⁷.

- Όσοι ασκούν καθήκοντα Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης¹⁸
- Γενικοί γραμματείς δήμων, ειδικοί σύμβουλοι των δήμων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων¹⁹.

III. Λοιπές περιπτώσεις κωλυμάτων εκλογιμότητας

A. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας από συναφθείσες συμβάσεις

ι. Για όποιους συνδέονται με τον οικείο δήμο, όπου επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα, ή τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση ή συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου, ή παροχής υπηρεσιών ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο συνολικής αξίας, μεμονωμένα κατ' είδος ή σωρευτικά, κατ' έτος άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, **μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του 2023**²⁰.

Με την προτεινόμενη διάταξη, αποσαφηνίζονται οι κατηγορίες των συμβάσεων, ο τρόπος προσδιορισμού του συνολικού οικονομικού αντικειμένου κατ' έτος της σύμβασης ή των συμβάσεων που έχουν συναφθεί και είναι σε ισχύ ή θα συναφθούν κατά τη διάρκεια της

¹⁷ Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με την παρ. 1γ του άρθρου 19 και την παρ. 5αγ του ν. 5043/2023. Τα πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων, χωρίς να χρειάζεται να παραιτηθούν από το αξίωμά τους έως 31.05.2023, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλο δήμο επιθυμούν, αφού πια δεν καταλαμβάνονται από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.

¹⁸ Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 και την παρ. 5αα του ν. 5043/2023. Τα πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα ακόμα και στους δήμους στους οποίους ασκούν καθήκοντα, χωρίς να χρειάζεται να παραιτηθούν από το αξίωμά τους έως 31.05.2023, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλο δήμο επιθυμούν, αφού πια δεν καταλαμβάνονται από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.

¹⁹ Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 και την παρ. 5αβ του ν. 5043/2023. Τα πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα ακόμα και στους δήμους στους οποίους υπηρετούν, χωρίς να χρειάζεται να παραιτηθούν από το αξίωμά τους έως 31.05.2023, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλο δήμο επιθυμούν, αφού πια δεν καταλαμβάνονται από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.

²⁰ Άρθρο 10, παρ. 2, περ. στ' του ν. 4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 5043/2023.

δημοτικής περιόδου, καθώς και το ποσό το οποίο αποτελεί κώλυμα εκλογιμότητας για τον υποψήφιο που είναι ανάδοχος ή ασυμβίβαστο, σε περίπτωση που καταστεί ανάδοχος κατά την άσκηση των αιρετών του καθηκόντων.

Ειδικότερα, διευκρινίζεται ότι κώλυμα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστο αποτελεί το καθαρό ποσό των 10.001 ευρώ και άνω, χωρίς Φ.Π.Α., κατ' έτος είτε μιας και μόνο σύμβασης (για παράδειγμα προμήθειας), είτε για παράδειγμα δύο διακριτών συμβάσεων προμήθειας που συνολικά ξεπερνούν κατ' έτος το ποσό των 10.000 ευρώ, είτε για παράδειγμα μιας σύμβασης προμήθειας και μιας σύμβασης υπηρεσίας που συνολικά ξεπερνούν κατ' έτος το ως άνω ποσό.

Σημειώνεται ότι δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους.

Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

ii. Για τους γενικούς διευθυντές, διευθύνοντες συμβούλους, προέδρους και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, όπου προτίθενται να θέσουν υποψηφιότητα, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση ή συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου, ή παροχής υπηρεσιών ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο συνολικής αξίας, μεμονωμένα κατ' είδος ή σωρευτικά, κατ' έτος άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., **εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του 2023.**

Το ίδιο κώλυμα και με τις ίδιες προϋποθέσεις ισχύει και για τους μετόχους και εταίρους κεφαλαιουχικών εταιρειών, **εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρίες αυτές**

υπερβαίνει το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%)²¹ του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και για όσους είναι εταίροι προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.), καθώς και κοινοπρακτούντα πρόσωπα που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο όπου επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει.

Αν ο οικείος δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται ο ίδιος, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής.

Β. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα παραίτησης πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων

Δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, **εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών των δημοτικών αρχών**, μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον **παραιτηθούν** από τη θέση τους **πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων**²².

Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους, εξακολουθούν να ισχύουν.

Τα ως άνω πρόσωπα δύνανται να θέσουν υποψηφιότητα στους **δήμους όπου υπηρέτησαν**, με κρίσιμο, όμως, χρονικό όριο υπηρέτησης σε αυτούς τους δήμους έως την **31η Δεκεμβρίου 2022**, καθώς και με την πρόσθετη προϋπόθεση να παραιτηθούν από τη θέση

²¹Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ζ' του ν. 4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 5043/2023.

²²Άρθρο 10, παρ. 2, περ. α' του ν. 4804/2021.

τους (υπηρεσία τους) πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων, ήτοι μέχρι και την **9^η Σεπτεμβρίου 2023**.

Αντιθέτως, εάν τα ανωτέρω πρόσωπα ασκήσουν υπηρεσία έστω και μία μέρα από την 1η Ιανουαρίου 2023 και μετά στους δήμους όπου επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα, καταλαμβάνονται από **απόλυτο τοπικό κώλυμα**, το οποίο δεν αίρεται με παραίτηση.

Επισημαίνεται ότι οι υποψήφιοι αυτής της κατηγορίας σε οποιοδήποτε δήμο και εάν επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα οφείλουν να έχουν παραιτηθεί από τη θέση τους (υπηρεσία) πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων, ήτοι μέχρι και την **9η Σεπτεμβρίου 2023**.

Εξαιρούνται από το εν λόγω κώλυμα εκλογιμότητας οι Αξιωματικοί Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής μέχρι του βαθμού του Υπαστυνόμου Α΄, του Υποπυραγού και του Ανθυποπλοιάρχου²³.

Γ. Απόλυτο τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Μη δυνατότητα παραίτησης των υποψηφίων

ι. Για τον Επόπτη Ο.Τ.Α., στους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο²⁴.

Επισημαίνεται ότι, μέχρι την έναρξη της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας, ο Συντονιστής που άσκησε ή ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ασκεί καθήκοντα Επόπτη Ο.Τ.Α δεν μπορεί να εκλεγεί ή να είναι δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδρος δημοτικών κοινοτήτων, στους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο²⁵.

ii. Για τους θρησκευτικούς λειτουργούς των γνωστών θρησκειών²⁶.

²³Άρθρο 10, παρ. 2 του ν. 4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 5043/2023.

²⁴Άρθρο 10, παρ. 2, περ. γ του ν. 4804/2021.

²⁵Άρθρο 57 του ν. 5027/2023 (Α΄ 48).

²⁶Άρθρο 10, παρ. 2, περ. α΄ του ν. 4804/2021.

Δ. Απόλυτο κώλυμα εκλογιμότητας - Έκπτωση - Στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων

i. Για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα πρώτου ή δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης ύστερα από:

α) αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 236 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί έκπτωσης εξαιτίας καταδίκης, ή

β) αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α. για πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234 του ν. 3852/2010, περί πειθαρχικής ευθύνης και πειθαρχικής διαδικασίας αντίστοιχα.

γ) απόφαση παύσης από το αξίωμά τους, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 237 του ν. 3852/2010 (Α' 87)²⁷.

Το κώλυμα ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο και καταλαμβάνει και τους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης²⁸.

ii. Για όσους στερούνται των πολιτικών δικαιωμάτων τους ή στους οποίους έχει επιβληθεί αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.

Το κώλυμα ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο και καταλαμβάνει και τους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης²⁹.

IV. Σχετικό ασυμβίβαστο υπαλλήλων δήμων και των νομικών τους προσώπων (Άρθρο 105 του ν. 5003/2022)

Ασυμβίβαστη είναι η ιδιότητα του δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου δημοτικών κοινοτήτων ή προέδρου δημοτικών κοινοτήτων με την ιδιότητα υπάλληλου με σχέση

²⁷ Άρθρο 58 του ν. 5027/2023.

²⁸ Άρθρο 10, παρ. 3 και 6 του ν. 4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1Α του άρθρου 19 του ν. 5043/2023.

²⁹ Άρθρο 10, παρ. 3 και 6 του ν. 4804/2021.

εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετεί στον **ίδιο δήμο και στα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος.**

Το ασυμβίβαστο **δεν συντρέχει**, αν οι ανωτέρω υπάλληλοι αιτηθούν εντός **αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών** από την επικύρωση της εκλογής από το αρμόδιο δικαστήριο την απόσπαση τους σε άλλη υπηρεσία προτίμησής τους, εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν και, αν δεν υπάρχει, στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν.

Σε διαφορετική περίπτωση, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αιρετό αξίωμά τους και η αρμόδια υπηρεσία του δήμου οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης³⁰ για την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης έκπτωσης.

Η ισχύς της απόσπασης άρχεται από την ημερομηνία εγκατάστασης των αιρετών και για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους.

Ειδικότερα, η απόσπαση είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση. Διενεργείται με απόφαση των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Α' 224), μη εφαρμοζομένου του άρθρου 35 του ν. 4873/2021 (Α' 248), και λήγει αυτοδίκαια με την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας τους.

Η απόσπαση παραμένει σε ισχύ και στην περίπτωση ανάληψης αιρετού αξιώματος, για την άσκηση του οποίου ο αιρετός λαμβάνει υποχρεωτικά ειδική άδεια άνευ αποδοχών κατά τη διάρκεια της θητείας του.

Η μισθοδοσία υπαλλήλων φορέων εκτός Γενικής Κυβέρνησης, κατά τη διάρκεια της απόσπασής τους, βαρύνει τον φορέα προέλευσης.

³⁰ Με το άρθρο 57 του ν. 5027/2023 επιβεβαιώθηκε ότι για το μεταβατικό στάδιο και μέχρι την έναρξη της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., όπου στο άρθρο 131 του ν. 4555/2018 (Α' 133) αναφέρεται Συντονιστής ή Επόπτης Ο.Τ.Α., νοείται ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Ν. Πίνακας κρίσιμων ημερομηνιών για τα κωλύματα εκλογιμότητας και το ασυμβίβαστο υπαλλήλων δήμων

Ν. 4804/2021 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. α, δεύτερο εδάφιο	Ιδιότητα Δικαστικοί λειτουργοί, Αξιωματικοί Ενόπλων Δυνάμεων, Σωμάτων ασφαλείας, Λιμενικού Σώματος- Ελληνικής Ακτοφυλακής Εξαιρούνται από το κώλυμα οι Αξιωματικοί Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής μέχρι βαθμού του Υπαστυνόμου Α΄, Υποπυραγού Ανθυποπλοιάρχου	Πεδίο κωλύματος εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός ορίων δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου 2023	Υποβολή Υποψηφιότητας Άρση κωλύματος με παραίτηση πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων
Ν. 4804/2021 Άρθρο 90, παρ. 9, περ. β	Μέλη ανεξάρτητων αρχών	σε όλους τους δήμους	Άρση κωλύματος με παραίτηση το αργότερο την 31η Μαΐου 2023
Ν. 4804/2021 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ε	Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου: <ul style="list-style-type: none"> • Δημοσίου, • Περιφερειών 	στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων	Απόλυτο τοπικό κώλυμα, εφόσον κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου 2023, ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης.

	<ul style="list-style-type: none"> • Νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών 		Άρση κωλύματος με απαλλαγή από σχετικά καθήκοντα έως την 31η.12.2022.
Ν. 4804/2021 Άρθρο 90, παρ. 9, περ. δ	Υπάλληλοι <ul style="list-style-type: none"> • δήμων • νομικών τους προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών	στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων	Άρση κωλύματος με παραίτηση το αργότερο την 31η Μαΐου 2023 , εφόσον ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης
Ν. 4804/2021 Άρθρο 90, παρ. 9, περ. δ	Περιφερειακοί διευθυντές εκπαίδευσης, διευθυντές εκπαίδευσης.	στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων	Άρση κωλύματος με παραίτηση το αργότερο την 31η Μαΐου 2023

<p>N. 4804/2021 Άρθρο 90, παρ. 9, περ. δ και άρθρο 10, παρ. 2, περ. ε</p>	<p>Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, υπεύθυνοι συντονιστές της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρων Υγείας</p>	<p>στο δήμο όπου έχει την έδρα του ο φορέας</p>	<p>Άρση κωλύματος με παραίτηση το αργότερο την 31η Μαΐου 2023</p>
<p>N. 5003/2022 Άρθρο 105</p>	<p>Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου</p>	<p>που υπηρετούν στον ίδιο δήμο και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος.</p>	<p>Σχετικό Ασυμβίβαστο Άρση ασυμβίβαστου με αίτηση απόσπασης σε άλλη υπηρεσία προτίμησης, εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν και, αν δεν υπάρχει, στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την επικύρωση της εκλογής από το αρμόδιο δικαστήριο</p>
<p>N. 4804/2021</p>	<p>Όποιοι συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του</p>		<p>Απόλυτο τοπικό κώλυμα, εφόσον η σύμβαση είναι</p>

Άρθρο 10, παρ. 2, περ. στ	πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει με σύμβαση ή συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου, ή παροχής υπηρεσιών ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο συνολικής αξίας, μεμονωμένα κατ' είδος ή σωρευτικά, κατ' έτος άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.	σε ισχύ κατά και μετά από την 1^η Ιανουαρίου του 2023.	
Ν. 4804/2021 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ζ	Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το τριάντα πέντε τοις εκατό	έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει	Απόλυτο τοπικό κώλυμα, εφόσον η σύμβαση ή συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου, ή παροχής υπηρεσιών ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας έχουν αντικείμενο συνολικής αξίας, μεμονωμένα κατ' είδος ή σωρευτικά, κατ' έτος άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ,

	(35%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας		μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.
N. 4804/2021 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. γ & Ν. 5027/2023 άρθρο 57	Συντονιστής που άσκησε ή ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ασκεί καθήκοντα Επόπτη Ο.Τ.Α.	στους δήμους όπου εκτείνεται η αρμοδιότητα για 4 έτη από τη λήξη της θητείας	Απόλυτο τοπικό κώλυμα, δεν αίρεται με παραίτηση
N. 4804/2021 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. α, 3,7 και Ν. 5027/2023 άρθρο 58	Θρησκευτικοί λειτουργοί γνωστών θρησκειών		Απόλυτο κώλυμα
	Έκπτωση από αιρετό αξίωμα μετά από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμετοχοί για κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για συγκεκριμένα αδικήματα.	για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο	
	Έκπτωση από αιρετό αξίωμα ύστερα από πειθαρχικό παράπτωμα	για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο	
	Έκπτωση ύστερα από απόφαση παύσης	για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο	

Υποψηφιότητα για αξίωμα
στις περιφερειακές εκλογές

Υποψηφιότητα για άλλο
άμεσα αιρετό αξίωμα στον
πρώτο βαθμό αυτοδιοίκησης

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Ντάβα Ρένια	213 1364027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Γενικός Γραμματέας Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Αποδέκτες:

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας
3. Κ.Ε.Δ.Ε.
4. Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
4. Διευθύνσεις του Υπουργείου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Τ.Α.
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Αθήνα, 8 Αυγούστου 2023
Αριθ. Πρωτ.: 66660

ΠΡΟΣ: Δήμους της χώρας -
Γραφεία Δημάρχων

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 27
Τ.Κ. : 10183 Αθήνα
Πληροφορίες : Μ.Διαμάντη
Τηλέφωνο : 213-1364390
E-mail : m.diamanti@ypes.gr

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ: 866

ΘΕΜΑ: «Ενημέρωση επί διατάξεων για την αδειοδότηση των ήδη κατά τη δημοσίευση του π.δ.99/2017 (Α΄141) λειτουργούντων δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών»

Με διατάξεις του ν.5046/2023 (Α΄ 137) “Κύρωση: α) της από 12.6.2023 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση κατεπειγουσών αναγκών προστασίας της δημόσιας υγείας και διασφάλισης της συνέχειας στη διοίκηση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ)» (Α΄125) και β) της από 5.7.2023 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της κατεπείγουσας ανάγκης ενίσχυσης της στελέχωσης των πληρωμάτων στα ασθενοφόρα των δομών του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας, των Κέντρων Υγείας και των Πολυδύναμων Περιφερειακών Ιατρείων των νησιωτικών και ορεινών περιοχών της χώρας» (Α΄ 132) και άλλες επείγουσες διατάξεις” ρυθμίστηκαν, μεταξύ άλλων, μια σειρά από ζητήματα που αφορούν την αδειοδότηση των ήδη κατά τη δημοσίευση του π.δ.99/2017 (Α΄141) λειτουργούντων δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών.

Ειδικότερα:

Με τις διατάξεις του άρθρου 37 «Παράταση προθεσμίας συμμόρφωσης δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών με το π.δ. 99/2017 – Ορισμός προθεσμίας για την αποστολή στο Υπουργείο Εσωτερικών πιστοποιητικού πυρασφάλειας ή βεβαίωσης έναρξης μελέτης- Τροποποίηση άρθρου 13 ν.4623/2019 και άρθρου 189 ν.4972/2022» του ν.5046/2023:

1. Παρατείνονται έως την 31η.3.2024:

- η προθεσμία προσκόμισης του πιστοποιητικού πυρασφάλειας της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ.99/2017 για συγκεκριμένες κατηγορίες κτιρίων, στα οποία στεγάζονται δημοτικοί παιδικοί, βρεφικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παρ.1 του άρθρου 13 του ν.4623/2019 (Α'134),
- η προθεσμία των παρ. 2 και 3 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017 ως προς τη συμμόρφωση των σταθμών στις διατάξεις των στοιχείων Β1, Β2, Β3, Β5, Γ1 και Ζ του άρθρου 4 του π.δ.99/2017,
- η προθεσμία της παρ.4 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017 ως προς την πλήρη συμμόρφωση των δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών στο περιεχόμενο του ως άνω διατάγματος.

Η παράταση των σχετικών προθεσμιών κρίθηκε επιβεβλημένη προκειμένου όλοι οι δημοτικοί σταθμοί της χώρας να ολοκληρώσουν τις ενέργειες πλήρους προσαρμογής στις τεχνικές προδιαγραφές και κατασκευαστικές διατάξεις που το π.δ. 99/2017 θέτει και που για λόγους που ανάγονται στη διαχείριση των επιπτώσεων και συνεπειών της πανδημίας COVID-19 δεν κατέστη εφικτό. Η μη συμμόρφωση, ωστόσο, των σταθμών προς τις ανωτέρω διατάξεις, οι οποίες ορίζουν τις υποχρεώσεις τους, εντός της προβλεπόμενης αποκλειστικής προθεσμίας, ήτοι έως την 31^η.3.2024, συνεπάγεται την ανάκληση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους, όπως αυτή έχει χορηγηθεί κατά τις λοιπές προβλέψεις της παρ.1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017.

Επισημαίνεται, δε, ότι για λόγους ασφάλειας δικαίου η ως άνω προθεσμία δεν πρόκειται να παραταθεί εκ νέου. Οι τυχόν καθυστερήσεις, δυσχέρειες ή επικαλούμενες αδυναμίες δεν αποτελούν νόμιμο έρεισμα για νέες παρατάσεις, οι οποίες θέτουν εν αμφιβόλω την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του κράτους απέναντι στους πολίτες και ιδίως απέναντι στα φιλοξενούμενα στους δημοτικούς σταθμούς παιδιά.

2. Ορίζεται προθεσμία υποχρεωτικής αποστολής στο Υπουργείο Εσωτερικών πιστοποιητικού πυρασφάλειας ή βεβαίωσης έναρξης μελέτης.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων υποχρεούνται να αποστείλουν, έως την 1^η.9.2023, στη Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών είτε το πιστοποιητικό πυρασφάλειας, εφόσον αυτό έχει εκδοθεί, είτε βεβαίωση μηχανικού για την έναρξη της διαδικασίας εκπόνησης της αναγκαίας για την έκδοση του πιστοποιητικού πυρασφάλειας μελέτης για τους λειτουργούντες δημοτικούς παιδικούς, βρεφικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Προκειμένου η διαδικασία αποστολής και συλλογής των ανωτέρω στοιχείων να ολοκληρωθεί έγκαιρα και κυρίως προκειμένου να διασφαλιστεί η εγκυρότητα και αξιοπιστία της διαδικασίας, **επισημαίνονται τα κάτωθι:**

- Η αποστολή των ζητηθέντων στοιχείων αφορά όλους τους δημοτικούς παιδικούς, βρεφικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, είτε λειτουργούν εντός της υπηρεσίας σας είτε εντός νομικών προσώπων σας (Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ.).
- Η αρμόδια υπηρεσία του κάθε Δήμου οφείλει να αποστείλει τα ζητηθέντα στοιχεία (ήτοι πιστοποιητικό πυρασφάλειας ή βεβαίωση μηχανικού περί έναρξης εκπόνησης μελέτης) για όλους τους δημοτικούς σταθμούς της χωρικής της αρμοδιότητας. Μεμονωμένα στοιχεία σταθμών ή από αναρμόδια υπηρεσία (π.χ. δημοτικός σταθμός) δεν θα καταχωρίζονται.
- Η αποστολή των στοιχείων θα γίνει αποκλειστικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος «ΙΡΙΔΑ», το οποίο χρησιμοποιείτε για την κοινή αλληλογραφία του φορέα σας, στη Δ/νση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στοιχεία τα οποία θα αποστέλλονται με email ή χωρίς σχετικό διαβιβαστικό έγγραφο, στο οποίο θα μνημονεύονται επακριβώς τα συνημμένα στοιχεία, δεν θα καταχωρίζονται.
- Από το σχετικό διαβιβαστικό έγγραφο του δήμου σας **θα πρέπει να προκύπτουν με σαφήνεια:**
 - Το σύνολο των σταθμών χωρικής σας αρμοδιότητας ανά κατηγορία (παιδικοί, βρεφικοί, βρεφονηπιακοί)
 - Η επωνυμία του κάθε σταθμού, όπως προκύπτει από την απόφαση αδειοδότησης, η οποία εύλογο είναι ότι θα πρέπει να αντιστοιχεί στο πιστοποιητικό πυρασφάλειας ή στη σχετική βεβαίωση του μηχανικού.
 - Το τυχόν σύνολο των σταθμών, για τους οποίους δεν έχει εκδοθεί πιστοποιητικό πυρασφάλειας ή δεν έχει εκκινήσει διαδικασία εκπόνησης μελέτης για την έκδοση του πιστοποιητικού πυρασφάλειας μελέτης.

Ενόψει των ανωτέρω και παραμένοντας στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση, παρακαλούμε να ενημερώσετε άμεσα τις υπηρεσίες σας για το περιεχόμενο της παρούσης, για τις περαιτέρω αναγκαίες ενέργειές τους.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

Θοδωρής Λιβάνιος

Συνημμένα:

Άρθρο 37 του ν.5046/2023 (αρχείο.pdf)

Κοινοποίηση:

1. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
Δ/ση Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας
2. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας
3. Κ.Ε.Δ.Ε.
4. Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Εσωτερική διανομή:

1. Δ/ση Διοικητικής Υποστήριξης
Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών
2. Δ/ση μας
Τμήμα Ν.Π.Τ.Α.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Αδειοδότηση Κέντρων Διασκέδασης

Εφαρμογή άρθρου 80 ΚΔΚ

Αριθμός Εγκυκλίου: 868

Α.Π.: 66775/8-8-2023

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Α. Αδειοδότηση Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος	3
Β. Γνωστοποίηση λειτουργίας Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος	4
Γ. Υπ' αριθμ. 1934/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας	4
Δ. Αρμοδιότητες οργάνων δήμου	6
Για τα Κέντρα Διασκέδασης	6
Για τα ΚΥΕ του άρθρου 80 ΚΔΚ που εμπίπτουν στο καθεστώς γνωστοποίησης.	6

Εισαγωγή

Κατόπιν της δημοσίευσης και αποστολής στο Υπουργείο Εσωτερικών της αριθ. 1934/2022 απόφασης του Δ' Τμήματος του ΣτΕ, καθώς και ερωτημάτων που τέθηκαν στην υπηρεσία μας αναφορικά με τα Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος (εφεξής Κ.Υ.Ε.) του άρθρου 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ, κυρωτικός ν. 3463/ 2006, [Α' 114](#)), με την παρούσα δίνονται οδηγίες αναφορικά με την συμμόρφωση της Διοίκησης στην απόφαση του ΣτΕ και τις καθ' ύλην αρμοδιότητες των οργάνων της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης.

A. Αδειοδότηση Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος

i) Με το άρθρο 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων θεσμοθετήθηκε διαδικασία αδειοδότησης Κ.Υ.Ε., η οποία συνίστατο στην έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από τον δήμαρχο, κατόπιν χορήγησης προέγκρισης.

Με τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 1αβ του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)), ορίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής αποφασίζει για «την ανάκληση ή την οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων επιχειρήσεων και λοιπών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αρμοδιότητας του Δήμου».

ii) Με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3230/ 2004 ([Α' 44](#)), και των άρθρων 6 και 14 του ν.3844/2010 ([Α' 63](#)), θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα έκδοσης κανονιστικών πράξεων με γνώμονα την απλούστευση διαδικασίας έκδοσης διοικητικών πράξεων. Μια από τις καινοτομίες του ν.3230/ 2004 ήταν η ρύθμιση του άρθρου 10 παρ. 4, σύμφωνα με την οποία με κοινή υπουργική απόφαση δόθηκε η δυνατότητα να καθοριστούν οι διοικητικές πράξεις οι οποίες τεκμαίρεται ότι έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το σχετικό αίτημα, εάν έχει παρέλθει άπρακτη συγκεκριμένη προθεσμία από την υποβολή την αίτησης και υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικές πράξεις δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με τις αποφάσεις αυτές καθορίζονται και οι τρόποι ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων τρίτων. Στις περιπτώσεις πράξεων των οποίων η έκδοση τεκμαιρόταν κατά τα ανωτέρω, στον πολίτη χορηγούνταν, κατόπιν αιτήματός του, σχετική βεβαίωση από την αρμόδια για την έκδοση της πράξης διοικητική αρχή.

iii) Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 80, παρ. 9 του ΚΔΚ και του άρθρου 10 του ν.3230/2004, εκδόθηκε η υπ' αριθ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/31600/2013 κοινή Υπουργική απόφαση ([Β' 3106](#)), με τις διατάξεις της οποίας απλουστεύτηκε η έκδοση αδειών που αφορούν στην λειτουργία των Κ.Υ.Ε. και προβλέφθηκε, υπό προϋποθέσεις, η κατά πλάσμα δικαίου έκδοσή τους μετά την άπρακτη πάροδο οριζόμενου χρονικού διαστήματος (άρθρα 1 παρ. 2, 2 παρ. 5, 3 παρ. 2 & 4, 5 παρ. 1 & 4 και 6).

Β. Γνωστοποίηση Λειτουργίας Καταστημάτων Υγειονομικού

Ενδιαφέροντος

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ' του ν.4442/2016 ([Α' 230](#)), για τα καταστήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 80 ΚΔΚ, καταργήθηκε η υποχρέωση προηγούμενης έκδοσης αδειών για την σύννομη λειτουργία τους και αντικαταστάθηκε με γνωστοποίηση λειτουργίας από τον ενδιαφερόμενο, με ρητή εξαίρεση των κέντρων διασκέδασης (άρθρο 27).

Αναφορικά με την επιβολή κυρώσεων, ορίστηκε ότι «όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η κύρωση της προσωρινής ή οριστικής αφαίρεσης άδειας λειτουργίας, νοείται εφεξής η προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας για τα καταστήματα που υπόκεινται σε γνωστοποίηση, με σφράγιση αυτών από τα αρμόδια όργανα του Δήμου και με τη συνδρομή των Αστυνομικών Αρχών όπου απαιτείται» (άρθρο 34 παρ. 4).

Η διαδικασία γνωστοποίησης και η εξειδίκευση των κυρώσεων, προσδιορίστηκαν με την υπ' αριθ. 16228/ 2017 κοινή Υπουργική απόφαση ([Β' 1723](#)).

Γ. Υπ' αριθμ. 1934/ 2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας

Κατόπιν της από 5 Φεβρουαρίου 2014 προσφυγής των Δήμων Φιλοθέης – Ψυχικού και Χαλανδρίου, για την ακύρωση της υπ' αριθ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/31600/2013 κοινής Υπουργικής απόφασης, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 1934/2022 απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία:

«15. Επειδή, από τις προπαρατιθέμενες νομοθετικές διατάξεις (σκέψεις 7-9, 11-12), συνδυαστικά ερμηνευόμενες, συνάγεται ότι το, υπαγόμενο στην αρμοδιότητα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, καθεστώς αδειοδότησης των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, ως προς τα οποία διατηρείται το αντικείμενο της δίκης, ρυθμίζεται από τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, συμπληρούμενες από τις περί αρμοδιοτήτων σχετικές διατάξεις των άρθρων 65, 73 και 83 του ν. 3852/2010. Οι διατάξεις αυτές του εν λόγω Κώδικα επιβάλλουν, κατά τη σαφή έννοιά τους, όπως αποτυπώνεται, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στη δέκατη σκέψη, και στην αιτιολογική έκθεση του κυρωτικού του Κώδικα ν. 3463/2006, την έκδοση ρητής πράξης περί αποδοχής ή απόρριψης του αιτήματος χορήγησης, αρχικώς προέγκρισης ίδρυσης, και, ακολούθως, άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κ.υ.ε. εντός της, κατά περίπτωση, τασσόμενης σχετικής προθεσμίας, άλλως δε, σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας αυτής, τη στοιχειοθέτηση τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης του οικείου αιτήματος, ήτοι σιωπηρής άρνησης αποδοχής του, καθώς και παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, την οποία συνιστά η σιωπηρή άρνηση του αρμόδιου οργάνου να αποφανθεί επί του αιτήματος. Περαιτέρω, οι διατάξεις του άρθρου 80 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ως ειδικές, κατισχύουν των προεκτιθέμενων γενικών διατάξεων του άρθρου 10 του προγενέστερου του Κώδικα ν. 3230/ 2004 και των άρθρων 2, 6 και 14 του μεταγενέστερού του ν. 3844/2010 (και της κατ' εξουσιοδότησή του κ.υ.α. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α./18613/2010), σύμφωνα με γενική αρχή του διοικητικού δικαίου και ελλείψει ρητής αντίθετης νομοθετικής πρόβλεψης. Οι εν λόγω διατάξεις των νόμων 3230/2004 και 3844/2010 περιέχουν, αντιστοίχως, γενικές ρυθμίσεις περί απλούστευσης της διαδικασίας έκδοσης διοικητικών πράξεων και της διαδικασίας για πρόσβαση, γενικώς, σε μη μισθωτές δραστηριότητες παροχής, έναντι αμοιβής, υπηρεσιών και για την άσκησή τους, στο πλαίσιο των οποίων, χωρίς ειδική αναφορά στο ζήτημα της αδειοδότησης των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, θεσπίζεται, ενόψει του επιδιωκόμενου ως άνω σκοπού, σιωπηρή θετική

διοικητική πράξη, τεκμαιρόμενη από την άπρακτη πάροδο της κατά νόμον τασσόμενης προθεσμίας απόφασης του αρμόδιου οργάνου και επαγόμενη τη «σιωπηρή έγκριση»– αποδοχή του αιτήματος του ενδιαφερομένου και, εντεύθεν, τη σιωπηρή αδειοδότηση. Ενόψει του ως άνω καθοριζόμενου ρυθμιστικού πλαισίου η διάταξη της παραγράφου 9 του άρθρου 80 του ν. 3463/2006 (ΚΔΚ) είναι η μόνη που μπορεί να παράσχει νόμιμο εξουσιοδοτικό έρεισμα για την έκδοση της προσβαλλόμενης κ.υ.α. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/31600/2013, κατά το εριστό μέρος της, αντιθέτως προς τις μη εφαρμοστέες εν προκειμένω – ως εκ του γενικού χαρακτήρα των διατάξεων του άρθρου 10 του ν. 3230/2004 και των άρθρων 2,6 και 14 του ν. 3844/2010 – εξουσιοδοτικές διατάξεις των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 10 του ν. 3230/2004, που επικαλείται στο προσίμιό της η προσβαλλόμενη, και τις εξουσιοδοτικές διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και της παραγράφου 8 του άρθρου 14 του ν. 3844/2010, στις οποίες, επομένως, η εν λόγω κ.υ.α. δεν ευρίσκει, κατά σώρευση εξουσιοδοτήσεων, νόμιμο έρεισμα. Συμφώνως δε προς τα ανωτέρω, η μόνη εφαρμοστέα, για τον, κατ' εξουσιοδότησή της, καθορισμό θεμάτων που αφορούν αποκλειστικώς στην αδειοδότηση της κατηγορίας των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, ειδική διάταξη της παραγράφου 9 του άρθρου 80 του ν. 3463/2006 (ΚΔΚ) παρέχει, κατά την έννοιά της, εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να θεσπίσουν, με κοινή απόφασή τους, ρυθμίσεις εξειδικεύουσες το καθιερούμενο με τον ν. 3463/ 2006, κατά τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά, καθεστώς αδειοδότησης της συγκεκριμένης κατηγορίας καταστημάτων. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της οικείας προθεσμίας απόφασης, η εν λόγω εξουσιοδοτική διάταξη δεν επιτρέπει την πρόβλεψη σιωπηρής θετικής διοικητικής πράξης, ώστε η προέγκριση και η άδεια να λογίζονται ως σιωπηρώς εκδοθείσες. Τούτων παρέπεται ότι κείνται εκτός της παρεχόμενης με τη διάταξη του άρθρου 80 παρ. 9 του ν. 3463/2006 εξουσιοδότησης οι πληττόμενες με την υπό κρίση αίτηση, κατά το διατηρούμενο αντικείμενο της δίκης, προπαρατιθέμενες κανονιστικές ρυθμίσεις της ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/31600/2013 κοινής υπουργικής απόφασης οι οποίες – στο πλαίσιο της, κατά τον ομώνυμο τίτλο της, “Απλούστευση[ς] των διοικητικών διαδικασιών έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος”, διεπομένου από Υγειονομική Διάταξη και αδειοδοτούμενου από τους δήμους (άρθρο 1 παρ. 1) – ορίζουν ότι «Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προαναφερόμενης προθεσμίας, θεωρείται ότι η προέγκριση έχει χορηγηθεί σιωπηρά» (άρθρο 1 παρ. 2) και ότι «Αν παρέλθει άπρακτη η [τασσόμενη] προθεσμία..., λογίζεται ότι η άδεια [ίδρυσης και λειτουργίας κ.υ.ε.] έχει εκδοθεί» (άρθρο 2 παρ. 5). Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, τα προαναφερόμενα ισχύουν και όσον αφορά τις αντίστοιχου περιεχομένου ρυθμίσεις της προσβαλλόμενης κ.υ.α. για την αντικατάσταση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας και για τη χορήγηση και αντικατάσταση άδειας χρήσης μουσικών οργάνων (άρθρα 3 παρ. 2,4 και 5 παρ. 1,4). Συνεπώς, κατόπιν αυτών, πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το πληττόμενο προαναφερόμενο μέρος της, όπως βασίμως προβάλλεται από τους αιτούντες Δήμους, παρέλκει δε αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως».

Βάσει των ανωτέρω:

Δ. Αρμοδιότητες οργάνων δήμου

i. Για τα Κέντρα Διασκέδασης

i) Κατόπιν της δημοσίευσης του ν. 4442/2016 και της υπ' αριθ. 16228/2017 κοινής Υπουργικής απόφασης, μοναδική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της υπ' αριθ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/31600/2013 κοινής Υπουργικής απόφασης, παρέμεινε η αδειοδότηση, **με απόφαση του οικείου δημάρχου**, των κέντρων διασκέδασης.

ii) Αρμόδιο όργανο για την **προσωρινή αφαίρεση** της άδειας των κέντρων διασκέδασης και την **εντολή σφράγισης** αυτών, είναι ο δήμαρχος, σύμφωνα με το άρθρο 80, παρ. 6 του ΚΔΚ.

Αρμόδιο όργανο για την **ανάκληση ή την οριστική αφαίρεση** της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των κέντρων διασκέδασης είναι η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής (άρθρο 73 παρ. 1αβ του ν. 3852/2010) και στους δήμους που δεν υφίσταται, το όργανο που είναι αρμόδιο να την εκδώσει, δηλαδή ο δήμαρχος [άρθρο 21 του ν. 2690/ 1999 (Α' 45)].

iii) Κατ' εφαρμογή όσων κρίθηκαν με την υπ' αριθ. 1934/2022 απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, παύει να ισχύει η κατά πλάσμα δικαίου έκδοση διοικητικών πράξεων που προβλέπονται στην υπ' αριθ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/31600/2013 κοινή Υπουργική απόφαση και ειδικότερα της προέγκρισης και της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας (είτε αρχικής είτε κατόπιν αντικατάστασης). Επομένως, **για τη νόμιμη λειτουργία κέντρου διασκέδασης απαιτείται η προηγούμενη έκδοση, από το δήμο, διοικητικής πράξης αδειοδότησης.**

iv) Τα αναφερόμενα στην υπ' αριθ. 1934/2022 απόφαση του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, περί ακύρωσης των διατάξεων της υπ' αριθ. ΔΙΑΔΠ/Φ.Α.2.1/31600/2013 κοινής Υπουργικής απόφασης για την κατά πλάσμα δικαίου χορήγηση ή αντικατάσταση άδειας **χρήσης μουσικών οργάνων**, «για την ταυτότητα του νομικού λόγου», δεν τυγχάνουν εφαρμογής για τα κέντρα διασκέδασης, δεδομένου ό,τι, όπως είναι γνωστό, στα κέντρα διασκέδασης δεν εκδίδεται διακριτή άδεια χρήσης μουσικών οργάνων.

Σημειώνεται ότι η χρήση μουσικής των λοιπών Κ.Υ.Ε., διέπεται από το καθεστώς της γνωστοποίησης (κεφάλαιο Ζ' ν. 4442/2016 & υπ' αριθ. 16228/2017 κοινή Υπουργική απόφαση).

ii. Για τα Κ.Υ.Ε. του άρθρου 80 ΚΔΚ που εμπίπτουν στο καθεστώς γνωστοποίησης

Η γνωστοποίηση λειτουργίας Κ.Υ.Ε. του άρθρου 80 ΚΔΚ, σύμφωνα με το κεφάλαιο Ζ του ν. 4442/2016, δεν αποτελεί διοικητική πράξη και συνεπώς δεν ανακαλείται ή αφαιρείται με πράξη της Διοίκησης. Η γνωστοποίηση των καταστημάτων αυτών, συνιστά ενημέρωση του ενδιαφερομένου προς την Διοίκηση για την έναρξη λειτουργίας οικονομικής δραστηριότητας.

Σε συντρέχουσες περιπτώσεις, για την επιβολή της σφράγισης Κ.Υ.Ε. που λειτουργεί υπό το καθεστώς της γνωστοποίησης, δεν απαιτείται προηγούμενη απόφαση συλλογικού οργάνου του δήμου, δεδομένου ότι η διοικητική κύρωση ορίζεται ρητά εκ του νόμου (άρθρο 34 παρ. 4 του ν. 4442/2016).

Για παράδειγμα, εφόσον η υγειονομική υπηρεσία εισηγηθεί, δυνάμει του άρθρου 16 της ισχύουσας υγειονομικής διάταξης Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829/2017 (Β' 2161), την προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας Κ.Υ.Ε., εκδίδεται κατά δέσμια αρμοδιότητα (αριθ. πρωτ. 3087/7-2-2018 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.), εντολή σφράγισης από το δήμαρχο (άρθρο 80 παρ. 6 ΚΔΚ), η οποία εκτελείται από τη Δημοτική Αστυνομία (άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 5003/2022, Α' 230) και ελλείψει

αυτής, από το όργανο που ορίζεται για το σκοπό αυτόν από το οικείο δημοτικό συμβούλιο και αποτελείται από υπαλλήλους ή και αιρετούς (άρθρο 80 παρ. 7 ΚΔΚ).

Σας υπενθυμίζουμε ό,τι, όπως έχετε επανειλημμένως ενημερωθεί, πέραν των ζητημάτων αρμοδιότητας οργάνων της αυτοδιοίκησης που αναφέρονται στην παρούσα εγκύκλιο, για λοιπά ζητήματα που αφορούν στα Κ.Υ.Ε. που λειτουργούν υπό το καθεστώς της γνωστοποίησης, παρακαλείσθε όπως απευθύνεστε στο καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο Ανάπτυξης [άρθρο 15 του ν.4796/ 2021 ([Α' 63](#)) και υπ' αριθ. 72360/2021 Υπουργική απόφαση, ([Β' 3299](#))].

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

1. Οικονομίδα Δημήτρη, τηλέφωνο: 213 136 4313
2. Γαλάνη Κωνσταντίνο, τηλέφωνο: 213 136 4348

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Γενικός Γραμματέας Αυτοδιοίκησης & Αποκέντρωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Αποδέκτες

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας
2. Δήμοι της χώρας

Κοινοποίηση

1. Υπουργείο Ανάπτυξης
Γενική Γραμματεία Εμπορίου
2. Υπουργείο Εσωτερικών
(τομέας Διοικητικής Ανασυγκρότησης)
3. Κ.Ε.Δ.Ε.
4. Ε.Ε.Τ.Α.Α.
5. ΣτΕ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού (σχετ.57642/4-7-2023)
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Ενημέρωση Πρωτοδικείων για τη διενέργεια των εκλογών
της 8ης Οκτωβρίου 2023 για την ανάδειξη
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Αριθμός Εγκυκλίου: 939

Α.Π.: 71599/31-08-2023

Περιεχόμενα

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	3
<u>Δικαστική απόφαση ανακήρυξης υποψηφίων και συνδυασμών</u>	6
<u>Α. Στοιχεία Συνδυασμών και Υποψηφίων που περιλαμβάνονται στην «Πύλη»</u>	7
<u>1. Αιρετά αξιώματα</u>	7
<u>2. Στοιχεία συνδυασμού</u>	7
<u>3. Στοιχεία Υποψηφίων</u>	9
<u>Β. Λόγοι μη ανακήρυξης υποψηφίου και συνδυασμού</u>	10
<u>4. Λόγοι μη ανακήρυξης Υποψηφίου</u>	10
<u>5. Λόγοι μη ανακήρυξης συνδυασμού</u>	11
<u>Γ. Στοιχεία ελέγχου συνδυασμών και υποψηφίων από τα Πρωτοδικεία</u>	13
<u>6. Στοιχεία υποψηφίων</u>	13
<u>7. Στοιχεία Συνδυασμών</u>	17
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</u>	21
<u>1. Πρότυπα δικαστικών αποφάσεων ανακηρύξεων</u>	21
<u>Α. Δήμος με ενιαία εκλογική περιφέρεια, χωρίς δημοτικές κοινότητες</u>	21
<u>Β. Δήμος με ενιαία εκλογική περιφέρεια ο οποίος συγκροτείται από δημοτικές κοινότητες</u>	27
<u>Γ. Δήμος με δύο ή περισσότερες εκλογικές περιφέρειες ο οποίος συγκροτείται από δημοτικές κοινότητες</u>	34
<u>Δ. Δήμοι με δύο ή περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, χωρίς δημοτικές κοινότητες</u>	42
<u>2 Τηλέφωνα επικοινωνίας Δημοτολογίων της Χώρας</u>	46

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν την έκφραση των τοπικών κοινωνιών για τη δημοκρατική συγκρότηση των οργάνων διοίκησης των τοπικών υποθέσεων, κατά τη συνταγματική πρόβλεψη του άρθρου 102.

Οι εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων διοίκησης των δήμων της χώρας θα διεξαχθούν την **Κυριακή 8 Οκτωβρίου 2023**¹ και οι επαναληπτικές, σε όποιους δήμους απαιτηθεί, την επόμενη **Κυριακή 15 Οκτωβρίου 2023**.² Οι νέες αρχές θα εγκατασταθούν την **1^η Ιανουαρίου 2024** και η πενταετής θητεία τους θα λήξει στις **31 Δεκεμβρίου 2028**.³

Η πολιτεία για τη διευκόλυνση των υποψηφίων, την απλούστευση της διαδικασίας υποβολής υποψηφιοτήτων και την ενίσχυση της πολιτικής συμμετοχής των πολιτών προέβη στη δημιουργία και λειτουργία ηλεκτρονικής «Πύλης Υποψηφιοτήτων Δημοτικών και Περιφερειακών Εκλογών 2023» (εφεξής «Πύλη») (<https://mcpportal.ypes.gov.gr>) καθιστώντας ευκολότερη την υποβολή δήλωσης των συνδυασμών στις δημοτικές εκλογές.

Η ανωτέρω ηλεκτρονική εφαρμογή είναι προσβάσιμη στον ειδικό ιστότοπο του Υπουργείου Εσωτερικών,

<https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-dimotikes-ekloges>

στον οποίο αναρτάται το αναγκαίο πληροφοριακό υλικό για τις αυτοδιοικητικές εκλογές. Ο ιστότοπος ενημερώνεται συνεχώς με πληροφορίες και διευκρινήσεις για τη διενέργεια και διεξαγωγή των δημοτικών εκλογών.

Σημειώνεται ότι, ήδη, έχουν αναρτηθεί και είναι προσβάσιμα:

1 Άρθρο 5, παρ. 5 του ν.4804/2021.

2 Άρθρο 5, παρ. 2 του ν.4804/2021.

3 Άρθρο 5, παρ. 1 του ν.4804/2021.

- η υπ' αριθ. 849/ α.π. 65437/ 3.8.2023 ([ΑΔΑ: 6Ξ4Λ46ΜΤΛ6-ΖΟ3](#)) εγκύκλιος, στην οποία παρέχεται αναλυτική πληροφόρηση για την εφαρμογή των διατάξεων του εκλογικού ν.4804/2021,

- οι δικαστικές αποφάσεις και τα κρίσιμα έγγραφα που αναφέρονται σε αυτήν.

Επίσης, σας ενημερώνουμε ότι έχουν εκδοθεί και οι κάτωθι Υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες συμπληρώνεται το κανονιστικό πλαίσιο για τη διεξαγωγή των δημοτικών εκλογών, σύμφωνα με το ν.4804/2021:

- η υπ' αριθμ. 64436/ 1.8.2023 ([Β' 4821](#) και ΑΔΑ: [996Γ46ΜΤΛ6-3ΒΒ](#)) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών στην οποία αναγράφονται οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού της Χώρας, ο συνολικός πληθυσμός κάθε οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και, αναλυτικά, ο πληθυσμός των δημοτικών κοινοτήτων και των περιφερειακών ενοτήτων.

- η υπ' αριθμ. 64716/ 1.8.2023 ([Β' 4844](#) και ΑΔΑ: [Ψ2Ζ446ΜΤΛ6-ΡΤΦ](#)) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών με την οποία ορίζονται οι έδρες των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας με βάση τον πληθυσμό.

- η υπ' αριθμ. 71015/ 29.8.2023 ([Β' 5244](#) και ΑΔΑ: [939Μ46ΜΤΛ6-ΩΓΞ](#)) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, με την οποία ορίζονται οι διαστάσεις, η μορφή και το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων για τις δημοτικές εκλογές.

- η υπ' αριθμ. 64742/ 2.8.2023 ([Β' 4879](#) και ΑΔΑ: [6ΦΕΙ46ΜΤΛ6-ΓΔΦ](#)) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης με την οποία ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό και κάθε άλλο απαραίτητο ζήτημα σχετικά με τη λειτουργία της ηλεκτρονικής Πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012.

Επειδή, η διαδικασία υποβολής δήλωσης συνδυασμών λαμβάνει χώρα, για πρώτη φορά κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.4804/2021, μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής, προς διευκόλυνσή σας ενόψει της ανακήρυξης των υποψηφίων και των συνδυασμών, επισημαίνονται με την παρούσα εγκύκλιο οι ενδείξεις πιθανόν σφαλμάτων που θα σας εμφανιστούν στην «Πύλη» κατά την ανακήρυξη των

υποψηφίων και των συνδυασμών. Επίσης, στο Παράρτημα παρατίθενται πρότυπα δικαστικών αποφάσεων ανακήρυξης των υποψηφίων και των Συνδυασμών.

Για πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στην παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να απευθύνεστε:

Για θεσμικά θέματα των 213 136 1405 dimotikes.ekloges@ypes.gr
διατάξεων του ν.4804/2021

Δικαστική απόφαση ανακήρυξης υποψηφίων και συνδυασμών

Η ανακήρυξη των συνδυασμών των υποψήφιων έχει ανατεθεί στα πολιτικά δικαστήρια⁴, ως αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, σύμφωνα με το άρθρο 94, παρ. 4 του Συντάγματος. Υπογραμμίζεται ότι, όπως έχει ήδη κριθεί,⁵ η ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψήφιων δημάρχων, δημοτικών συμβούλων, συμβούλων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων από δικαστικό όργανο (πολιτικό δικαστήριο) είναι πράξη με την οποία ασκείται πράγματι διοικητική λειτουργία υπό τον τύπο δικαστικής απόφασης.

Η ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων για τις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 γίνεται την **10^η Σεπτεμβρίου 2023**⁶ σε δημόσια συνεδρίαση από το οικείο πρωτοδικείο.⁷ Μετά την ανακήρυξη των συνδυασμών, τα Πρωτοδικεία κοινοποιούν αμέσως στους οικείους περιφερειάρχες τις αποφάσεις με τις οποίες ανακηρύχθηκαν οι συνδυασμοί. Ακολούθως, οι περιφερειάρχες θεωρούν και αποστέλλουν αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών και των υποψηφίων που έχουν ανακηρυχθεί, προκειμένου οι οικείοι δήμαρχοι να καταρτίσουν το πρόγραμμα εκλογής.

Σε περίπτωση αντικατάστασης υποψηφίων δημάρχων που παραιτήθηκαν μετά την **10^η Σεπτεμβρίου 2023**, το αρμόδιο Πρωτοδικείο κοινοποιεί τη μεταβολή αυτή στον οικείο Περιφερειάρχη και αυτός/αυτή στον οικείο δήμο για την έκδοση και δημοσίευση συμπληρωματικού προγράμματος εκλογής.

Οι περιφερειάρχες οφείλουν να γνωστοποιήσουν άμεσα στο Υπουργείο Εσωτερικών (Διεύθυνση Εκλογών), μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (info@ypes.gr) την ονομασία κάθε συνδυασμού που έχει ανακηρυχθεί, καθώς και το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο όλων των υποψηφίων δημάρχων της περιφέρειάς τους.

4 Άρθρο 14 του ν.4804/2021.

5 ΣτΕ [2123/2011](#), [2715/2000](#).

6 Άρθρο 17 του ν.4804/2021.

7 Άρθρο 14 του ν.4804/2021.

Α. Στοιχεία Συνδυασμών και Υποψηφίων που περιλαμβάνονται στην «Πύλη»

1. Αιρετά αξιώματα

Τα αιρετά αξιώματα για τις δημοτικές εκλογές είναι:

- δήμαρχος,
- δημοτικοί σύμβουλοι,
- σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό ίσο και άνω των διακοσίων ενός (201) κατοίκων,
- πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως και διακόσιους (200) κατοίκους.

2. Στοιχεία συνδυασμού

Η υποβολή υποψηφιότητας μέσω της «Πύλης» για το αξίωμα του δημάρχου, των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων γίνεται αποκλειστικά κατά συνδυασμούς.⁸ Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.⁹

Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει υποχρεωτικά:

- τον υποψήφιο δήμαρχο
- τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών.¹⁰

⁸ Άρθρο 15, παρ. 1 ν.4804/2021.

⁹ Η εκλογή των αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού κατά συνδυασμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15, παρ. 1 του ν.4804/2021 δεν αντίκειται στο Σύνταγμα, ούτε στις αρχές της καθολικότητας και της ισότητας της ψήφου ή άλλες αρχές που διέπουν την εκλογή αυτή (ΣτΕ [3156/2000](#)). Δεν αντιβαίνει στο άρθρο 5, παρ. 1 του Συντάγματος, διότι ο οριζόμενος από τις διατάξεις αυτές τρόπος εκλογής περιορίζει αλλά δεν αναιρεί το σχετικό δικαίωμα του άρθρου 5, παρ. 1 του Συντάγματος, αφού παρέχει στον πολίτη τη δυνατότητα συμμετοχής του στην πολιτική ζωή της χώρας τόσο με τη μορφή της εκλογής του δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων, το οποίο δικαίωμα δεν αναιρείται από την έλλειψη δυνατότητας του εκλογέα να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ μεμονωμένου υποψηφίου, όσο και με τη μορφή της δικής του δυνατότητας να θέσει υποψηφιότητα, δημάρχου ή δημοτικού συμβούλου, αφού αυτός που επιθυμεί να υποβάλει υποψηφιότητα και δεν γίνεται δεκτός από κάποιο συνδυασμό μπορεί να καταρτίσει ο ίδιος ελεύθερος συνδυασμό και να ζητήσει την ψήφο των εκλογέων (ΣτΕ [121/2004](#), [545/2001](#), [3160/2000](#), πρβλ. ΑΕΔ 10/1982, 35/1985).

¹⁰ Άρθρο 15, παρ. 1 του ν.4804/2021.

Σε κάθε εκλογική περιφέρεια ο αριθμός των υποψηφίων επιτρέπεται να κυμαίνεται ανάμεσα:

- στον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε αυτή, βάσει της υπ' αριθμ. 64716/ 1.8.2023 (Β' 4844 και ΑΔΑ: [Ψ2Ζ446ΜΤΛ6-ΡΤΦ](#)) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών (κατ' ελάχιστον) και

- στον αριθμό που προκύπτει μετά από **προσαύξηση** μέχρι και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%) σε σχέση με τον κατ' ελάχιστο αριθμό εδρών. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το δεκαδικό σκέλος είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5.¹¹

Επισημαίνεται ότι σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες της μίας εκλογικές περιφέρειες, το συνολικό άθροισμα του μέγιστου αριθμού υποψηφίων δύναται να είναι μεγαλύτερο από τον αντίστοιχο μέγιστο αριθμό υποψηφίων σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, στην οποία εκλέγεται ίδιος αριθμός δημοτικών συμβούλων.¹²

- τους υποψήφιους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και/ή προέδρους δημοτικής κοινότητας, για το 60% των δημοτικών κοινοτήτων τουλάχιστον, ανεξαρτήτως πληθυσμού.¹³

- Σε κάθε δημοτική κοινότητα στην οποία εκλέγεται συμβούλιο, ο συνδυασμός έχει υποψηφίους συμβούλους σε αριθμό ο οποίος επιτρέπεται να κυμαίνεται ανάμεσα:

¹¹ Άρθρο 15, παρ. 2α του ν.4804/2021.

¹² ΣτΕ [4054/2011](#), σκ. 8

¹³ Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την πάγια θέση του Υπουργείου Εσωτερικών, σε κοινότητες που έχουν απογραφεί με μηδενικό μόνιμο πληθυσμό (64436/ 1.8.2023 (Β' 4821 και ΑΔΑ: [996Γ46ΜΤΛ6-3ΒΒ](#)), δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας (αριθ. πρωτ. [14667/25-4-2014](#) έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών) και **άρα οι κοινότητες αυτές δεν προσμετρούνται για την εύρεση του 60% στο σύνολο των δημοτικών κοινοτήτων**. Πρόκειται για τις ακόλουθες δημοτικές κοινότητες: 1) Δημοτική Κοινότητα Γαλήνης Δημοτικής Ενότητας Κυπρίνου Δήμου Ορεστιάδας, 2) Δημοτική Κοινότητα Καρδίας Δημοτικής Ενότητας Πτολεμαΐδας, Δήμου Εορδαίας, 3) Δημοτική Κοινότητα Σπόθων Δημοτική Ενότητα Περάματος, Δήμου Ιωαννιτών, 4) Δημοτική Κοινότητα Αγία Παρασκευή, Δημοτική Ενότητα Ανατολικού Ζαγορίου Δήμου Ζαγορίου, 5) Δημοτική Κοινότητα Αναβρυτού, Δημοτική Ενότητα Φιλιατών Δήμου Σουλίου, 6) Δημοτική Κοινότητα Στεφανίου Δημοτική Ενότητα Ασπροποτάμου Δήμου Μετεώρων, 7) Δημοτική Κοινότητα Γκανεία Δημοτική Ενότητα Ωλενίας, Δήμου Ανατολικής Αχαΐας, 8) Δημοτική Κοινότητα Ανθοχωρίου Δημοτική Ενότητα Μεγαλόπολης, Δήμος Μεγαλόπολης και 9) Δημοτική Κοινότητα Μαραθούσσης Δημοτική Ενότητα Μεγαλόπολης, Δήμος Μεγαλόπολης.

- στον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε αυτή, βάσει του πληθυσμού της (κατ' ελάχιστον) και
- στον αριθμό που προκύπτει μετά από **προσαύξηση** μέχρι και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%) σε σχέση με τον κατ' ελάχιστο αριθμό εδρών που αντιστοιχούν στην κάθε δημοτική κοινότητα. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το δεκαδικό σκέλος είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5.¹⁴

- Σε κάθε δημοτική κοινότητα στην οποία εκλέγεται πρόεδρος ο αριθμός των υποψηφίων προέδρων επιτρέπεται να κυμαίνεται από έναν (1) έως τρεις (3).¹⁵

- υποψήφιους, από κάθε φύλο, σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, εξαιρουμένων των υποψηφίων προέδρων δημοτικών κοινοτήτων έως και διακοσίους (200) κατοίκους¹⁶ (βλ. αναλυτικότερα το επόμενο κεφάλαιο).

Τέλος, στην «Πύλη» καταχωρείται και το όνομα και το τυχόν έμβλημα του συνδυασμού, το οποίο εκτός από μία σύντομη περιγραφή μπορεί και να απεικονίζεται.¹⁷

3. Στοιχεία Υποψηφίων

Στην «Πύλη» καταχωρούνται για κάθε υποψήφιο:

α) το όνομα, το επώνυμο και το πατρώνυμο ή μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα, η πλήρης διεύθυνση και το Α.Φ.Μ. του υποψηφίου αιρετού (δημάρχου,

¹⁴ Άρθρο 15, παρ. 2β του ν.4804/ 2021.

¹⁵ Άρθρο 15, παρ. 2β του ν.4804/ 2021.

¹⁶ Άρθρο 15, παρ. 2γ του ν.4804/2021.

¹⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 15, παρ. 8α του ν.4804/2021 «απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139)».

δημοτικού συμβούλου, συμβούλου δημοτικής κοινότητας και προέδρου δημοτικής κοινότητας).

β) η εκλογική περιφέρεια ή η δημοτική κοινότητα στην οποία είναι υποψήφιος.

γ) το ηλεκτρονικό παράβολο, από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος ανάλογα το αιρετό αξίωμα έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου το αντίστοιχο ποσό (δήμαρχος: 200€, δημοτικός σύμβουλος: 50€, σύμβουλος και πρόεδρος δημοτικής κοινότητας: 10€),

δ) η δήλωση παραίτησης (σε ηλεκτρονική μορφή), εφόσον υφίσταται τέτοια περίπτωση, από θέση που αποτελεί κώλυμα εκλογιμότητας,¹⁸

ε) φωτοαντίγραφο ισχύοντος αποδεικτικού ταυτότητας ή διαβατηρίου, μόνο, για τους πολίτες λοιπών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹⁹ καθώς και η καταχώρηση στην Πύλη, της ιθαγένειάς τους, του εκλογικού καταλόγου του δήμου ή της κοινότητας ή περιφέρειας ή ενορίας, όπου συντρέχει περίπτωση, στον οποίο είναι γραμμένος τελευταία στο κράτος μέλος καταγωγής του, την ημερομηνία από την οποία είναι υπήκοος ενός κράτους μέλους.

B. Λόγοι μη ανακήρυξης υποψηφίου και συνδυασμού

4. Λόγοι μη ανακήρυξης Υποψηφίου

Οι λόγοι μη ανακήρυξης υποψηφίου ορίζονται περιοριστικά στο άρθρο 15, παρ. 10 του ν.4804/2021. Πιο συγκεκριμένα, υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται στις εξής περιπτώσεις:

1. αν δεν έχει υποβληθεί το προβλεπόμενο για το αξίωμα στο οποίο θέτει υποψηφιότητα ηλεκτρονικό παράβολο ,
2. αν δεν έχουν καταχωριστεί για τον υποψήφιο:

¹⁸ Άρθρο 30, παρ. 2 του π.δ. 26/2012. Σύμφωνα με το εδάφιο β της παρ. 2α του άρθρου 10 του ν.4804/2021, για τους δικαστικούς λειτουργούς, αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής προβλέπεται δυνατότητα παραίτησης πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων.

¹⁹ Άρθρο 3, παρ. 12β του π.δ.133/1997.

α. Το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα και η πλήρης διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.). Επισημαίνεται ότι απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφόσον προκύπτουν σαφώς από το «Μητρώο Πολιτών».²⁰

β. Η εκλογική περιφέρεια ή η δημοτική κοινότητα στην οποία είναι υποψήφιος.

γ. Αν από τη διασταύρωση των στοιχείων με το Πληροφοριακό Σύστημα «Μητρώο Πολιτών» του άρθρου 115 του ν. 4483/2017 (Α' 107) δεν βεβαιωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων των προσόντων εκλογιμότητας του υποψηφίου.²¹

3. Επίσης, δεν ανακηρύσσεται υποψήφιος στην περίπτωση που δεν έχει επικυρώσει την υποψηφιότητά του.²²

Κανένας υποψήφιος δε μπορεί να συμμετέχει σε περισσότερους του ενός συνδυασμούς ή να είναι υποψήφιος σε περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα. Αν αυτό συμβεί, δεν ανακηρύσσεται σε κανένα αξίωμα.²³

5. Λόγοι μη ανακήρυξης συνδυασμού

Οι λόγοι για τους οποίους ένας συνδυασμός κρίνεται απαράδεκτος και δεν ανακηρύσσεται αναφέρονται **περιοριστικά** στο άρθρο 15, παρ. 11 του ν.4804/2021. Ειδικότερα, προκειμένου το αρμόδιο δικαστήριο να διαπιστώσει αν συνδυασμός υποβλήθηκε νόμιμα, εξετάζει:

20 Άρθρο 15 παρ. 10 τελευταίο εδάφιο του ν.4804/2021.

21 Άρθρο 9 του ν.4804/2021.

22 Άρθρο 15, παρ. 7, πέμπτο εδάφιο του ν. 4804/2021.

23 Άρθρο 10, παρ. 7 του ν. 4804/2021.

1. αν η δήλωση υποβλήθηκε εμπρόθεσμα στην ηλεκτρονική πύλη, δηλ. έως τις 23:59 την 31η Αυγούστου του 2023,²⁴ με την επιφύλαξη της περίπτωσης αντικατάστασης υποψήφιου δημάρχου που παραιτήθηκε ή απεβίωσε,²⁵
2. αν περιλαμβάνει υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών,
3. αν περιλαμβάνει υποψηφίους συμβούλους δημοτικών κοινοτήτων ή υποψηφίους προέδρους δημοτικών κοινοτήτων σε ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) τουλάχιστον των δημοτικών κοινοτήτων του οικείου δήμου, ανεξαρτήτως πληθυσμού,
4. αν ο αριθμός των αναγραφόμενων στη δήλωση υποψηφίων είναι μικρότερος από το προβλεπόμενο ελάχιστο όριο,²⁶
5. αν τηρείται η υποχρεωτική, κατ' ελάχιστον, 40% ανά φύλο, ποσόστωση στο σύνολο του συνδυασμού.²⁷
6. αν το όνομα του συνδυασμού είναι έγκυρο.²⁸

Αν κάποιος συνδυασμός δεν τηρεί κάποια από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, δεν ανακηρύσσεται²⁹.

Επισημαίνεται ότι:

24 Το αργότερο έως τις 23:59 της 31ης Αυγούστου 2023.

25 Άρθρο 16 του ν.4804/2021.

26 Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων θα πρέπει να είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας και ο αριθμός των υποψηφίων προέδρων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε δημοτικής κοινότητας.

27 Άρθρο 16 παρ. 4 του ν. 4804/2021 Θεωρείται νόμιμος ο συνδυασμός που περιέχει αριθμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή προέδρων δημοτικής κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν.4804/2021, περιλαμβανομένων και των ποσοστών από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων που περιέχονται σε αυτόν, μετά από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης του συνδυασμού.

28 Με βάση τους περιορισμούς του άρθρου 15 παρ. 8α του ν.4804/2021 «α) Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139)».

29 Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 11 τελευταίο εδάφιο του ν. 4804/2021, η μη επικύρωση της υποψηφιότητας από τον υποψήφιο και η μη καταβολή παραβόλου ατομικά από τον υποψήφιο δεν θίγουν τη νομιμότητα του συνδυασμού, όταν συντρέχουν οι ελάχιστες προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 15.

- Ειδικά όσον αφορά στο έμβλημα του δηλωθέντος συνδυασμού, αν διαπιστωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο ότι αυτό παραβιάζει τους προβλεπόμενους περιορισμούς, ο συνδυασμός ανακηρύσσεται μόνο με το όνομά του και χωρίς έμβλημα.³⁰
- Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος.

Γ. Στοιχεία ελέγχου συνδυασμών και υποψηφίων από τα Πρωτοδικεία

Το ανωτέρω νομοθετικό πλαίσιο έχει συμπεριληφθεί στις τεχνικές προδιαγραφές της «Πύλης», η οποία παρέχει τη δυνατότητα αυτόματης διενέργειας ελέγχων στο σύνολο των προαναφερόμενων προϋποθέσεων, προς υποβοήθηση, τόσο των υποψηφίων, για την πληρότητα κατάρτισης του συνδυασμού, όσο και των πρωτοδικείων, για τον έλεγχο των δηλωθέντων συνδυασμών. Κατά τον έλεγχο εμφανίζονται οι σχετικές ενδείξεις στις οποίες επισημαίνονται οι διαφορές των δηλωθέντων στοιχείων από τους υποψηφίους και τους συνδυασμούς σε σύγκριση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας, όπως αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω.

Παρακαλούμε όπως κατά τον έλεγχο των υποψηφίων και των συνδυασμών να ληφθούν υπόψη οι ενδείξεις της πλατφόρμας σε συσχέτιση με τις κείμενες διατάξεις.

6. Στοιχεία υποψηφίων

6.1. «Ο/Η υποψήφιος/α δεν έχει συμπληρώσει το απαιτούμενο έτος ηλικίας την ημέρα των εκλογών».

Είναι παράβαση της περίπτωσης 2γ του ανωτέρω κεφαλαίου Β 4 και πρέπει να γίνει διασταύρωση, προς επιβεβαίωση του γεγονότος αυτού, με το δημοτολόγιο του οικείου δήμου.

30 Άρθρο 15 παρ.11 εδαφ. 2ο του ν.4804/2021, όπως ισχύει.

6.2 «Τα στοιχεία της ΑΑΔΕ είναι διαφορετικά με τα στοιχεία του Βασικού Εκλογικού Καταλόγου»

Το ΑΦΜ των υποψηφίων είναι απαιτούμενο για να μπορεί η «Πύλη» να επιβεβαιώσει, με τον αντίστοιχο κατάλογο της ΑΑΔΕ, ότι ο υποψήφιος που εισέρχεται στην εφαρμογή ταυτίζεται με τον υποψήφιο που δηλώνει τα σχετικά ονοματεπωνυμικά στοιχεία. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρήθηκε ασυμφωνία με τα δεδομένα της ΑΑΔΕ και ως εκ τούτου αδυναμία ταυτοποίησης του υποψηφίου στην πλατφόρμα δήλωσης υποψηφιοτήτων.

Στην περίπτωση αυτή θα κρίνεται εάν η αναντιστοιχία των στοιχείων του υποψηφίου μεταξύ του Βασικού Εκλογικού Καταλόγου και της ΑΑΔΕ οδηγούν στην εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος ότι πρόκειται για διαφορετικό άτομο. Στην περίπτωση αυτή δεν θα να ανακηρυχθεί ο υποψήφιος. Η Πύλη θα παρέχει τα στοιχεία της ΑΑΔΕ σε αυτές τις περιπτώσεις για αντιπαραβολή.

Σημειώνεται ότι τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία των υποψηφίων, όπως έχουν καταγραφεί στην «Πύλη», έχουν διασταυρωθεί με τον Βασικό Εκλογικό Κατάλογο (μέσω της εφαρμογής «Μάθε Που Ψηφίζεις»), ο οποίος συντάσσεται σύμφωνα με την οικογενειακή μερίδα των υποψηφίων και εμφανίζεται στο «Μητρώο Πολιτών».

Δεν απαιτείται, επομένως, περαιτέρω ταυτοποίηση των υποψηφίων σύμφωνα με το Δελτίο Αστυνομικής τους Ταυτότητας.

Εάν όμως οι διαφοροποιήσεις των ονοματεπωνυμικών στοιχείων είναι επουσιώδεις, βάσει του οπτικού ελέγχου που διενεργείται, τότε θα ανακηρυχθεί ο υποψήφιος. Σε κάθε περίπτωση τα δεδομένα που υπάρχουν στο μητρώο πολιτών και στον εκλογικό κατάλογο υπερτερούν των στοιχείων που έχει η ΑΑΔΕ και δεν αποτελούν λόγο αποκλεισμού των υποψηφίων.

Τέλος, σημειώνεται ότι σε περίπτωση που τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία των υποψηφίων αναγράφουν στα ψηφοδέλτια με έναν από τους επιτρεπόμενους στο άρθρο 15, παρ. 8, περ. β) του ν.4804/ 2021 τρόπους, παρακαλούμε όπως γίνει διασταύρωση των στοιχείων τους με τα δημοτολόγια του οικείου δήμου.

6.3. «Ο/Η υποψήφιος/α έχει επιλέξει επικύρωση με έγγραφη δήλωση και δεν έχει καταθέσει την υπεύθυνη δήλωση επικύρωσης»

Κατ' εξαίρεση, αντί για την ηλεκτρονική επικύρωση από τους ίδιους τους υποψηφίους της υποψηφιότητάς τους, ο επικεφαλής του συνδυασμού μπορεί να επισυνάψει, στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων, υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου, είτε με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια υπηρεσία (π.χ. ΚΕΠ), ή μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ).³¹

Στην περίπτωση επικύρωσης υποψηφιότητας με Υπεύθυνη Δήλωση η ένδειξη για την Επικύρωση Υποψηφιότητας παραμένει «εκκρεμής» καθώς η επικύρωση με Υπεύθυνη Δήλωση θα ελεγχθεί από το Πρωτοδικείο.

Σημειώνεται ότι η έννοια της «κατ' εξαίρεση» επικύρωσης της υποψηφιότητας από τον ενδιαφερόμενο τίθεται ως επιλογή για τον βέλτιστο τρόπο που ο ίδιος επιθυμεί να επικυρώσει την υποψηφιότητά του: είτε με τη χρήση των κωδικών taxisnet είτε με τη χρήση της προαναφερόμενης Υπεύθυνης Δήλωσης.

Ειδικότερα, το δικαστήριο οφείλει να κάνει δεκτή την κατ' εξαίρεση υπεύθυνη δήλωση ανεξαρτήτως αν αυτή αφορά όλους ή ορισμένους (ή το μεγαλύτερο μέρος) των υποψηφίων του συνδυασμού, καθώς ο νόμος δεν θέτει περαιτέρω στοιχεία ελέγχου της κατ' εξαίρεση επικύρωσης ή δεν προβλέπει αριθμητικούς περιορισμούς στον αριθμό των υποψηφίων που επικυρώνουν την υποψηφιότητά τους με υπεύθυνη δήλωση.

Σε περιπτώσεις που δεν έχει επισυναφθεί η Υπεύθυνη Δήλωση επικύρωσης της υποψηφιότητας, ο υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται.

Επιπλέον, αν η διόρθωση των στοιχείων του υποψηφίου στην ΑΑΔΕ δεν κατέστη εφικτή, για οποιοδήποτε λόγο, ο υποψήφιος είχε τη δυνατότητα να παραδώσει στον αρμόδιο εκπρόσωπο του συνδυασμού για την καταχώριση των στοιχείων των υποψηφίων Πύλη Υπεύθυνη Δήλωση, στην οποία δηλώνει τη υποψηφιότητά του,

³¹ Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης παρατίθεται στο Παράρτημα της αριθμ. [849/Α.Π.65437/3.8.2023 Εγκύκλιου](#) για τη διενέργεια των εκλογών της 8^{ης} Οκτωβρίου.

προκειμένου αυτός να την ψηφιοποιήσει και να την αναρτήσει στην πύλη υποψηφιοτήτων. Στην περίπτωση αυτή το σύστημα εντοπίζει ως σφάλμα την έλλειψη ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, με την ένδειξη «**Ασυμφωνία με δεδομένα ΑΑΔΕ**» χωρίς ωστόσο να εμποδίζει την περαιτέρω υποβολή της συγκεκριμένης υποψηφιότητας.

Τέλος, δεκτές πρέπει να γίνουν και υπεύθυνες δηλώσεις που έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα ή με το πρότυπο που υπάρχει αναρτημένο στην πύλη υποψηφίων ή με το πρότυπο που υπάρχει στις σχετικές εγκυκλίους των εκλογών ή άλλο παρόμοιο περιεχόμενο.

6.4 «Ο/Η υποψήφιος/α έχει Δήμο εγγραφής διαφορετικό από τον Δήμο στον οποίο κατεβαίνει ο συνδυασμός»

Η ασυμφωνία αυτή υφίσταται διότι ο υποψήφιος έχει τη δυνατότητα μεταδημότευσης και μετά το πέρας της τελευταίας αναθεώρησης των εκλογικών καταλόγων της 30ης Ιουνίου 2023 και μέχρι τις 30 Αυγούστου 2023. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις που οι υποψήφιοι έκαναν μεταδημότευση σύμφωνα με τη διαδικασία του Κεφ. 3 της υπ' αριθμ. 849/2023 εγκύκλιος οδηγίας, μετά την ημερομηνία αυτή, ο δήμος στον οποίο θέτουν υποψηφιότητα δεν ταυτίζεται με αυτόν που είναι εγγεγραμμένοι στον Βασικό Εκλογικό Κατάλογο.

Στις περιπτώσεις που η διαλειτουργικότητα μεταξύ της «Πύλης» και του Μητρώου Πολιτών (στο οποίο διενεργείται και εμφανίζεται η μεταδημότευση) δεν είναι εφικτή, για διάφορους τεχνικούς λόγους, αναδύεται η ένδειξη: «**Ο δήμος εγγραφής του υποψηφίου δεν ταυτίζεται με τον δήμο στον οποίο είναι υποψήφιος**».

Σε περίπτωση που παρουσιάζεται αναντιστοιχία στις σχετικές ενδείξεις ως προς τη δημοτικότητα του υποψηφίου μπορεί να επέλθει επικοινωνία με το αρμόδιο δημοτολόγιο του δήμου (στο Παράρτημα υπάρχει λίστα με τα τηλέφωνα επικοινωνίας) προκειμένου να γίνει επιβεβαίωση της μεταδημότευσης του υποψηφίου.

6.5 «Ο/Η υποψήφιος/α έχει ΑΦΜ/ Ειδικό Εκλογικό Αριθμό που εμφανίζεται και σε άλλους υποψηφίους του συνδυασμού»

Όπως έχει αναγραφεί ανωτέρω (Κεφάλαιο Β. 4) κανένας υποψήφιος δεν μπορεί να συμμετέχει σε περισσότερους του ενός συνδυασμούς ή να είναι υποψήφιος σε περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα. Συνεπώς, δεν ανακηρύσσεται σε κανένα από τα δύο αξιώματα.

6.6 «Τα παράβολα του Συνδυασμού δεν καλύπτουν όλους τους υποψηφίους που έχουν καταχωρηθεί»

Υπάρχει παράβαση των αναγραφόμενων στο Κεφάλαιο Β. 4 περίπτωση 1.

6.7 «Υπάρχουν υποψήφιοι του συνδυασμού που δεν έχουν κάνει επικύρωση της υποψηφιότητάς τους»

Υπάρχει παράβαση των αναγραφόμενων στο Κεφάλαιο Β. 4 περίπτωση 3.

6.8 Υποβολή Συνδυασμού από τον δήμαρχο

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δήμαρχος δεν τσεκάρει το πεδίο επικύρωσης της υποψηφιότητάς του, θεωρείται ότι επικύρωσε τα στοιχεία του με την υποβολή του συνδυασμού, καθώς σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 7 και την διάταξη του άρθρου 52 παρ.7 αντίστοιχα του ν. 4804/2021, η υποβολή της δήλωσης του συνδυασμού στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων από τον επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιο δήμαρχο επέχει, αναλογικά, για τον ίδιο θέση υπεύθυνης δήλωσης: α) ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα β) δεν στερείται των πολιτικών του δικαιωμάτων και γ) δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα του άρθρου 10 και 48 αντίστοιχα του ν.4804/2021.

6.9 «Η υποψήφια Χ έχει δηλώσει Ευρωπαίος πολίτης χωρίς να έχει καταθέσει φωτοαντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Υπάρχει παράβαση των αναγραφόμενων στο Κεφάλαιο Α.3 περίπτωση ε.

7. Στοιχεία Συνδυασμών

7.1 «Ο αριθμός των υποψηφίων ανδρών/ γυναικών είναι μικρότερος του 40% του συνόλου των υποψηφίων»

Εάν ο συνδυασμός δεν πληροί την προϋπόθεση της περ. 5 του Κεφαλαίου Β. 5 στην πύλη παρουσιάζεται η προαναφερόμενη ένδειξη.

Αν ο/η υποψήφιος/α έχει δηλώσει διαφορετικό φύλο από αυτό που είναι δηλωμένο στον εκλογικό κατάλογο, το δικαστήριο θα πρέπει να προβεί σε επανέλεγχο για την πλήρωση της ελάχιστης ποσόστωσης από τα δύο φύλα.

Σημειώνεται ότι ο απαιτούμενος αριθμός της ποσόστωσης από τα δύο φύλα πρέπει να εμφανίζεται στο σύνολο των υποψηφίων του συνδυασμού και υπολογίζεται στο 40% του συνόλου των υποψηφίων του συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψήφιου δημάρχου και εξαιρουμένων των υποψηφίων προέδρων δημοτικών κοινοτήτων.

Έστω για παράδειγμα ότι ένας συνδυασμός έχει 100 υποψηφίους (υποψήφιο δήμαρχο, δημοτικούς συμβούλους, συμβούλους δημοτικών κοινοτήτων άνω των 200 κατοίκων) και 20 υποψηφίους προέδρους δημοτικών κοινοτήτων κάτω από 200 κατοίκους. Ο υπολογισμός της ποσόστωσης από τα δύο φύλα θα γίνει με βάση τους 100 υποψηφίους και άρα απαιτούνται 40 υποψήφιοι στο σύνολο του συνδυασμού από κάθε φύλο. Για την πλήρωση στην συνέχεια του αριθμού των 40 υποψηφίων μπορεί να ληφθούν υπόψη και οι υποψήφιοι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων κάτω από 200 κατοίκους..

7.2 «Δεν έχουν δηλωθεί υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών του δήμου»

Εάν ένας συνδυασμός δεν πληροί την προϋπόθεση της περ. 2 του κεφαλαίου Β. 5, στην πύλη παρουσιάζεται η προαναφερόμενη ένδειξη.

Στην περίπτωση αυτή ελέγχεται από τον δικαστή ο Πίνακας με τα εκλογικά στοιχεία που είναι αναρτημένος στη διαδρομή:

<https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodiokisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-dimotikes-ekloges/de-egkyklios-dioikitika-engrafa>

7.3 «Δεν έχουν δηλωθεί υποψήφιοι πρόεδροι και σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων για το ελάχιστο ποσοστό του 60% των δημοτικών κοινοτήτων του Δήμου»

Εάν ένας συνδυασμός δεν πληροί την προϋπόθεση της περ. 3 του Κεφαλαίου Β. 5, στην πύλη παρουσιάζεται η προαναφερόμενη ένδειξη.

Στην περίπτωση αυτή ελέγχεται από τον δικαστή ο Πίνακας με τα εκλογικά στοιχεία που είναι αναρτημένος στη διαδρομή:

<https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-dimotikes-ekloges/de-egkyklios-dioikitika-engrafa>

7.4 «Ο αριθμός των υποψηφίων στην εκλογική περιφέρεια δημοτική κοινότητα είναι μικρότερος του συνόλου των εδρών»

Εάν ένας συνδυασμός δεν πληροί την προϋπόθεση της περ. 4 του κεφαλαίου Β.5, στην πύλη παρουσιάζεται η προαναφερόμενη ένδειξη.

Στην περίπτωση αυτή ελέγχεται από τον δικαστή ο Πίνακας με τα εκλογικά στοιχεία που είναι αναρτημένος στη διαδρομή:

<https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-dimotikes-ekloges/de-egkyklios-dioikitika-engrafa>

Αθήνα, Αυγούστου 2023

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θεόδωρος Λιβάνιος

Πίνακας Αποδεκτών

1. Πολυμελή Πρωτοδικεία
2. Προέδρους και Εισαγγελείς Εφετών
3. Προέδρους και Εισαγγελείς Πρωτοδικών
4. Προέδρους Διοικητικών Πρωτοδικείων
5. Δήμοι της Χώρας

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
5. Γενική Διευθύντρια Τοπικής Αυτοδιοίκησης Αποκέντρωσης και
6. Γενικό Διευθυντή Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
7. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
8. Διεύθυνση Εκλογών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Πρότυπα δικαστικών αποφάσεων ανακηρύξεων

A. Δήμος με ενιαία εκλογική περιφέρεια, χωρίς δημοτικές κοινότητες

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ.....

Αριθμός Απόφασης
/ 2023
ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ.....
(Διαδικασία Εκούσιας Δικαιοδοσίας)

Αποτελούμενο από τους δικαστές, Πρόεδρο Πρωτοδικών-Εισηγητή....., Πρωτοδίκες, τους οποίους όρισε ο Προϊστάμενος του Τριμελούς Συμβουλίου Διευθύνσεως του Πρωτοδικείου και τον Γραμματέα.....

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 10 Σεπτεμβρίου 2023, προκειμένου να προβεί στην ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων που θα συμμετάσχουν στις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 του Δήμου **Αλίμου, Περιφερειακής Ενότητας Νοτίου Τομέα Αθηνών**.

Αφού έλαβε υπόψη τις δηλώσεις κατάρτισης συνδυασμών στον Δήμο **Αλίμου**, που υποβλήθηκαν στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης Δήλωσης Υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/ 2017 (Α 27) και συγκεκριμένα τις δηλώσεις κατάρτισης συνδυασμών:

1 ...

2

3....

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Παραδεκτώς, κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, εμπροθέσμως ήτοι την δέκατη Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών, και νομίμως, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 17 του ν. 4804/ 2021 «Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις», σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, 4, 5, 9, 10, 12,13,14 και 15 του ίδιου νόμου, υποβάλλονται ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου οι πιο πάνω δηλώσεις καταρτίσεως συνδυασμών, υποψηφίων δημάρχων και υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του Δήμου **Αλίμου**, προκειμένου να γίνει η ανακήρυξη τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4804/ 2021, τη 10η Σεπτεμβρίου του έτους διενέργειας των εκλογών, το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα.

Για την ανακήρυξη των συνδυασμών, το οικείο Πρωτοδικείο αφού έλαβε υπόψη του

Α. τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την νόμιμη ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών, ήτοι:

α) την καταχώρηση στην πύλη του ονόματος, επώνυμου, το πατρώνυμου ή μητρώνυμου, της ημερομηνίας γέννησης, της ιδιότητας, του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου και την πλήρους διεύθυνσης κάθε υποψήφιου δημάρχου και δημοτικού συμβούλου

β) τη δήλωση του κάθε υποψηφίου για την υποψηφιότητά του σε μία εκλογική περιφέρεια και σε ένα εκλογικό αξίωμα

γ) την επικύρωση της υποψηφιότητας από κάθε υποψήφιο δήμαρχο και δημοτικό σύμβουλο, μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης Δήλωσης Υποψηφιοτήτων ή κατ' εξαίρεση με επισύναψη υπεύθυνης δήλωσης με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια υπηρεσία ή μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ), με την οποία δηλώνει ότι δεν στερείται του δικαιώματος του εκλέγειν και ότι στο πρόσωπό του δεν συντρέχουν κωλύματα εκλογιμότητας

δ) (εφόσον υπάρχουν ευρωπαίοι πολίτες από τα λοιπά κράτη – μέλη) φωτοαντίγραφο ισχύοντος αποδεικτικού ταυτότητας (αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου).

Β. τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την νόμιμη ανακήρυξη των συνδυασμών:

α) ότι η δήλωση του συνδυασμού υπεβλήθη εμπρόθεσμα, μέσω της ηλεκτρονικής πύλης υποψηφιοτήτων, έως τις 23:59 της 31^{ης} Αυγούστου 2023,

β) ότι είναι έγκυρο το όνομα του συνδυασμού, σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 9 του άρθρου 15 του ν. 4804/2021, κατά ρητή πρόβλεψη του οποίου, απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139). Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις συνδυασμών με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει ο συνδυασμός που το έχει δηλώσει πρώτος,

γ) ότι ο συνδυασμός διαθέτει τον υποψήφιο δήμαρχο και τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων,

δ) ότι καταβλήθηκε το ηλεκτρονικό παράβολο (που αντιστοιχεί στο σύνολο ή μέρος του συνδυασμού ή ατομικό), από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος και κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου ποσό διακοσίων (200) και πενήντα (50) ευρώ , αντίστοιχα,

ε) ότι ο συνδυασμός έχει υποψηφίους από κάθε φύλο σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου δημάρχου.

Εν προκειμένω, από τον έλεγχο των υποβληθεισών δηλώσεων κατάρτισης συνδυασμών για τον Δήμο **Αλίμου**, που υποβλήθηκαν στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου μέσω της ηλεκτρονική

πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/ 2012, προκύπτει ότι καταρτίστηκαν νόμιμα, περιλαμβάνουν υποψηφίους δημάρχους και δημοτικούς συμβούλους οι οποίοι διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα εκλογιμότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην νομοθεσία που αναφέρεται στην παρούσα.

Κατά συνέπεια, συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για να ανακηρυχθούν, οι κατωτέρω αναγραφόμενοι συνδυασμοί, σύμφωνα με το διατακτικό του άρθρου 17 του ν. 4804/ 2021.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Ανακηρύσσει τους συνδυασμούς που θα συμμετάσχουν στις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 και τις τυχόν επαναληπτικές εκλογές της 15^{ης} Οκτωβρίου 2023, που θα διενεργηθούν για την εκλογή δημοτικών αρχών του Δήμου **Αλίμου, Περιφερειακής Ενότητας Νοτίου Τομέα Αθηνών**, καθώς και τους υποψηφίους δημάρχους και δημοτικούς συμβούλους του καθενός από τους συνδυασμούς, ως ακολούθως:

1. Τον συνδυασμό με το όνομα «.....», με έμβλημα «.....», στον οποίο περιλαμβάνονται, ο.....του....., ως υποψήφιος Δήμαρχος, ως υποψήφιοι, δε, δημοτικοί σύμβουλοι οι:

Δήμος **Αλίμου** (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι)

1. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ (Μήτσος) του ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗ

2. ΒΑΜΒΑΚΟΥΛΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

3. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ συζ. ΙΩΑΝΝΗ

4.....

5.....

2. Τον συνδυασμό με το όνομα «.....», με έμβλημα «.....», στον οποίο περιλαμβάνονται, ο.....του....., ως υποψήφιος Δήμαρχος, ως υποψήφιοι, δε, δημοτικοί σύμβουλοι οι:

Δήμος **Αλίμου** (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι)

1. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ

2. ΒΥΘΟΥΛΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Πάνος) του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

3.....

4.....

3. Τον συνδυασμό με το όνομα.....

1.....

2.....

3.....

4. Τον συνδυασμό με το όνομα.....

1.....

2.....

3.....

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε στην την 10/09/2023, σε δημόσια, στο ακροατήριο, συνεδρίαση του δικαστηρίου αυτού.

Δημοσιεύθηκε στην αυθημερόν.

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Β. Δήμος με ενιαία εκλογική περιφέρεια ο οποίος συγκροτείται από δημοτικές κοινότητες

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ.....

Αριθμός Απόφασης
/ 2023
ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ.....
(Διαδικασία Εκούσιας Δικαιοδοσίας)

Αποτελούμενο από τους δικαστές, Πρόεδρο Πρωτοδικών-Εισηγητή....., Πρωτοδίκες, τους οποίους όρισε ο Προϊστάμενος του Τριμελούς Συμβουλίου Διευθύνσεως του Πρωτοδικείου και τον Γραμματέα.....

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 10 Σεπτεμβρίου 2023, προκειμένου να προβεί στην ανακήρυξη των συνδυασμών που θα συμμετάσχουν στις Δημοτικές Εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 του Δήμου **Πειραιώς, Περιφερειακής Ενότητας Πειραιώς** και δηλώθηκαν εγκαίρως.

Αφού έλαβε υπόψη τις δηλώσεις καταρτίσεως συνδυασμών στο Δήμο **Πειραιώς**, που υποβλήθηκαν στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης Δήλωσης Υποψηφιοτήτων (Η.Π.Δ.Υ.) του άρθρου 33 του π.δ. 26/ 2017 (Α 27) και συγκεκριμένα τις δηλώσεις κατάρτισης συνδυασμών:

1

2

3

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Παραδεκτώς, κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, εμπροθέσμως ήτοι την δέκατη Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών, και νομίμως, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 17 του ν. 4804/ 2021 «Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις», σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, 4, 5, 9, 10, 12,13,14 και 15 του ίδιου νόμου, φέρονται ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου οι πιο πάνω δηλώσεις καταρτίσεως συνδυασμών, υποψηφίων δημάρχων και υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του Δήμου **Πειραιώς**, καθώς και υποψηφίων συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των διακοσίων ενός (201) κατοίκων, του ιδίου δήμου, προκειμένου να γίνει η ανακήρυξη τους.

Για την ανακήρυξη των συνδυασμών, το οικείο Πρωτοδικείο αφού έλαβε υπόψη του

A. τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την νόμιμη ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών ήτοι:

α) την καταχώρηση στην πύλη του ονόματος, του επώνυμου, του πατρώνυμου ή το μητρώνυμου, της ημερομηνία γέννησης, την ιδιότητα, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου και την πλήρη διεύθυνση κάθε υποψήφιου δήμαρχου, δημοτικού σύμβουλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας

β) τη δήλωση του κάθε υποψηφίου για την υποψηφιότητά του σε μία εκλογική περιφέρεια ή δημοτική κοινότητα και σε ένα εκλογικό αξίωμα

γ) την επικύρωση της υποψηφιότητας από κάθε υποψήφιο δήμαρχο, δημοτικό σύμβουλο, σύμβουλο δημοτικής κοινότητας και πρόεδρο δημοτικής κοινότητας, μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης Δήλωσης Υποψηφιοτήτων ή κατ' εξαίρεση με επισύναψη υπεύθυνης δήλωσης με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια υπηρεσία ή μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ), με την οποία δηλώνει ότι δεν στερείται του δικαιώματος του εκλέγειν και ότι στο πρόσωπό του δεν συντρέχουν κωλύματα εκλογιμότητας

δ) (εφόσον υπάρχουν ευρωπαίοι πολίτες από λοιπά κράτη μέλη) φωτοαντίγραφο ισχύοντος αποδεικτικού ταυτότητας (αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου).

B. τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την νόμιμη ανακήρυξη των συνδυασμών:

α) ότι η δήλωση του συνδυασμού υπεβλήθη εμπρόθεσμα, μέσω της ηλεκτρονικής πύλης υποψηφιοτήτων, έως τις 23:59 της 31^{ης} Αυγούστου 2023,

β) ότι είναι έγκυρο το όνομα ονόματος του συνδυασμού, σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 9 του άρθρου 15 του ν. 4804/2021, κατά ρητή πρόβλεψη των οποίων, απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139). Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις συνδυασμών με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει ο συνδυασμός που το έχει δηλώσει πρώτος,

γ) ότι ο συνδυασμός διαθέτει τον υποψήφιο δήμαρχο και τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων και τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας στο 60% των δημοτικών κοινοτήτων,

δ) ότι καταβλήθηκε το ηλεκτρονικό παράβολο που αντιστοιχεί στο σύνολο ή μέρος του συνδυασμού ή ατομικό), από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος, κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος και κάθε υποψήφιος σύμβουλος δημοτικής κοινότητας, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου ποσό διακοσίων (200), πενήντα (50) και δέκα (10) ευρώ , αντίστοιχα.

ε) ότι ο συνδυασμός έχει υποψηφίους από κάθε φύλο σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου δημάρχου

Εν προκειμένω, από τον έλεγχο των υποβληθεισών δηλώσεων κατάρτισης συνδυασμών για το Δήμο **Πειραιώς**, που υποβλήθηκαν στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου μέσω της ηλεκτρονική πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/ 2017, προκύπτει ότι καταρτίστηκαν νόμιμα, περιλαμβάνουν υποψηφίους δημάρχους, δημοτικούς συμβούλους και συμβούλους

δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίοι διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα εκλογιμότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην νομοθεσία που αναφέρεται στην παρούσα.

Κατά συνέπεια, συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για να ανακηρυχθούν, οι κατωτέρω αναγραφόμενοι συνδυασμοί, σύμφωνα με το διατακτικό του άρθρου 17 του ν. 4804/ 2021.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Ανακηρύσσει τους συνδυασμούς που θα συμμετάσχουν στις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 και τις τυχόν επαναληπτικές εκλογές της 15^{ης} Οκτωβρίου 2023, που θα διενεργηθούν για την εκλογή δημοτικών αρχών του Δήμου **Πειραιώς, Περιφερειακής Ενότητας Πειραιώς**, ήτοι υποψηφίων δημάρχων, δημοτικών συμβούλων και συμβούλων κοινοτήτων, του καθενός από τους συνδυασμούς, ως ακολούθως:

1. Τον συνδυασμό με το όνομα «.....», με έμβλημα «.....», στον οποίο περιλαμβάνονται, ο.....του....., ως υποψήφιος Δήμαρχος, ως υποψήφιοι, δε, δημοτικοί σύμβουλοι οι:

Δήμος **Πειραιώς** (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι)

1. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ (Μήτσος) του ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗ

2. ΒΑΜΒΑΚΟΥΛΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

3. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ συζ. ΙΩΑΝΝΗ

4.....

5.....

Δήμος **Πειραιώς** (υποψήφιοι σύμβουλοι Α' Κοινότητας)

1. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ της ΜΕΛΠΟΜΕΝΗΣ

2. ΔΙΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ του ΑΧΙΛΛΕΑ

3.....

4.....

Δήμος Πειραιώς (υποψήφιοι σύμβουλοι Β' Κοινότητας)

1.....

2.....

3.....

Δήμος Πειραιώς (υποψήφιοι σύμβουλοι Γ' Κοινότητας)

1.....

2.....

3.....

Δήμος Πειραιώς (υποψήφιοι σύμβουλοι Δ' Κοινότητας)

1.....

2.....

3.....

2. Τον συνδυασμό με το όνομα «.....», με έμβλημα «.....», στον οποίο περιλαμβάνονται, ο.....του....., ως υποψήφιος Δήμαρχος, ως υποψήφιοι, δε, δημοτικοί σύμβουλοι οι:

Δήμος Πειραιώς (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι)

1. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ

2. ΒΥΘΟΥΛΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Πάνος) του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

3.....

4.....

Δήμος **Πειραιώς** (υποψήφιοι σύμβουλοι Α' Κοινότητας)

1. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

2. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ της ΙΩΑΝΝΑΣ

3.....

4.....

Δήμος **Πειραιώς** (υποψήφιοι σύμβουλοι Β' Κοινότητας)

1.....

2.....

3.....

Δήμος **Πειραιώς** (υποψήφιοι σύμβουλοι Γ' Κοινότητας)

1.....

2.....

3.....

Δήμος **Πειραιώς** (υποψήφιοι σύμβουλοι Δ' Κοινότητας)

1.....

2.....

3.....

3. Τον συνδυασμό.....

4. Τον συνδυασμό.....

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε στον την 10/09/2023, σε δημόσια, στο ακροατήριο, συνεδρίαση του δικαστηρίου αυτού.

Δημοσιεύθηκε στον αυθημερόν.

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γ. Δήμος με δύο ή περισσότερες εκλογικές περιφέρειες ο οποίος συγκροτείται από δημοτικές κοινότητες

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ.....

Αριθμός Απόφασης
/ 2023
ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ.....
(Διαδικασία Εκούσιας Δικαιοδοσίας)

Αποτελούμενο από τους δικαστές, Πρόεδρο Πρωτοδικών-Εισηγητή....., Πρωτοδίκες, τους οποίους όρισε ο Προϊστάμενος του Τριμελούς Συμβουλίου Διευθύνσεως του Πρωτοδικείου και τον Γραμματέα.....

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 10 Σεπτεμβρίου 2023, προκειμένου να προβεί στην ανακήρυξη των συνδυασμών που θα συμμετάσχουν στις Δημοτικές Εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 του Δήμου **Σουφλίου, Περιφερειακής Ενότητας Έβρου** και δηλώθηκαν εγκαίρως.

Αφού έλαβε υπόψη τις δηλώσεις καταρτίσεως συνδυασμών στο Δήμο **Σουφλίου**, που υποβλήθηκαν στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης Δήλωσης Υποψηφιοτήτων (Η.Π.Δ.Υ.) του άρθρου 33 του π.δ. 26/ 2017 (Α 27) και συγκεκριμένα τις δηλώσεις κατάρτισης συνδυασμών:

1 ...

2 ...

3 ...

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Παραδεκτώς, κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, εμπροθέσμως ήτοι την δέκατη Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών, και νομίμως, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 17 του ν. 4804/ 2021 «Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις», σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, 4, 5, 9, 10, 12,13, 14 και 15 του ίδιου νόμου, φέρονται ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου οι πιο πάνω δηλώσεις καταρτίσεως συνδυασμών, υποψηφίων δημάρχων και υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του Δήμου **Σουφλίου**, καθώς και υποψηφίων προέδρων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων και υποψηφίων συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των διακοσίων ενός (201) κατοίκων, του ίδιου δήμου, προκειμένου να γίνει η ανακήρυξη τους.

Για την ανακήρυξη των συνδυασμών, το οικείο Πρωτοδικείο αφού έλαβε υπόψη του

Α. τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την νόμιμη ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών ήτοι:

α) την καταχώρηση στην πύλη του ονόματος, του επώνυμου, του πατρώνυμου ή το μητρώνυμου, της ημερομηνία γέννησης, την ιδιότητα, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου και την πλήρη διεύθυνση κάθε υποψήφιου δήμαρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας

β) τη δήλωση του κάθε υποψηφίου για την υποψηφιότητά του σε μία εκλογική περιφέρεια και σε ένα εκλογικό αξίωμα

γ) την επικύρωση της υποψηφιότητας από κάθε υποψήφιο δήμαρχο, δημοτικό σύμβουλο, σύμβουλο δημοτικής κοινότητας και πρόεδρο δημοτικής κοινότητας, μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης Δήλωσης Υποψηφιοτήτων ή κατ' εξαίρεση με επισύναψη υπεύθυνης δήλωσης με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια υπηρεσία ή μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ), με την οποία δηλώνει ότι δεν στερείται του δικαιώματος του εκλέγειν και ότι στο πρόσωπό του δεν συντρέχουν κωλύματα εκλογιμότητας

δ) (εφόσον υπάρχουν ευρωπαίοι πολίτες από λοιπά κράτη μέλη) φωτοαντίγραφο ισχύοντος αποδεικτικού ταυτότητας (αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου).

Β. τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την νόμιμη ανακήρυξη των συνδυασμών:

α) ότι η δήλωση του συνδυασμού υπεβλήθη εμπρόθεσμα, μέσω της ηλεκτρονικής πύλης υποψηφιοτήτων, έως τις 23:59 της 31^{ης} Αυγούστου 2023,

β) ότι είναι έγκυρο το όνομα ονόματος του συνδυασμού, σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 9 του άρθρου 15 του ν. 4804/2021, κατά ρητή πρόβλεψη των οποίων, απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139). Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις συνδυασμών με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει ο συνδυασμός που το έχει δηλώσει πρώτος,

γ) ότι ο συνδυασμός διαθέτει τον υποψήφιο δήμαρχο και τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών και τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας και προέδρων δημοτικής κοινότητας στο 60% των δημοτικών κοινοτήτων,

δ) ότι καταβλήθηκε το ηλεκτρονικό παράβολο (που αντιστοιχεί στο σύνολο ή μέρος του συνδυασμού ή ατομικό),, από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος, κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος και κάθε υποψήφιος σύμβουλος δημοτικής κοινότητας και πρόεδρος δημοτικής κοινότητας, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου ποσό διακοσίων (200), πενήντα (50) και δέκα (10) ευρώ , αντίστοιχα.

ε) ότι ο συνδυασμός έχει υποψηφίους από κάθε φύλο σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου δημάρχου, και εξαιρουμένων των υποψηφίων προέδρων δημοτικών κοινοτήτων.

Εν προκειμένω, από τον έλεγχο των υποβληθεισών δηλώσεων κατάρτισης συνδυασμών για το Δήμο **Σουφλίου**, που υποβλήθηκαν στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου μέσω της ηλεκτρονική πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/ 2017, προκύπτει ότι καταρτίστηκαν νομότυπα, περιλαμβάνουν υποψηφίους δημάρχους, δημοτικούς συμβούλους, προέδρους δημοτικών κοινοτήτων και συμβούλους δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίοι διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα εκλογιμότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην νομοθεσία που αναφέρεται στην παρούσα.

Κατά συνέπεια, συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για να ανακηρυχθούν, οι κατωτέρω αναγραφόμενοι συνδυασμοί, σύμφωνα με το διατακτικό του άρθρου 17 του ν. 4804/ 2021.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Ανακηρύσσει τους συνδυασμούς που θα συμμετάσχουν στις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 και τις τυχόν επαναληπτικές εκλογές της 15^{ης} Οκτωβρίου 2023, που θα διενεργηθούν για την εκλογή δημοτικών αρχών του Δήμου **Σουφλίου, Περιφερειακής Ενότητας Έβρου**, ήτοι υποψηφίων δημάρχων, δημοτικών συμβούλων, προέδρων κοινοτήτων και συμβούλων κοινοτήτων, του καθενός από τους συνδυασμούς, ως ακολούθως:

1. Τον συνδυασμό με το όνομα «.....», με έμβλημα «.....», στον οποίο περιλαμβάνονται, ο.....του....., ως υποψήφιος Δήμαρχος, ως υποψήφιοι, δε, δημοτικοί σύμβουλοι οι:

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι)

1. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ (Μήτσος) του ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗ (ΟΡΦΕΑ)

2. ΒΑΜΒΑΚΟΥΛΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

3. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ συζ. ΙΩΑΝΝΗ (ΤΥΧΕΡΟΥ)

4 ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

5.....

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας Σουφλίου)

1. ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΡΓΥΡΙΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ

2. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Πάνος) του ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ

3.....

4.....

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας.....)

1.....

2.....

3.....

4.....

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι πρόεδροι δημοτικής κοινότητας Λύρας)

1. ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ

2. ΛΑΤΣΟΥΔΗ ΛΑΜΠΡΙΝΗ συζ. ΑΝΔΡΕΑ

3. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΚΙΜΩΝΑ

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι πρόεδροι δημοτικής κοινότητας.....)

1.....

2.....

3.....

2. Τον συνδυασμό με το όνομα «.....», με έμβλημα «.....», στον οποίο περιλαμβάνονται, ο.....του....., ως υποψήφιος Δήμαρχος, ως υποψήφιοι, δε, δημοτικοί σύμβουλοι οι:

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι)

1. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

2. ΒΥΘΟΥΛΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Πάνος) του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΤΥΧΕΡΟΥ)

3. ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

4. ΜΑΝΔΡΕΚΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ (Τασία) του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ (ΟΡΦΕΑ)

5.....

6.....

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας Τυχερού)

1. ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ

2. ΓΕΡΑΓΩΤΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΣΗ (Βιβή) του ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ

3.....

4.....

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας.....)

1.....

2.....

3.....

4.....

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι πρόεδροι δημοτικής κοινότητας Μάνδρας)

1. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΑΝΔΡΕΑ

2. ΛΥΡΑΡΗΣ ΣΗΦΗΣ του ΠΑΥΛΟΥ

3. ΝΙΚΟΛΟΥΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ συζ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Δήμος **Σουφλίου** (υποψήφιοι πρόεδροι δημοτικής κοινότητας.....)

1.....

2.....

3.....

3. Τον συνδυασμό.....

4. Τον συνδυασμό.....

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε στην..... την 10/09/2023, σε δημόσια, στο ακροατήριο, συνεδρίαση του δικαστηρίου αυτού.

Δημοσιεύθηκε στην αυθημερόν.

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Δ. Δήμοι με δύο ή περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, χωρίς δημοτικές κοινότητες

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ.....

Αριθμός Απόφασης
/ 2023
ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ.....
(Διαδικασία Εκούσιας Δικαιοδοσίας)

Αποτελούμενο από τους δικαστές, Πρόεδρο Πρωτοδικών-Εισηγητή,....., Πρωτοδίκες, τους οποίους όρισε ο Προϊστάμενος του Τριμελούς Συμβουλίου Διευθύνσεως του Πρωτοδικείου και τον Γραμματέα.....

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 10 Σεπτεμβρίου 2023, προκειμένου να προβεί στην ανακήρυξη των συνδυασμών που θα συμμετάσχουν στις Δημοτικές Εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 του Δήμου **Ελληνικού - Αργυρούπολης, Περιφερειακής Ενότητας Νοτίου Τομέα Αθηνών**, και δηλώθηκαν εγκαίρως.

Αφού έλαβε υπόψη τις δηλώσεις καταρτίσεως συνδυασμών στο Δήμο **Ελληνικού - Αργυρούπολης**, που υποβλήθηκαν στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης Δήλωσης Υποψηφιοτήτων (Η.Π.Δ.Υ.) του άρθρου 33 του π.δ. 26/ 2017 (Α 27) και συγκεκριμένα τις δηλώσεις κατάρτισης συνδυασμών των

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Παραδεκτώς, κατά την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, εμπροθέσμως ήτοι την δέκατη Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών, και νομίμως, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 17 του ν. 4804/ 2021 «Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις», σε συνδυασμό

με τα άρθρα 3, 5, 9, 10, 12,13,14, και 15 του ίδιου νόμου, φέρονται ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου οι πιο πάνω δηλώσεις καταρτίσεως συνδυασμών, υποψηφίων δημάρχων και υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του Δήμου **Ελληνικού - Αργυρούπολης**, προκειμένου να γίνει η ανακήρυξη τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4804/ 2021, τη 10η Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών, το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα.

Για την ανακήρυξη των συνδυασμών, το οικείο Πρωτοδικείο αφού έλαβε υπόψη του

A. τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την νόμιμη ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών ήτοι:

α) την καταχώρηση στην πύλη του ονόματος, του επώνυμου, του πατρώνυμου ή το μητρώνυμου, της ημερομηνία γέννησης, την ιδιότητα, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου και την πλήρη διεύθυνση κάθε υποψήφιου δήμαρχου, δημοτικού σύμβουλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας

β) τη δήλωση του κάθε υποψηφίου για την υποψηφιότητά του σε μία εκλογική περιφέρεια και σε ένα εκλογικό αξίωμα

γ) την επικύρωση της υποψηφιότητας από κάθε υποψήφιο δήμαρχο και δημοτικό σύμβουλο, μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης Δήλωσης Υποψηφιοτήτων ή κατ' εξαίρεση με επισύναψη υπεύθυνης δήλωσης με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια υπηρεσία ή μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΥΠ), με την οποία δηλώνει ότι δεν στερείται του δικαιώματος του εκλέγειν και ότι στο πρόσωπό του δεν συντρέχουν κωλύματα εκλογιμότητας

δ) (εφόσον υπάρχουν ευρωπαίοι πολίτες από λοιπά κράτη μέλη) φωτοαντίγραφο ισχύοντος αποδεικτικού ταυτότητας (αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου).

B. τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την νόμιμη ανακήρυξη των συνδυασμών:

α) ότι η δήλωση του συνδυασμού υπεβλήθη εμπρόθεσμα, μέσω της ηλεκτρονικής πύλης υποψηφιοτήτων, έως τις 23:59 της 31^{ης} Αυγούστου 2023,

β) ότι είναι έγκυρο το όνομα ονόματος του συνδυασμού, σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 9 του άρθρου 15 του ν. 4804/2021, κατά ρητή πρόβλεψη των οποίων, απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139). Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις συνδυασμών με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει ο συνδυασμός που το έχει δηλώσει πρώτος,

γ) ότι ο συνδυασμός διαθέτει τον υποψήφιο δήμαρχο και τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων σε κάθε εκλογική περιφέρεια,

δ) ότι καταβλήθηκε το ηλεκτρονικό παράβολο (που αντιστοιχεί στο σύνολο ή μέρος του συνδυασμού ή ατομικό), από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος και κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου ποσό διακοσίων (200) και πενήντα (50) ευρώ , αντίστοιχα.

ε) ότι ο συνδυασμός έχει υποψηφίους από κάθε φύλο σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου δημάρχου

Εν προκειμένω, από τον έλεγχο των υποβληθεισών δηλώσεων κατάρτισης συνδυασμών για το Δήμο **Ελληνικού - Αργυρούπολης**, που υποβλήθηκαν στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου μέσω της ηλεκτρονική πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/ 2017, προκύπτει ότι καταρτίστηκαν νομότυπα, περιλαμβάνουν υποψηφίους δημάρχους, δημοτικούς συμβούλους,

οι οποίοι διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα εκλογιμότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην νομοθεσία που αναφέρεται στην παρούσα.

Κατά συνέπεια, συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για να ανακηρυχθούν, οι κατωτέρω αναγραφόμενοι συνδυασμοί, σύμφωνα με το διατακτικό του άρθρου 17 του ν. 4804/ 2021.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Ανακηρύσσει τους συνδυασμούς που θα συμμετάσχουν στις δημοτικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 και τις τυχόν επαναληπτικές εκλογές της 15^{ης} Οκτωβρίου 2023, που θα διενεργηθούν για την εκλογή δημοτικών αρχών του Δήμου **Ελληνικού - Αργυρούπολης, Περιφερειακής Ενότητας Νοτίου Τομέα Αθηνών**, ήτοι υποψηφίων δημάρχων και δημοτικών συμβούλων του καθενός από τους συνδυασμούς, ως ακολούθως:

1. Τον συνδυασμό με το όνομα «.....», με έμβλημα «.....», στον οποίο περιλαμβάνονται, ο.....του....., ως υποψήφιος Δήμαρχος, ως υποψήφιοι, δε, δημοτικοί σύμβουλοι οι:

Δήμος **Ελληνικού - Αργυρούπολης** (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι)

1. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ (Μήτσος) του ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗ (ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ)
2. ΒΑΜΒΑΚΟΥΛΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ)
3. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ συζ. ΙΩΑΝΝΗ (ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ)
- 4.....
- 5.....

2. Τον συνδυασμό με το όνομα «.....», με έμβλημα «.....», στον οποίο περιλαμβάνονται, ο.....του....., ως υποψήφιος Δήμαρχος, ως υποψήφιοι, δε, δημοτικοί σύμβουλοι οι:

Δήμος **Ελληνικού - Αργυρούπολης** (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι)

1. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ (ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ)

2. ΒΥΘΟΥΛΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Πάνος) του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ)

3.....

4.....

3. Τον συνδυασμό με το όνομα.....

4. Τον συνδυασμό με το όνομα.....

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε στην..... την 10/09/2023, σε δημόσια, στο ακροατήριο, συνεδρίαση του δικαστηρίου αυτού.

Δημοσιεύθηκε στην αυθημερόν.

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

2 Τηλέφωνα επικοινωνίας Δημοτολογίων της Χώρας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΔΗΜΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αβδήρων	2541352503
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλεξανδρούπολης	2551350099
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αρριανών	2531352800
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Διδυμοτείχου	2553350647
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Δοξάτου	2521352421
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Δράμας	2521350733

Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Θάσου	2593350170
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Ιάσμου	2534350102
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Καβάλας	2513500119
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Κάτω Νευροκοπίου	2523350122
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Κομοτηνής	2531352461
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Μαρωνείας - Σαπών	2532350104
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Μύκης	2541352322
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Νέστου	2591350163
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Ξάνθης	2541350810
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Ορεστιάδας	2552350315
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Παγγαίου	2592350041
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Παρανεστίου	2521352300
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Προσοτσάνης	2522350143
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Σαμοθράκης	2551350801
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Σουφλίου	2554350115
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Τοπείρου	2541352605
Αττικής	Αγίας Βαρβάρας	2132019315
Αττικής	Αγίας Παρασκευής	2132004500
Αττικής	Αγίου Δημητρίου	2132007720
Αττικής	Αγίων Αναργύρων - Καματερού	2132039960
Αττικής	Αγκιστρίου	2297091260
Αττικής	Αθηναίων	2103722067
Αττικής	Αιγάλεω	2132044893
Αττικής	Αίγινας	2297320024
Αττικής	Αλίμου	2109824102
Αττικής	Αμαρουσίου	2132038044
Αττικής	Ασπροπύργου	2132006443
Αττικής	Αχαρνών	2132072330
Αττικής	Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης	2132020101
Αττικής	Βριλησίων	2132050502
Αττικής	Βύρωνος	2132008600
Αττικής	Γαλατσίου	2132055320
Αττικής	Γλυφάδας	2132025241
Αττικής	Δάφνης - Υμηττού	2132085518
Αττικής	Διονύσου	2108004830
Αττικής	Ελευσίνας	2105537100
Αττικής	Ελληνικού - Αργυρούπολης	2132018717
Αττικής	Ζωγράφου	2132024185
Αττικής	Ηλιουπόλεως	2109970000
Αττικής	Ηρακλείου Αττικής	2132000124
Αττικής	Ιλίου	2132030115
Αττικής	Καισαριανής	2132010748
Αττικής	Καλλιθέας	2132070501
Αττικής	Κερατσινίου - Δραπετσώνας	2132074642
Αττικής	Κηφισιάς	2132007119
Αττικής	Κορυδαλλού	2104990448
Αττικής	Κρωπίας	2132000736
Αττικής	Κυθήρων	2736031213
Αττικής	Λαυρεωτικής	2292320122
Αττικής	Λυκόβρυσης - Πεύκης	2106145121

Αττικής	Μάνδρας - Ειδυλλίας	2132014930
Αττικής	Μαραθώνος	2294320924
Αττικής	Μαρκοπούλου Μεσογαίας	2299020147
Αττικής	Μεγαρέων	2296081050
Αττικής	Μεταμορφώσεως	2132012900
Αττικής	Μοσχάτου - Ταύρου	2132019603
Αττικής	Νέας Ιωνίας	2102716200
Αττικής	Νέας Σμύρνης	2132025712
Αττικής	Νέας Φιλαδέλφειας - Νέας Χαλκηδόνας	2132049020
Αττικής	Νίκαιας - Αγίου Ι. Ρέντη	2132075356
Αττικής	Παιανίας	2132030728
Αττικής	Παλαιού Φαλήρου	2132020214
Αττικής	Παλλήνης	2106604628
Αττικής	Παπάγου - Χολαργού	2132002908
Αττικής	Πειραιώς	2144053355
Αττικής	Πεντέλης	2132050035
Αττικής	Περάματος	2104411110
Αττικής	Περιστερίου	2105701052
Αττικής	Πετρουπόλεως	2105064090
Αττικής	Πόρου	2298320513
Αττικής	Ραφήνας - Πικερμίου	2294321025
Αττικής	Σαλαμίνας	2132027309
Αττικής	Σαρωνικού	2299320318
Αττικής	Σπάτων - Αρτέμιδος	2132007359
Αττικής	Σπετσών	2298320024
Αττικής	Τροιζηνίας - Μεθάνων	2298320413
Αττικής	Υδρας	2298320202
Αττικής	Φιλοθέης - Ψυχικού	2132014738
Αττικής	Φυλής	2132042717
Αττικής	Χαϊδαρίου	2132047253
Αττικής	Χαλανδρίου	2132023803
Αττικής	Ωρωπού	2295098296
Βορείου Αιγαίου	Αγίου Ευστρατίου	2254093210
Βορείου Αιγαίου	Ανατολικής Σάμου	2273350129
Βορείου Αιγαίου	Δυτικής Λέσβου	2253350211
Βορείου Αιγαίου	Δυτικής Σάμου	2273350830
Βορείου Αιγαίου	Ηρωικής Νήσου Ψαρών	2274350100
Βορείου Αιγαίου	Ικαρίας	2275350400
Βορείου Αιγαίου	Λήμνου	2254350020
Βορείου Αιγαίου	Μυτιλήνης	2251048215
Βορείου Αιγαίου	Οινουσσών	2271351313
Βορείου Αιγαίου	Φούρνων Κορσεών	2275350600
Βορείου Αιγαίου	Χίου	2271350849
Δυτικής Ελλάδας	Αγρινίου	2641360231
Δυτικής Ελλάδας	Αιγιαλείας	2691020020
Δυτικής Ελλάδας	Ακτιου - Βόνιτσας	2643360108
Δυτικής Ελλάδας	Αμφιλοχίας	2642360411
Δυτικής Ελλάδας	Ανδραβίδας - Κυλλήνης	2623360804
Δυτικής Ελλάδας	Ανδρίτσαινας - Κρεστένων	2625022251
Δυτικής Ελλάδας	Αρχαίας Ολυμπίας	2624022549

Δυτικής Ελλάδας	Δυτικής Αχαΐας	2693360123
Δυτικής Ελλάδας	Ερυμάνθου	2694360319
Δυτικής Ελλάδας	Ζαχάρως	6946388073
Δυτικής Ελλάδας	Ηλιδας	2622360713
Δυτικής Ελλάδας	Θέρμου	2644360125
Δυτικής Ελλάδας	Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου	2631360980
Δυτικής Ελλάδας	Καλαβρύτων	2692360428
Δυτικής Ελλάδας	Ναυπακτίας	2634360136
Δυτικής Ελλάδας	Ξηρομέρου	2646360527
Δυτικής Ελλάδας	Πατρέων	2613610227
Δυτικής Ελλάδας	Πηνειού	2623360725
Δυτικής Ελλάδας	Πύργου	2621362634
Δυτικής Μακεδονίας	Αμυνταίου	2386350112
Δυτικής Μακεδονίας	Άργους Ορεστικού	2467351310
Δυτικής Μακεδονίας	Βελβεντού	2464350301
Δυτικής Μακεδονίας	Βοΐου	2465350117
Δυτικής Μακεδονίας	Γρεβενών	2462350830
Δυτικής Μακεδονίας	Δεσκάτης	2462351102
Δυτικής Μακεδονίας	Εορδαίας	2463350129
Δυτικής Μακεδονίας	Καστοριάς	2467351118
Δυτικής Μακεδονίας	Κοζάνης	2461350330
Δυτικής Μακεδονίας	Νεστορίου	2467352313
Δυτικής Μακεδονίας	Πρεσπών	2385351316
Δυτικής Μακεδονίας	Σερβίων	2464350124
Δυτικής Μακεδονίας	Φλώρινας	2385351015
Ηπείρου	Αρταίων	2681362242
Ηπείρου	Βορείων Τζουμέρκων	2659360011
Ηπείρου	Γεωργίου Καραϊσκάκη	2681360813
Ηπείρου	Δωδώνης	2654360112
Ηπείρου	Ζαγορίου	2653360313
Ηπείρου	Ζηρού	2683360642
Ηπείρου	Ζίτσας	2653360019
Ηπείρου	Ηγουμενίτσας	2665361204
Ηπείρου	Ιωαννιτών	2651361344
Ηπείρου	Κεντρικών Τζουμέρκων	2685360224
Ηπείρου	Κόνιτσας	2655360310
Ηπείρου	Μετσόβου	2656360311
Ηπείρου	Νικολάου Σκουφά	2681360430
Ηπείρου	Πάργας	2684360330
Ηπείρου	Πρέβεζας	2682360633
Ηπείρου	Πωγωνίου	2653360125
Ηπείρου	Σουλίου	2666360119
Ηπείρου	Φιλιατών	2664360110
Θεσσαλίας	Αγιάς	2494350117
Θεσσαλίας	Αλμυρού	2422350253
Θεσσαλίας	Αλοννήσου	2424350213
Θεσσαλίας	Αργιθέας	2445350405
Θεσσαλίας	Βόλου	2421025536
Θεσσαλίας	Ελασσόνας	2493350217
Θεσσαλίας	Ζαγοράς - Μουρεσίου	2426350102

Θεσσαλίας	Καρδίτσας	2441350870
Θεσσαλίας	Κιλελέρ	2413507228
Θεσσαλίας	Λαρισαίων	2410257848
Θεσσαλίας	Λίμνης Πλαστήρα	24413 52200
Θεσσαλίας	Μετεώρων	2432350213
Θεσσαλίας	Μουζακίου	2445350127
Θεσσαλίας	Νοτίου Πηλίου	2423054219
Θεσσαλίας	Παλαμά	2444350107
Θεσσαλίας	Πύλης	2434350307
Θεσσαλίας	Ρήγα Φεραίου	2425350204
Θεσσαλίας	Σκιάθου	2427350120
Θεσσαλίας	Σκοπέλου	2424350110
Θεσσαλίας	Σοφάδων	2443353217
Θεσσαλίας	Τεμπών	2495350409
Θεσσαλίας	Τρικκαίων	2431351163
Θεσσαλίας	Τυρνάβου	2492350192
Θεσσαλίας	Φαρκαδόνας	2433350011
Θεσσαλίας	Φαρσάλων	2491350127
Ιονίων Νήσων	Αργοστολίου	2671361024
Ιονίων Νήσων	Βόρειας Κέρκυρας	2663360100
Ιονίων Νήσων	Ζακύνθου	2695361383
Ιονίων Νήσων	Ιθάκης	2674033481
Ιονίων Νήσων	Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων	2661362735
Ιονίων Νήσων	Λευκάδας	2645360566
Ιονίων Νήσων	Ληξουρίου	2671091018
Ιονίων Νήσων	Μεγανησίου	2645361315
Ιονίων Νήσων	Νότιας Κέρκυρας	2661360332
Ιονίων Νήσων	Παξών	2662032100
Ιονίων Νήσων	Σάμης	2674360523
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλεξάνδρειας	2333350150
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλμωπίας	2384350266
Κεντρικής Μακεδονίας	Αμπελοκήπων - Μενεμένης	2313305607
Κεντρικής Μακεδονίας	Αμφίπολης	2324350100
Κεντρικής Μακεδονίας	Αριστοτέλη	2377350006
Κεντρικής Μακεδονίας	Βέροιας	2331350547
Κεντρικής Μακεδονίας	Βισαλτίας	2322020300
Κεντρικής Μακεδονίας	Βόλβης	2397027535
Κεντρικής Μακεδονίας	Δέλτα	2313300500
Κεντρικής Μακεδονίας	Δίου - Ολύμπου	2352350209
Κεντρικής Μακεδονίας	Εδεσσας	2381350780
Κεντρικής Μακεδονίας	Εμμανουήλ Παππά	2321352625
Κεντρικής Μακεδονίας	Ηρακλείας	2325350120
Κεντρικής Μακεδονίας	Ηρωικής Πόλεως Νάουσας	233250323
Κεντρικής Μακεδονίας	Θερμαϊκού	2392330040
Κεντρικής Μακεδονίας	Θέρμης	2313300750
Κεντρικής Μακεδονίας	Θεσσαλονίκης	2313317442
Κεντρικής Μακεδονίας	Καλαμαριάς	2313314210
Κεντρικής Μακεδονίας	Κασσάνδρας	2374350135
Κεντρικής Μακεδονίας	Κατερίνης	2351350413

Κεντρικής Μακεδονίας	Κιλκίς	2341352125
Κεντρικής Μακεδονίας	Κορδελιού - Ευόσμου	2313302147
Κεντρικής Μακεδονίας	Λαγκαδά	2394330244
Κεντρικής Μακεδονίας	Νεάπολης - Συκεών	2313313135
Κεντρικής Μακεδονίας	Νέας Ζίχνης	2324350619
Κεντρικής Μακεδονίας	Νέας Προποντίδας	2373350230
Κεντρικής Μακεδονίας	Παιονίας	2343350168
Κεντρικής Μακεδονίας	Παύλου Μελά	2313302861
Κεντρικής Μακεδονίας	Πέλλας	2382350826
Κεντρικής Μακεδονίας	Πολυγύρου	2371350719
Κεντρικής Μακεδονίας	Πύδνας - Κολινδρού	2353350105
Κεντρικής Μακεδονίας	Πυλαίας - Χορτιάτη	2313301036
Κεντρικής Μακεδονίας	Σερρών	2321350143
Κεντρικής Μακεδονίας	Σιθωνίας	2375350105
Κεντρικής Μακεδονίας	Σιντικής	2323350232
Κεντρικής Μακεδονίας	Σκύδρας	2381351802
Κεντρικής Μακεδονίας	Χαλκηδόνος	2391330149
Κεντρικής Μακεδονίας	Ωραιοκάστρου	2313304050
Κρήτης	Αγίου Βασιλείου	2832340219
Κρήτης	Αγίου Νικολάου	2841340118
Κρήτης	Αμαρίου	2833340203
Κρήτης	Ανωγείων	2834032506
Κρήτης	Αποκορώνου	2825340333
Κρήτης	Αρχανών - Αστερουσίων	2813401125
Κρήτης	Βιάννου	2895340130
Κρήτης	Γαύδου	2823043031
Κρήτης	Γόρτυνας	2892340335
Κρήτης	Ηρακλείου	2813409300
Κρήτης	Ιεράπετρας	2842340369
Κρήτης	Καντάνου - Σελίνου	2823340309
Κρήτης	Κισσάμου	2822340223
Κρήτης	Μαλεβιζίου	2813400628
Κρήτης	Μινώα Πεδιάδας	2891340300
Κρήτης	Μυλοποτάμου	2834340304
Κρήτης	Οροπεδίου Λασιθίου	2844340140
Κρήτης	Πλατανιά	2821340013
Κρήτης	Ρεθύμνης	2831341223
Κρήτης	Σητείας	2843340706
Κρήτης	Σφακίων	2825340018
Κρήτης	Φαιστού	2892340212
Κρήτης	Χανίων	2821341791
Κρήτης	Χερσονήσου	2897340025
Νοτίου Αιγαίου	Αγαθονησίου	2247029009
Νοτίου Αιγαίου	Αμοργού	2285360223
Νοτίου Αιγαίου	Ανάφης	2286061390
Νοτίου Αιγαίου	Ανδρου	2282360204
Νοτίου Αιγαίου	Αντιπάρου	2284061570
Νοτίου Αιγαίου	Αστυπάλαιας	2243360017
Νοτίου Αιγαίου	Ηρωικής Νήσου Κάσου	2245041400
Νοτίου Αιγαίου	Θήρας	2286360180

Νοτίου Αιγαίου	Ιητών	2286360415
Νοτίου Αιγαίου	Καλυμνίων	2243360118
Νοτίου Αιγαίου	Καρπάθου	2245360107
Νοτίου Αιγαίου	Κέα	2288360013
Νοτίου Αιγαίου	Κιμώλου	22870 51218
Νοτίου Αιγαίου	Κύθνου	2281361101
Νοτίου Αιγαίου	Κω	2242360449
Νοτίου Αιγαίου	Λειψών	2247360516
Νοτίου Αιγαίου	Λέρου	2247023391
Νοτίου Αιγαίου	Μεγίστης	2246049269
Νοτίου Αιγαίου	Μήλου	2287360116
Νοτίου Αιγαίου	Μυκόνου	2289360117
Νοτίου Αιγαίου	Νάξου & Μικρών Κυκλάδων	2285360108
Νοτίου Αιγαίου	Νισύρου	2242360520
Νοτίου Αιγαίου	Πάρου	2284360108
Νοτίου Αιγαίου	Πάτμου	2247360324
Νοτίου Αιγαίου	Ρόδου	2241046232
Νοτίου Αιγαίου	Σερίφου	2281051210
Νοτίου Αιγαίου	Σικίνου	2286051196
Νοτίου Αιγαίου	Σίφνου	2284360316
Νοτίου Αιγαίου	Σύμης	2246360401
Νοτίου Αιγαίου	Σύρου - Ερμούπολης	228136102
Νοτίου Αιγαίου	Τήλου	2246360513
Νοτίου Αιγαίου	Τήνου	2283360137
Νοτίου Αιγαίου	Φολεγάνδρου	2286041416
Νοτίου Αιγαίου	Χάλκης	2246360200
Πελοποννήσου	Ανατολικής Μάνης	2733360338
Πελοποννήσου	Αργους - Μυκηνών	2751360077
Πελοποννήσου	Βέλου - Βόχας	2741360506
Πελοποννήσου	Βόρειας Κυνουρίας	2755360123
Πελοποννήσου	Γορτυνίας	2795360332
Πελοποννήσου	Δυτικής Μάνης	2721364500
Πελοποννήσου	Ελαφονήσου	2734061238
Πελοποννήσου	Επιδαύρου	2753360115
Πελοποννήσου	Ερμιονίδας	2754360020
Πελοποννήσου	Ευρώτα	2735360015
Πελοποννήσου	Καλαμάτας	2721360821
Πελοποννήσου	Κορινθίων	2741361029
Πελοποννήσου	Λουτρακίου - Περαχώρας - Αγ. Θεοδώρων	2744360136
Πελοποννήσου	Μεγαλόπολης	2791360224
Πελοποννήσου	Μεσσήνης	2722360114
Πελοποννήσου	Μονεμβασίας	2732360531
Πελοποννήσου	Ναυπλιέων	2752360951
Πελοποννήσου	Νεμέας	2746360105
Πελοποννήσου	Νότιας Κυνουρίας	2775360224
Πελοποννήσου	Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης	2743360220
Πελοποννήσου	Οιχαλίας	2724360327
Πελοποννήσου	Πύλου - Νέστορος	2723360217
Πελοποννήσου	Σικυωνίων	2742360149

Πελοποννήσου	Σπάρτης	2731022226
Πελοποννήσου	Τρίπολης	2713600412
Πελοποννήσου	Τριφυλίας	2761360774
Στερεάς Ελλάδας	Αγράφων	2237351312
Στερεάς Ελλάδας	Αλιάρτου - Θεσπιέων	2268350216
Στερεάς Ελλάδας	Αμφίκλειας - Ελάτειας	2234350309
Στερεάς Ελλάδας	Δελφών	2265022829
Στερεάς Ελλάδας	Διρφύων - Μεσσαπίων	2228350227
Στερεάς Ελλάδας	Διστόμου - Αράχοβας - Αντίκυρας	2267350117
Στερεάς Ελλάδας	Δομοκού	2232350214
Στερεάς Ελλάδας	Δωρίδας	2266350121
Στερεάς Ελλάδας	Ερέτριας	2229350114
Στερεάς Ελλάδας	Θηβαίων	2262350668
Στερεάς Ελλάδας	Ιστιαίας - Αιδηψού	2226350052
Στερεάς Ελλάδας	Καμένων Βούρλων	2235350024
Στερεάς Ελλάδας	Καρπενησίου	2237350037
Στερεάς Ελλάδας	Καρύστου	2224350014
Στερεάς Ελλάδας	Κύμης - Αλιβερίου	2223350312
Στερεάς Ελλάδας	Λαμιέων	2231351076
Στερεάς Ελλάδας	Λεβαδέων	2261350835
Στερεάς Ελλάδας	Λοκρών	2233022374
Στερεάς Ελλάδας	Μακρακώμης	2236350256
Στερεάς Ελλάδας	Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας	2227031222
Στερεάς Ελλάδας	Ορχομενού	2261351124
Στερεάς Ελλάδας	Σκύρου	2222350343
Στερεάς Ελλάδας	Στυλίδας	2238350109
Στερεάς Ελλάδας	Τανάγρας	2262351110
Στερεάς Ελλάδας	Χαλκιδέων	2221355111

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Ενημέρωση Πρωτοδικείων για τη διενέργεια των εκλογών
της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 για την ανάδειξη
των δημοτικών αρχών

Αριθμός εγκυκλίου: 954

Α.Π.: 72674/05-09-2023

Σε συνέχεια της υπ' αριθ. 939/71599/31-08-2023 (ΑΔΑ: [6ΛΤ946ΜΤΛ6-767](#)) ενημερωτικής εγκυκλίου, αναφορικά με την ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων που θα λάβει χώρα την 10^η Σεπτεμβρίου 2023, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα, κατόπιν σχετικών ερωτημάτων που έχουν τεθεί υπόψη μας από τους υποψήφιους.

1. Παραίτηση υποψηφίων μετά την 31^η Αυγούστου 2023

Παραίτηση υποψηφίου δημοτικού συμβούλου, συμβούλου δημοτικής κοινότητας ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, μετά από την οριστική υποβολή του συνδυασμού, η οποία έλαβε χώρα μέχρι την 31^η Αυγούστου 2023 μέσω της εφαρμογής «Ηλεκτρονική Πύλη Δήλωση Υποψηφιοτήτων Δημοτικών και Περιφερειακών Εκλογών 2023», είναι επιτρεπτή και μπορεί να υποβληθεί το αργότερο μέχρι την προηγούμενη της ανακήρυξης των συνδυασμών από το αρμόδιο πρωτοδικείο, δηλ. μέχρι την 9^η Σεπτεμβρίου 2023. Η παραίτηση υποβάλλεται με γραπτή δήλωση του υποψηφίου, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στο αρμόδιο πρωτοδικείο της ανακήρυξης.

Η παραίτηση υποψηφίων μετά την 31 Αυγούστου 2023 δεν επηρεάζει τη νομιμότητα του συνδυασμού, ο οποίος ανακηρύσσεται ακόμα και αν εξαιτίας των παραιτήσεων περιέχει αριθμό υποψηφίων συμβούλων μικρότερο από το ελάχιστο όριο που ορίζουν οι σχετικές διατάξεις, περιλαμβανομένων και των υποχρεωτικών ποσοστώσεων ανά φύλο¹. Σε κάθε περίπτωση ο νόμος δεν επιτρέπει την αντικατάσταση των υποψηφίων που παραιτήθηκαν μετά την 31 Αυγούστου 2023, εκτός από την περίπτωση που παραιτηθεί ή αποβιώσει ο υποψήφιος δήμαρχος².

Επίσης, εφόσον σε μια εκλογική περιφέρεια ή σε δημοτική κοινότητα, συνδυασμός έχει συμπεριλάβει περισσότερους υποψηφίους από το ανώτατο

¹ Άρθρο 16 παρ. 4 του ν. 4804/2021.

² Άρθρο 16 παρ. 1, 2 και 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 15 παρ. 4, τελευταίο εδ. του ν. 4804/2021.

επιτρεπτό όριο, τότε ο/οι υπεράριθμος/οι υποψήφιοι αφαιρούνται κατόπιν γραπτής δήλωσης του επικεφαλής του συνδυασμού, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στο αρμόδιο πρωτοδικείο της ανακήρυξης.

2. Τροποποίηση ή συμπλήρωση στοιχείων υποψηφίων μετά την 31η Αυγούστου 2023

Μετά την 31 Αυγούστου 2023, καταληκτική ημερομηνία υποβολής των συνδυασμών και υποψηφίων είναι επιτρεπτή από τους υποψηφίους η τροποποίηση ή συμπλήρωση των ονοματεπωνυμικών τους στοιχείων που έχουν υποβληθεί μέσω της ηλεκτρονικής Πύλης Υποψηφιοτήτων, στην καρτέλα «Ψηφοδέλτιο», προκειμένου να ληφθούν υπόψη από το δικαστήριο κατά την ανακήρυξη και εν συνεχεία να συμπεριληφθούν στο ψηφοδέλτιο του οικείου συνδυασμού.

Έτσι είναι δυνατή π.χ. η προσθήκη ψευδωνύμου ή υποκοριστικού με το οποίο υποψήφιος είναι ευρύτερα γνωστός, η χρήση του συζυγικού επωνύμου από γυναίκα υποψήφια που στην οικογενειακή μερίδα είναι εγγεγραμμένη με το πατρικό της επώνυμο κ.ο.κ.³.

Η αίτηση για την τροποποίηση ή συμπλήρωση ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποβάλλεται με γραπτή δήλωση του υποψηφίου, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στο αρμόδιο πρωτοδικείο της ανακήρυξης.

³ Για την αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων, βλ. σχ. την αρ. 849/65437/03.08.2023 εγκύκλιο (ΑΔΑ: 6Ξ4Λ46ΜΤΛ6-ΖΟ3) εγκύκλιο. κεφ. Β., ενότητα 3.1.

Για πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στην παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να απευθύνεστε:

Τηλεφωνικό κέντρο

213 136 1405

E-mail

dimotikes.ekloges@ypes.gr

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θεόδωρος Λιβάνιος

Πίνακας Αποδεκτών

1. Πολυμελή Πρωτοδικεία
2. Προέδρους και Εισαγγελείς Εφετών
3. Προέδρους και Εισαγγελείς Πρωτοδικών
4. Προέδρους Διοικητικών Πρωτοδικείων
5. Δήμοι της Χώρας

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
5. Γενική Διευθύντρια Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
6. Γενικό Διευθυντή Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
7. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
8. Διεύθυνση Εκλογών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ

Ενημέρωση Πρωτοδικείων που έχουν την έδρα τους στην Περιφέρεια
Θεσσαλίας

για την ανακήρυξη των συνδυασμών

για τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023

ΑΡ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ:1005

Α.Π.: 75278/12-09-2023

Σας ενημερώνουμε ότι με την από 10/9/2023 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου ([Α' 150](#)) η ημερομηνία για την ανακήρυξη των συνδυασμών, ειδικά για τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023 και αποκλειστικά για τα αρμόδια δικαστήρια που έχουν την έδρα τους στην Περιφέρεια Θεσσαλίας μετατίθεται για τη 15η Σεπτεμβρίου 2023, καθώς η λειτουργία των εν λόγω δικαστηρίων έχει ανασταλεί για το χρονικό διάστημα από 8 έως και 13 Σεπτεμβρίου 2023, σύμφωνα με τις υπό στοιχεία 38991οικ./8.9.2023 ([Β' 5382](#)) και 38993οικ./9.9.2023 ([Β' 5385](#)) αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Στο πλαίσιο αυτό ειδικά για τους συνδυασμούς που ανακηρύσσονται από τα δικαστήρια που έχουν την έδρα τους στην Περιφέρεια Θεσσαλίας η δυνατότητα παραίτησης υποψηφίου δημοτικού συμβούλου, συμβούλου δημοτικής κοινότητας ή προέδρου δημοτικής κοινότητας και περιφερειακού συμβούλου μετά από την οριστική υποβολή του συνδυασμού, η οποία έλαβε χώρα μέχρι την 31^η Αυγούστου 2023, είναι επιτρεπτή και μπορεί να υποβληθεί μέχρι την προηγούμενη της ανακήρυξης των συνδυασμών στο αρμόδιο πρωτοδικείο, δηλ. την 14η Σεπτεμβρίου 2023.

Αντίστοιχα, κατά την ανωτέρω προθεσμία είναι επιτρεπτή από τους υποψηφίους η τροποποίηση ή συμπλήρωση των ονοματεπωνυμικών τους στοιχείων που έχουν υποβληθεί μέσω της ηλεκτρονικής Πύλης Υποψηφιοτήτων, στην καρτέλα «Ψηφοδέλτιο», προκειμένου να ληφθούν υπόψη από το δικαστήριο κατά την ανακήρυξη και εν συνεχεία να συμπεριληφθούν στο ψηφοδέλτιο του οικείου συνδυασμού.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι εγκύκλιοι υπ' αριθ. 939/71599/31-08-2023 ([ΑΔΑ: 6ΛΤ946ΜΤΛ6-767](#)), 954/72674/05-09-2023 ([ΑΔΑ: Ε4ΜΕ46ΜΤΛ6-ΣΛΒ](#)), 938/Α.Π.: 71598/31.8.2023 (ΑΔΑ:ΡΔΖΣ46ΜΤΛ6-ΞΨΒ) και 955/Α.Π.: 72687/5.9.2023 (Α.Δ.Α.: 9ΞΠ446ΜΤΛ6-6Ν3).

Για πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στην παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να απευθύνεστε:

Για δημοτικές εκλογές

Τηλεφωνικό κέντρο

213 136 1405

E-mail

dimotikes.ekloges@ypes.gr

Για περιφερειακές εκλογές

Τηλεφωνικό κέντρο

213 136 1406

E-mail

periferiakes.ekloges@ypes.gr

Ο Γενικός Γραμματέας
Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Πίνακας Αποδεκτών

1. Πρωτοδικεία
 - Λάρισας
 - Τρικάλων
 - Βόλου
 - Καρδίτσας
2. Περιφέρεια Θεσσαλίας
 - Γραφείο Περιφερειάρχη
 - Χωρικοί Αντιπεριφερειάρχες
3. Δήμοι:
 - Βόλου
 - Ρήγα Φεραίου
 - Ζαγοράς - Μουρεσίου
 - Αλμυρού
 - Νοτίου Πηλίου
 - Αλοννήσου
 - Σκιάθου
 - Σκοπέλου
 - Αργιθέας
 - Λίμνης Πλαστήρα
 - Παλαμά
 - Σοφάδων
 - Καρδίτσας
 - Μουζακίου
 - Ελασσόνας
 - Φαρσάλων
 - Αγιάς
 - Τεμπών
 - Τυρνάβου
 - Λαρισαίων
 - Κιλελέρ
 - Πύλης
 - Φαρκαδόνας
 - Τρικκαίων
 - Μετεώρων

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
5. Γενική Διευθύντρια Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
6. Γενικό Διευθυντή Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
7. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
8. Διεύθυνση Εκλογών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

**Ορκωμοσία νέων Δημοτικών αρχών,
Αποποίηση εκλογής,
Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών
συμβούλων, συμβούλων και προέδρων δημοτικών
κοινοτήτων**

Αριθμός Εγκυκλίου: 1275

Α.Π.: 103635/1-12-2023

Περιεχόμενα

<u>Εισαγωγή.....</u>	3
<u>Α. Ορκωμοσία νέων αρχών</u>	3
<u>1. Γενικά.....</u>	3
<u>2. Τόπος και χρόνος ορκωμοσίας</u>	5
<u>3. Πρόσκληση ορκωμοσίας</u>	6
<u>4. Διαδικασία Ορκωμοσίας.....</u>	7
<u>5. Πρακτικό ορκωμοσίας</u>	8
<u>6. Περίπτωση μη ορκωμοσίας αιρετού</u>	8
<u>Β. Αποποίηση εκλογής - Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών συμβούλων, συμβούλων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων.....</u>	9
<u>1. Αποποίηση εκλογής</u>	9
<u>2. Αντικατάσταση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων</u>	11
<u>3. Τελικές διευκρινήσεις</u>	12
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ...</u>	16
<u>Πρότυπα πρακτικών και προσκλήσεων</u>	16
<u>1.1 Πρόσκληση Δημάρχου για ορκωμοσία αιρετών.....</u>	16
<u>1.2 Πρακτικό ορκωμοσίας αιρετών Δήμων.....</u>	17
<u>1.3 Δήλωση αποποίησης εκλογής Δημάρχου από το αιρετό αξίωμά του</u>	19
<u>Διαδικασία αναπλήρωσης μελών συλλογικών οργάνων</u>	20
<u>Νομοθεσία</u>	23

Εισαγωγή

Με τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου και, όπου ήταν αναγκαίο, των επαναληπτικών εκλογών της 15ης Οκτωβρίου 2023, αναδείχθηκαν οι νέες αρχές διοίκησης των δήμων.¹

Με την παρούσα εγκύκλιο, δίδονται οι απαραίτητες διευκρινίσεις αναφορικά με την ορκωμοσία των νέων δημοτικών αρχών. Επίσης, επισημαίνονται θέματα που αφορούν στην πιθανή αποποίηση εκλογής εκ μέρους εκλεγμένων αιρετών, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την πιθανή αντικατάσταση και αναπλήρωση μελών των δημοτικών συμβουλίων, των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων δημοτικών κοινοτήτων. Τα ανωτέρω θέματα αποτελούν την αναγκαία προϋπόθεση για τη νόμιμη εγκατάσταση των αιρετών οργάνων διοίκησης των δήμων.

A. Ορκωμοσία νέων αρχών

1. Γενικά

Ο νομοθέτης επιβάλλει στα πρόσωπα που αναδείχθηκαν από τις εκλογές στα αιρετά αξιώματα του οικείου δήμου και δεν αποποιούνται την εκλογή τους, να **εγκαθίστανται και να αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους**, ευθύς, με την έναρξη της θητείας τους, δηλαδή **την 1η Ιανουαρίου 2024**.²

Η **θητεία** των δημοτικών αρχών είναι **πενταετής**. Για την επικείμενη δημοτική περίοδο, η εγκατάσταση των νέων αρχών θα γίνει την 1η Ιανουαρίου 2024 και η θητεία τους θα λήξει την 31η Δεκεμβρίου 2028.³

Ως **απαραίτητη προϋπόθεση** για την ως άνω εγκατάσταση και ανάληψη καθηκόντων, ο νομοθέτης προβλέπει την **προηγούμενη ορκωμοσία των εκλεγέντων**, με την οποία δεσμεύονται

¹ Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4804/2021 (Α' 90), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 του ν. 5056/2023 (Α' 163), τα όργανα διοίκησης των δήμων είναι το δημοτικό συμβούλιο, η δημοτική επιτροπή και ο δήμαρχος. Η έναρξη δε ισχύος της παρ. 1 του άρθρου 3 ορίζεται η 1η.1.2024, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 5056/2023.

² Η εν λόγω εγκατάσταση και ανάληψη καθηκόντων από τη νέα δημοτική αρχή, δεν απαιτεί την υπογραφή κάποιου πρωτοκόλλου/πρακτικού παράδοσης - παραλαβής με την απελθούσα δημοτική αρχή

³ Άρθρο 5 παρ. 4 του ν. 4804/2021. Η νομοθεσία, όπως ισχύει, παρατίθεται στο Παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου.

να διοικήσουν τον δήμο σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους.⁴ Η **ορκωμοσία**, επομένως, είναι **πράξη εσωτερικής φύσης**, που δηλώνει μία ηθική δέσμευση και **δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη**.⁵

Οι **υπόχρεοι σε ορκωμοσία, προκειμένου να αναλάβουν καθήκοντα, είναι:**

- ο Δήμαρχος,
- οι τακτικοί Δημοτικοί Σύμβουλοι,
- οι τακτικοί Σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων,
- οι Πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων,

όπως αυτοί αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου.⁶

Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί ότι **δεν καλείται για ορκωμοσία όποιος εξελέγη σε αιρετό αξίωμα του οικείου δήμου και εξέπεσε αυτού, λόγω οφειλής του προς τον δήμο**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 του ν. 4804/2021.

Η υποχρέωση της ορκωμοσίας επιβάλλεται, διότι ο νομοθέτης δεν δέχεται την εγκατάσταση και την επαγόμενη ανάληψη καθηκόντων, χωρίς να έχουν ήδη ορκισθεί οι εκλεγέντες. Για τον λόγο αυτό, άλλωστε, προβλέπει την **αυτοδίκαιη έκπτωση** (με διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α.) **αυτών που δεν συμμορφώνονται προς την υποχρέωση ορκωμοσίας εντός της νόμιμης προθεσμίας**⁷ και, περαιτέρω, την κίνηση ταχείας διαδικασίας για την ορκωμοσία των αναπληρωματικών τους και την ανάληψη καθηκόντων από αυτούς.⁸ Σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι ως άνω διατάξεις δεν αντιβαίνουν στις αρχές της λαϊκής κυριαρχίας και της αναλογικότητας, ούτε σε άλλη συνταγματική διάταξη ή αρχή.⁹

Σημειώνεται, επίσης, ότι **κάθε δημοτική περίοδος** και, συνεπώς, κάθε θητεία των αιρετών, είναι **αυτοτελής**.¹⁰

⁴ Άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 4804/2021.

⁵ [ΣτΕ 1314/1983](#).

⁶ Άρθρο 36 παρ. 1 του ν. 4804/2021

⁷ Άρθρο 38 παρ. 2 του ν. 4804/2021. Επίσης, σύμφωνα με την [ΣτΕ 2114/2008](#), σκ. 5 «...ο νομοθέτης επιβάλλει σ' αυτούς που παραλείπουν υπαιτίως να προσέλθουν εμπροθέσμως για ορκωμοσία, προ της νομίμου ενάρξεως της θητείας τους, αυτοδικαίως την έκπτωση από το αξίωμά τους, την οποία αρμοδίως διαπιστώνει είτε ο δήμαρχος που έχει την ευθύνη να κινήσει «αμέσως» την διαδικασία για την ορκωμοσία των αναπληρωματικών τους και την ανάληψη καθηκόντων από αυτούς (πρβλ. ΣτΕ 2132/2004 επτ.) είτε ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας [νυν Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης] κατά την άσκηση της κρατικής εποπτείας και επί τη βάση του αντιτύπου του πρακτικού ορκωμοσίας που κοινοποιείται σ' αυτόν...»

⁸ Άρθρο 40 παρ. 1 και 3 του ν. 4804/2021.

⁹ [ΣτΕ 2132/2004](#).

¹⁰ [ΣτΕ 1314/1983](#).

Ως εκ τούτου, **εάν κάποιος αιρετός έχουν επανεκλεγεί**, ακόμη και στο ίδιο αξίωμα, που κατείχαν την προηγούμενη δημοτική περίοδο, τούτο δεν σημαίνει συνέχιση της θητείας τους, και για το λόγο αυτό, **θα πρέπει να ορκιστούν εκ νέου**, όπως οι λοιποί νεοεκλεγέντες αιρετοί.

Επίσης, **αιρετός που τελεί σε κατάσταση αργίας κατά την προηγούμενη δημοτική περίοδο**, είτε λόγω επιβολής πειθαρχικής ποινής είτε λόγω δικαστικής καταδίκης, επανεκλεγόμενος **ορκίζεται εκ νέου και, εν συνεχεία, τίθεται (εκ νέου) σε αργία με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης**.¹¹

Ακόμη, σημειώνεται ότι, **ήδη ορκισθείς σε αιρετό αξίωμα του δήμου, στην περίπτωση που καταλαμβάνει νέο αιρετό αξίωμα δεν ορκίζεται εκ νέου**, καθόσον η δόση όρκου ανατρέχει στην άσκηση οποιουδήποτε αιρετού αξιώματος.¹²

Επισημαίνεται ότι, όπου στην παρούσα εγκύκλιο αναφέρεται ως **αρμόδιο όργανο ο Επόπτης**, μέχρι την έναρξη λειτουργίας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., νοείται ο **Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης**.¹³

2. Τόπος και χρόνος ορκωμοσίας

Η ορκωμοσία λαμβάνει χώρα **στο κατάστημα του δήμου, ή σε άλλο δημόσιο - δημοτικό κτίριο, ή σε κατάλληλο δημόσιο - δημοτικό χώρο**¹⁴ εντός των διοικητικών ορίων του δήμου, σε **δημόσια συνεδρίαση**, της οποίας ο **ακριβής χρόνος** (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα δήμαρχο.

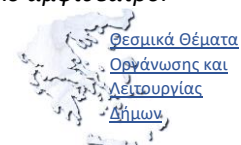
Η **ημερομηνία της ορκωμοσίας ορίζεται εντός του χρονικού διαστήματος των είκοσι (20) ημερών πριν από την ανάληψη των καθηκόντων**, λαμβάνοντας υπόψη και την προθεσμία αποποίησης της εκλογής (βλ. κατωτέρω Κεφάλαιο Β', Ενότητα 1) και έως την παραμονή της

¹¹ [ΣτΕ 3376/2011](#).

¹² Συνεπώς, **ήδη ορκισθείς δημοτικός σύμβουλος, ο οποίος εκλέγεται δήμαρχος, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 60 του ν. 3852/2010 (Α' 87), δεν ορκίζεται ξανά, όπως ομοίως και δήμαρχος που παραιτείται και οποίος παραμένει δημοτικός σύμβουλος, σύμφωνα με το άρθρο 39 παρ. 1 του ν. 4804/2021. Κατ' αναλογία, δεν απαιτείται εκ νέου ορκωμοσία του Προέδρου Συμβουλίου Κοινότητας που καταλαμβάνει τη θέση κατ' εφαρμογή του άρθρου 40 παρ. 2 του ν. 4804/2021.**

¹³ Άρθρο 64 παρ. 3 του ν. 4954/2022 ([Α' 136](#)), συνδυαστικά με το άρθρο 22 ν. 5046/2023 ([Α' 137](#)).

¹⁴ Δημόσιος χώρος, με την έννοια της λειτουργικής εξυπηρέτησης του σκοπού της ευρύτερης συμμετοχής στη διαδικασία της τελετής ορκωμοσίας των αιρετών, δηλ. επί παραδείγματι, ένα δημοτικό αμφιθέατρο.

ημέρας εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών, **ήτοι από 12 Δεκεμβρίου έως και 31 Δεκεμβρίου 2023.**

Αν η ορκωμοσία εκλεγέντος δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας δεν πραγματοποιηθεί τη συγκεκριμένη ημερομηνία για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος καλεί τον επιτυχόντα δημοτικό σύμβουλο, σύμβουλο ή πρόεδρο δημοτικής κοινότητας, προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών, αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.¹⁵

3. Πρόσκληση ορκωμοσίας

Ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος απευθύνει **πρόσκληση¹⁶ για ορκωμοσία** σε όλα τα τακτικά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, των Συμβουλίων των Δημοτικών Κοινοτήτων και στους Προέδρους των Δημοτικών Κοινοτήτων, η οποία πρέπει να κοινοποιηθεί τουλάχιστον σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από την ημέρα της ορκωμοσίας.¹⁷

Η πρόσκληση του νεοεκλεγέντος Δημάρχου πρωτοκολλείται στον δήμο και κοινοποιείται στους ενδιαφερόμενους με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο (συστημένη επιστολή, επίδοση μέσω των υπηρεσιών του δήμου, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, κ.λπ.), με το οποίο μπορεί να αποδεικνύεται ο ακριβής χρόνος που έλαβε γνώση αυτής το καθένα από τα ανωτέρω πρόσωπα, προκειμένου να μην υπάρξει οποιαδήποτε τυχόν αμφισβήτηση για την έγκαιρη ενημέρωσή τους. **Η πρόσκληση δεν απαιτείται να αναρτηθεί στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ».**

Επισημαίνεται ότι **στη διαδικασία της ορκωμοσίας παρευρίσκονται όλοι οι αιρετοί**, δεν παρέχεται, δηλαδή, από τη νομοθεσία η δυνατότητα ορκωμοσίας των αιρετών κατά δημοτικές παρατάξεις, όπως και δεν παρέχεται η δυνατότητα ορκωμοσίας των αιρετών ανά εκλογική περιφέρεια ή αξίωμα.

¹⁵ Άρθρο 37 παρ. 3 του ν.4804/2021.

¹⁶ Πρότυπο πρόσκλησης για ορκωμοσία των νέων αρχών παρατίθεται στο Παράρτημα 1.1 της παρούσας εγκυκλίου. Σημειώνεται ότι τα πρότυπα προσκλήσεων και εγγράφων που παρατίθενται δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, αλλά παρατίθενται προς διευκόλυνση των αιρετών.

¹⁷ Άρθρο 14 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, [Α' 45](#)).

4. Διαδικασία Ορκωμοσίας

Από τις κείμενες διατάξεις **δεν ορίζεται συγκεκριμένο τελετουργικό** για την ορκωμοσία των αιρετών, παρά μόνο ορίζεται το **περιεχόμενο του όρκου**.¹⁸

Σημειώνεται ότι, για πρώτη φορά, προβλέπεται όρκος - διακριτός για τους Έλληνες πολίτες και τους αλλοδαπούς πολίτες κρατών - μελών της Ε.Ε., παρουσία νόμιμου θρησκευτικού λειτουργού¹⁹ - ή ρητή διαβεβαίωση, κατ' αναλογία με τα οριζόμενα στον δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα (άρθρο 19 ν. 3528/2007, Α' 26).

- **Ο όρκος που δίνεται για τους Έλληνες πολίτες** έχει ως εξής:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

- **Ο όρκος που δίνεται για τους αλλοδαπούς πολίτες κρατών - μελών της Ε.Ε.** έχει ως εξής:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

- **Αιρετός που δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση:**

«Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Υπενθυμίζεται ότι, εάν ο ενδιαφερόμενος δεν δώσει όρκο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023, εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμά του, εκτός από την περίπτωση της αντικειμενικής αδυναμίας, όπως αναλύεται κάτωθι (Κεφ. Α, Ενότητα 6).²⁰

Για την έκπτωση, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση για τα πραγματικά περιστατικά.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι, τυχόν επιπλέον κείμενα προς εκφώνηση που αιτούνται αιρετοί, είτε προς όρκο είτε προς διαβεβαίωση, δεν καταγράφονται στα πρακτικά.

¹⁸ Άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 4804/2021.

¹⁹ Ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223), το οποίο τηρείται στη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

²⁰ Άρθρο 38 παρ. 2 του ν. 4804/2021.

5. Πρακτικό ορκωμοσίας

Για την ορκωμοσία συντάσσεται **πρακτικό**,²¹ το οποίο υπογράφεται από τον εκλεγέντα Δήμαρχο, τους δημοτικούς συμβούλους, τους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων που ορκίστηκαν.²²

Το πρακτικό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει, στο αρχείο του δήμου στο διηλεκές, και το άλλο πρέπει να αποσταλεί στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης²³, σε κάθε περίπτωση, πριν τη διενέργεια των δημαιορκωσιών.²⁴

6. Περίπτωση μη ορκωμοσίας αιρετού

Εάν κάποιος από τους εκλεγέντες δεν μπορεί να παραστεί στην ορκωμοσία, κατά την οριζόμενη ημερομηνία, επικαλούμενος **λόγους αντικειμενικής αδυναμίας**,²⁵ οι οποίοι δεν αίρονται πριν την 31η Δεκεμβρίου 2023, τότε ο Δήμαρχος οφείλει να τον καλέσει να ορκισθεί μέσα σε πέντε (5) ημέρες, αφότου του γνωστοποιηθεί η άρση των λόγων αυτών.²⁶ Επισημαίνεται ότι η ορκωμοσία του αιρετού αυτού μπορεί να λάβει χώρα και μετά την 1η Ιανουαρίου 2024, όποτε δηλαδή αρθούν οι λόγοι αντικειμενικής αδυναμίας που έχει επικαλεσθεί.

Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο συγκεκριμένος αιρετός οφείλει να ενημερώσει τον Δήμαρχο για τους λόγους, για τους οποίους δεν μπορεί να παραστεί στην ορκωμοσία κατά την ημέρα που έχει οριστεί και να τον ενημερώσει, όταν οι λόγοι αυτοί έχουν εκλείψει. **Η ενημέρωση αυτή, για λόγους ασφάλειας δικαίου, ορθό είναι να είναι έγγραφη και να πρωτοκολληθεί στον δήμο.**

Οι λόγοι αντικειμενικής αδυναμίας, των οποίων γίνεται επίκληση, ώστε να μη δοθεί ο όρκος, πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά και να μην είναι γενικοί, αόριστοι ή αναπόδεικτοι και τελούν,

²¹ Πρότυπο πρακτικού ορκωμοσίας παρατίθεται στο Παράρτημα 1.2 της παρούσας εγκυκλίου.

²² Άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 4804/2021.

²³ Ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης προβαίνει σε έλεγχο σε σχέση με την απόφαση ανακήρυξης του οικείου Πρωτοδικείου.

²⁴ Δηλαδή, πριν τις 2 Ιανουαρίου 2024, ημέρα διεξαγωγής των δημαιορκωσιών για την ανάδειξη των μελών του δημοτικού συμβουλίου και της δημοτικής επιτροπής.

²⁵ Ο λόγος αντικειμενικής αδυναμίας πρέπει να είναι γεγονός αναπότρεπτο ή ανυπέρβλητο και απρόβλεπτο κωλύματος, συνεπεία του οποίου ο ενδιαφερόμενος τελεί σε απόλυτη πραγματική αδυναμία να επιμεληθεί των υποθέσεών του αυτοπροσώπως (ΣΤΕ [2132/2004](#) και [1135/2000](#)).

²⁶ Άρθρο 37 παρ. 3 του ν. 4804/2021.

πάντα, υπό τη κρίση του Δημάρχου.²⁷ Σημειώνεται ότι, σε καμία περίπτωση, δεν είναι αποδεκτή η αόριστη επίκληση «εκτάκτου οικογενειακού προβλήματος»²⁸ ή «ανειλημμένων επαγγελματικών υποχρεώσεων»,²⁹ γεγονότα τα οποία δεν αποτελούν αντικειμενικούς λόγους, αλλά υποκειμενικούς, συνδεόμενους με τη βούληση του φυσικού προσώπου.

Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση που κάποιος, για οποιονδήποτε λόγο, δεν δώσει όρκο την καθορισμένη στην πρόσκληση του εκλεγέντος Δημάρχου ημερομηνία, μπορεί να προσέλθει στο δημοτικό κατάστημα, πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2023 σε νέα, ορισθείσα από τον εκλεγέντα Δήμαρχο, ημερομηνία και να ορκιστεί.³⁰

Στις περιπτώσεις αυτές, συντάσσεται **νέο πρακτικό ορκωμοσίας**, το οποίο υπογράφεται από τον εκλεγέντα Δήμαρχο και τον ορκισθέντα αιρετό και αποστέλλεται στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα ανωτέρω.

Β. Αποποίηση εκλογής - Αντικατάσταση και αναπλήρωση δημοτικών συμβούλων, συμβούλων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων

9

1. Αποποίηση εκλογής

Οι εκλεγέντες αιρετοί έχουν το **δικαίωμα αποποίησης της εκλογής τους**, το οποίο δύναται να ασκείται από την ημέρα ανακήρυξής τους από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο έως και είκοσι (20) τουλάχιστον μέρες πριν από την έναρξη της δημοτικής περιόδου, **δηλ. μέχρι και την 11η Δεκεμβρίου 2023.**³¹

Η αποποίηση της εκλογής τους λαμβάνει χώρα, **μέσω γραπτής τους δήλωσης** προς τον οικείο Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και καθίσταται **αυτοδίκαια αποδεκτή**.

²⁷ Γνμ [ΝΣΚ 404/2003](#).

²⁸ [ΣτΕ 2117/2008](#).

²⁹ [ΣτΕ 2116/2008](#).

³⁰ [ΣτΕ 2132/2004](#).

³¹ *Συνάγεται ότι αποποίηση εκλογής δεν νοείται πέραν της ανωτέρω ημερομηνίας (δηλαδή από την 12η Δεκεμβρίου 2023 και μετά). Μετά την ημερομηνία αυτή, όποιος αιρετός επιθυμεί μπορεί να παραιτηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2024 και έπειτα, σύμφωνα με το άρθρο 39 του ν. 4804/2021.*

Εάν δεν δηλώσουν αποποίηση της εκλογής τους μέχρι την ημερομηνία αυτή, τότε θεωρείται ότι την έχουν αποδεχθεί.³² Σε κάθε περίπτωση, η ενημέρωση του νεοεκλεγέντος Δημάρχου πρέπει να είναι άμεση, ώστε να προβεί σε πρόσκληση του επιλαχόντος συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του δικαστηρίου.

Συνοπτικά αναφέρονται οι κάτωθι **περιπτώσεις**:

- Αν κάποιος αιρετός δεν έχει αποποιηθεί την εκλογή του και δεν δώσει όρκο, εκτός από την περίπτωση της αντικειμενικής αδυναμίας, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023, τότε εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμά του.³³
- Αν κάποιος αιρετός επιθυμεί να αποποιηθεί την εκλογή του, πριν από την 11η Δεκεμβρίου 2023, τότε πρέπει να προβεί σε έγγραφη δήλωση προς τον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ενώ παράλληλα, να κοινοποιήσει τη δήλωση στον εκλεγέντα Δήμαρχο, πρωτοκολλώντας σχετική αίτηση στον δήμο, ο οποίος πρέπει να καλέσει για ορκωμοσία τον νόμιμο αναπληρωτή του, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του δικαστηρίου, κατά τη διαδικασία που περιγράφεται στη Ενότητα 2, κατωτέρω.
- Αν κάποιος αιρετός έχει δώσει όρκο αλλά επιθυμεί να παραιτηθεί από τη θέση του μετά την εγκατάσταση των νέων αρχών, εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4804/2021.³⁴
- Αν αιρετός υποβάλει δήλωση αποποίησης της εκλογής του και την ανακαλέσει³⁵ πριν κληθεί ο αναπληρωματικός προς ορκωμοσία και παραστεί κατά την ημέρα της ορκωμοσίας και ορκιστεί, τότε θεωρείται ότι η αποποίησή του έχει ανακληθεί και, ως εκ τούτου, δεν συντρέχει λόγος έκπτωσης από το αξίωμά του.
- Αν εκλεγείς Δήμαρχος αποποιηθεί την εκλογή του, υποβάλλοντας εγγράφως την απόφασή του αυτή στον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης³⁶, τότε όλες τις ενέργειες για την ορκωμοσία ασκεί ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται

10

³² Άρθρο 38 παρ. 1 του ν. 4804/2021.

³³ Άρθρο 38 παρ. 2 του ν. 4804/2021.

³⁴ Η παρ. 2 έχει ως εξής: «Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του οικείου δημάρχου.»

³⁵ Η ανάκληση πραγματοποιείται εγγράφως στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

³⁶ Πρότυπο δήλωσης αποποίησης εκλογής Δημάρχου παρατίθεται στο Παράρτημα 1.3 της παρούσας.

κλήρωση.³⁷ Η κενωθείσα θέση του αποποιηθέντος Δημάρχου πληρώνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 60 του ν. 3852/2010.

2. Αντικατάσταση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων

Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή, αντίστοιχα, της ίδιας δημοτικής κοινότητας.³⁸

Την έδρα του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, που για οποιονδήποτε λόγο μένει κενή, καταλαμβάνει ο επόμενος, κατά σειρά των σταυρών που έλαβε στη δημοτική κοινότητα, υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας του ίδιου συνδυασμού.³⁹

Ο Δήμαρχος καλεί άμεσα τους αναπληρωματικούς συμβούλους, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του Δημάρχου, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο Κεφάλαιο Α, ανωτέρω.

Εφόσον δεν εμφανισθούν στην προθεσμία αυτή, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού και καλείται ο επόμενος.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις εξάντλησης των αναπληρωματικών, ισχύουν, κατά περίπτωση, αιρετού αξιώματος, τα κάτωθι:⁴⁰

- Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού σε μια εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού, ανά ένας και κατά σειρά, ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό. Αν δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και κατά σειρά εκλογής, από τους λοιπούς συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί. Αν και πάλι δεν υπάρχουν, καλούνται

³⁷ Άρθρο 60 παρ. 5 του ν. 3852/2010.

³⁸ Άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 4804/2021.

³⁹ Άρθρο 40 παρ. 2 του ν. 4804/2021.

⁴⁰ Άρθρο 40 παρ. 4, 5 και 6 του ν. 4804/2021. Βλ. τη διαδικασία αναπλήρωσης των συμβούλων σε Πίνακες στο Παράρτημα.

αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους, από άλλη εκλογική περιφέρεια, ξεκινώντας από αυτή με τον μεγαλύτερο πληθυσμό, από τους υπόλοιπους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί.

- Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων του συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα, καλούνται, αντίστοιχα, να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων, ανά ένας, από άλλους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης στη δημοτική κοινότητα και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια δημοτική κοινότητα. Αν και πάλι υπάρχουν κενές έδρες για οποιονδήποτε λόγο στο συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, ορίζει δημοτικό σύμβουλο ή σύμβουλο άλλης δημοτικής κοινότητας ως σύμβουλο της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου.⁴¹
- Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων, το δημοτικό συμβούλιο ορίζει δημοτικό σύμβουλο, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου.⁴² Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται και στις δημοτικές κοινότητες, στις οποίες δεν έχει ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο υποψήφιος πρόεδρος.

12

Στην πλέον εξαιρετική περίπτωση που μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κατά την οποία οι έδρες κατέστησαν κενές, την εκλογή τόσων συμβούλων και ισάριθμων αναπληρωματικών όσες είναι οι κενές έδρες.⁴³⁴⁴

3. Τελικές διευκρινήσεις

Για πληρότητα της ενημέρωσής σας, θέτουμε υπόψη σας και τις κατωτέρω νομοθετικές προβλέψεις:

⁴¹ Κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10 του ν. 4804/2021.

⁴² Κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10 του ν. 4804/2021.

⁴³ Άρθρο 40 παρ. 8 του ν. 4804/2021.

⁴⁴ Αναπληρωματική εκλογή διενεργείται στο τελευταίο έτος της δημοτικής περιόδου, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την επίτευξη απαρτίας.

α) Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 72 του ν. 4804/2021 και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των διαφορών που αναφέρονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση επικύρωσης της εκλογής⁴⁵, η διαδικασία της ορκωμοσίας (βλ. Ενότητα Α) επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του δημάρχου που εκλέγεται με βάση τη δικαστική απόφαση.⁴⁶

β) Το δημοτικό συμβούλιο και το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας λειτουργούν νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση, που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, στην περίπτωση όπου μέλη δημοτικού συμβουλίου ή συμβουλίου δημοτικής κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές, ή μέχρι τη λήξη του χρόνου της αργίας.⁴⁷

γ) Στην περίπτωση θέσης σε αργία μελών δημοτικών συμβουλίων ή συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, εάν ο αριθμός των μελών που απομένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, ο δήμαρχος για το, μέχρι λήξης της αργίας, χρόνο, καλεί σε ορκωμοσία τους αναπληρωματικούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή της ίδιας δημοτικής κοινότητας από το συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους. Σε περίπτωση θέσης σε αργία προέδρων δημοτικών κοινοτήτων, ο δήμαρχος - για τον μέχρι λήξης της αργίας χρόνο - καλεί σε ορκωμοσία τους αναπληρωματικούς τους.⁴⁸

δ) Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων και των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, αντίστοιχα, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 5 και 37 του ν. 4804/2021.⁴⁹

ε) Στην περίπτωση που το δημοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη δημοτικών συμβούλων ή

⁴⁵ Άρθρο 36 του ν.4804/2021.

⁴⁶ Άρθρο 37 παρ. 6 του ν. 4804/2021.

⁴⁷ Άρθρο 40 παρ. 11 του ν. 4804/2021.

⁴⁸ Άρθρο 40 παρ. 7 του ν. 4804/2021.

⁴⁹ Άρθρο 40 παρ. 12 του ν. 4804/2021.

συμβούλων δημοτικής κοινότητας, αντίστοιχα, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.⁵⁰

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Νάσaina Δέσποινα	213 136 4378
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

14

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon> .

Αθήνα, 01 Δεκεμβρίου 2023

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Αποδέκτες:

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση:

1. Κ.Ε.Δ.Ε.
info@kede.gr
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α.

⁵⁰ Άρθρο 40 παρ. 13 του ν. 4804/2021.

info@eetaa.gr

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Διευθύνσεις Υπουργείου Εσωτερικών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πρότυπα πρακτικών και προσκλήσεων

1.1 Πρόσκληση Δημάρχου για ορκωμοσία αιρετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ_(τόπος), Δεκεμβρίου
2023
ΔΗΜΟΣ

Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ:

Τακτικά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου
και των Συμβουλίων Δημοτικών
Κοινοτήτων,
Προέδρους Δημοτικών Κοινοτήτων
(όπως Πίνακας Αποδεκτών)

16

ΘΕΜΑ: «Πρόσκληση προς τα τακτικά μέλη Δημοτικού Συμβουλίου, Συμβουλίων Δημοτικών Κοινοτήτων και Προέδρων Δημοτικών Κοινοτήτων για ορκωμοσία»

Μετά την επικύρωση της εκλογής και την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ... απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ..., παρακαλείσθε να προσέλθετε (ταχ. διεύθυνση: ...) στις ΗΗ/12/2023, ημέρα και ώρα, ώστε σε δημόσια συνεδρίαση, να διεξαχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 37 του ν. 4804/2021 ορκωμοσία.

Ο εκλεγείς Δήμαρχος

(υπογραφή)

Όνομα Επώνυμο

1.2 Πρακτικό ορκωμοσίας αιρετών Δήμων

Στο δημοτικό κατάστημα του Δήμου... προσήλθαν σήμερα, ΗΗ/12/2023 και ώρα ... κατόπιν της υπ' αριθμ. πρόσκλησης του εκλεγέντα Δημάρχου κ./κας ..., οι Δημοτικοί Σύμβουλοι, οι Σύμβουλοι Δημοτικών Κοινοτήτων και οι Πρόεδροι Δημοτικών Κοινοτήτων, οι οποίοι αναδείχθηκαν τακτικά μέλη σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ... απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ..., τα ονόματα των οποίων αναγράφονται στο τέλος του πρακτικού, και σε δημόσια συνεδρίαση έδωσαν τον προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 4804/2021 όρκο, που έχει ως εξής, κατά περίπτωση:

Ο όρκος που δίνεται για τους Έλληνες πολίτες έχει ως εξής:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Ο όρκος που δίνεται για τους αλλοδαπούς πολίτες κρατών - μελών της Ε.Ε. έχει ως εξής:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

Αιρετός που δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση:

«Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

(Αναγράφονται το Όνομα και το Επίθετο των ορκισθέντων)

- Προσήλθε, επίσης, ο κ. .../ η κα, (δηλώνεται η αιρετή του ιδιότητα, π.χ. δημοτικός σύμβουλος), ο/η οποίος/α έδωσε με ίδιο τύπο όρκου, τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

- Προσήλθε, επίσης, ο κ. .../ η κα, (δηλώνεται η αιρετή του ιδιότητα, π.χ. δημοτικός σύμβουλος), ο/η οποίος/α αντί όρκου, παρείχε την ακόλουθη διαβεβαίωση:

«Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.»

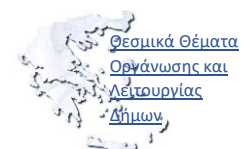
Δήμαρχος_Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Δημοτικοί Σύμβουλοι

Ονοματεπώνυμο
Ονοματεπώνυμο
Ονοματεπώνυμο
Ονοματεπώνυμο
Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή
Υπογραφή
Υπογραφή
Υπογραφή
Υπογραφή

Σύμβουλοι Δημ. Κοινότητας (ο δημοτικές κοινότητες μπορούν να τεθούν και σε αλφαβητική σειρά)	Ονοματεπώνυμο Ονοματεπώνυμο Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή Υπογραφή Υπογραφή
Σύμβουλοι Δημ. Κοινότητας	Ονοματεπώνυμο Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή Υπογραφή
Σύμβουλοι Δημ. Κοινότητας	Ονοματεπώνυμο Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή Υπογραφή
Ο Πρόεδρος της Δημ. Κοινότητας (οι δημοτικές κοινότητες μπορούν να τεθούν και σε αλφαβητική σειρά)	Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή
Ο Πρόεδρος της Δημ. Κοινότητας	Ονοματεπώνυμο	Υπογραφή

1.3 Δήλωση αποποίησης εκλογής Δημάρχου από το αιρετό αξίωμά του

... Δεκεμβρίου 2023

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ

Του/Της

Από το αξίωμα του Δημάρχου

ΠΡΟΣ

Τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης

19

Σας δηλώνω ότι αποποιούμαι την εκλογή μου ως Δημάρχου και για τον λόγο αυτό δεν προτίθεμαι να εγκατασταθώ και να ασκήσω τα καθήκοντα που απορρέουν από το αξίωμα αυτό.

Με τιμή

Ο/Η ΔΗΛΩΝ/ΟΥΣΑ

(Ονοματεπώνυμο - Υπογραφή)

Διαδικασία αναπλήρωσης μελών συλλογικών οργάνων

Αναπλήρωση δημοτικών συμβούλων

Κλήση αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων **ανά ένας και κατά σειρά:**

1. Από τον **ίδιο** συνδυασμό και από την **ίδια εκλογική περιφέρεια**
2. Από τον **ίδιο συνδυασμό** και από άλλη **εκλογική περιφέρεια** με τον **μεγαλύτερο κατά σειρά πληθυσμό.**

Κλήση αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων **ανά ένας, κατά σειρά εκλογικής δύναμης και κατά σειρά εκλογής**

3. Από **λοιπούς συνδυασμούς της ίδιας εκλογικής περιφέρειας**
4. Από **λοιπούς συνδυασμούς από άλλη εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο κατά σειρά πληθυσμό**

Αναπλήρωση συμβούλων δημοτικής κοινότητας

Κλήση αναπληρωματικών
συμβούλων δημοτικής
κοινότητας **ανά ένας και κατά
σειρά:**

- 1. Από τον ίδιο
συνδυασμό στην ίδια
δημοτική κοινότητα**

Κλήση αναπληρωματικών συμβούλων **ανά ένας, κατά σειρά εκλογικής
δύναμης στην ίδια δημοτική κοινότητα**

- 2. Από λοιπούς
συνδυασμούς κατά
σειρά εκλογής στην
απόφαση ανακήρυξης**
- 3. Ορισμός με απόφαση
δημοτικού συμβουλίου
δημοτικού συμβούλου ή
συμβούλου άλλης
δημοτικής κοινότητας**

Αναπλήρωση Προέδρων δημοτικής κοινότητας

1. Κλήση αναπληρωματικών Προέδρων ανά ένας και κατά σειρά εκλογής στην απόφαση ανακήρυξης

2. Ορισμός Προέδρου Δημοτικής Κοινότητας με απόφαση δημοτικού συμβουλίου

Νομοθεσία

ν. 4804/2021 «Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις.» (ΦΕΚ 90/τ. Α'/5.6.2021)

Άρθρο 37

Ορκωμοσία αιρετών

1. Μετά από την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων, πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους, δίνουν τον ακόλουθο όρκο, που τελείται παρουσία νόμιμου θρησκευτικού λειτουργού, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223): «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Ο όρκος των αλλοδαπών πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Όποιος δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.».

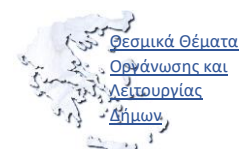
2. Εάν δεν τηρηθεί ένας από τους τύπους της παρ. 1, θεωρείται ότι ο δήμαρχος, ο δημοτικός σύμβουλος, ο σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος δημοτικής κοινότητας δεν έχει ορκιστεί.

3. Η ορκωμοσία γίνεται στο κατάστημα του δήμου, ή σε άλλο δημόσιο κτίριο, ή σε κατάλληλο δημόσιο χώρο εντός των διοικητικών ορίων του δήμου, σε δημόσια συνεδρίαση, της οποίας ο ακριβής χρόνος (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα δήμαρχο. Η ημερομηνία της ορκωμοσίας ορίζεται το νωρίτερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ανάληψη των καθηκόντων και έως την παραμονή της ημέρας εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών. Αν η ορκωμοσία εκλεγέντος δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας δεν πραγματοποιηθεί την ημερομηνία του δευτέρου εδαφίου για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος καλεί τον επιτυχόντα δημοτικό σύμβουλο, σύμβουλο, ή πρόεδρο δημοτικής κοινότητας προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.

4. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον δήμαρχο, τους δημοτικούς συμβούλους, τους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων που ορκίστηκαν. Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει στον δήμο και το άλλο αποστέλλεται στον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

5. Ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους από την ημέρα της εγκατάστασης.

6. Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), περί των διαφορών που

αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση επικύρωσης της εκλογής του άρθρου 36, η διαδικασία των παρ. 1 έως 5 επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του δημάρχου που εκλέγεται με βάση τη δικαστική απόφαση.

Άρθρο 38

Αποποίηση της εκλογής

1. Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη της δημοτικής περιόδου, με γραπτή δήλωσή του προς τον συντονιστή της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.
2. Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του πλην όμως δεν δίδει τον όρκο ή τη ρητή διαβεβαίωση του άρθρου 37, εντός της προθεσμίας της παρ. 1, εκπίπτει αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που αυτός έλαβε γνώση όσων αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

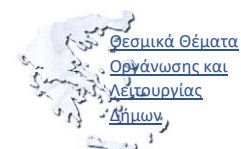
Άρθρο 39

Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Ο δήμαρχος που παραιτήθηκε, δύναται να καταλάβει τη θέση δημοτικού συμβούλου που θα εκλεγεί νέος δήμαρχος, με σχετική αναφορά του στη δήλωση παραίτησης και στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι είναι ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης δημοτικός σύμβουλος.
2. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του οικείου δημάρχου.
3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν εκ της ιδιότητάς τους υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.
4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών, αυτών που παραιτήθηκαν, γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου κατά την οποία αυτοί ασκούσαν καθήκοντα.
5. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης αυτών που παραιτήθηκαν εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 40

Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων

1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή, αντίστοιχα, της ίδιας δημοτικής κοινότητας.
2. Την έδρα του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, που για οποιονδήποτε λόγο μένει κενή, καταλαμβάνει ο επόμενος, κατά σειρά των σταυρών που έλαβε στη δημοτική κοινότητα, υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας του ίδιου συνδυασμού.
3. Ο δήμαρχος καλεί αμέσως αυτούς που καταλαμβάνουν τις κενωθείσες έδρες, σύμφωνα με τις παρ. 1 ή 2, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 37, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως. Αν αυτοί που κλήθηκαν, δεν εμφανισθούν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού.
4. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού σε μια εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές για οποιονδήποτε λόγο αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού, ανά ένας και κατά σειρά, ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.
Αν δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και κατά σειρά εκλογής, από τους λοιπούς συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου και του επιτυχόντος συνδυασμού, της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί. Αν και πάλι δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους, από άλλη εκλογική περιφέρεια, ξεκινώντας από αυτή με τον μεγαλύτερο πληθυσμό, από υπόλοιπους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου και του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί.
5. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων του συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα, καλούνται, αντίστοιχα, να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων, ανά ένας, από άλλους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης στη δημοτική κοινότητα και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια δημοτική κοινότητα. Αν και πάλι υπάρχουν κενές έδρες για οποιονδήποτε λόγο στο συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, ορίζει δημοτικό σύμβουλο ή σύμβουλο άλλης δημοτικής κοινότητας ως σύμβουλο της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου, κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10.
6. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων, το δημοτικό συμβούλιο ορίζει δημοτικό σύμβουλο, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου, κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και αν σε μία δημοτική κοινότητα δεν έχει ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο υποψήφιος πρόεδρος δημοτικής κοινότητας.
7. Αν δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία και ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων είναι μικρότερος από αυτόν που απαιτείται για την επίτευξη απαρτίας, ο δήμαρχος καλεί αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή συμβούλους της ίδιας δημοτικής κοινότητας από τον συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής

τους και για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία, ο δήμαρχος καλεί τους αναπληρωματικούς τους για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν για οποιονδήποτε λόγο αυτοί που κλήθηκαν, σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο, αρνηθούν ή δεν αποδεχτούν την άσκηση των καθηκόντων, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 4 έως 6 για όσο διάστημα διαρκεί η αργία.

8. Αν μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κατά την οποία οι έδρες κατέστησαν κενές, την εκλογή τόσων συμβούλων και ισάριθμων αναπληρωματικών όσες είναι οι κενές έδρες.

9. Στην αναπληρωματική εκλογή της παρ. 8 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 15. Η υποβολή των υποψηφιοτήτων στην αναπληρωματική εκλογή γίνεται είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία των εκλογών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς ανάλογα με την εκλογική δύναμη καθενός από αυτούς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 26.

10. Αναπληρωματική εκλογή της παρ. 8 διενεργείται στο τελευταίο έτος της δημοτικής περιόδου, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την επίτευξη απαρτίας.

11. Τα δημοτικά συμβούλια, η οικονομική επιτροπή, η επιτροπή ποιότητας ζωής και τα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων λειτουργούν νόμιμα και με ελλιπή σύνθεση, η οποία δεν μπορεί να περιλαμβάνει μέλη λιγότερα από όσα απαιτείται για να έχουν απαρτία, αν δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν, ή τεθούν σε αργία, ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με αναπλήρωση ή με εκλογές, ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

12. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων, της οικονομικής επιτροπής, της επιτροπής ποιότητας ζωής και των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, αντίστοιχα, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 37 ή με βάση τον αριθμό των μελών που αντιστοιχούν στις επιτροπές.

13. Όταν το δημοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας, αντίστοιχα, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

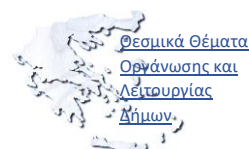
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α' ΒΑΘΜΟΥ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ
μετά την κατάργηση των ν.π.δ.δ. και των κοινωφελών
επιχειρήσεων των δήμων (ν. 5056/2023)

Αριθμός Εγκυκλίου 1317
Α.Π.: 109105/19-12-23

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
A. Ιστορική Αναδρομή.....	3
B. Οργάνωση αρμοδιοτήτων καταργούμενων νομικών προσώπων	5
1. Αρμοδιότητες - Δράσεις	5
2. Άδειες λειτουργίας δομών καταργούμενων νομικών προσώπων	8
Γ. Εργαλεία άσκησης αρμοδιοτήτων καταργούμενων νομικών προσώπων	8
1. Καθορισμός Κανονισμού Λειτουργίας	9
2. Σύσταση Επιτροπών	9
3. Ορισμός Αντιδημάρχου/ων	9
Δ. Παράρτημα	11

Εισαγωγή

Με την παρούσα εγκύκλιο, αποτυπώνεται η οργανωτική αναδιάρθρωση των Ο.Τ.Α. α' βαθμού που επέφερε ο ν. 5056/2023 ([Α' 163](#)), και συγκεκριμένα το Μέρος Γ' αυτού.

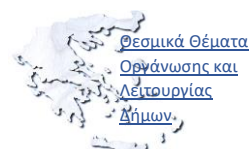
Ειδικότερα, παρέχονται πληροφορίες και αναλυτικές διευκρινήσεις για θέματα που άπτονται της ανάληψης και άσκησης των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων δημοτικών νομικών προσώπων από τις υπηρεσίες του οικείου δήμου, με απώτερο σκοπό την απρόσκοπτη και εύρυθμη λειτουργία αυτών από 1^{ης} Ιανουαρίου 2024.

A. Ιστορική Αναδρομή

Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ. 1 του Συντάγματος, ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, των οποίων πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι. Συναφώς, με την παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006, [Α' 114](#)), ορίζεται ότι οι δημοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας, οι δε αναφερόμενες στο νόμο επί μέρους δραστηριότητες των δήμων αφορούν κυρίως στους τομείς: α) ανάπτυξης, β) περιβάλλοντος, γ) ποιότητας ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών, δ) απασχόλησης, ε) κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, στ) παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού και ζ) πολιτικής προστασίας.

Για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη άσκηση των απονεμόμενων σε αυτούς αρμοδιοτήτων, οι δήμοι είχαν τη δυνατότητα σύστασης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τα οποία είχαν ως σκοπό την οργάνωση και λειτουργία ορισμένης δημοτικής υπηρεσίας με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων, όπως ορίζεται στο άρθρο 239 του βασικού νομοθετήματος που προέβλεπε την ως άνω δυνατότητα των δήμων, δηλαδή στον ΚΔΚ.

Παράλληλα, και για την ανάπτυξη δράσεων και παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεόμενων με συγκεκριμένες αρμοδιότητες τους κοινωφελούς χαρακτήρα, είχαν τη

δυνατότητα σύστασης δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων υπό τη μορφή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (άρθρο 254 του ΚΔΚ).

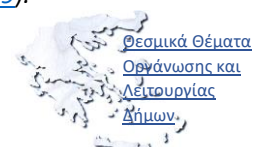
Με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)) και με σκοπό τον εξορθολογισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών και την καλύτερη κατανομή του προσωπικού των δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και επιχειρήσεων (εφεξής «νομικά πρόσωπα»), ο αριθμός αυτών περιορίστηκε, καθώς η τροποποίηση του θεσμικού τους πλαισίου επέφερε τη συγχώνευση ή και κατάργηση¹ πολλών εξ αυτών στο πλαίσιο της διευθέτησης των αρμοδιοτήτων μεταξύ του δήμου και των συγχωνευμένων ν.π.δ.δ. και επιχειρήσεων, με διατήρηση ωστόσο των θέσεων εργασίας.

Πάραυτα, ζητήματα, όπως η μη επαρκής στελέχωση αυτών που είχε ως αποτέλεσμα ο δήμος να διαθέτει προσωπικό σε αυτά, προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, η διάσπαση των τοπικών υποθέσεων μεταξύ δήμων και νομικών τους προσώπων καθώς και η ενίοτε αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων τους, που είχαν ως αποτέλεσμα την ανομοιόμορφη εξυπηρέτηση των πολιτών, οδήγησαν στην αναγκαιότητα τροποποίησης του μοντέλου οργάνωσης των δήμων και ειδικότερα του τρόπου οργάνωσης και άσκησης των αρμοδιοτήτων τους.

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ' του ν. 5056/2023 και ειδικότερα μέσω της κατάργησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των κοινωφελών επιχειρήσεων,² επιχειρείται η εξάλειψη των προαναφερόμενων δυσλειτουργιών. Οι δήμοι διά των υπηρεσιών τους ασκούν πλέον αποκλειστικά τις μεταβιβαζόμενες με τις διατάξεις του άρθρου 75 του ΚΔΚ, όπως ισχύει, αρμοδιότητες, οι οποίες μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2023 ασκούνται από τα νομικά πρόσωπα των άρθρων 103 του ν. 3852/2010, 239 και 254 του ΚΔΚ ή και συνασκούνται από τα προαναφερόμενα νομικά πρόσωπα και τις υπηρεσίες του οικείου δήμου. Η εφαρμογή πολιτικών, η υλοποίηση δράσεων ή και η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην βέλτιστη εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων, η σχεδίαση και οργάνωση προγραμμάτων αλλά και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην τρόπο τινά κοινωνική στήριξη και μέριμνα, **υπάγονται πλέον σε κοινή διοικητική στέγη και ενσωματώνονται στον πυρήνα λειτουργίας**

¹ Σχετ. η αριθ. 11/Α.Π.4569/27.1.2011 Εγκύκλιος «Θέματα συγχωνεύσεων και προσωπικού νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και επιχειρήσεων των δήμων» ([Α.Δ.Α.: 4ΑΡΟΚ-ΞΘ](#)).

² Σχετ. η αριθ.1160/Α.Π.86921/11.10.2023 Εγκύκλιος «Κατάργηση νομικών προσώπων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού - ενημέρωση επί των διατάξεων του ν. 5056/2023 (Α' 163)» ([Α.Δ.Α.: 9ΗΓΝ46ΜΤΛ6-ΛΒ9](#)).

των οικείων δήμων, προκειμένου να εξασφαλισθούν οικονομίες κλίμακας, καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και συνεκτικότερη οικονομική και διοικητική διαχείριση.

B. Οργάνωση αρμοδιοτήτων καταργούμενων νομικών προσώπων

1. Αρμοδιότητες - Δράσεις

α) Με την αυτοδίκαιη κατάργηση των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου³ και την αυτοδίκαιη λύση των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων⁴, η άσκηση όλων των αρμοδιοτήτων τους και η απορρέουσα εκπλήρωση των σκοπών τους αναλαμβάνονται από τον δήμο διά των υπηρεσιών του. Κατά το χρονικό διάστημα, ωστόσο, που μεσολαβεί από την 1^η Ιανουαρίου 2024 έως και την θέση σε ισχύ του νέου οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 27 και της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 5056/2023, και προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγχυση ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, ο/η οικείος/α δήμαρχος με απόφασή του/της:

1. ορίζει ότι ο δήμος εκπληρώνει τους σκοπούς του καταργούμενου νομικού προσώπου/της λυόμενης κοινωφελούς επιχείρησης και εξυπηρετεί τις δραστηριότητες που ασκούσε⁵,

και αφού λάβει υπόψη τον αριθμό και τις κατηγορίες των καταργούμενων νομικών προσώπων, τις δραστηριότητες που αυτά ασκούσαν και τους σκοπούς που εκπλήρωναν,

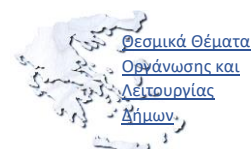
2. καθορίζει τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους:

- είτε διά των υφιστάμενων οργανικών μονάδων του δήμου (Περίπτωση 1),

³ Άρθρο 27 του ν. 5056/2023. Σημειώνεται ότι στην παρ. Α της απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών υπ' αρ. 103036/29.11.2023 ορίζονται τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού που εξαιρούνται από την κατάργηση του άρθρου 27 του ν. 5056/2023 (B' 6719).

⁴ Άρθρο 29 του ν. 5056/2023. Σημειώνεται ότι στην παρ. Β της απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού υπ' αρ. 103036/29.11.2023 ορίζονται οι κοινωφελείς επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. α' βαθμού που εξαιρούνται από την αυτοδίκαιη λύση του άρθρου 29 του ν. 5056/2023 (B' 6719).

⁵ Όπως προκύπτουν από τη συστατική του/ της πράξη (ΦΕΚ και τυχόν τροποποιήσεις)

- είτε διά των οργανικών μονάδων των καταργούμενων νομικών προσώπων, υπαγόμενων απευθείας στον/ στην δήμαρχο ή σε αντιδήμαρχο που αυτός/ αυτή ορίζει για τον σκοπό αυτό (Περίπτωση 2).

β) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και στο πλαίσιο της μέριμνας και της ευθύνης των δήμων επί των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων, εύλογο είναι ότι η ανάληψη ή η συνέχιση εκτελούμενων χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή έργων ή υπηρεσιών από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους ή διεθνείς οργανισμούς συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο ή κατά την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), υπό καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί.⁶

Περίπτωση (1)

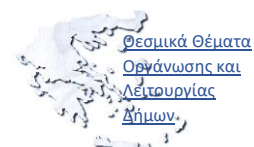
Ο/ η δήμαρχος, με γνώμονα τη μέγιστη συγκέντρωση ομοειδών ή παρεμφερών αρμοδιοτήτων/δραστηριοτήτων ανά τομέα αρμοδιοτήτων, όπως αυτοί αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 75 του ν. 3463/2006⁷, απονέμει την άσκηση των αρμοδιοτήτων/ δραστηριοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων στις υφιστάμενες οργανικές μονάδες του δήμου. Ως εκ τούτου, με την απόφασή του/ της ορίζει όχι μόνο τις οργανικές μονάδες που θα ασκήσουν τις «πρόσθετες» αρμοδιότητες αλλά και τις αρμοδιότητες που θα ασκούν, όπως προκύπτουν επακριβώς από τις συστατικές πράξεις των καταργούμενων νομικών προσώπων. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι κατά την απονομή των ανωτέρω αρμοδιοτήτων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα επιμέρους αντικείμενα των αρμοδιοτήτων, έτσι ώστε ομοειδή αντικείμενα (π.χ. αρμοδιότητες οικονομικών υπηρεσιών καταργούμενων νομικών προσώπων) να απονεμηθούν στην αντίστοιχη υπηρεσία του δήμου⁸.

6

⁶ Άρθρα 27 παρ. 4 και 29 παρ. 4 του ν. 5056/2023.

⁷ Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση των αρμοδιοτήτων του τομέα «Παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού», προκρίνεται ο διαχωρισμός αυτών ανά κατηγορία (ήτοι αρμοδιότητες παιδείας, πολιτισμού, αρμοδιότητες αθλητισμού), ώστε οι ομοειδείς ή παρεμφερείς αρμοδιότητες/ δραστηριότητες να απονεμηθούν στην αντίστοιχη υπηρεσία του δήμου.

⁸ Κεφ. «Οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών από 1.1.2024 και μέχρι την τροποποίηση του ΟΕΥ του δήμου» της υπό στοιχεία οικ. [1271/Α.Π.102775/28.11.2023](#) Εγκύκλιου «Κατάργηση νομικών προσώπων των ΟΤΑ α' βαθμού και μεταφορά οργανικών μονάδων και θέσεων προσωπικού στους δήμους» της Διεύθυνσης Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών (Α.Δ.Α.: 60ΗΩ46ΜΤΛ6-ΩΘΤ).

Περίπτωση (2)

Με την απόφαση του/ της δημάρχου, οι οργανικές μονάδες των καταργούμενων νομικών προσώπων μεταφέρονται αυτοτελώς στον οικείο δήμο και οι αρμοδιότητες συνεχίζουν να ασκούνται ως είχαν μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας. Στην ίδια απόφαση, ο/ η δήμαρχος ορίζει ότι οι ως άνω μονάδες υπάγονται απευθείας στον ίδιο/ στην ίδια ή σε αντιδήμαρχο που αυτός/η ορίζει με την ίδια απόφαση.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο δήμος από την 1^η Ιανουαρίου 2024 καθίσταται αυτοδικαίως αρμόδιος για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων, οι ανωτέρω αποφάσεις του/ της δημάρχου εκδίδονται με σκοπό την αποτύπωση της ένταξης τους στην οργανωσιακή δομή του δήμου⁹, και από όχι την ημερομηνία ανάληψης άσκησης αυτών. **Για τον λόγο αυτό, αν και δεν ορίζεται ρητά η προθεσμία έκδοσης των εν λόγω αποφάσεων, συνίσταται για λόγους απρόσκοπτης αλλά και αποτελεσματικής άσκησης των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων/λυόμενων νομικών προσώπων, να ληφθούν το συντομότερο δυνατόν από την ανάληψη καθηκόντων του οικείου δημάρχου και, σε κάθε περίπτωση, όχι πέραν των επτά (7) ημερών από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης καθηκόντων του.** Επισημαίνεται δε ότι οι ανωτέρω αποφάσεις ως έχουσες κανονιστικό χαρακτήρα αναρτώνται στον δικτυακό τόπο «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του δήμου¹⁰, πέραν της τοιχοκόλλησης αυτών σε ειδικό πίνακα του δημοτικού καταστήματος,¹¹ ώστε να είναι ευχερώς προσβάσιμες στο μέσο χρήστη και δημότη, προκειμένου να διασφαλιστεί η βέλτιστη ενημέρωση και εξυπηρέτηση των πολιτών.

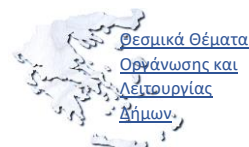
7

Η ανάληψη των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων από τους δήμους δεν είναι απλά μια διαρθρωτική αλλαγή, αλλά προκειμένου να επιτευχθεί η διοικητική και διαχειριστική επάρκεια των δήμων προς όφελος του πολίτη, συνοδεύεται από ενίσχυση προσωπικού (μεταφορά προσωπικού), εξοικονόμηση πόρων (μεταφορά πόρων, ήτοι ταμειακά

⁹ Ακολούθως ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο Κεφ. «Σύσταση θέσεων και κατάταξη προσωπικού» της αριθ. 1271/Α.Π.102775/28.11.2023 Εγκύκλιου «Κατάργηση νομικών προσώπων των ΟΤΑ α' βαθμού και μεταφορά οργανικών μονάδων και θέσεων προσωπικού στους δήμους» της Διεύθυνσης Προσωπικού Τ.Α. της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών ([Α.Δ.Α.: 60ΗΩ46ΜΤΛ6-ΩΘΤ](#)).

¹⁰ Άρθρα 76 και 77 του ν. 4727/2020 ([Α' 184](#)).

¹¹ Άρθρο 284, παρ. 2 του ΚΔΚ.

υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών) και δυνατότητες αξιοποίησης υφιστάμενων υλικοτεχνικών υποδομών (μεταφορά περιουσιακών στοιχείων).

- *Αναλυτικότερες οδηγίες και διευκρινίσεις αναφορικά με την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών από την 1^η Ιανουαρίου 2024, την κατάταξη του προσωπικού και την τροποποίηση των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων έχουν παρασχεθεί με την αριθ. [1271/Α.Π. 102775/28.11.2023](#) Εγκύκλιο «Κατάργηση νομικών προσώπων των ΟΤΑ α' βαθμού και μεταφορά οργανικών μονάδων και θέσεων προσωπικού στους δήμους» της Διεύθυνσης Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών (Α.Δ.Α.: 60ΗΩ46ΜΤΛ6-ΩΘΤ).*
- *Οδηγίες και διευκρινίσεις αναφορικά με θέματα οικονομικής διαχείρισης που προκύπτουν εξαιτίας της κατάργησης των νομικών προσώπων έχουν παρασχεθεί με την αριθ. [1172/Α.Π.87909/12.10.2023](#) Εγκύκλιο «Εφαρμογή διατάξεων του ν. 5056/2023» της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών (Α.Δ.Α.: 6Β2Β46ΜΤΛ6-3ΓΙ).*

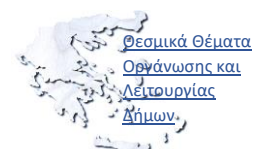
2. Άδειες λειτουργίας δομών καταργούμενων νομικών προσώπων

8

Επισημαίνεται ότι όλες οι δομές των καταργούμενων φορέων που λειτουργούν εφεξής στο πλαίσιο της υπηρεσίας των δήμων και για τη λειτουργία των οποίων απαιτείται άδεια λειτουργίας, συνεχίζουν να λειτουργούν βάσει της άδειας που είχε εκδοθεί για τις συγκεκριμένες δομές.

Γ. Εργαλεία άσκησης αρμοδιοτήτων καταργούμενων νομικών προσώπων

Για την υποβοήθηση άσκησης των αρμοδιοτήτων των ως άνω αναφερόμενων καταργούμενων νομικών προσώπων από τις υπηρεσίες των δήμων και προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε δυσλειτουργία των υπηρεσιών, ο ν. 5056/2023 προβλέπει επιπλέον υποστηρικτικά εργαλεία ως εξής:

1. Καθορισμός Κανονισμού Λειτουργίας

Το οικείο δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, δύναται να καθορίζει τον κανονισμό λειτουργίας τους¹².

Ωστόσο, μέχρι την έκδοση των νέων κανονισμών και για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, διατηρούνται και εφαρμόζονται οι υφιστάμενοι κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2023 κανονισμοί λειτουργίας τους¹³.

2. Σύσταση Επιτροπών

Το οικείο δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, δύναται να συστήνει μη αμοιβόμενες επιτροπές για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων¹⁴ και την υποστήριξη των δράσεών τους.

Στις επιτροπές αυτές, στις οποίες δύνανται να συμμετέχουν και μη αιρετά μέλη¹⁵, ως πρόεδρος ορίζεται δημοτικός σύμβουλος ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με συναφή με το αντικείμενο της επιτροπής εμπειρία.

9

3. Ορισμός Αντιδημάρχου/ων

Με την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 5056/2023, αυξάνεται ο αριθμός των έμμισθων αντιδημάρχων, οι οποίοι συνεπικουρούν τον/ την δήμαρχο στην άσκηση των αυξημένων αρμοδιοτήτων και υποθέσεων του δήμου.¹⁶

Σημειώνεται, τέλος, ότι για την βέλτιστη εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις επιμέρους αρμοδιότητες των καταργούμενων νομικών προσώπων και με κυρίαρχη επιδίωξη την εξυπηρέτηση του πολίτη, οι δήμοι οφείλουν να συνεργάζονται με τα καθ' ύλην αρμόδια

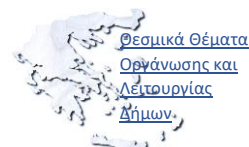
¹² Όπως ο Κανονισμός Λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων ή παιδικών σταθμών.

¹³ Άρθρο 27 παρ. 6 και άρθρο 29 παρ. 6 του ν. 5056/2023.

¹⁴ Άρθρο 30 παρ.1 του ν. 5056/2023.

¹⁵ Δημότες ή κάτοικοι.

¹⁶ Οι εν λόγω αντιδήμαρχοι μπορούν να ορίζονται, επιπλέον των προβλεπόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 3852/2010, αντιδημάρχων και, ως εκ τούτου, επαφίεται στον δήμαρχο το εύρος και το είδος αρμοδιοτήτων που θα τους μεταβιβάσει, συμπεριλαμβανομένων ή μη των αρμοδιοτήτων που ασκούσαν τα καταργούμενα νομικά πρόσωπα.

υπουργεία, τα οποία έχουν την ευθύνη συντονισμού άσκησης των επιμέρους δημόσιων πολιτικών.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

10

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon>.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Αποδέκτες

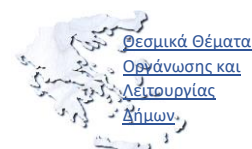
1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση

1. Κ.Ε.Δ.Ε.
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Διευθύνσεις Υπουργείου Εσωτερικών

Δ. Παράρτημα

Άρθρο 27 του ν. 5056/2023 - Κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού και μεταφορά ως συνόλου αρμοδιοτήτων, οργανικών μονάδων και θέσεων προσωπικού στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού

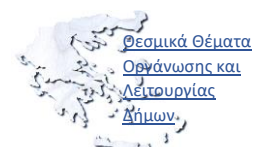
1. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που συστήθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού και λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 239 έως 242 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)], καταργούνται αυτοδικαίως την 31η.12.2023 και οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από την 1η.1.2024 από τον οικείο δήμο. Με πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός ενός (1) μηνός από την ως άνω ημερομηνία διαπιστώνεται η κατάργησή τους.

2. α. Το μόνιμο προσωπικό, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, οι νομικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, που απασχολούνται στα νομικά πρόσωπα που καταργούνται, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του δήμου και παρέχει τις υπηρεσίες του με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής. Συμβάσεις μίσθωσης έργου συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο μέχρι τη λήξη τους.

β. Το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάσσεται σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις, οι οποίες συστήνονται αυτοδικαίως. Επιπλέον, συστήνονται αυτοδικαίως οι οργανικές θέσεις των νομικών προσώπων που καταργούνται, για την κάλυψη των οποίων έχει εκδοθεί προκήρυξη του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού ή προκήρυξη σύμφωνα με τον ν. 2643/1998 (Α' 220) περί μέριμνας για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών ή των οποίων έχει εγκριθεί η κάλυψη στο πλαίσιο του προγραμματισμού προσλήψεων ή για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία μετάταξης. Οι θέσεις των προηγούμενων εδαφίων συστήνονται επιπλέον των υφιστάμενων θέσεων του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του οικείου δήμου. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται καταργούνται κατά την με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη του προσωπικού στις θέσεις που συστήνονται με την παρούσα γίνεται με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του δήμου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο έως την 31η.1.2024 και ισχύει από την 1η.1.2024 για όλες τις έννομες συνέπειες.

γ. Το προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση ή μετακίνηση δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α' 93) στα νομικά πρόσωπα που καταργούνται με το παρόν άρθρο συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον οικείο δήμο μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης. Ομοίως, προσωπικό που έχει αποσπαστεί ή μετακινηθεί δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014, από τα ως άνω νομικά πρόσωπα, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης.

δ. Εντός έξι (6) μηνών από την κατάργηση των ως άνω νομικών προσώπων, οι οικείοι δήμοι τροποποιούν τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας τους σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα

Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007 (Α' 143)]. Η προβλεπόμενη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου της παρ. 2 του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων παρέχεται εντός είκοσι πέντε (25) ημερών, άλλως τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί. Μέχρι την ως άνω τροποποίηση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, με απόφαση του οικείου δημάρχου ορίζεται ότι ο δήμος εκπληρώνει τους σκοπούς του καταργούμενου νομικού προσώπου και εξυπηρετεί τις δραστηριότητες που ασκούσε,

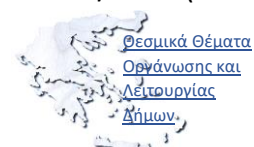
α) είτε με τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες του δήμου, β) είτε με τις οργανικές μονάδες των καταργούμενων νομικών προσώπων, οι οποίες μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας υπάγονται απευθείας στον δήμαρχο ή σε αντιδήμαρχο που αυτός ορίζει.

3. α. Από την κατάργηση του οικείου νομικού προσώπου, τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά του στοιχεία περιέρχονται αυτοδικαίως στον δήμο που το συνέστησε, ο οποίος υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον δήμο ή κατά του δήμου χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης.

β. Εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 1, με απόφαση δημάρχου συστήνεται Επιτροπή Καταγραφής και Απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται στον δήμο από το καταργούμενο νομικό πρόσωπο, που αποτελείται από τον Προϊστάμενο και ένα (1) στέλεχος των Οικονομικών Υπηρεσιών του δήμου, τον αντιδήμαρχο οικονομικών ή άλλον αντιδήμαρχο, σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί αντιδήμαρχος οικονομικών, έναν (1) σύμβουλο της παράταξης της πλειοψηφίας και τον απερχόμενο πρόεδρο του καταργούμενου νομικού προσώπου. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο Προϊστάμενος των Οικονομικών Υπηρεσιών του δήμου. Σε περίπτωση άρνησής του, η επιτροπή συστήνεται χωρίς τον Πρόεδρο του νομικού προσώπου και με την προσθήκη ενός επιπλέον συμβούλου της παράταξης της πλειοψηφίας. Για την υποβολή του έργου της Επιτροπής δύναται να ανατίθεται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η διεκπεραίωση συγκεκριμένων διαδικασιών και ενεργειών σε ορκωτούς λογιστές. Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής και απογραφής μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη σύστασή της. Η έκθεση καταγραφής και απογραφής εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία συνοδεύεται από απόσπασμα της έκθεσης του έκτου εδαφίου που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από τον δήμο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρισή τους στο αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο ή υποθηκοφυλακείο ατελώς.

γ. Ταμειακά υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών των καταργούμενων νομικών προσώπων μεταφέρονται με απόφαση της οικείας δημοτικής επιτροπής σε λογαριασμό του δήμου. Με την ίδια ή όμοια απόφαση κλείνουν οι προαναφερθέντες τραπεζικοί λογαριασμοί των καταργούμενων νομικών προσώπων.

4. Οι αρμοδιότητες των καταργούμενων νομικών προσώπων, η ανάληψη ή η συνέχιση εκτελούμενων χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή έργων ή υπηρεσιών από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους ή διεθνείς οργανισμούς συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο ή κατά την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), υπό

καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, ανανεώνονται από τον καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α' 28). Οι συμβάσεις έργου στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ως ανωτέρω διέπονται από το άρθρο 30 του ν. 4314/2014 (Α' 265). Εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί στα καταργούμενα νομικά πρόσωπα κατά τις κείμενες διατάξεις για την πρόσληψη προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου υλοποιούνται από τον οικείο δήμο.

5. Είναι δυνατή η συνέχιση όλων των υλοποιούμενων προγραμμάτων επιχορήγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) για τους ωφελούμενους που απασχολούνται ή προεργάζονται σε νομικά πρόσωπα που συστάθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο από Ο.Τ.Α. α' βαθμού και λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 239 έως 242 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)] και καταργούνται με το παρόν, σε κάθε έναν εξυπηρετούμενο δήμο που αναλαμβάνει την εκπλήρωση των σκοπών του φορέα που καταργείται.

Οι ανωτέρω φορείς, οι οποίοι πρόκειται να συνεχίσουν την υλοποίηση των προγραμμάτων της Δ.ΥΠ.Α.:

α) επιχορηγούνται από την ημερομηνία μεταφοράς των απασχολούμενων και για το υπόλοιπο διάστημα, σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιχορηγούμενου διαστήματος,

β) απασχολούν τους προεργαζόμενους μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού διαστήματος, και για το υπόλοιπο διάστημα σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιδοτούμενου διαστήματος.

6. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου δύναται να καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων από τις υπηρεσίες των δήμων. Μέχρι την έκδοση των νέων κανονισμών, για την εύρυθμη άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων εφαρμόζονται οι υφιστάμενοι κατά την 31η.12.2023 κανονισμοί λειτουργίας των νομικών προσώπων αυτών.

7. Εξαιρούνται από την κατάργηση του παρόντος τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, που ιδρύονται και λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 244 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και 28 του ν. 2738/1999 (Α' 180).

Άρθρο 29 του ν. 5056/2023 - Λύση κοινωφελών επιχειρήσεων των Δήμων

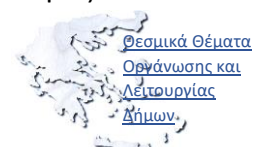
1. Οι δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)] και της παρ. 1 του άρθρου 156 του ν. 4600/2019 (Α' 43) λύνονται αυτοδικαίως την 31η.12.2023, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί λύσης ή και εκκαθάρισης, και οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από την 1η.1.2024 από τον οικείο δήμο. Με πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός ενός (1) μηνός από την ως άνω ημερομηνία διαπιστώνεται η λύση τους.

2. α. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, οι νομικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, που απασχολούνται στις κοινωφελείς επιχειρήσεις που λύνονται, καθίστανται αυτοδικαίως προσωπικό του δήμου και παρέχουν τις υπηρεσίες τους με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας τους. Συμβάσεις μίσθωσης έργου συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο μέχρι τη λήξη τους.

β. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάσσεται σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οι οποίες συστήνονται αυτοδικαίως. Επιπλέον, συστήνονται αυτοδικαίως οι οργανικές θέσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων που λύνονται, για την κάλυψη των οποίων έχει εκδοθεί προκήρυξη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού ή προκήρυξη σύμφωνα με τον ν. 2643/1998 (Α' 220) περί μέριμνας για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών ή των οποίων έχει εγκριθεί η κάλυψη στο πλαίσιο του προγραμματισμού προσλήψεων ή για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία μετάταξης. Οι θέσεις των προηγούμενων εδαφίων συστήνονται επιπλέον των υφιστάμενων θέσεων του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του οικείου δήμου. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται καταργούνται κατά την με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη του προσωπικού στις θέσεις που συστήνονται με την παρούσα γίνεται με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του δήμου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο έως την 31η.1.2024 και ισχύει αναδρομικά από την 1η.1.2024 για όλες τις ένομες συνέπειες.

γ. Το προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση ή μετακίνηση δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α' 93) στις κοινωφελείς επιχειρήσεις που λύνονται με το παρόν άρθρο, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον οικείο δήμο μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης. Ομοίως, προσωπικό που έχει αποσπαστεί ή μετακινηθεί δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 από τις ως άνω επιχειρήσεις, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης.

δ. Εντός έξι (6) μηνών από τη λύση των κοινωφελών επιχειρήσεων, οι οικείοι δήμοι τροποποιούν τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας τους σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007 (Α' 143)]. Η προβλεπόμενη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου της παρ. 2 του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων παρέχεται εντός είκοσι πέντε (25) ημερών, άλλως τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί. Μέχρι την ως άνω τροποποίηση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, με απόφαση του οικείου δημάρχου ορίζεται ότι ο δήμος εκπληρώνει τους σκοπούς των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων και εξυπηρετεί τις δραστηριότητες που ασκούσαν:

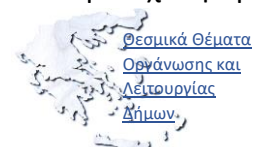
α) είτε με τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες του δήμου, β) είτε με τις οργανικές μονάδες των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων, οι οποίες μέχρι την ψήφιση του νέου οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας υπάγονται απευθείας στον δήμαρχο ή σε αντιδήμαρχο που αυτός ορίζει.

3. α. Από τη λύση της κοινωφελούς επιχείρησης τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά της στοιχεία περιέρχονται αυτοδικαίως στον δήμο που τη συνέστησε, ο οποίος υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτής. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον δήμο ή κατά του δήμου χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης.

β. Εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 1, με απόφαση του οικείου δημάρχου συστήνεται Επιτροπή Καταγραφής και Απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται στον δήμο από την κοινωφελή επιχείρηση που λύεται, η οποία αποτελείται από τον Προϊστάμενο και ένα (1) στέλεχος των οικονομικών υπηρεσιών του δήμου, τον αντιδήμαρχο οικονομικών ή άλλον αντιδήμαρχο, σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί αντιδήμαρχος οικονομικών, έναν σύμβουλο της παράταξης της πλειοψηφίας και τον απερχόμενο Πρόεδρο της λυόμενης κοινωφελούς επιχείρησης. Σε περίπτωση άρνησής του, η επιτροπή συστήνεται χωρίς τον Πρόεδρο της κοινωφελούς επιχείρησης και με την προσθήκη ενός επιπλέον συμβούλου της παράταξης της πλειοψηφίας. Για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής δύναται να ανατίθεται η διεκπεραίωση συγκεκριμένων διαδικασιών και ενεργειών σε ορκωτούς λογιστές. Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής και απογραφής μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη σύστασή της. Η έκθεση καταγραφής και απογραφής εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία συνοδεύεται από απόσπασμα της έκθεσης του πέμπτου εδαφίου, που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από τον δήμο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρισή τους στο αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο ή υποθηκοφυλακείο ατελώς.

γ. Ταμειακά υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων μεταφέρονται με απόφαση της οικείας δημοτικής επιτροπής σε λογαριασμό του δήμου. Με την ίδια ή όμοια απόφαση κλείνουν οι προαναφερθέντες τραπεζικοί λογαριασμοί των καταργούμενων νομικών προσώπων.

4. Οι αρμοδιότητες των κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται, η ανάληψη ή η συνέχιση τυχόν εκτελούμενων χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή έργων ή υπηρεσιών από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους ή διεθνείς οργανισμούς συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο ή κατά την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), υπό καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, ανανεώνονται από τον καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α' 28). Οι συμβάσεις έργου στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ως ανωτέρω διέπονται από το άρθρο 30 του ν. 4314/2014. Εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί στις λυόμενες κοινωφελείς επιχειρήσεις κατά τις κείμενες διατάξεις για την πρόσληψη προσωπικού με σχέση εργασίας

Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου υλοποιούνται από τον οικείο δήμο.

5. Είναι δυνατή η συνέχιση όλων των υλοποιούμενων προγραμμάτων επιχορήγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) για τους ωφελούμενους που απασχολούνται ή προεργάζονται στις δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και της παρ. 1 του άρθρου 156 του ν. 4600/2019 (Α' 43), και καταργούνται με το παρόν, σε κάθε έναν εξυπηρετούμενο Δήμο που αναλαμβάνει την εκπλήρωση των σκοπών του φορέα που καταργείται.

Οι ανωτέρω φορείς, οι οποίοι πρόκειται να συνεχίσουν την υλοποίηση των προγραμμάτων της Δ.ΥΠ.Α.:

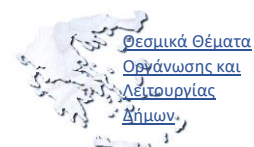
α) επιχορηγούνται από την ημερομηνία μεταφοράς των απασχολούμενων και για το υπόλοιπο διάστημα, σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιχορηγούμενου διαστήματος,

β) απασχολούν τους προεργαζόμενους μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού διαστήματος, και για το υπόλοιπο διάστημα σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιδοτούμενου διαστήματος.

6. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου δύναται να καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων από τις υπηρεσίες των δήμων. Μέχρι την έκδοση των νέων κανονισμών, για την εύρυθμη άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων εφαρμόζονται οι υφιστάμενοι κατά την 31η.12.2023 κανονισμοί λειτουργίας των κοινωφελών επιχειρήσεων αυτών.

7. α. Σε περίπτωση λύσης κοινωφελούς επιχείρησης διαδημοτικού χαρακτήρα, με τη δημοσίευση της πράξης του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης της παρ. 1, ο ίδιος, με νέα πράξη του, συστήνει Επιτροπή Καταγραφής και Κατανομής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων της λυόμενης επιχείρησης, που αποτελείται από τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικής Λειτουργίας ή έναν Διευθυντή της αποκεντρωμένης διοίκησης στην περιφερειακή ενότητα ως πρόεδρο, έναν (1) υπάλληλο της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, τον Πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, τους αντιδημάρχους οικονομικών ή άλλους αντιδημάρχους, αν δεν έχουν οριστεί αντιδήμαρχοι οικονομικών από τους οικείους δημάρχους, και τους Προϊστάμενους Οικονομικών Υπηρεσιών των συμμετεχόντων δήμων. Εφόσον προκύπτουν ειδικότερα ζητήματα νομικής, τεχνικής ή οικονομικής φύσης, η Επιτροπή δύναται να ζητά τη συνδρομή των υπηρεσιών των δήμων ή και εξωτερικών συνεργατών κατά την κρίση της.

β. Η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί των ακινήτων και δικτύων της επιχείρησης μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στον δήμο, εντός των διοικητικών ορίων του οποίου βρίσκονται. Τα κινητά και ο κάθε είδους εξοπλισμός που εξυπηρετεί ή συνδέεται λειτουργικά με τα ακίνητα που μεταβιβάζονται, μεταφέρονται κατά προτεραιότητα στον κύριο του ακινήτου ή των δικτύων. Ρυθμίσεις οφειλών συνεχίζουν να εξυπηρετούνται από τον δήμο που αποτελούσε την έδρα της επιχείρησης.

γ. Η Επιτροπή συνεδριάζει σε χώρο που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτής και ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τη σύστασή της, εκδίδοντας απόφαση κατανομής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων στους δήμους. Η ανωτέρω απόφαση διαβιβάζεται στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, ο οποίος εκδίδει αμελλητί διαπιστωτική πράξη περιέλευσης των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων αυτών στους οικείους δήμους, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εφόσον προκύψουν νέα περιουσιακά στοιχεία που δεν καταγράφηκαν σύμφωνα με τα ανωτέρω, καταγράφονται σε συμπληρωματική έκθεση από την Επιτροπή. Εφόσον προκύπτει ανάγκη ανακατανομής της περιουσίας, η Επιτροπή επιλαμβάνεται άμεσα με τροποποιητική-συμπληρωματική απόφασή της. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, εκδίδεται συμπληρωματική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

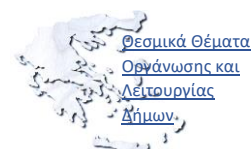
δ. Η πράξη του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης και απόσπασμα της έκθεσης απογραφής, η οποία περιγράφει τα ακίνητα που αποκτώνται κατά κυριότητα και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα, καταχωρίζονται ατελώς στα οικεία υποθηκοφυλακεία ή κτηματολογικά γραφεία.

ε. Για την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων, συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης παραλαβής.

στ. Οι δήμοι υπεισέρχονται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση της ως άνω πράξης του Γραμματέα στις ενεργές συμβάσεις μίσθωσης των ακινήτων που βρίσκονται εντός των διοικητικών τους ορίων και τα οποία εκμισθώνει ή μισθώνει η επιχείρηση. Λοιπές ενεργές συμβάσεις εκτελούνται από τον δήμο που αποτελούσε την έδρα της επιχείρησης, προκειμένου να εισπράξει και να καταβάλλει όλες τις απαιτήσεις και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις. Πράξεις, έργα και δράσεις που έχουν ενταχθεί και προτάσεις που έχουν υποβληθεί για χρηματοδότηση από οποιαδήποτε πηγή με δικαιούχο την επιχείρηση δύναται να συνεχιστούν από τον δήμο της έδρας αυτής ή από τους δήμους στους οποίους αυτά αφορούν, όπως αυτά καθορίζονται στη σύμβαση της περ. η'.

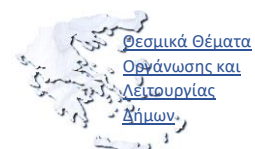
ζ. Από τη λύση της επιχείρησης, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη για καθεμία από αυτές, από τον διάδοχο δήμο επί του αντικειμένου της δίκης.

η. Για την εφαρμογή των ανωτέρω συνάπτονται συμβάσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων δήμων, στις οποίες καθορίζονται μεταξύ άλλων οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις τους, ο τρόπος καταβολής και είσπραξης των ποσών που τους αφορούν, ο τρόπος απασχόλησης του προσωπικού αυτών εφόσον απαιτείται, καθώς και οι επιτροπές παρακολούθησης για την υλοποίηση των όρων της σύμβασης. Εφόσον προκύπτει οικονομική επιβάρυνση ή έσοδο για τους δήμους που δεν συνυπολογίσθηκαν στην κατανομή των περιουσιακών στοιχείων, όπως και τυχόν ταμειακά υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών, αυτά επιμερίζονται από τον Προϊστάμενο της Οικονομικής Υπηρεσίας του δήμου της έδρας της επιχείρησης με μοναδικό κριτήριο το μέγεθος του πληθυσμού τους.

θ. Το πάσης φύσεως προσωπικό, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού που απασχολείται με συμβάσεις μίσθωσης έργου, μεταφέρεται αυτοδικαίως και κατανέμεται, με την ίδια σχέση εργασίας ή έργου, με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, στους οικείους δήμους, ανάλογα με τον πληθυσμό τους, σύμφωνα με την παρ. 2, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του προσωπικού που υπηρετεί με συμβάσεις εργασίας.

8. Τα δημοτικά περιφερειακά θέατρα εξαιρούνται από τις διατάξεις του παρόντος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α' ΒΑΘΜΟΥ

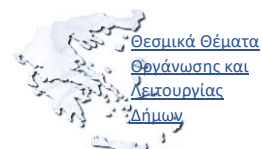
ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ

Αριθμός Εγκυκλίου 1333

Α.Π.: 110822

Εισαγωγή**A. Ο θεσμός του Αντιδημάρχου**

Καθ' ύλην και κατά τόπον Αντιδήμαρχοι.....	4
Έμισθοι Αντιδήμαρχοι	5
Άμισθοι Αντιδήμαρχοι	9
Διάρκεια Θητείας	11
Υποχρεώσεις Αντιδημάρχων	13
Ορισμός Αντιδημάρχων	14
Απόφαση ορισμού Αντιδημάρχων - Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής.....	15
Δημοσίευση απόφασης ορισμού Αντιδημάρχων	19
Παράρτημα Ι.	21
Παράρτημα ΙΙ.	80

Εισαγωγή

Με την παρούσα εγκύκλιο, αποτυπώνονται και αναλύονται οι βασικοί παράμετροι που διέπουν το θεσμό του «Αντιδημάρχου» ενόψει της νέας αυτοδιοικητικής περιόδου (από 1 Ιανουαρίου 2024 έως και 31 Δεκεμβρίου 2028) και σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο¹, όπως αυτό διαμορφώθηκε με τις διατάξεις των άρθρων 3 του ν. 5056/2023 ([Α' 163](#)) και 118 του ν. 5079/2023 ([Α' 215](#)), οι οποίες επέφεραν αλλαγές στις διατάξεις του άρθρου 59 του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)).

Ειδικότερα, παρέχονται πληροφορίες και αναλυτικές διευκρινήσεις για θέματα που άπτονται τόσο του ορισμού αντιδημάρχων όσο και της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, με απώτερο σκοπό την ενημέρωση και τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

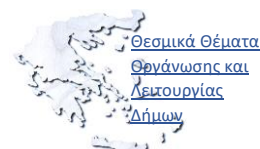
Α. Ο θεσμός του Αντιδημάρχου

Ο δήμαρχος, ως μονομελές όργανο διοίκησης του δήμου, ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπουν ο ν. 3852/2010, καθώς και άλλες ειδικότερες ρυθμίσεις του κανονιστικού πλαισίου, που του αποδίδονται ρητώς ή ως εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων των άλλων οργάνων διοίκησης του δήμου (άρθρα 58 και 65 παρ. 1 του ν. 3852/2010) και οι οποίες άπτονται πολλών και διαφόρων θεμάτων διοίκησης των τοπικών υποθέσεων.

Στη διοίκηση, ωστόσο, των τοπικών υποθέσεων επικουρείται από αντιδημάρχους, ήτοι δημοτικούς συμβούλους της παράταξής του, που ασκούν τις αρμοδιότητες - καθ' ύλην και κατά τόπο - που τους μεταβιβάζει², με τρόπο που να διασφαλίζεται τόσο η μέριμνα για τα ιδιαίτερα τοπικά ζητήματα όσο και η παρακολούθηση της λειτουργίας των υπηρεσιών του δήμου.

¹ Σχετ. η Εγκύκλιος αριθμ. 1237/Α.Π.94548/6.11.2023 ([ΑΔΑ: 9Ξ9Ζ46ΜΤΛ6-ΑΞΔ](#)) «Γνωστοποίηση διατάξεων του ν.5056/2023 (Α'163) για την αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης των δήμων και την κατάργηση των δημοτικών ν.π.δ.δ.».

² Άρθρο 59 παρ. 1 του ν. 3852/2010. Η νομοθεσία, όπως ισχύει, παρατίθεται στο Παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου.

Καθ' ύλην και κατά τόπον Αντιδήμαρχοι

Ο δήμαρχος **μπορεί να μεταβιβάζει στους αντιδημάρχους μέρος των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων** του. Οι μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς και με σαφήνεια στην απόφαση του δημάρχου, προς αποφυγή σύγχυσης ως προς το περιεχόμενο αυτών και τυχόν επικαλύψεων με αρμοδιότητες άλλων αντιδημάρχων.

Εκτός των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων, **ο δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάζει και κατά τόπο αρμοδιότητες**³, οι οποίες ασκούνται στα όρια μίας ή περισσότερων δημοτικών ενοτήτων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 και οι οποίες αφορούν ιδίως⁴:

- Την **ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών** που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα,
- Την παρακολούθηση της **εξέλιξης των έργων** και των **εργασιών** που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα,
- Τη μέριμνα για τη **διατήρηση του εξοπλισμού**, που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα, σε κατάσταση καλής λειτουργίας,
- Την **υπογραφή**, με εξουσιοδότηση του δημάρχου, **βεβαιώσεων, πιστοποιητικών** και λοιπών διοικητικών εγγράφων, που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας⁵,
- Τη συνεργασία με τους προέδρους των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 207 του ν. 3852/2010, ο αντιδήμαρχος που έχει οριστεί σε νησιωτική δημοτική κοινότητα είναι αρμόδιος⁶:

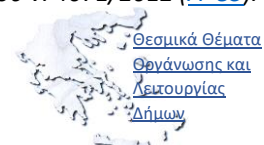
- για την υλοποίηση των προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης που αναφέρονται στη νησιώτικη δημοτική κοινότητα,

³Άρθρο 59 παρ. 1 του ν. 3852/2010.

⁴Άρθρο 59 παρ. 3 του ν. 3852/2010.

⁵ Η μεταβίβαση αρμοδιότητας από τον Δήμαρχο στους κατά τόπο αντιδημάρχους, όπως αυτές ορίζονται στην παρ.3 του άρθρου 59 του ν. 3852/2010, **δεν αφορούν σε υπογραφή πιστοποιητικών Δημοτολογίου ούτε και βεβαιώσεων μόνιμου κατοικίας**, επειδή τα εν λόγω εκδίδονται μόνο από την έδρα του Δήμου (Εγκύκλιος [28/Α.Π.44133/24.8.2018](#), σελ. 3 της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών).

⁶ Άρθρο 207 παρ.1 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3, παρ. 1 του ν. 4071/2012 ([Α' 85](#)).

- για την υλοποίηση προγραμμάτων απασχόλησης και τουριστικής προβολής της δημοτικής κοινότητας,
- για την παρακολούθηση της εκπόνησης μελετών, της εκτέλεσης έργων και προμηθειών που αναφέρονται στη δημοτική κοινότητα,
- ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που μπορεί να του μεταβιβάζει με απόφασή του ο δήμαρχος (σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα).

Σημειώνεται δε ότι ο αντιδήμαρχος της νησιωτικής δημοτικής κοινότητας καλείται υποχρεωτικά στις συνεδριάσεις του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, διαφορετικά η συνεδρίαση είναι άκυρη⁷.

B. Αριθμός και Κατηγορίες Αντιδημάρχων

Οι αντιδήμαρχοι, που υποβοηθούν τον δήμαρχο στο έργο του για τη λειτουργική και αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του δήμου, και γενικότερα στη διοίκηση των υποθέσεων του δήμου, διακρίνονται στις κάτωθι δύο κατηγορίες:

5

Έμμισθοι Αντιδήμαρχοι

Με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 5056/2023, οι οποίες επέφεραν αλλαγές στις διατάξεις του άρθρου του άρθρου 59 του ν. 3852/2010, **αναμορφώθηκε ο προβλεπόμενος αριθμός των αντιδημάρχων με βάση τον μόνιμο πληθυσμό του δήμου**⁸, όπως αυτός εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως⁹.

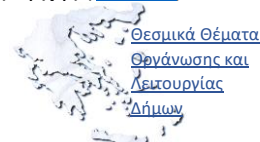
Ειδικά, ωστόσο, για τους **νησιωτικούς δήμους** με υφιστάμενες δημοτικές κοινότητες που εκτείνονται στα όρια ενός νησιού, παραμένει - στο πλαίσιο της ενίσχυσης και στήριξης των μικρών νησιωτικών κοινωνιών - η πρόβλεψη του προϊσχύσαντος θεσμικού πλαισίου περί υποχρεωτικού ορισμού ενός επιπλέον αντιδημάρχου ανά νησιωτική δημοτική κοινότητα.

Ιδιαίτερη μέριμνα, τέλος, λήφθηκε για τους δήμους που προήλθαν από συνένωση πρώην

⁷ Άρθρο 207 παρ. 2 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3, παρ. 1 του ν. 4071/2012 (Α' 85) ισχύει.

⁸ Άρθρο 283 παρ. 12 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4604/2019 (Α' 50).

⁹ Υπ' αρ. 2846/Β4-461/21.4.2023 απόφαση του Προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (Β' 2802).

Ο.Τ.Α.¹⁰ καθώς και για τους δήμους των οποίων τα νομικά πρόσωπα, όπως αυτά προσδιορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 2 του ν. 5056/2023, είχαν μέσο όρο προϋπολογισμού άνω των εξακοσίων χιλιάδων ευρώ (600.000 €) τα τελευταία πέντε (5) έτη, προσαυξάνοντας τον αριθμό των αντιδημάρχων που τους αναλογούν κατά έναν (1) για κάθε νομικό πρόσωπο που καταργείται.

Ειδικότερα, ο αριθμός των έμμισθων αντιδημάρχων που ο δήμαρχος δύναται να ορίσει είναι ο εξής:

Α. Αριθμός αντιδημάρχων, βάσει μόνιμου πληθυσμού¹¹

ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ
Έως 5.000 κατοίκους	Έως 3
Από 5.001 έως 20.000 κατοίκους	Έως 4
Από 20.001 έως 50.000 κατοίκους	Έως 5
Από 50.001 έως 100.000 κατοίκους	Έως 6
Από 100.001 και άνω κατοίκους	Έως 8

6

Β. Νησιωτικοί Δήμοι (με νησιωτικές δημοτικές κοινότητες)¹²

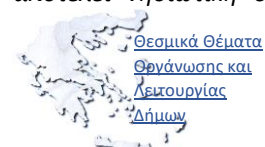
Στους νησιωτικούς δήμους λαμβάνεται ως κριτήριο πέραν του μόνιμου πληθυσμού, και ο αριθμός των υφιστάμενων νησιωτικών δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίες εκτείνονται στην εδαφική περιφέρεια ενός νησιού. Εν προκειμένω, στους ανωτέρω δήμους¹³, ο αριθμός των

¹⁰ Άρθρο 118 του ν. 5079/2023.

¹¹ Άρθρο 59 παρ.2 του ν. 3852/2010.

¹² Άρθρο 59 παρ. 2 του ν. 3852/2010.

¹³ Οι νησιωτικοί δήμοι που έχουν νησιωτικές δημοτικές κοινότητες είναι 5: Δήμος Θήρας (Δημοτική Κοινότητα Θηρασίας), Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων (Δημοτικές Κοινότητες Ερεικούσσης, Μαθρακίου, Ωθωνών), Δήμος Κυθήρων (Δημοτική Κοινότητα Αντικυθήρων), Δήμος Λευκάδας (Δημοτικές Κοινότητες Καλάμου και Καστού) και Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων (Κοινότητες Δονούσης, Ηρακλείας, Κουφονησιών και Σχοινούσσης). Σημειώνεται ότι η Δημοτική Κοινότητα Νήσου Ιωαννίνων δεν αποτελεί νησιωτική δημοτική

αντιδημάρχων που ορίζεται βάσει του πληθυσμού **προσαυξάνεται ισάριθμα** με τον αριθμό που προκύπτει από την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 207¹⁴ του ν. 3852/2010, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 2ΣΤ του άρθρου 5 του ν. 4623/2019 ([Α' 134](#)). Σημειώνεται ότι, και στην περίπτωση αυτή, ως αντιδήμαρχος για την άσκηση των ρητών προβλεπόμενων στο άρθρο 207 του ν. 3852/2010 αρμοδιοτήτων ορίζεται δημοτικός σύμβουλος της παράταξης του δήμαρχου.

Γ. Αριθμός αντιδημάρχων σε δήμους που προήλθαν από συνένωση¹⁵

Στους δήμους που προήλθαν από συνένωση, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 3852/2010, ο αριθμός των αντιδημάρχων αυξάνεται κατά έναν (1), εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που τους αποτελούν είναι από πέντε (5) έως και επτά (7) και κατά δύο (2), εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που τους αποτελούν είναι ίσος ή μεγαλύτερος από οκτώ (8). Ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που αποτελούν τον κάθε δήμο της χώρας μπορεί να ανευρεθεί στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁶.

7

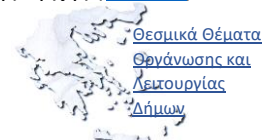
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΔΗΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ
Από 5 έως και 7	+ 1
Από 8 και άνω	+ 2

κοινότητα κατά την έννοια του άρθρου 207 του ν. 3852/2010, οι προβλέψεις του οποίου αφορούν αποκλειστικά νησιωτικούς δήμους (Αιτιολογική Έκθεση ν. 3852/2010, σελ. 55).

¹⁴ «1. Στη δημοτική κοινότητα που εκτείνεται στην εδαφική περιφέρεια ενός νησιού, ο δήμαρχος ορίζει αντιδήμαρχο σύμβουλο της πλειοψηφίας, ο οποίος έχει εκλεγεί στην εκλογική περιφέρεια όπου ανήκει η νησιωτική δημοτική κοινότητα και σε περίπτωση που δεν υπάρχει στην πλησιέστερη εκλογική περιφέρεια...».

¹⁵ Άρθρο 59 παρ. 2Α του ν.3852/2010.

¹⁶ Υπ' αρ. 2846/Β4-461/21.4.2023 απόφαση του Προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ([Β' 2802](#)).

Δ. Προσαύξηση αριθμού αντιδημάρχων λόγω κατάργησης/λύσης νομικών προσώπων¹⁷

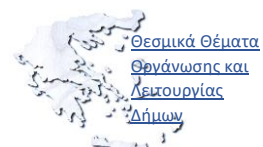
Με τις διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 2 του ν. 5056/2023, δίνεται η δυνατότητα, από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, δηλ. από την 1^η Ιανουαρίου 2024, ορισμού ενός (1) επιπλέον αντιδημάρχου σε δήμους των οποίων τα νομικά πρόσωπα, όπως αυτά προσδιορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 2 του ν. 5056/2023, είχαν μέσο όρο προϋπολογισμού την τελευταία πενταετία άνω των εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική διοίκηση των αυξημένων αρμοδιοτήτων και των τοπικών υποθέσεων του ενιαίου δήμου.¹⁸

Τα ν.π.δ.δ. «Σχολικές επιτροπές», μη έχοντα προϋπολογισμό, καθώς και τα νομικά πρόσωπα, που ναι μεν πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις αλλά δεν καταργούνται λόγω της υπαγωγής τους στην υπ' αρ. 103036/29.11.2023 ([Β' 6719](#)) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω διατάξεις, ενώ στην περίπτωση κατάργησης/ λύσης νομικών προσώπων διαδημοτικού χαρακτήρα, τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 30, παρ. 2 του ν. 5056/2023, όλοι οι συμμετέχοντες σε αυτά δήμοι δικαιούνται έναν (1) επιπλέον αντιδήμαρχο.

Για κάθε ένα νομικό πρόσωπο που καταργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 5056/2023 ή για κάθε νομικό πρόσωπο που λειτουργούσε σύμφωνα με τα άρθρα 239 έως 242 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) ή την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 252 του ν. 3463/2006 και την παρ. 1 του άρθρου 156 του ν. 4600/2019 ([Α' 43](#)) και έχει καταργηθεί κατά την τρέχουσα δημοτική περίοδο, αυξάνεται ο αριθμός των αντιδημάρχων που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 3852/2010 κατά έναν (1) στον οικείο δήμο, **εφόσον ο μέσος όρος του προϋπολογισμού του καταργούμενου νομικού προσώπου των πέντε (5) τελευταίων ετών είναι μεγαλύτερος των εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ**

¹⁷ Άρθρο 30 παρ. 2 του ν. 5056/2023.

¹⁸ Ο ορισμός των αντιδημάρχων της κατηγορίας αυτής λαμβάνει χώρα, χωρίς να απαιτείται η έκδοση της διαπιστωτικής πράξης κατάργησης των νομικών προσώπων από τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά άρθρα 27, παρ. 1 και 29, παρ. 1 του ν. 5056/2023.

Σημειώνεται, δε, ότι ο αριθμός των εν λόγω αντιδημάρχων δεν προσμετράται για τον υπολογισμό του αριθμού των θέσεων των ειδικών συμβούλων ή ειδικών συνεργατών ή επιστημονικών συνεργατών που συστήνονται σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 ([Α' 143](#)).

Τέλος, και προς αποφυγή παρερμηνειών, ο δήμαρχος στους αντιδημάρχους που προσαυξάνονται, στον αριθμό της παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 3852/2010, λόγω της κατάργησης νομικών προσώπων, δεν υποχρεούται να τους αναθέσει αποκλειστικά αρμοδιότητες σχετικά με το αντικείμενο των καταργημένων νομικών προσώπων. Άλλωστε, ο νομοθέτης έχει ήδη προβλέψει με τις διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 5056/2023 ότι για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων το οικείο δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, δύναται να συστήνει επιτροπές.

Τα θέματα απολαβών και αδειών αντιδημάρχων για τη διευκόλυνση άσκησης των καθηκόντων τους αναπτύσσονται στον [Οδηγό για την καταστατική θέση των αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης \(αντιμισθίες, αποζημιώσεις, έξοδα παράστασης, άδειες\)](#).

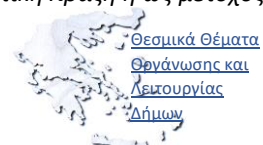
Άμισθοι Αντιδήμαρχοι

Με τις διατάξεις του άρθρου 59 παρ. 7 του ν. 3852/2010, δίνεται η δυνατότητα στο Δήμαρχο ορισμού και άμισθων αντιδημάρχων. Οι αντιδήμαρχοι αυτής της κατηγορίας δεν δικαιούνται αντιμισθίας ή οποιασδήποτε άλλης οικονομικής απολαβής¹⁹ που συναρτάται με την άσκηση των καθηκόντων τους (όπως π.χ. εξόδων κίνησης, κ.ά.)²⁰. Επιπλέον, οι άμισθοι αντιδήμαρχοι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 93 παρ. 1 του ν. 3852/2010²¹, περί χορήγησης ειδικής

¹⁹ Επισημαίνεται ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 35 παρ. 3β του ν. 3274/2004 ([Α' 195](#)) δυνατότητα χρήσης υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών δεν θεωρείται οικονομική απολαβή.

²⁰ Εύλογο είναι ότι ως μέλη του δημοτικού συμβουλίου δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010.

²¹ Άρθρο 93 παρ. 1 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 7 του ν. 4071/2012 ([Α' 85](#)): «1. Στους δημάρχους, αντιδημάρχους όλων των δήμων, στους προέδρους δημοτικών συμβουλίων των δήμων με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων, καθώς και στους προέδρους συνδέσμων, των οποίων ο πληθυσμός των μελών του συνολικά είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή υπάλληλοι κρατικών Ν.Π.Ι.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς

άδειας άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα της θητείας τους²². Επομένως, οι δημοτικοί σύμβουλοι που ορίζονται στη θέση των άμισθων αντιδημάρχων δεν λαμβάνουν ειδική άδεια άνευ αποδοχών από την υπηρεσία τους και, επομένως, εξακολουθούν να λαμβάνουν το μισθό της υπηρεσίας τους.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι οι αντιδήμαρχοι του παρόντος δικαιούνται την άδεια του άρθρου 93 παρ.8²³ του ν.3852/2010 καθώς η ανωτέρω ιδιότητα δεν αναιρεί την πρωτογενή ιδιότητα του δημοτικού συμβούλου. Τέλος, ο αριθμός τους δεν προσμετράται για τον υπολογισμό των θέσεων ειδικών συμβούλων - συνεργατών, κατά την παρ. 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 (Α' 143).²⁴

Ο αριθμός των άμισθων αντιδημάρχων σε κάθε δήμο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα τρίτο (1/3) του ανώτατου αριθμού των έμμισθων αντιδημάρχων που μπορεί να οριστούν σε κάθε δήμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 2 και 2^Α του άρθρου 59 του ν. 3852/2010.

Στο Παράρτημα Ι της παρούσας Εγκυκλίου παρατίθεται Πίνακας με τον ανώτατο αριθμό αντιδημάρχων που μπορεί να οριστούν ανά δήμο καθώς και τον ανώτατο αριθμό έμμισθων²⁵ και άμισθων αντιδημάρχων, όπως αυτοί διαμορφώνονται σύμφωνα με τα ανωτέρω.²⁶

10

και σε εκείνους που είναι υπάλληλοι λουιτών Ν.Π.Ι.Δ., χορηγείται άδεια άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα της θητείας τους. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και στον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης.».

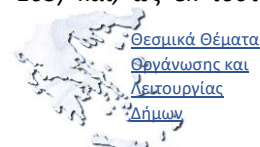
²² Άρθρο 92 παρ. 5 εδάφιο πρώτο του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 5β του ν. 4674/2020 (Α' 53): «5. Τα αιρετά όργανα της παραγράφου 1 του άρθρου 93, στα οποία χορηγείται η ειδική άδεια του ίδιου άρθρου για όλο το διάστημα της θητείας τους είτε υποχρεωτικά είτε κατόπιν αίτησης, καθώς και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων κάτω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων, έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν είτε τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής θέσης τους είτε την αντιμισθία του παρόντος άρθρου. **Οι αντιδήμαρχοι που ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 59 του παρόντος, δεν υπάγονται στο ρυθμιστικό πεδίο της παραγράφου 1 του άρθρου 93.**».

²³ «8. Οι δημοτικοί σύμβουλοι οι οποίοι είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα έχουν δικαίωμα να απουσιάσουν από την εργασία τους την ημέρα της συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου ή των επιτροπών του δήμου στις οποίες είναι μέλη, εφόσον διεξάγονται σε εργάσιμες ώρες και ημέρες. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου ή της αντίστοιχης επιτροπής χορηγεί στους δημοτικούς συμβούλους, που εμπíπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες, βεβαίωση συμμετοχής στη συνεδρίαση, για την υπηρεσία ή τον εργοδότη. Τα ίδια ισχύουν και για τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής και του εποπτικού συμβουλίου της ΚΕΔΕ, του διοικητικού συμβουλίου, των εκτελεστικών επιτροπών και των εποπτικών συμβουλίων των ΠΕΔ, καθώς επίσης της Εκτελεστικής Επιτροπής Συνδέσμων με πληθυσμό άνω των 200.000 κατοίκων.».

²⁴ Τελευταίο εδάφιο παρ. 7 άρθρου 59 του ν. 3852/2010.

²⁵ Άρθρο 59 παρ. 2 του ν.3852/2010.

²⁶ Στον επισυναπτόμενο πίνακα παρατίθενται τα νομικά πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία στις βάσεις δεδομένων οικονομικών στοιχείων του Υπουργείου Εσωτερικών μέχρι και την 19η.12.2023, προκύπτει ότι εμπíπτουν στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 5056/2023 (Α' 163) και, ως εκ τούτου, από

Γ. Θητεία Αντιδημάρχων

Διάρκεια Θητείας

Ο ορισμός της διάρκειας της θητείας των αντιδημάρχων, έμμισθων ή άμισθων, αποτελεί κυρίαρχο αντικείμενο αρμοδιότητας του Δημάρχου και, αφενός δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός έτους²⁷, εκτός αν ο ορισμός ανακληθεί²⁸ ή ο εκάστοτε αντιδήμαρχος παραιτηθεί, αφετέρου η διάρκεια αυτής δεν μπορεί να παραταθεί²⁹. Δέον δε κρίνεται να ορίζεται³⁰ στην απόφαση ορισμού τους ως αντιδήμαρχοι η διάρκεια της θητείας τους για λόγους εφαρμογής της διάταξης και διαφάνειας. Τυχόν τροποποίηση³¹ της απόφασης ορισμού ως προς τις αρμοδιότητες ή την κατηγορία του αντιδημάρχου (έμμισθος ή άμισθος) δεν συνιστά ανάκληση απόφασης ορισμού και είναι, σε κάθε περίπτωση, επιτρεπτή, η απόφαση, όμως υπόκειται στις ισχύουσες προϋποθέσεις δημοσίευσης, όπως αναλύονται σε επόμενο κεφάλαιο.

01.01.2024 για κάθε ένα από αυτά αυξάνεται κατά έναν (1) ο αριθμός των αντιδημάρχων στους δήμους που πρόκειται να τα ενσωματώσουν από 01.01.2024 ή τα ενσωμάτωσαν κατά την τρέχουσα δημοτική περίοδο.

Σημειώνεται ότι από τον πίνακα έχουν εξαιρεθεί νομικά πρόσωπα για τα οποία εκκρεμεί η υποβολή οικονομικών στοιχείων στον Κόμβο Διαλειτουργικότητας οικονομικών στοιχείων των Ο.Τ.Α. και, συνεπώς, δεν μπορεί να ελεγχθεί το κριτήριο του προϋπολογισμού: μέσος όρος διαμορφωμένου προϋπολογισμού άνω των 600.000€ κατά την τελευταία πενταετία, ήτοι για τα έτη 2019 έως και 2023. Σημειώνεται, επίσης, ότι για τα νομικά πρόσωπα με χρόνο ζωής μικρότερο των πέντε (5) ετών κατά την προαναφερόμενη περίοδο, λόγω σύστασης ή λόγω κατάργησης νομικού προσώπου κατά τη διάρκεια της τρέχουσας δημοτικής περιόδου, έχει υπολογιστεί ο μέσος όρος του διαμορφωμένου προϋπολογισμού για τα έτη λειτουργίας τους.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι ο πίνακας είναι υποβοηθητικός, βασίζεται σε στατιστικά στοιχεία και δεν παράγει αποτελέσματα. Ο οριστικός προσδιορισμός των νομικών προσώπων που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 5056/2023 (Α' 163) προϋποθέτει: α) την έκδοση των διαπιστωτικών αποφάσεων κατάργησης των νομικών προσώπων από τους Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και β) τον έλεγχο των στοιχείων προϋπολογισμού και μεταβολών από τους ίδιους τους δήμους καθώς και από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων οι οποίες διαθέτουν και τα επίσημα στοιχεία στο πλαίσιο της εποπτείας.

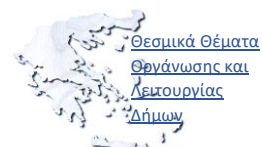
²⁷ Άρθρο 59 παρ. 4 του ν. 3852/2010

²⁸ Επισημαίνεται ότι η ανάκληση ορισμού αντιδημάρχου μπορεί να λάβει χώρα οποτεδήποτε και για το λόγο που κρίνει ο δήμαρχος ως όργανο διοίκησης του δήμου, χωρίς την υποχρέωση παράθεσης ειδικής αιτιολογίας. Στην περίπτωση αυτή, η θητεία του νέου Αντιδημάρχου δεν είναι για το υπόλοιπο της θητείας του ανακληθέντος Αντιδημάρχου, αλλά ορίζεται θητεία αυτού ελεύθερα από τον Δήμαρχο, εντός των προϋποθέσεων του παρόντος Κεφαλαίου.

²⁹ Μετά τη λήξη της θητείας αντιδημάρχου και ανεξαρτήτως αν το ίδιο πρόσωπο οριστεί εκ νέου αντιδήμαρχος, εκδίδεται νέα απόφαση ορισμού κατά τις διατάξεις του άρθρου 59 του ν. 3852/2010.

³⁰ Σε περίπτωση που στην απόφαση ορισμού δεν ορίζεται η διάρκεια της θητείας, τότε αυτή θεωρείται ότι εκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου.

³¹ Επισημαίνεται δε ότι για τον υπολογισμό της θητείας του αντιδημάρχου λαμβάνεται υπόψη η αρχική απόφαση ορισμού του, ανεξαρτήτως τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων ως προς το εύρος των αρμοδιοτήτων του ή κατηγορίας του (έμμισθος ή άμισθος).

Αν αντιδήμαρχος **απουσιάζει ή κωλύεται**, τις αρμοδιότητές του ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο στην απόφαση ορισμού³², και σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί, ο ίδιος ο δήμαρχος³³. Αν αντιδήμαρχος κατά τη διάρκεια της θητείας του **ανεξαρτητοποιηθεί ή διαγραφεί** από την παράταξη του δημάρχου δεν μπορεί να παραμείνει αντιδήμαρχος. Στην περίπτωση δε που είχε οριστεί Πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής (λόγω της ιδιότητας του αντιδημάρχου), εκπίπτει αυτοδίκαια και αντικαθίσταται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 74 παρ. 1 του ν. 3852/2010³⁴. Αντίστοιχα δημοτικός σύμβουλος που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξη του δημάρχου δεν μπορεί να οριστεί αντιδήμαρχος³⁵. Εύλογο είναι, ωστόσο, ότι, σε περίπτωση επανένταξης του στην παράταξη του δημάρχου, επιτρέπεται να ορισθεί αντιδήμαρχος.

Σε περίπτωση **παραίτησης** δημοτικού συμβούλου από τη θέση του αντιδημάρχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39 του ν. 4804/2021 ([Α' 90](#)), δύναται να οριστεί **νέος αντιδήμαρχος**. Στην περίπτωση δε που ο παραιτηθείς δημοτικός σύμβουλος είχε οριστεί πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής (λόγω της ιδιότητας του αντιδημάρχου), και προκειμένου η επιτροπή να έχει νόμιμη συγκρότηση μέχρι του ορισμού αντιδημάρχου ως πρόεδρο της επιτροπής, χρέη προέδρου αναλαμβάνει ο δήμαρχος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 του ν. 5056/2023. Εύλογο είναι ότι και στην περίπτωση λήξης της θητείας αντιδημάρχου που παράλληλα έχει οριστεί, λόγω της ιδιότητάς του, ως πρόεδρος της ως άνω επιτροπής από τον δήμαρχο, επέρχεται αυτοδικαίως έκπτωση από την Δημοτική Επιτροπή. Μέχρι τον ορισμό νέου αντιδημάρχου³⁶ από τον δήμαρχο, πρόεδρος της επιτροπής είναι και στην περίπτωση αυτή ο δήμαρχος. Δέον να σημειωθεί ότι, αν ίδιο πρόσωπο οριστεί εκ νέου αντιδήμαρχος, ο τυχόν νέος ορισμός του ως πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής έπεται της δημοσίευσης της απόφασης ορισμού του ως αντιδήμαρχος.

Σε περίπτωση **κένωσης της θέσης του δημάρχου** κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, ο νεοεκλεγείς³⁷ δήμαρχος, ακριβώς όπως και ο δήμαρχος ο οποίος εγκαθίσταται στην αρχή της

³² Αν και δεν είναι υποχρεωτικός, αλλά δυναητικός, ο ορισμός αναπληρωτή αντιδημάρχου, δέον είναι να ορίζεται αναπληρωτής για την καλύτερη λειτουργία του δήμου.

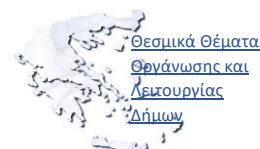
³³ Άρθρο 59 παρ. 6 του ν. 3852/2010.

³⁴ Προς διασφάλιση της απρόσκοπτης συνέχισης της λειτουργίας της δημοτικής επιτροπής και προκειμένου η τελευταία να έχει νόμιμη συγκρότηση, ο δήμαρχος μέχρι τον ορισμό νέου αντιδημάρχου, ως πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής, αναλαμβάνει εκ του νόμου το αξίωμα.

³⁵ Άρθρο 66 παρ. 6 του ν. 3852/2010, όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 5 του ν. 5056/2023..

³⁶ Επισημαίνεται ότι ο ορισμένος Αντιδήμαρχος μπορεί να λάβει μέρος στη λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής, εφόσον η απόφαση ορισμού του έχει δημοσιευθεί, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

³⁷ Βάσει του άρθρου 60 του ν. 3852/2010.

δημοτικής περιόδου, ευθύς μόλις αναλάβει τα καθήκοντα του ορίζει εκ νέου τα πρόσωπα (αντιδημάρχους) στα οποία θα μεταβιβάσει μέρος των αρμοδιοτήτων του³⁸. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι κατά το χρονικό διάστημα κένωσης της θέσης δημάρχου, το πρόσωπο που εκτελεί καθήκοντα δημάρχου, κατά τις προβλέψεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 89 του ν. 3463/2006, ασκεί όλες τις αρμοδιότητες αυτού. Τούτο διότι ο νομοθέτης δεν απέβλεψε μόνο στο τυπικό κριτήριο, ήτοι της ύπαρξης δημάρχου ως αξίωμα, μέχρι την αντικατάστασή του σύμφωνα με την οριζόμενη στις διατάξεις του άρθρου 60 του ν. 3852/2010 διαδικασία, αλλά και στο ουσιαστικό κριτήριο, υπό την έννοια της πραγματικής δυνατότητας άσκησης των καθηκόντων από το συγκεκριμένο πρόσωπο που είναι δήμαρχος, όπως αυτά οριοθετούνται στο άρθρο 58 του ν. 3852/2010.

Υποχρεώσεις Αντιδημάρχων

Το πλαίσιο των υποχρεώσεων των αντιδημάρχων κατά τη διάρκεια της θητείας τους προσδιορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 3852/2010. Εκτός των άλλων, υποχρεούνται να υποβάλουν **ετήσια δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης**, δημοσιοποιώντας την με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του δήμου, να **απαντούν εγγράφως ή προφορικώς στα ερωτήματα που τους υποβάλλουν τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου** μέσα σε ένα (1) μήνα καθώς και να **κατοικούν στον οικείο δήμο** με εξαίρεση τους αντιδημάρχους των δήμων των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.

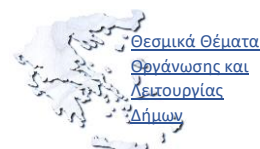
Επιπλέον, **δεν επιτρέπεται να απουσιάσουν περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες συνολικά κάθε χρόνο**, χωρίς άδεια του δημοτικού συμβουλίου³⁹. Κατά τη διάρκεια δε της θητείας τους, δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου⁴⁰.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι **για τη διευκόλυνση της άσκησης καθηκόντων τυφλού αντιδημάρχου** έχει προβλεφθεί, με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3979/2011 ([Α' 138](#)), η δυνατότητα πρόσληψης ιδιαίτερου γραμματέα - βοηθού για όσο διάστημα ασκεί τα καθήκοντά του.

³⁸ Εγκύκλιος [4/Α.Π.349/1.2.2018](#) του Υπουργείου Εσωτερικών (Α.Δ.Α.: 6Υ1Π465ΧΘ7 - ΘΩΔ).

³⁹ Η απουσία αυτή, ωστόσο, μπορεί να παρατείνεται για εξαιρετικούς λόγους, έως τρεις (3) μήνες, με άδεια του συμβουλίου.

⁴⁰ Άρθρο 59 παρ. 4 του ν. 3852/2010. Για τον ορισμό παραιτούμενου μέλους του Προεδρείου σε θέση αντιδημάρχου απαιτείται η παραίτηση να έχει γίνει οριστική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 64 παρ. 9 του ν. 3852/2010.

Δ. Ορισμός Αντιδημάρχων

Ορισμός Αντιδημάρχων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 59 του ν. 3852/2010, οι αντιδήμαρχοι επικουρούν τον δήμαρχο. Επομένως, ο δήμαρχος δεν υποχρεούται να ορίσει άμισθους και έμμισθους αντιδημάρχους ίσους με τον ανώτατο προβλεπόμενο αριθμό που αναλογεί στο δήμο, όπως αυτός αποτυπώνεται στον Πίνακα του Παραρτήματος Ι. Η μη υποχρέωση, άλλωστε, ορισμού αντιδημάρχων αποτελεί **θέμα κυρίαρχης προσωπικής του επιλογής, με τον νομοθέτη να καθορίζει τον ανώτατο δυνατό αριθμό αντιδημάρχων του δήμου από κάθε κατηγορία, είτε έμμισθων είτε άμισθων.**

Συνεπώς, ο Δήμαρχος δεν είναι υποχρεωμένος να εξαντλήσει τον ανώτατο αριθμό έμμισθων και/ή άμισθων αντιδημάρχων που δικαιούται να ορίσει. Συναφώς, δεν υποχρεούται να εξαντλήσει τον ανώτατο αριθμό έμμισθων αντιδημάρχων, προκειμένου στη συνέχεια να προβεί στον ορισμό άμισθων αντιδημάρχων. Άλλωστε στον δήμαρχο επαφίεται η επιλογή των προσώπων που θα καταλάβουν το αξίωμα των άμισθων/ έμμισθων αντιδημάρχων, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις ανάγκες που προκύπτουν κατά την άσκηση του έργου στους όσο και τις επαγγελματικές υποχρεώσεις των προς επιλογή προσώπων.

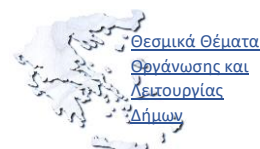
Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η ως άνω αναφερόμενη ευχέρεια του δημάρχου κάμπτεται, στην **περίπτωση των νησιωτικών δήμων**, όπου υφίστανται δημοτικές κοινότητες οι οποίες εκτείνονται στην εδαφική περιφέρεια στους νησιού⁴¹. Ειδικότερα, από τις διατάξεις της παρ.1⁴² του άρθρου 207 του ν. 3852/2010, προκύπτει ευθέως ότι σε όλους τους ανωτέρω νησιωτικούς δήμους υποχρεωτικά θα πρέπει να οριστούν αντιδήμαρχοι στις νησιωτικές δημοτικές κοινότητες για την άσκηση των ρητά οριζόμενων στην ανωτέρω παράγραφο αρμοδιοτήτων⁴³.

Σε κάθε περίπτωση και στο πλαίσιο της εναρμόνισης και προσαρμογής του συστήματος διακυβέρνησης των Ο.Τ.Α. α' βαθμού με τις διατάξεις του ν. 4804/2021 (Α' 90), με τον οποίο εισήχθη ένα πλειοψηφικό σύστημα διακυβέρνησης, προβλέπεται ότι **ως αντιδήμαρχοι μπορούν να οριστούν δημοτικοί σύμβουλοι αποκλειστικά από την παράταξη του δημάρχου,**

⁴¹ Βλ. υποσημ. 13.

⁴² Βλ. υποσημ. 14.

⁴³ Δύνανται να ασκούν και κάθε άλλη αρμοδιότητα που μπορεί να τους μεταβιβάζει με απόφασή του ο δήμαρχος, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 3 του ν. 3852/2010.

μη επιτρέποντος σε κάθε περίπτωση τον ορισμό ως αντιδημάρχου ανεξάρτητου ή διαγραφέντος δημοτικού συμβούλου⁴⁴.

Απόφαση ορισμού Αντιδημάρχων - Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής

Ο Δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες στους Αντιδημάρχους (καθ' ύλην και κατά τόπον) (χωρίς να υπάρχει κάποιος περιορισμός στο εύρος της ευχέρειας αυτής⁴⁵), εκτός από τις αρμοδιότητες που ασκεί ως πειθαρχικός προϊστάμενος⁴⁶ και τις αρμοδιότητες που ασκεί σύμφωνα με το άρθρο 204 παρ. 2 του ν. 4555/2018 ([Α' 133](#)).

i. Ο ορισμός αντιδημάρχου και η μεταβίβαση αρμοδιότητας σε αυτόν πραγματοποιείται με έκδοση διοικητικής πράξης από τον δήμαρχο. Ο δήμαρχος με απόφασή του, που έχει τον χαρακτήρα κανονιστικής πράξης, μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες σε αντιδήμαρχο με **ρητή αναφορά στο όνομά του ως αποδέκτη συγκεκριμένης αρμοδιότητας**. Στην περίπτωση αυτή, η εκχώρηση αρμοδιότητας στο συγκεκριμένο αντιδήμαρχο είναι προσωπική, με αποτέλεσμα η μετέπειτα μεταβολή του προσώπου του αντιδημάρχου να την καθιστά ανίσχυρη.

Αντίθετα, όταν η εκχώρηση αρμοδιότητας σε αντιδήμαρχο είναι απρόσωπη, όταν δηλαδή η μεταβίβαση της αρμοδιότητας αφορά για παράδειγμα τον αντιδήμαρχο οικονομικών, χωρίς να κατονομάζεται συγκεκριμένος αντιδήμαρχος, τότε η μεταβίβαση της αρμοδιότητας εξακολουθεί να ισχύει, ανεξαρτήτως των μεταβολών στα πρόσωπα των αντιδημάρχων που ορίζονται στη θέση αυτή. Στους περιπτώσεις αυτές, η κανονιστική πράξη της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων εξακολουθεί να ισχύει μέχρι να τροποποιηθεί ή να ανακληθεί από τον δήμαρχο. Με την έκδοση της απόφασης του δημάρχου, ο αντιδήμαρχος είναι αποκλειστικώς αρμόδιος για την άσκηση της μεταβιβαζόμενης αρμοδιότητας και για την έκδοση των πράξεων που προβλέπονται για την άσκησή της, εκτός αν οι σχετικές διατάξεις ορίζουν ότι, παράλληλα, μπορεί να ασκείται και από το όργανο που τη μεταβίβασε⁴⁷.

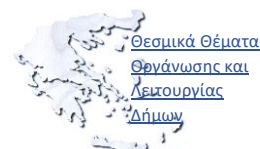
Επισημαίνεται ότι στην κατά τα ανωτέρω παράλληλη άσκηση αρμοδιότητας από δύο όργανα δεν εμπίπτει η περίπτωση της παρ. 6 του άρθρου 59 του ν. 3852/2010. Στην εν λόγω

⁴⁴ Άρθρο 66 παρ. 6 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 παρ. 6 του ν. 5056/2023.

⁴⁵ ΝΣΚ [421/2009](#).

⁴⁶ Άρθρο 122 παρ. 2 του ν. 3584/2007.

⁴⁷ Άρθρο 9 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, [Α' 45](#)).

παράγραφο ορίζεται ότι αν ο αντιδήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τις αρμοδιότητές του ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο ή, αν δεν έχει οριστεί τέτοιος, ο ίδιος ο δήμαρχος. Στη βάση της ανωτέρω διάταξης δεν είναι δυνατή η παράλληλη ή από κοινού άσκηση μιας αρμοδιότητας που έχει ήδη μεταβιβαστεί και από τους δύο, δηλαδή και από τον δήμαρχο και από τον αντιδήμαρχο.

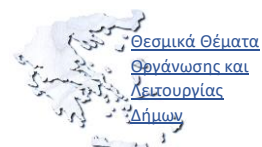
Λόγω, όμως, της προβλεπόμενης από την ανωτέρω διάταξη «αντίστροφης αναπλήρωσης», είναι δυνατόν ο δήμαρχος να ασκήσει την αρμοδιότητα που έχει μεταβιβάσει σε αντιδήμαρχο, με ρητή αναφορά στο σώμα της διοικητικής πράξης της απουσίας ή της ύπαρξης κωλύματος του αντιδημάρχου, ώστε να αποφεύγεται περίπτωση παράλληλης ή από κοινού άσκησης αρμοδιότητας.

Για την πληρέστερη διοικητική ανάλυση της άσκησης της αρμοδιότητας σημειώνεται ότι το γενικό πλαίσιο που ρυθμίζει τον **τρόπο σύνταξης των διοικητικών πράξεων** καθορίζεται από τον συνδυασμό των άρθρων 9, 16 έως 19 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω άρθρων, έχει εκδοθεί ο Κανονισμός Επικοινωνίας Δημοσίων Υπηρεσιών του ΥΠ.ΕΣ.ΔΔ.Α. και η αριθμ. 14/2011 εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών⁴⁸. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι εκδοθείσες αποφάσεις των αντιδημάρχων στους οποίους ο δήμαρχος έχει μεταβιβάσει αρμοδιότητες έχουν την ακόλουθη μορφή:

- i. Στο προοίμιο της απόφασης αναγράφεται η φράση **«ΑΠΟΦΑΣΗ»** και στη συνέχεια ακολουθεί η φράση ο **«ΔΗΜΑΡΧΟΣ»**, **καθώς είναι το όργανο στο οποίο ο νόμος έχει προβλέψει ευθέως την άσκηση της αρμοδιότητας.**
- ii. Στη συνέχεια και μετά τη φράση **«Έχοντας υπόψη»**, ακολουθούν οι διατάξεις που καθορίζουν την αρμοδιότητα για την έκδοση της πράξης καθώς και η κανονιστική πράξη του δημάρχου με την οποία έχει μεταβιβάσει την άσκηση της αρμοδιότητας στον αντιδήμαρχο.
- iii. Στο τέλος του εγγράφου αναγράφεται το όνομα του εκδίδοντος οργάνου, στο οποίο έχει μεταβιβαστεί η αρμοδιότητα, δηλαδή το όνομα του αντιδημάρχου.
- iv. Τυχόν παράλειψη αναγραφής της κανονιστικής πράξης μεταβίβασης αρμοδιότητας στο προοίμιο των διατάξεων δεν επιφέρει ακυρότητα της πράξης⁴⁹.

⁴⁸ Εγκύκλιος αριθμ. 14/5267/ 31.1.2011 (Α.Δ.Α.: [4ΑΛΨΚ-Ξ](#)) «Τίτλοι υπηρεσιών και σφραγίδες των δήμων περιφερειών νπδδ και ιδρυμάτων αυτών».

⁴⁹ Βλ. ΣτΕ [2466/2017](#).

Μεταβίβαση αρμοδιότητας

Θέμα	
ΑΠΟΦΑΣΗ	
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ	
Έχοντας υπόψη:	
	Υπογραφή
	(Το όργανο στο οποίο έχει μεταβιβαστεί η αρμοδιότητα)
	Ο Αντιδήμαρχος

ii. Εξυπακούεται ότι για την πλήρη άσκηση των αρμοδιοτήτων στους, οι αντιδήμαρχοι έχουν και το δικαίωμα υπογραφής των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων, καθόσον αυτή νοείται ότι εμπεριέχεται στη μεταβίβαση αρμοδιότητας, ως η υλική ενέργεια για την πραγματοποίησή της. Από την πράξη δηλαδή μεταβίβασης αρμοδιότητας προκύπτει και το δικαίωμα υπογραφής.

Διαφορετική είναι η περίπτωση εξουσιοδότησης υπογραφής. Εξουσιοδότηση υπογραφής, κατά το άρθρο 88 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/ 2006, [Α' 114](#)), είναι η παροχή εξουσιοδότησης από ένα όργανο, με ειδική πράξη του, σε άλλο όργανο να υπογράψει αντί αυτού και με εντολή του ορισμένες πράξεις. Οι πράξεις αυτές, αν και φέρουν την υπογραφή του εξουσιοδοτούμενου οργάνου, θεωρούνται πράξεις του οργάνου που έδωσε την εξουσιοδότηση. Η πράξη με την οποία παρέχεται η εξουσιοδότηση υπογραφής έχει κανονιστικό χαρακτήρα, και δεν αποκλείεται, τις πράξεις που θα μπορούσε να υπογράψει το εξουσιοδοτημένο όργανο να τις υπογράψει το ίδιο το όργανο που έχει παράσχει την εξουσιοδότηση. Η κανονιστική πράξη της εξουσιοδότησης υπογραφής, εφόσον συνδέεται με συγκεκριμένο πρόσωπο, είναι ανίσχυρη σε περίπτωση που το συγκεκριμένο πρόσωπο χάσει την ιδιότητα βάσει της οποίας έχει εξουσιοδοτηθεί για υπογραφή. Αντίθετα, η κανονιστική πράξη εξουσιοδότησης υπογραφής εξακολουθεί να ισχύει μέχρι να καταργηθεί από μεταγενέστερη όμοιά της, εφόσον η εκχώρηση του δικαιώματος υπογραφής έχει δοθεί σε όργανο διοίκησης στο οποίο προβλέπεται η δυνατότητα εξουσιοδότησης υπογραφής και όχι κατ' ανάγκη σε μεμονωμένο πρόσωπο.

Οι εκδοθείσες αποφάσεις των αντιδημάρχων ή άλλων διοικητικών οργάνων τους οποίους ο δήμαρχος έχει εξουσιοδοτήσει να υπογράφουν αντί αυτού και με εντολή του έχουν την ακόλουθη μορφή:

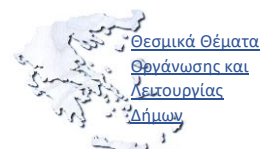
- i. Στο προοίμιο της απόφασης αναγράφεται η φράση «ΑΠΟΦΑΣΗ» και στη συνέχεια ακολουθεί η φράση ο «ΔΗΜΑΡΧΟΣ», **καθώς είναι το όργανο στο οποίο ο νόμος έχει προβλέψει ευθέως την άσκηση της αρμοδιότητας.**
- ii. Στη συνέχεια και μετά τη φράση «Έχοντας υπόψη», ακολουθούν οι διατάξεις που καθορίζουν την αρμοδιότητα για την έκδοση της πράξης, καθώς και η πράξη του δημάρχου με την οποία έχει εξουσιοδοτήσει τον αντιδήμαρχο ή άλλο προβλεπόμενο από το άρθρο 88 του ν. 3463/2006 όργανο διοίκησης προς υπογραφή.
- iii. Στο τέλος του εγγράφου αναγράφεται το όνομα του εκδίδοντος οργάνου, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί προς υπογραφή.
- iv. Τυχόν παράλειψη αναγραφής της κανονιστικής πράξης εξουσιοδότησης υπογραφής στο προοίμιο των διατάξεων δεν επιφέρει ακυρότητα της πράξης⁵⁰.

18

Εξουσιοδότηση υπογραφής

Θέμα	
ΑΠΟΦΑΣΗ	
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ	
Έχοντας υπόψη:	
	Υπογραφή
	(Το όργανο το οποίο έχει λάβει την εντολή εξουσιοδότησης υπογραφής) Με εντολή Δημάρχου Ο Αντιδήμαρχος ή Ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου ή άλλο όργανο διοίκησης που έχει εξουσιοδοτηθεί

⁵⁰ Βλ. ΣτΕ [2466/2017](#).

Δημοσίευση απόφασης ορισμού Αντιδημάρχων

Η απόφαση του δημάρχου, με την οποία ορίζονται οι αντιδήμαρχοι και μεταβιβάζονται σε αυτούς η άσκηση καθ' ύλην ή/ και κατά τόπο αρμοδιοτήτων, αναρτάται στον δικτυακό τόπο «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του δήμου⁵¹⁵². Η ανωτέρω απόφαση, δηλαδή, αποκτά νόμιμη υπόσταση και έχει έναρξη από την τελευταία ημερομηνία, κατά την οποία ολοκληρώθηκαν οι διατυπώσεις δημοσιότητας σύμφωνα με τα ανωτέρω⁵³⁵⁴. Επισημαίνεται, τέλος, πως ο ανωτέρω τύπος δημοσίευσης ακολουθείται, και στους περιπτώσεις ανάκλησης ορισμού αντιδημάρχου, παραίτησης αντιδημάρχου και γενικότερα σε κάθε τυχόν μεταγενέστερη απόφαση τροποποίησης στους αρχικής απόφασης ορισμού, είτε ως προς το εύρος των αρμοδιοτήτων είτε ως προς την κατηγορία του ορισθέντος αντιδημάρχου.

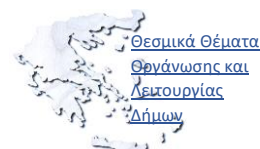
Δέον να σημειωθεί ότι οι αντιδήμαρχοι ασκούν τις αρμοδιότητες τους από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ορισμού τους, η οποία δεν έχει, σε καμία περίπτωση, αναδρομικό χαρακτήρα, τόσο για την καταβολή αντιμισθίας όσο και για τη λήψη στους ειδικής άδειας του άρθρου 93 του ν. 3852/2010.

⁵¹ Άρθρο 59 παρ. 5 του ν. 3852/2010.

⁵² Επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται πλέον η υποχρέωση δημοσίευσης της απόφασης ορισμού αντιδημάρχου στον τοπικό τύπο, επειδή κρίνεται ότι ο δικτυακός τόπος «Διαύγεια» και ο δικτυακός τόπος του δήμου αποτελούν πρόσφορα και ικανά μέσα δημοσίευσης με άμεση, καθολική και εύκολη πρόσβαση από όλους τους ενδιαφερόμενους. Ακολούθως, δεν απαιτείται η δημοσίευσή της απόφασης στον πίνακα ανακοινώσεων του δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 284, παρ. 2 του ΚΔΚ, καθόσον η νεότερη διάταξη του άρθρου 59, παρ. 5 του ν. 3852/2010 εισάγει πλήρη και αποκλειστική ρύθμιση για τον τρόπο δημοσίευσής της.

⁵³ ΣτΕ 4470/2005.

⁵⁴ ΣτΕ 822/2022.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Νάσaina Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thsmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-antidimarchoi>.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Αποδέκτες

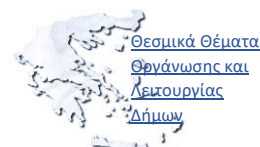
1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση

1. Κ.Ε.Δ.Ε.
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Διευθύνσεις Υπουργείου Εσωτερικών

Παράρτημα Ι.

	Μόνιμος Πληθυσμός 2021	Έμμιθοι Αντιδήμαρχοι (άρθρο 59 παρ.2 του ν.3852/2010)	Έμμιθοι Αντιδήμαρχοι (άρθρο 207 του ν.3852/2010)	Έμμιθοι Αντιδήμαρχοι (άρθρο 59 παρ. 2Α του ν.3852/2010)	Έμμιθοι Αντιδήμαρχοι (άρθρο 30 παρ. 2 του ν.5056/2023)	Ανώτατος αριθμός Έμμισθων Αντιδημάρχων	Άμισθοι Αντιδήμαρχοι (άρθρο 59 παρ.7)	Ανώτατος αριθμός Έμμισθων και Άμισθων Αντιδημάρχων	
Α. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ									
Α1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΜΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΔΟΞΑΤΟΥ (Έδρα: Καλαμπάκι, Ιστορική έδρα : Δοξάτο)	12.059	4			1	Ν.Π.Δ.Δ. ΔΗΜΟΥ ΔΟΞΑΤΟΥ	5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ (Έδρα: Δράμα)	55.679	6			1	1) ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ - ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ [ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 103036/2023 ΥΑ (Β' 6719)]	7	2	9
3. ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ (Έδρα: Κάτω Νευροκόπι)	5.323	4			1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (Ν.Π.Δ.Δ.) ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ	5	2	7
4. ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ (Έδρα: Παρανεστί)	2.843	3			1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ, ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	4	1	5
5. ΔΗΜΟΣ ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ (Έδρα: Προσοτσάνη)	10.739	4			2	1) Ν.Π.Δ.Δ. ΔΗΜΟΥ ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	6	2	8
Α2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΒΡΟΥ									

1. ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ (Έδρα: Αλεξανδρούπολη. Ιστορική Έδρα: Βήρα)	71.751	6			1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ (ΠΟΛΥ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ)	7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ (Έδρα: Διδυμότειχο)	16.060	4			1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	5	2	7
3. ΔΗΜΟΣ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ (Έδρα: Ορεστιάδα)	31.686	5			2	1) ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ - Κ.Κ.Π.Α.Δ.Ο. 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ (ΔΗ.Κ.Ε.Π.Α.Ο)	7	2	9
4. ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ (Έδρα: Σαμοθράκη)	2.596	3					3	1	4
5. ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΦΛΙΟΥ (Έδρα: Σουφλί)	11.709	4			1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΣΟΥΦΛΙΟΥ	5	2	7
Α3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΑΣΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΘΑΣΟΥ (Έδρα: Θάσος)	13.104	4			1	ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΘΑΣΟΥ "ΔΗΜΑΡΩΓΟΣ"	5	2	7
Α4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΒΑΛΑΣ									

1. ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ (Έδρα: Καβάλα)	66.376	6			3	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ - ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ 3) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΒΑΛΑΣ "ΔΗΜΩΦΕΛΕΙΑ"	9	3	12
2. ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΥ (Έδρα: Χρυσούπολη)	20.311	5			1	ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΝΕΣΤΟΥ "ΕΥΝΕΣΤΙΑ"	6	2	8
3. ΔΗΜΟΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ (Έδρα: Ελευθερούπολη)	29.508	5		1	2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΑΓΓΑΙΟΥ 2) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΔΗΜΟΥ ΠΑΓΓΑΙΟΥ	8	3	11
Α5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΞΑΝΘΗΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΒΔΗΡΩΝ (Έδρα: Γενισέα. Ιστορική Έδρα: Άβδηρα)	17.610	4			1	ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΒΡΕΦΙΚΗΣ, ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΒΔΗΡΩΝ	5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ (Έδρα: Σμίνθη)	14.237	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ (Έδρα: Ξάνθη)	66.875	6			2	1) ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ 2) ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ	8	3	11

4. ΔΗΜΟΣ ΤΟΠΕΙΡΟΥ (Εδρα: Εύλαλο)	9.473	4			1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ (Κ.Π.Φ.Α.) ΔΗΜΟΥ ΤΟΠΕΙΡΟΥ	5	2	7
Α6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΟΔΟΠΗΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΡΡΙΑΝΩΝ (Εδρα: Φιλύρρα)	14.905	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΙΑΣΜΟΥ (Εδρα: Ίασμος)	12.247	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ (Εδρα: Κομοτηνή)	65.243	6			2	1) ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ (ΚΕ.ΜΕ.Α. ΔΗΜΟΥ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ) 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ (Δ.Κ.Ε.Π.Π.Α.Κ)	8	3	11
4. ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ (Εδρα: Σάπτες)	11.867	4					4	1	5
Β. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ									
Β1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΜΑΘΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ (Εδρα: Αλεξάνδρεια)	38.292	5			1	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ (Κ.Ε.Δ.Α.)	6	2	8

2. ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ (Έδρα: Βέροια Ιστορική Έδρα: Βεργίνα)	62.655	6		1	1	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ [ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 103036/2023 ΥΑ (Β' 6719)] 2) ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ	8	3	11
3. ΔΗΜΟΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΝΑΟΥΣΑΣ (Έδρα: Νάουσα)	30.054	5			1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΝΑΟΥΣΑΣ	6	2	8
Β2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ (Έδρα: Αμπελόκηποι)	50.143	6			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ (Κ.Δ.Ε.Δ.Α.Μ.) 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ - Κ.Α.Π.Η. ΔΗΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	8	3	11
2. ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ (Έδρα: Σταυρός)	19.755	4		1	1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ	6	2	8
3. ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΤΑ (Έδρα: Σίνδος)	44.935	5			1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΤΑ	6	2	8

4. ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ (Έδρα: Περαία, Ιστορική έδρα : Επανομή)	45.561	5			2 1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΘΕΡΜΑΙΚΟΥ (ΔΗ.Κ.Ε.Θ.) 2) ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ, ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΘΕΡΜΑΙΚΟΥ (ΔΗ.Π.Π.Α.Κ.Υ.Θ.)	7	2	9
5. ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΗΣ (Έδρα: Θέρμη)	55.358	6			2 1) ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑΣ - ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΘΕΡΜΗΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΘΕΡΜΗΣ (Δ.Ε.Π.Π.Α.Θ)	8	3	11
6. ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Έδρα: Θεσσαλονίκη)	319.045	8			4 1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Κ.Ε.ΔΗ.Θ.) 2) ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΚΑΠΗ) ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 3) ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 4) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΗΣ, ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ (Ο.ΒΡΕ.Π.Ο.Μ.) ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	12	4	16

7. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ (Έδρα: Καλαμαριά)	92.248	6			1	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ (Κ.Ε.Δ.ΚΑ.)	7	2	9
8. ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ (Έδρα: Εύοσμος)	105.352	8			2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ (ΔΗ.Κ.Ε.Κ.Ε.) 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ (ΔΗ.ΚΕ.ΚΠΑ.ΚΕ.)	10	3	13
9. ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ (Έδρα: Λαγκαδάς Ιστορική Έδρα: Λαχανάς)	37.022	5		1	1	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ - ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΛΑΓΚΑΔΑ	7	2	9
10. ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ (Έδρα: Συκιές)	80.888	6			1	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ (Κ.Ε.Υ.Ν.Σ.) [ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 103036/2023 ΥΑ (Β' 6719)]	7	2	9
11. ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ (Έδρα: Σταυρούπολη)	100.194	8			1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ (ΙΡΙΣ)	9	3	12
12. ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ (Έδρα: Πανόραμα Ιστορική Έδρα: Χορτιάτης)	72.384	6			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ -	8	3	11

						ΧΟΡΤΙΑΤΗ (Κ.Ε.Π.Α.Π.) 2) ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ			
13. ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ (Έδρα: Κουφάλια. Ιστορική Έδρα: Γέφυρα)	30.030	5			1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ	6	2	8
14. ΔΗΜΟΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ (Έδρα: Ωραιόκαστρο)	40.004	5			1	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ (Δ.Ο.Π.Π.Α.Ω)	6	2	8
Β3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΙΛΚΙΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ (Έδρα: Κιλκίς, Ιστορική έδρα: Νέα Σάντα)	45.308	5		1	2	1) ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΚΙΛΚΙΣ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΙΛΚΙΣ (Κ.Δ.Ε.Κ.)	8	3	11
2. ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΟΝΙΑΣ (Έδρα: Πολύκαστρο. Ιστορική Έδρα: Γουμένισσα)	25.169	5		1	2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΑΙΟΝΙΑΣ 2) Ν.Π.Δ.Δ. ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΙΟΝΙΑΣ	8	3	11
Β4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΛΛΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΩΠΙΑΣ (Έδρα: Αριδαία)	24.969	5			2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΛΜΩΠΙΑΣ	7	2	9

					2) ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ-ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΛΜΩΠΙΑΣ			
2. ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ (Έδρα: Έδεσσα)	26.407	5			2) 2) Ν.Π.Δ.Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΔΕΣΣΑΣ (ΕΥ ΖΗΝ)	7	2	9
3. ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ (Έδρα: Γιαννιτσά. Ιστορική Έδρα: Πέλλα)	57.039	6	1	2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΛΛΑΣ (ΔΗΚΕΠΑΠ) 2) ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ	9	3	12
4. ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΔΡΑΣ (Έδρα: Σκύδρα)	18.325	4		1	ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (Ε.Φ.Α.Κ.Π.Π.) ΔΗΜΟΥ ΣΚΥΔΡΑΣ	5	2	7
Β5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΙΕΡΙΑΣ								
1. ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΟΥ (Έδρα: Λιτόχωρο. Ιστορική Έδρα: Δίον)	23.955	5		1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΟΥ (ΔΗ.Κ.Ε.ΔΟ)	6	2	8

2. ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Έδρα: Κατερίνη)	82.892	6		1	3	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ 3) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	10	3	13
3. ΔΗΜΟΣ ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ (Έδρα: Αιγίνο Ιστορική Έδρα: Κολινδρός)	12.537	4			2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΑΘΛΗΣΗΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	6	2	8
Β6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ (Έδρα: Ροδολίβος)	7.168	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ (Έδρα: Νιγρίτα)	16.036	4			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	6	2	8
3. ΔΗΜΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑ (Έδρα: Χρυσό)	11.585	4			2	1) ΚΕΝΤΡΟ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑ	6	2	8

						2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑ			
4. ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ (Έδρα: Ηράκλεια)	15.713	4			2	1) ΦΟΡΕΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ (ΦΟ.Π.Η.) 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ (Κ.Ε.Δ.Η.)	6	2	8
5. ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ (Έδρα: Νέας Ζίχνη)	8.267	4			1	ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ Ν. ΖΙΧΝΗΣ	5	2	7
6. ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ (Έδρα: Σέρρες)	74.004	6		1	2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ	9	3	12
7. ΔΗΜΟΣ ΣΙΝΤΙΚΗΣ (Έδρα: Σιδηρόκαστρο)	18.544	4		1	2	1) ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΣΙΝΤΙΚΗΣ (Α.ΠΟ.ΔΡΑ.ΣΙ) 2) ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗ ΔΗΜΟΥ ΣΙΝΤΙΚΗΣ	7	2	9
Β7. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ (Έδρα: Ιερισσός Ιστορική Έδρα: Αρναία)	16.964	4			1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ "Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ"	5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ (Έδρα: Κασσάνδρεια)	16.861	4			0	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ [ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.	4	1	5

						103036/2023 ΥΑ (Β' 6719)]			
3. ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ (Εδρα: Νέα Μουδανιά)	34.829	5			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	7	2	9
4. ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ (Εδρα: Πολύγυρος)	21.351	5			1	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ - ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΥ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ "ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ"	6	2	8
5. ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ (Εδρα: Νικήτη)	12.080	4			1	ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΣΙΘΩΝΙΑΣ "Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ"	5	2	7
Γ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ									
Γ1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΡΕΒΕΝΩΝ									
1. ΔΗΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ (Εδρα: Γρεβενά)	21.421	5		2	1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	8	3	11
2. ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΚΑΤΗΣ (Εδρα: Δεσκάτη)	5.155	4			1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΔΕΣΚΑΤΗΣ - "ΑΝΔΡΟΜΑΝΑ"	5	2	7
Γ2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ									

1. ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (Έδρα: Καστοριά)	33.095	5		2		7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ (Έδρα: Νεστόριο)	2.149	3				3	1	4
3. ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ (Έδρα: Άργος Ορεστικό)	10.685	4			1	5	2	7
Γ3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ								
1. ΔΗΜΟΣ ΒΟΪΟΥ (Έδρα: Σιάτιστα Ιστορική Έδρα: Νεάπολη)	14.947	4		1	1	6	2	8
2. ΔΗΜΟΣ ΕΟΡΔΑΙΑΣ (Έδρα: Πτολεμαΐδα)	42.515	5		1	2	8	3	11
3. ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ (Έδρα: Κοζάνη Ιστορική Έδρα: Αιανή)	67.224	6		1	3	10	3	13

						ΚΟΖΑΝΗΣ			
4. ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΒΙΩΝ (Έδρα: Σέρβια)	9.467	4					4	1	5
5. ΔΗΜΟΣ ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ (Έδρα: Βελβεντό)	3.057	3					3	1	4
Γ4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΛΩΡΙΝΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ (Έδρα: Αμύνταιο Ιστορική Έδρα: Νυμφαίο)	14.169	4		1	2	1) ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ- ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ (Έδρα: Λαιμός)	1.211	3					3	1	4
3. ΔΗΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ (Έδρα: Φλώρινα)	29.500	5			2	1) ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ (Κ.Ε.ΔΗ.ΦΛΩ.)	7	2	9
Δ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ									
Δ1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΤΑΣ									

1. ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ (Έδρα: Άρτα)	41.600	5		1	1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΑΙΩΝ	7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ (Έδρα: Άνω Καλεντίνη Ιστορική Έδρα: Πηγές Τετραφυλίας)	5.278	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ (Έδρα: Βουλγαρέλι)	5.498	4					4	1	5
4. ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΚΟΥΦΑ (Έδρα: Πέτα Ιστορική Έδρα: Κομμένο)	11.356	4			1	ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΚΟΥΦΑ	5	2	7
Δ2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ (Έδρα: Ηγουμενίτσα)	25.698	5		1	1	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ	7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΛΙΟΥ (Έδρα: Παραμυθιά Ιστορική Έδρα: Σαμονίδα Σουλίου)	8.759	4			1	"ΑΡΩΓΗ" - ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ	5	2	7
3. ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ (Έδρα: Φιλιάτες)	6.347	4					4	1	5
Δ3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ									

1. ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ (Εδρα: Πράμαντα)	5.058	4		1			5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΔΩΔΩΝΗΣ (Εδρα: Αγιά Κυριακή)	7.199	4			1	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΔΩΔΩΝΗΣ	5	2	7
3. ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ (Εδρα: Ασπράγγελοι)	3.374	3		1			4	1	5
4. ΔΗΜΟΣ ΖΙΤΣΑΣ (Εδρα: Ελεούσα)	13.588	4		1	1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΙΤΣΑΣ	6	2	8
5. ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ (Εδρα: Ιωάννινα)	113.978	8		1	4	1) ΣΠΗΛΑΙΟ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 3) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ (Ο.Κ.Π.Α.Π.Α.) 4) ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΥΓΗΡΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ	13	4	17
6. ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ (Εδρα: Κόνιτσα)	5.296	4		1			5	2	7
7. ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΣΟΒΟΥ (Εδρα: Μέτσοβο)	5.432	4					4	1	5

8. ΔΗΜΟΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ (Έδρα: Καλπάκι Ιστορική Έδρα: Δελβινάκι)	6.848	4		1	1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ, ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ	6	2	8
Δ4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΖΗΡΟΥ (Έδρα: Φιλιπιάδα)	13.079	4			2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΗΡΟΥ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΖΗΡΟΥ	6	2	8
2. ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ (Έδρα: Καναλάκι Ιστορική Έδρα: Πάργα)	10.762	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ (Έδρα: Πρέβεζα)	30.841	5					5	2	7
Ε. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ									
Ε1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΙΘΕΑΣ (Έδρα: Ανθηρό)	3.496	3					3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ (Έδρα: Καρδίτσα)	55.979	6		1	1	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ (Δ.Ο.Π.Α.Κ.)	8	3	11
3. ΔΗΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ (Έδρα: Μορφοβούνι)	5.234	4					4	1	5

4. ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ (Έδρα: Μουζάκι)	11.245	4			2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ (ΔΗ.Κ.Ε.ΔΗ.Μ) 2) ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΝΕΟΤΗΤΑ ΔΗΜΟΥ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	6	2	8
5. ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ (Έδρα: Παλαμάς)	13.424	4			1	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΑΛΑΜΑ (Δ.Ο.Π.Α.Π.Α.Π)	5	2	7
6. ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ (Έδρα: Σοφάδες Ιστορική Έδρα: Ρεντίνα)	16.927	4		1	2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΣΟΦΑΔΩΝ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ (Δ.Ο.Π.Α.Π.Σ.)	7	2	9
Ε2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΡΙΣΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ (Έδρα: Αγιά)	10.711	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ (Έδρα: Ελασσόνα)	25.459	5		2	1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	8	3	11

3. ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ (Έδρα: Νίκαια Ιστορική Έδρα: Κιλελέρ)	18.070	4		1		5	2	7
4. ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ (Έδρα: Λάρισα)	164.095	8			2	10	3	13
5. ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ (Έδρα: Μακρυχώρι Ιστορική Έδρα: Αμπελάκια)	12.007	4		1		5	2	7
6. ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ (Έδρα: Τύρναβος)	22.280	5				5	2	7
7. ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ (Έδρα: Φάρσαλα)	16.341	4				4	1	5
Ε3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ								
1. ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ (Έδρα: Αλμυρός)	16.072	4			1	5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ (Έδρα: Βόλος)	139.670	8		2	2	12	4	16

						ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.) 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ - ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΟΥ (Κ.Ε.Κ.Π.Α. - Δ.Ι.Ε.Κ.)			
3. ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΑΣ - ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ (Έδρα: Ζαγορά)	4.562	3					3	1	4
4. ΔΗΜΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ (Έδρα: Αργαλαστή, Ιστορική έδρα : Τρίκερι)	8.274	4		1			5	2	7
5. ΔΗΜΟΣ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ (Έδρα: Βελεστίνο)	8.870	4			1	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΥ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ	5	2	7
Ε4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΠΟΡΑΔΩΝ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ (Έδρα: Αλόνησος)	3.138	3					3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΣΚΙΑΘΟΥ (Έδρα: Σκιάθος)	5.802	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΣΚΟΠΕΛΟΥ (Έδρα: Σκόπελος)	4.518	3					3	1	4
Ε5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ									
1. ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΕΩΡΩΝ (Έδρα: Καλαμπάκα)	19.274	4		2			6	2	8

2. ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ (Έδρα: Πύλη)	12.852	4		1	1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ (Ο.Κ.Π.Α.Δ.) ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΗΣ "ΑΓΙΟΣ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ"	6	2	8
3. ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ (Έδρα: Τρίκαλα)	78.605	6		2			8	3	11
4. ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ (Έδρα: Φαρκαδόνα)	11.350	4					4	1	5
Ζ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ									
Ζ1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (Έδρα: Ζάκυνθος, Ιστορική έδρα : Μπόχαλη)	41.180	5		1	2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (Κ.Ε.ΔΗ.Ζ.)	8	3	11
Ζ2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΘΑΚΗΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΙΘΑΚΗΣ (Έδρα: Ιθάκη)	2.862	3					3	1	4
Ζ3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ (Έδρα: Αχαράβη)	17.278	4					4	1	5

2. ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (Εδρα: Κέρκυρα)	67.112	6	3	2		11	4	15	
3. ΔΗΜΟΣ ΝΟΤΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ (Εδρα: Λευκίμμη)	14.744	4				4	1	5	
4. ΔΗΜΟΣ ΠΑΞΩΝ (Εδρα: Γάιος)	2.466	3				3	1	4	
Ζ4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (Εδρα: Αργοστόλι)	22.388	5			1	ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ (ΔΙΑ.Κ.Ε.ΔΗ.ΚΕ.)	6	2	8
2. ΔΗΜΟΣ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ (Εδρα: Ληξούρι)	7.025	4			1	ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ (ΔΙΑ.Κ.Ε.ΔΗ.ΚΕ.)	5	2	7
3. ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΗΣ (Εδρα: Σάμη)	5.511	4			1	ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ (ΔΙΑ.Κ.Ε.ΔΗ.ΚΕ.)	5	2	7
Ζ5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΥΚΑΔΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (Εδρα: Λευκάδα)	21.900	5	2	1			8	2	10
2. ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ (Εδρα: Μεγανήσι)	926	3					3	1	4

Η. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ									
Η1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ (Έδρα: Αγρίνιο)	89.691	6		2	2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ (Κ.Ε.Δ.Α.) 2) ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ (ΚΟΙ.Π.Α.) ΔΗΜΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ	10	3	13
2. ΔΗΜΟΣ ΑΚΤΙΟΥ - ΒΟΝΙΤΣΑΣ (Έδρα: Βόνιτσα)	14.644	4			1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΚΤΙΟΥ-ΒΟΝΙΤΣΑΣ	5	2	7
3. ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ (Έδρα: Αμφιλοχία)	14.979	4			1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ (ΚΕ.Κ.Α.Δ.Α.)	5	2	7
4. ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΟΥ (Έδρα: Θέρμο)	5.712	4					4	1	5
5. ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (Έδρα: Μεσολόγγι)	32.048	5			1	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ - ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	6	2	8
6. ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ (Έδρα: Ναύπακτος)	25.065	5		1			6	2	8
7. ΔΗΜΟΣ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ (Έδρα: Αστακός)	10.206	4			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ 2) ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ, ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ	6	2	8

						ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ			
Η2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΧΑΪΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ (Έδρα: Αίγιο)	46.990	5		1	2	1) ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ (ΔΗ.Κ.Ε.Π.Α)	8	3	11
2. ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ (Έδρα: Κάτω Αχαΐα)	25.633	5			2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΜΑΙΩΝ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΔΥΜΑΙΩΝ (Κ.Ε.Δ.ΔΥ.)	7	2	9
3. ΔΗΜΟΣ ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ (Έδρα: Χαλανδρίτσα)	8.211	4					4	1	5
4. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ (Έδρα: Καλάβρυτα)	9.223	4			1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ - ΣΠΗΛΛΙΟ ΛΙΜΝΩΝ ΚΑΣΤΡΙΩΝ (ΔΗ.Κ.Ε.Κ. - ΣΠΗΛΛΙΟ ΛΙΜΝΩΝ ΚΑΣΤΡΙΩΝ)	5	2	7
5. ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ (Έδρα: Πάτρα)	215.922	8		1	2	1) ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ 3) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ	11	4	15

						ΠΑΤΡΕΩΝ - ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΠΑΤΡΑΣ [ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 103036/2023 ΥΑ (Β' 6719)]			
Η3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΛΕΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ - ΚΥΛΛΗΝΗΣ (Έδρα: Λεχαινά Ιστορική Έδρα: Βάρδα)	22.552	5					5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ (Έδρα: Κρέστενα Ιστορική Έδρα: Ανδρίτσαινα)	11.200	4			1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΥ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	5	2	7
3. ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ (Έδρα: Αρχαία Ολυμπία)	11.153	4			1	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	5	2	7
4. ΔΗΜΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ (Έδρα: Ζαχάρω)	8.654	4					4	1	5
5. ΔΗΜΟΣ ΉΛΙΔΑΣ (Έδρα: Αμαλιάδα)	29.347	5			1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (Ν.Π.Δ.Δ.) ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΔΑΣ "Ο ΗΛΕΙΟΣ"	6	2	8
6. ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ (Έδρα: Γαστούνη)	21.625	5					5	2	7
7. ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ (Έδρα: Πύργος)	44.482	5			1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΥΡΓΟΥ	6	2	8

Θ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ									
Θ1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΙΩΤΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΑΡΤΟΥ - ΘΕΣΠΙΕΩΝ (Έδρα: Αλιάρτος, Ιστορική Έδρα: Άσκη)	8.774	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΔΙΣΤΟΜΟΥ - ΑΡΑΧΟΒΑΣ - ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ (Έδρα: Δίστομο)	7.612	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ (Έδρα: Θήβα)	32.410	5			2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΘΗΒΑΣ (Δ.Ο.Θ.) 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΘΗΒΑΣ (ΔΗ.Κ.Ε.Θ.)	7	2	9
4. ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ (Έδρα: Λειβαδιά)	29.379	5		1			6	2	8
5. ΔΗΜΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ (Έδρα: Ορχομενός)	9.381	4					4	1	5
6. ΔΗΜΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ (Έδρα: Σχηματάρι)	18.500	4		1	2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΤΑΝΑΓΡΑΣ 2) Κ.Α.Π.Η. - ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ - ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΤΑΝΑΓΡΑΣ	7	2	9
Θ2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΒΟΙΑΣ									

1. ΔΗΜΟΣ ΔΙΡΦΥΩΝ - ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ (Έδρα: Ψαχνά)	15.934	4			1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΔΙΡΦΥΩΝ-ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ (ΔΗ.Κ.Α.ΔΙ.ΜΕ.)	5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ (Έδρα: Ερέτρια)	12.652	4			1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΡΕΤΡΙΑΣ "Ο ΔΑΦΝΗΦΟΡΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝ"	5	2	7
3. ΔΗΜΟΣ ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ (Έδρα: Ιστιαία)	19.396	4		1	2	1) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ (ΔΗ.Κ.Ε.Ι.Α)	7	2	9
4. ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ (Έδρα: Κάρυστος)	11.903	4					4	1	5
5. ΔΗΜΟΣ ΚΥΜΗΣ - ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ (Έδρα: Αλιβέρι Ιστορική Έδρα: Κύμη)	26.350	5		1	1	ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΥΜΗΣ - ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ	7	2	9
6. ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ - ΛΙΜΝΗΣ - ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΑΣ (Έδρα: Λίμνη Ευβοίας)	12.235	4					4	1	5
7. ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΟΥ (Έδρα: Σκύρος)	3.052	3					3	1	4

8. ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ (Έδρα: Χαλκίδα)	109.256	8		1	2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ (Δ.Ο.Α.Π.ΠΕ.Χ.) 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ (Δ.Ο.Π.Π.Α.Χ)	11	4	15
Θ3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ (Έδρα: Κερασσώρι)	5.983	4		1			5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ (Έδρα: Καρπενήσι)	11.445	4		1	1	ΕΝΙΑΙΑ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ (Ε.Κ.Ε.Π.Π.Α.Δ.Η.Κ)	6	2	8
Θ4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ - ΕΛΑΤΕΙΑΣ (Έδρα: Κάτω Τιθορέα)	8.376	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ (Έδρα: Δομοκός)	9.159	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ (Έδρα: Λαμία)	66.657	6		1	1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ	8	3	11
4. ΔΗΜΟΣ ΛΟΚΡΩΝ (Έδρα: Αταλάντη)	17.788	4			1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ	5	2	7

						ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΛΟΚΡΩΝ			
5. ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ (Έδρα: Σπερχειάδα)	13.500	4					4	1	5
6. ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ (Έδρα: Καμένα Βούρλα)	10.924	4					4	1	5
7. ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ (Έδρα: Στυλίδα)	11.389	4					4	1	5
Θ5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΩΚΙΔΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ (Έδρα: Άμφισσα. Ιστορική Έδρα: Δελφοί)	24.165	5		2			7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ (Έδρα: Λιδωρίκι)	12.034	4					4	1	5
I. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ									
I1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ (Έδρα: Αγία Παρασκευή)	62.147	6			3	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ - ΜΟΥΣΕΙΟ "ΑΛΕΚΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ" 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ 3) ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ	9	3	12

						ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ			
2. ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ (Έδρα: Αμαρούσιο)	71.830	6			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ "ΑΜΑΡΥΣΙΑ ΑΡΤΕΜΙΣ" (Ο.ΚΟΙ.Π.Α.Δ.Α)	8	3	11
3. ΔΗΜΟΣ ΒΡΙΛΗΣΣΙΩΝ (Έδρα: Βριλήσσια)	32.417	5			2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΡΙΛΗΣΣΙΩΝ 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΡΙΛΗΣΣΙΩΝ	7	2	9
4. ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Έδρα: Ηράκλειο)	50.494	6			1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ	7	2	9
5. ΔΗΜΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ (Έδρα: Κηφισιά)	72.878	6			3	1) "ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΚΕΛΑΣ" ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ 2) ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ 3) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΗΜΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ	9	3	12
6. ΔΗΜΟΣ ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ - ΠΕΥΚΗΣ (Έδρα: Πεύκη)	30.998	5			2	1) ΠΑΙΔΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΔΗΜΟΥ ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ - ΠΕΥΚΗΣ	7	2	9

					2) ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ - ΠΕΥΚΗΣ			
7. ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (Έδρα: Μεταμόρφωση)	30.174	5		1	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	6	2	8
8. ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ (Έδρα: Νέα Ιωνία)	64.611	6		2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ Ν. ΙΩΝΙΑΣ (Ο.Π.Α.Ν.) 2) ΚΕΝΤΡΟ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (ΚΕΒΡΕΦΟ) ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ	8	3	11
9. ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ (Έδρα: Χολαργός)	45.266	5		2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΑΠΑΓΟΥ-ΧΟΛΑΡΓΟΥ	7	2	9
10. ΔΗΜΟΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ (Έδρα: Μελίσσια)	35.610	5		2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ	7	2	9

11. ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ (Έδρα: Ψυχικό)	27.636	5			2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ (ΔΗ.Κ.Ε.ΦΙ.Ψ.) 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ (Ο.Κ.Α.Π.Α)	7	2	9
12. ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ (Έδρα: Χαλάνδρι)	77.102	6					6	2	8
12. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ (Έδρα: Αγία Βαρβάρα)	26.759	5			1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	6	2	8
2. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ - ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ (Έδρα: Αγιοι Ανάργυροι)	61.462	6					6	2	8
3. ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ (Έδρα: Αιγάλεω)	65.831	6					6	2	8
4. ΔΗΜΟΣ ΙΛΙΟΥ (Έδρα: Ίλιον)	84.004	6					6	2	8
5. ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ (Έδρα: Περιστερί)	133.630	8			1	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	9	3	12

					(Δ.Ε.Π.Α.Δ.Π.) [ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 103036/2023 ΥΑ (Β' 6719)] 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ (Ο.Π.Α.Α.Π.)			
6. ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΩΣ (Έδρα: Πετρούπολη)	60.146	6		1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ (ΔΗ.Κ.Ε.Π.Ε.)	7	2	9
7. ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ (Έδρα: Χαϊδάρυ)	47.051	5		1	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ (Κ.Ε.Δ.Χ.)	6	2	8
13. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ								
1. ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Έδρα: Αθήνα)	643.452	8		1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	9	3	12
2. ΔΗΜΟΣ ΒΥΡΩΝΟΣ (Έδρα: Βύρωνας)	59.134	6				6	2	8
3. ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ (Έδρα: Γαλάτσι)	57.909	6		2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ "ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΔΙΟΝΥΣΙΟΥ"	8	3	11

4. ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΗΣ - ΥΜΗΤΤΟΥ (Εδρα: Δάφνη)	33.886	5			2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΑΦΝΗΣ - ΥΜΗΤΤΟΥ 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΑΦΝΗΣ - ΥΜΗΤΤΟΥ	7	2	9
5. ΔΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ (Εδρα: Ζωγράφου)	69.874	6					6	2	8
6. ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ (Εδρα: Ηλιούπολη)	76.730	6			2	1) ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΩΓΗΣ, ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ (Κ.Α.Φ.Α.Δ.ΗΛ.) "ΠΑΥΛΟΣ ΠΕΝΤΑΡΗΣ" 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ (Π.Α.Ο.Δ.ΗΛ.) "ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ"	8	3	11
7. ΔΗΜΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ (Εδρα: Καισαριανή)	26.269	5			1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ «ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΑΝΩΛΙΔΗΣ»	6	2	8
8. ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ - ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ (Εδρα: Νέα Φιλαδέλφεια)	34.958	5			1	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ - ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ	6	2	8
14. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ									

1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Εδρα: Άγιος Δημήτριος)	71.664	6			2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (Ο.Π.Κ.Α.Π.) ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	8	3	11
2. ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΜΟΥ (Εδρα: Άλιμος)	43.174	5			1	ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΛΙΜΟΥ	6	2	8
3. ΔΗΜΟΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ (Εδρα: Γλυφάδα)	89.597	6			1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΔΗΜΟΥ ΓΛΥΦΑΔΑΣ (Κ.Α.Π.ΠΑ.)	7	2	9
4. ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ (Εδρα: Αργυρούπολη)	50.027	6			1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ (Ο.Ν.Α.Δ.Ε.Α.) - ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ	7	2	9
5. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ (Εδρα: Καλλιθέα)	97.616	6			2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ "ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΑΛΛΟΣ" 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	8	3	11
6. ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ - ΤΑΥΡΟΥ (Εδρα: Μοσχάτο)	39.661	5			3	1) ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ - ΤΑΥΡΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ	8	3	11

					ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ - ΤΑΥΡΟΥ 3) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ - ΤΑΥΡΟΥ			
7. ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ (Εδρα: Νέα Σμύρνη)	72.853	6		3	1) ΚΕΝΤΡΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ - ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ 3) ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	9	3	12
8. ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ (Εδρα: Παλαιό Φάληρο)	64.863	6		2	1) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ	8	3	11
15. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ								
1. ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ - ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ (Εδρα: Κερατσίνι)	89.536	6				6	2	8
2. ΔΗΜΟΣ ΚΟΥΡΥΔΑΛΛΟΥ (Εδρα: Κορυδαλλός)	61.248	6		1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΥΡΥΔΑΛΛΟΥ	7	2	9

3. ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ - ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΡΕΝΤΗ (Εδρα: Νίκαια)	103.488	8			1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΝΙΚΑΙΑΣ - ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΡΕΝΤΗ (ΔΗ.Κ.Ε.ΝΙ.Ρ)	9	3	12
4. ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Εδρα: Πειραιάς)	168.151	8			1	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΕΙΡΑΙΑ (ΚΟ.Δ.Ε.Π.) [ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 103036/2023 ΥΑ (Β' 6719)]	9	3	12
5. ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ (Εδρα: Πέραμα)	25.628	5					5	2	7
16. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΗΣΩΝ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ (Εδρα: Αγκίστρι)	1.131	3					3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΝΑΣ (Εδρα: Αίγινα)	12.911	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ (Εδρα: Κύθηρα)	3.644	3	1				4	1	5
4. ΔΗΜΟΣ ΠΟΡΟΥ (Εδρα: Πόρος)	3.261	3					3	1	4
5. ΔΗΜΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ (Εδρα: Σαλαμίνα)	37.220	5			1	ΝΠΔΔ ΑΘΛΗΣΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	6	2	8
6. ΔΗΜΟΣ ΣΠΕΤΣΩΝ (Εδρα: Σπέτσες)	3.748	3					3	1	4

7. ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ-ΜΕΘΑΝΩΝ (Εδρα: Γαλατάς)	6.020	4					4	1	5	
8. ΔΗΜΟΣ ΎΔΡΑΣ (Εδρα: Ύδρα)	2.070	3					3	1	4	
17. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ										
1. ΔΗΜΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ (Εδρα: Αχαρνές)	108.169	8				1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΧΑΡΝΩΝ Ν.Π.Δ.Δ. ΔΗΜΟΥ ΑΧΑΡΝΩΝ	9	3	12
2. ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΗΣ - ΒΟΥΛΑΣ - ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ (Εδρα: Βούλα)	52.546	6				1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΑΡΗΣ - ΒΟΥΛΑΣ - ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	7	2	9
3. ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ (Εδρα: Άγιος Στέφανος)	42.376	5		1		1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ «Η ΕΣΤΙΑ»	7	2	9
4. ΔΗΜΟΣ ΚΡΩΠΙΑΣ (Εδρα: Κορωπί)	30.817	5				1	ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΚΡΩΠΙΑΣ "ΣΦΗΤΤΟΣ"	6	2	8
5. ΔΗΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ (Εδρα: Λαύριο)	25.199	5				2	1) "ΘΟΡΙΚΟΣ" - ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ 2) ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ "ΚΕΦΑΛΟΣ"	7	2	9
6. ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ (Εδρα: Μαραθώνας)	31.331	5				1	Ν.Π.Δ.Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΑ "ΤΕΤΡΑΠΟΛΙΣ"	6	2	8

7. ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ (Εδρα: Μαρκόπουλο)	21.722	5			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ 2) ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ (ΒΡΑΥΡΩΝΙΟΣ)	7	2	9
8. ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΑΝΙΑΣ (Εδρα: Παιανία)	28.036	5			1	ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΙΑΝΙΑΣ	6	2	8
9. ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗΣ (Εδρα: Γέρακας)	59.459	6			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΛΛΗΝΗΣ 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΛΛΗΝΗΣ	8	3	11
10. ΔΗΜΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ - ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ (Εδρα: Ραφήνα)	22.327	5			2	1) Ν.Π.Δ.Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΡΑΦΗΝΑΣ - ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ "ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΒΟΥΝΙΔΗΣ" 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΡΑΦΗΝΑΣ - ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ Ν.Π.Δ.Δ.	7	2	9

					(Δ.Ο.Π.ΑΠ. ΔΗΜΟΥ ΡΑΦΗΝΑΣ - ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ Ν.Π.Δ.Δ.)				
11. ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ (Εδρα: Καλύβια Θορικού)	30.047	5		1	2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ 2) ΑΡΙΣΤΟΔΙΚΟΣ ΔΗΜΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ	8	3	11
12. ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΤΩΝ - ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ (Εδρα: Σπάτα)	34.915	5			2	1) ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΤΩΝ - ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ "Η ΑΡΤΕΜΙΣ" 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΤΩΝ- ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ "Ο ΞΕΝΟΦΩΝ"	7	2	9
13. ΔΗΜΟΣ ΩΡΩΠΟΥ (Εδρα: Ωρωπός)	31.811	5		2	2	1) Ν.Π.Δ.Δ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΩΡΩΠΟΥ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΩΡΩΠΟΥ	9	3	12
18. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ (Εδρα: Ασπρόπυργος)	31.381	5			3	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ	8	3	11

					ΚΑΙ 3ΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ 3) ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ			
2. ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ (Εδρα: Ελευσίνα)	30.147	5		2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ 2) ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	7	2	9
3. ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ - ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ (Εδρα: Μάνδρα)	17.822	4		1	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΑΝΔΡΑΣ - ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ	5	2	7
4. ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΡΕΩΝ (Εδρα: Μέγαρα)	38.033	5		2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΕΓΑΡΕΩΝ (ΔΗ.Κ.Ε.ΔΗ.ΜΕ.) 2) ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ "ΗΡΩΔΩΡΟΣ" ΔΗΜΟΥ ΜΕΓΑΡΕΩΝ	7	2	9
5. ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΗΣ (Εδρα: Άνω Λιόσια)	48.157	5		4	1) Α' ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΦΥΛΗΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΖΕΦΥΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΥΛΗΣ 3) ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	9	3	12

						ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΥΛΗΣ "Η ΠΑΡΝΗΘΑ" 4) ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΦΥΛΗΣ			
Κ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ									
Κ1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΆΡΓΟΥΣ - ΜΥΚΗΝΩΝ (Έδρα: Άργος Ιστορική Έδρα: Μυκήνες)	39.994	5		2	1	ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΓΟΥΣ - ΜΥΚΗΝΩΝ	8	3	11
2. ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ (Έδρα: Ασκληπείο Ιστορική Έδρα: Αρχαία Επίδαυρος)	7.030	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΙΟΝΙΔΑΣ (Έδρα: Κρανίδι)	13.567	4			1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΕΡΜΙΟΝΙΔΑΣ	5	2	7
4. ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΩΝ (Έδρα: Ναύπλιο)	32.625	5			2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΝΑΥΠΛΙΩΝ (Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Α.Ν) 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ	7	2	9

						ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΛΙΩΝ - Δ.Ο.Π.Π.ΑΤ ΝΑΥΠΛΙΟΥ			
Κ2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ (Έδρα: Άστρος)	9.483	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ (Έδρα: Δημητσάνα)	7.915	4		2	1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ (ΔΗ.Κ.Ε.Γ.)	7	2	9
3. ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ (Έδρα: Μεγαλόπολη)	8.784	4			2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ 2) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗ ΔΗΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	6	2	8
4. ΔΗΜΟΣ ΝΟΤΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ (Έδρα: Λεωνίδιο)	7.245	4					4	1	5
5. ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ (Έδρα: Τρίπολη)	44.165	5		2	2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ (Κ.Ε.ΔΗ.Τ.) 2) ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	9	3	12
Κ3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ									

1. ΔΗΜΟΣ ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ (Έδρα: Ζευγολατιό)	17.883	4			1	ΝΠΔΔ ΔΗΜΟΥ ΒΕΛΟΥ - ΒΟΧΑΣ "ΑΝΕΛΙΞΗ"	5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ (Έδρα: Κόρινθος, Ιστορική έδρα: Αρχαία Κόρινθος)	55.941	6		1	2	1) ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ 2) ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ	9	3	12
3. ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ - ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ - ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΩΝ (Έδρα: Λουτράκι, Ιστορική έδρα: Περαχώρα)	22.016	5			1	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (Δ.Ο.ΚΟ.Π.Α.Π.) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ - ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ ("ΜΕΡΙΜΝΑ")	6	2	8
4. ΔΗΜΟΣ ΝΕΜΕΑΣ (Έδρα: Νεμέα)	5.713	4					4	1	5
5. ΔΗΜΟΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ (Έδρα: Ξυλόκαστρο)	15.570	4			1	ΝΠΔΔ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ-ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ - ΗΛΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ (Α.Ν.Α.ΔΗ.ΞΕ.)	5	2	7
6. ΔΗΜΟΣ ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ (Έδρα: Κιάτο)	21.187	5			1	ΝΠΔΔ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ "Η ΜΗΚΩΝΗ"	6	2	8

Κ4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ (Έδρα: Γύθειο Ιστορική Έδρα: Αρεόπολη)	12.779	4			1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ (Έδρα: Ελαφόνησος)	898	3					3	1	4
3. ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΩΤΑ (Έδρα: Σκάλα)	16.058	4		1	1	Ν.Π.Δ.Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΥΡΩΤΑ "ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ"	6	2	8
4. ΔΗΜΟΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ (Έδρα: Μολάοι)	21.816	5		1	2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ "Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Μ." 2) ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ	8	3	11
5. ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ (Έδρα: Σπάρτη Ιστορική Έδρα: Μυστράς)	32.786	5		1	3	1) ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ 2) ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ	9	3	12

						3) ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ			
Κ5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ (Έδρα: Καρδαμύλη)	5.875	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (Έδρα: Καλαμάτα)	72.906	6			2	1) ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	8	3	11
3. ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ (Έδρα: Μεσσήνη)	19.170	4		2			6	2	8
4. ΔΗΜΟΣ ΟΙΧΑΛΙΑΣ (Έδρα: Μελιγαλάς)	8.504	4		1			5	2	7
5. ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ (Έδρα: Πύλος)	17.194	4		1	1	ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ "ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ"	6	2	8
6. ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ (Έδρα: Κυπαρισσία)	22.431	5		1	2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ (Κ.Ε.Π.Α.ΠΕ.ΔΗ.Τ) 2) ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ -	8	3	11

						ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ			
Λ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ									
Λ1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΚΑΡΙΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΙΚΑΡΙΑΣ (Έδρα: Άγιος Κήρυκος)	8.843	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΦΟΥΡΝΩΝ ΚΟΡΣΕΩΝ (Έδρα: Φούρνοι)	1.343	3					3	1	4
Λ2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΣΒΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΕΣΒΟΥ (Έδρα: Καλλονή)	24.721	5		1	1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΕΣΒΟΥ	7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ (Έδρα: Μυτιλήνη)	59.034	6		1	1	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	8	3	11
Λ3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΗΜΝΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ (Έδρα: Άγιος Ευστράτιος)	257	3					3	1	4

2. ΔΗΜΟΣ ΛΗΜΝΟΥ (Έδρα: Μύρινα)	16.411	4			1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΗΜΝΟΥ	5	2	7
Λ4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΜΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΣΑΜΟΥ (Έδρα: Σάμος, Ιστορική έδρα: Πυθαγόρειο)	20.021	5					5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΣΑΜΟΥ (Έδρα: Καρλόβασι)	12.621	4					4	1	5
Λ5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ (Έδρα: Οινούσσεσ)	911	3					3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ (Έδρα: Χίος)	50.361	6		2	3	1) ΟΜΗΡΕΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ 2) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΧΙΟΥ 3) ΝΠΔΔ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ	11	4	15
3. ΔΗΜΟΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΝΗΣΟΥ ΨΑΡΩΝ (Έδρα: Ψαρά,τα)	420	3					3	1	4

Μ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ									
Μ1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΔΡΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΟΥ (Έδρα: Άνδρος)	8.826	4					4	1	5
Μ2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΗΡΑΣ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΦΗΣ (Έδρα: Ανάφης)	293	3					3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΘΗΡΑΣ (Έδρα: Θήρα)	15.480	4	1		2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ (Δ.Α.Π.Π.Ο.Σ.) 2) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΘΗΡΑΣ	7	2	9
3. ΔΗΜΟΣ ΙΗΤΩΝ (Έδρα: Ίος)	2.299	3					3	1	4
4. ΔΗΜΟΣ ΣΙΚΙΝΟΥ (Έδρα: Σίκινος)	253	3					3	1	4
5. ΔΗΜΟΣ ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΥ (Έδρα: Φολέγανδρος)	719	3					3	1	4
Μ3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΥΜΝΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ (Έδρα: Αγαθονήσι)	202	3					3	1	4

2. ΔΗΜΟΣ ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ (Έδρα: Αστυπάλαια)	1.376	3				3	1	4	
3. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΥΜΝΙΩΝ (Έδρα: Κάλυμνος)	17.752	4				4	1	5	
4. ΔΗΜΟΣ ΛΕΙΨΩΝ (Έδρα: Λειψοί)	778	3				3	1	4	
5. ΔΗΜΟΣ ΛΕΡΟΥ (Έδρα: Λέρος)	7.992	4			1	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΛΕΡΟΥ	5	2	7
6. ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΜΟΥ (Έδρα: Πάτμος)	3.283	3					3	1	4
Μ4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΠΑΘΟΥ - ΗΡΩΙΚΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΑΣΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΑΘΟΥ (Έδρα: Κάρπαθος Ιστορική Έδρα: Όλυμπος)	6.567	4			2	1) ΚΑΡΠΑΘΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ (Κ.Ο.Π.Α.Π.) 2) ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΛΥΜΠΟΥ ΚΑΡΠΑΘΟΥ	6	2	8
2. ΔΗΜΟΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΑΣΟΥ (Έδρα: Κάσος/Φρύ)	1.223	3					3	1	4
Μ5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΑΣ - ΚΥΘΝΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΚΕΑΣ (Έδρα: Κέα)	2.335	3					3	1	4

2. ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΝΟΥ (Εδρα: Κύθνος)	1.568	3				3	1	4
Μ6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΩ								
1. ΔΗΜΟΣ ΚΩ (Εδρα: Κως)	37.089	5			2	7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΝΙΣΥΡΟΥ (Εδρα: Νίσυρος/Μανδράκι)	1.048	3			0	3	1	4
Μ7. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΗΛΟΥ								
1. ΔΗΜΟΣ ΚΙΜΩΛΟΥ (Εδρα: Κίμωλος)	810	3				3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΜΗΛΟΥ (Εδρα: Μήλος)	5.302	4				4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΙΦΟΥ (Εδρα: Σέριφος)	1.241	3				3	1	4
4. ΔΗΜΟΣ ΣΙΦΝΟΥ (Εδρα: Σίφνος)	2.777	3				3	1	4

Μ8. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΥΚΟΝΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΟΝΟΥ (Εδρα: Μύκονος)	10.704	4			1	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΜΥΚΟΝΟΥ "ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΞΙΩΤΗΣ"	5	2	7
Μ9. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΑΞΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΜΟΡΓΟΥ (Εδρα: Αμοργός)	1.961	3					3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΝΑΞΟΥ & ΜΙΚΡΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ (Εδρα: Νάξος)	20.578	5	4	1	2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΝΑΞΟΥ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ 2) ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΝΑΞΟΥ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ "ΝΟ.Π.Π.Α.Π.Π.Α"	12	4	16
Μ10. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ (Εδρα: Αντίπαρος)	1.265	3					3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΟΥ (Εδρα: Πάρος)	14.520	4			1	ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΟΥ	5	2	7

Μ11. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΟΔΟΥ								
1. ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ (Έδρα: Μεγίστη)	584	3				3	1	4
2. ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ (Έδρα: Ρόδος)	125.113	8	2	2	1) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ "ΡΟΔΑ" 2) ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΡΟΔΟΥ (Δ.Ο.Π.Α.Ρ.) 3) ΜΟΥΣΕΙΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ [ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 103036/2023 ΥΑ (Β' 6719)]	12	4	16
3. ΔΗΜΟΣ ΣΥΜΗΣ (Έδρα: Σύμη)	2.603	3				3	1	4
4. ΔΗΜΟΣ ΤΗΛΟΥ (Έδρα: Τήλος)	746	3				3	1	4
5. ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΣ (Έδρα: Χάλκη/Μεγάλο Χωριό)	475	3				3	1	4
Μ12. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΥΡΟΥ								
1. ΔΗΜΟΣ ΣΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ (Έδρα: Ερμούπολη Ιστορική Έδρα: Άνω Σύρος)	21.124	5				5	2	7
Μ13. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΝΟΥ								

1. ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ (Έδρα: Τήνος Ιστορική Έδρα: Πάνορμος)	8.934	4				4	1	5
Ν. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ								
Ν1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ								
1. ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ - ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ (Έδρα: Πεζιά Ιστορική Έδρα: Αρχάνες / Πύργος)	16.072	4			2	6	2	8
2. ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ (Έδρα: Άνω Βιάνος)	4.436	3				3	1	4
3. ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΑΣ (Έδρα: Άγιοι Δέκα)	14.167	4				4	1	5
4. ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Έδρα: Ηράκλειο Ιστορική Έδρα: Νέα Αλικαρνασός)	179.302	8		1	2	11	4	15
5. ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ (Έδρα: Γάζι)	25.734	5			1	6	2	8

[Θεσμικά Θέματα](#)
[Οργάνωσης και](#)
[Λειτουργίας](#)
[Δήμων](#)

					ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ (Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ)				
6. ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ (Έδρα: Ευαγγελισμός Καστελλίου Ιστορική Έδρα: Καστέλλι / Αρκαλοχώρι)	14.165	4			1	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	5	2	7
7. ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ (Έδρα: Μοίρες Ιστορική Έδρα: Τυμπάκι)	23.921	5					5	2	7
8. ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ (Έδρα: Γούρνες)	27.220	5			2	1) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ 2) Ν.Π.Δ.Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	7	2	9
Ν2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Έδρα: Άγιος Νικόλαος Ιστορική Έδρα: Νεάπολη)	27.785	5			2	1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Ο.Κ.Υ.Δ.Α.Ν.) 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (Π.Α.Ο.Δ.Α.Ν.)	7	2	9
2. ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ (Έδρα: Ιεράπετρα)	27.338	5			1	ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ (ΚΟΙΝΩ.ΠΟΛΙΤΙ.Α. ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ)	6	2	8

3. ΔΗΜΟΣ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ (Έδρα: Τζερμάδο)	2.258	3					3	1	4
4. ΔΗΜΟΣ ΣΗΤΕΙΑΣ (Έδρα: Σητεία)	20.438	5			1	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΗΤΕΙΑΣ "Δ.Ο.Κ.Α.Σ."	6	2	8
Ν3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ									
1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Έδρα: Σπήλι)	7.018	4					4	1	5
2. ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΙΟΥ (Έδρα: Αγία Φωτεινή Ιστορική Έδρα: Φουρφουράς)	5.572	4					4	1	5
3. ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ (Έδρα: Ανώγεια)	2.240	3					3	1	4
4. ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ (Έδρα: Πέραμα)	12.820	4			1	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ (ΔΗ.Κ.Ε.ΜΥ.)	5	2	7
5. ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ (Έδρα: Ρέθυμνο)	57.216	6			2	1) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΗΣ 2) ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	8	3	11
Ν4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ									

1. ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ (Εδρα: Βρύσες Ιστορική Έδρα: Βάμος)	12.247	4		1		5	2	7
2. ΔΗΜΟΣ ΓΑΥΔΟΥ (Εδρα: Γαύδος)	142	3				3	1	4
3. ΔΗΜΟΣ ΚΑΝΤΑΝΟΥ - ΣΕΛΙΝΟΥ (Εδρα: Παλαιοχώρα Ιστορική Έδρα: Κάντανος)	5.009	4				4	1	5
4. ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ (Εδρα: Κίσσαμος)	10.632	4				4	1	5
5. ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ (Εδρα: Γεράνι)	15.299	4			1	5	2	7
6. ΔΗΜΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ (Εδρα: Σφακιά)	2.002	3				3	1	4
7. ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ (Εδρα: Χανιά)	111.375	8		1	2	11	4	15

				ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ (ΚΕΠΠΕΔΗΧ - ΚΑΜ)			
--	--	--	--	----------------------------	--	--	--

Παράρτημα ΙΙ.

Άρθρο 59 του ν. 3852/2010⁵⁵ - Αντιδήμαρχοι

1. Τον δήμαρχο επικουρούν οι αντιδήμαρχοι. Αντιδήμαρχοι είναι οι σύμβουλοι της παράταξης του δημάρχου που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην.

2. Ο αριθμός των αντιδημάρχων ορίζεται ως εξής:

α) Σε δήμους με πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους ορίζονται έως τρεις (3) αντιδήμαρχοι.

β) Σε δήμους με πληθυσμό από πέντε χιλιάδες έναν (5.001) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4) αντιδήμαρχοι.

γ) Σε δήμους με πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους ορίζονται έως πέντε (5) αντιδήμαρχοι.

δ) Σε δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζονται έως έξι (6) αντιδήμαρχοι.

ε) Σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω ορίζονται έως οκτώ (8) αντιδήμαρχοι.

Ο αριθμός των αντιδημάρχων προσαυξάνεται ισάριθμα με τον αριθμό που προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 207.

2^Α. Ο ανωτέρω αριθμός αντιδημάρχων αυξάνεται σε δήμους που προήλθαν από συνένωση κατά έναν (1), εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που συνενώθηκαν είναι από πέντε (5) έως και επτά (7) και κατά δύο (2) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που συνενώθηκαν είναι μεγαλύτερος ή ίσος από οκτώ (8).

3. Στους αντιδημάρχους, εκτός των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων, ο δήμαρχος δύναται να μεταβιβάζει και κατά τόπο αρμοδιότητες που αφορούν και ασκούνται στα όρια συγκεκριμένης δημοτικής ενότητας και ιδίως:

⁵⁵ Όπως αυτό διαμορφώθηκε με τις διατάξεις των άρθρων 3 του ν.5056/2023 (Α'163) και 118 του ν.5079/2023 (Α'215).

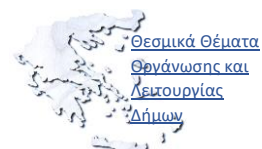
- α) την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα,
- β) την παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα,
- γ) τη μέριμνα για τη διατήρηση του εξοπλισμού, που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα, σε κατάσταση καλής λειτουργίας,
- δ) την υπογραφή, με εξουσιοδότηση του δημάρχου, βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και λοιπών διοικητικών εγγράφων, που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας και
- ε) τη συνεργασία με τους προέδρους των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.

4. Η θητεία των αντιδημάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός (1) έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, οι αντιδήμαρχοι δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Η ανάκληση ορισμού του αντιδημάρχου είναι δυνατή με απόφαση του δημάρχου οποτεδήποτε.

5. Η απόφαση του δημάρχου, με την οποία ορίζονται οι αντιδήμαρχοι και μεταβιβάζεται σε αυτούς η άσκηση αρμοδιοτήτων αναρτάται στον δικτυακό τόπο «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του δήμου.

6. Αν ο αντιδήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τις αρμοδιότητές του ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο με την απόφαση της παρ. 5 ή, αν δεν έχει οριστεί τέτοιος, ο ίδιος ο δήμαρχος.

7. Με την απόφαση της παρ. 5 και τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, δύναται να ορίζονται άμισθοι αντιδήμαρχοι σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το ένα τρίτο (1/3) του αριθμού των αντιδημάρχων της παρ. 2. Τυχόν κλάσμα στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραια μονάδα, αν ισούται ή υπερβαίνει το ήμισυ αυτής. Οι άμισθοι αντιδήμαρχοι δεν δικαιούνται αντιμισθίας ή οποιασδήποτε άλλης οικονομικής απολαβής και ο αριθμός τους δεν προσμετράται για τον υπολογισμό των θέσεων ειδικών συμβούλων συνεργατών, κατά την παρ. 1 του άρθρου 163 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007, (Α' 143)]

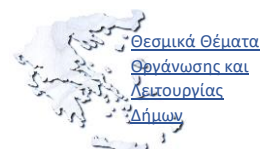
Άρθρο 30 του ν. 5056/2023**Σύσταση επιτροπών - Αύξηση αριθμού αντιδημάρχων - Ρυθμίσεις κινητικότητας και ενεργειακών κοινοτήτων**

1. Το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, δύναται να συστήνει επιτροπές για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων σύμφωνα με το παρόν Μέρος. Στα μέλη των επιτροπών αυτών δεν παρέχεται αμοιβή ή άλλη αποζημίωση, πλην των εξόδων κίνησης που καταβάλλονται στον πρόεδρο αυτών σύμφωνα με την υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94). Στις επιτροπές αυτές, στις οποίες δύνανται να συμμετέχουν και μη αιρετά μέλη, ως πρόεδρος ορίζεται δημοτικός σύμβουλος ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με συναφή με το αντικείμενο της επιτροπής εμπειρία. Για θέματα αρμοδιοτήτων των καταργούμενων σχολικών επιτροπών συστήνονται υποχρεωτικά έως δύο (2) επιτροπές σε κάθε δήμο ή μία (1) επιτροπή ανά δημοτική κοινότητα, αποκλειστικά στους δήμους με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων. Στις επιτροπές του προηγούμενου εδαφίου μετέχει υποχρεωτικά ένας διευθυντής σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του οικείου δήμου ή δημοτικής κοινότητας αντίστοιχα, και ένας εκπρόσωπος της αντίστοιχης ένωσης γονέων ή όπου δεν υπάρχει, ένας εκπρόσωπος των υφισταμένων συλλόγων γονέων, κατά προτεραιότητα μεγέθους σε μαθητικό δυναμικό, με τους αναπληρωτές τους. Κατά τις συνεδριάσεις της ανωτέρω επιτροπής, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν μια συγκεκριμένη σχολική μονάδα, δύναται να καλείται επιπλέον ο οικείος διευθυντής.

82

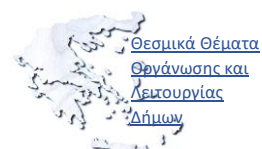
2. Για κάθε ένα νομικό πρόσωπο που καταργείται σύμφωνα με τον παρόντα ή για κάθε νομικό πρόσωπο που λειτουργούσε σύμφωνα με τα άρθρα 239 έως 242 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)] ή την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 252 του ν. 3463/2006 και την παρ. 1 του άρθρου 156 του ν. 4600/2019 (Α' 43) και έχει καταργηθεί κατά την τρέχουσα δημοτική περίοδο, αυξάνεται ο αριθμός των αντιδημάρχων που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 3852/2010 (Α' 87) κατά έναν (1) στον οικείο δήμο, εφόσον ο μέσος όρος του προϋπολογισμού του καταργούμενου νομικού προσώπου των πέντε (5) τελευταίων ετών είναι μεγαλύτερος των εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ.

3. Για τους αντιδημάρχους της παρ. 2 του παρόντος δεν αυξάνεται ο αριθμός των ειδικών συμβούλων ή ειδικών συνεργατών ή επιστημονικών συνεργατών που συστήνονται σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 163 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143).

4. Για δήμους στους οποίους καταργούνται νομικά πρόσωπα σύμφωνα με το παρόν Μέρος, το ποσοστό της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4440/2016 (Α' 224) περί κινητικότητας, ανέρχεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) έως τις 31.12.2026.

5. Ο περιορισμός ως προς το ποσοστό των Ο.Τ.Α. των περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4513/2018 (Α' 9), της παρ. 1 του άρθρου 6Δ του ν. 3468/2006 (Α' 129), καθώς και της παρ. 1 του άρθρου 47Γ του ν. 4001/2011 (Α' 179) περί συνεταιριστικών μερίδων Ενεργειακής Κοινότητας, Κοινότητας Ανανεώσιμης Ενέργειας και Ενεργειακής Κοινότητας Πολιτών, δεν εφαρμόζεται όταν μετά την κατάργηση νομικών προσώπων με το παρόν Μέρος, η συνολική συμμετοχή των Ο.Τ.Α. στην ενεργειακή κοινότητα, ως καθολικού διαδόχου των καταργούμενων νομικών προσώπων, υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%). Σε κάθε περίπτωση συνεχίζουν να ισχύουν η περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4513/2018, η περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 6ΙΒ του ν. 3468/2006 και η περ. α) του 47Ι του ν. 4001/2011 περί λύσης των κοινοτήτων σε περίπτωση μη αντικατάστασης ή συμπλήρωσης των μελών. Ειδικά για την εφαρμογή της παρούσας, τα μέλη αντικαθίστανται ή συμπληρώνονται ώστε να τηρείται ο ελάχιστος αριθμός μελών των εν λόγω κοινοτήτων εντός έξι (6) μηνών από την κατάργηση των αντίστοιχων νομικών προσώπων σύμφωνα με το παρόν Μέρος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

**Εξόφληση ή ρύθμιση οφειλών των αιρετών των δημοτικών αρχών –
άρθρο 11 του ν. 4804/2021**

Αριθμός Εγκυκλίου: 1334

Α.Π.: 110936

Περιεχόμενα

A. Εισαγωγή	3
B. Ενέργειες των αρμόδιων διοικητικών υπηρεσιών και οργάνων για την εφαρμογή των νέων διατάξεων του άρθρου 93 του ν.5079/2023	3
1. Οικονομική υπηρεσία του δήμου και ενημέρωση για υπάρχουσες οφειλές αιρετών πριν την εκλογή	3
2. Γραμματέας Αποκεντρωμένης διοίκησης και έκδοση διαπιστωτικών πράξεων έκπτωσης	4
3. Νεοεκλεγείς δήμαρχος και πρόκληση για ορκωμοσία	5
4. Αναπληρωματικά μέλη που κλήθηκαν για ορκωμοσία και ορκίστηκαν	6
Γ. Ενέργειες των αρμόδιων διοικητικών υπηρεσιών και οργάνων για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 4804/2021	6
Παράρτημα	10
Ισχύουσα νομοθεσία	10

A. Εισαγωγή

Με τις διατάξεις του άρθρου 93 του ν. 5079/2023 (Α' 215) τροποποιήθηκε η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του ν. 4804/2021 (Α' 90) και αντικαταστάθηκε η φράση περί αποκλειστικής προθεσμίας εντός της οποίας οι εκλεγέντες δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι και πρόεδροι δημοτικής κοινότητας όφειλαν να εξοφλήσουν ή να ρυθμίσουν τις οφειλές που είχαν πριν την εκλογή τους.

Με τις νέες ρυθμίσεις, που έχουν αναδρομική ισχύ από τη δημοσίευση του ν. 4804/2021, οι **αιρετοί οφείλουν να εξοφλήσουν ή να ρυθμίσουν τις οφειλές** που είχαν πριν την εκλογή τους και υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ **έως την ημέρα εγκατάστασης των δημοτικών αρχών, δηλαδή έως και την 1^η.1.2024¹, λόγω όμως της εξαιρέσιμης αργίας έως και 2.01.2024².**

Η νέα διάταξη, όπως αναφέρεται και στην οικεία έκθεση συνεπειών ρυθμίσεων, κρίθηκε αναγκαία για **λόγους ίσης μεταχείρισης των αιρετών μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης**, καθώς στις περιφέρειες ο νομοθέτης έχει θέσει την ημέρα της εγκατάστασης ως καταληκτική ημερομηνία για την εξόφληση από τους εκλεγέντες υπαρχουσών οφειλών.

3

B. Ενέργειες των αρμόδιων διοικητικών υπηρεσιών και οργάνων για την εφαρμογή των νέων διατάξεων του άρθρου 93 του ν.5079/2023

1. Οικονομική υπηρεσία του δήμου και ενημέρωση για υπάρχουσες οφειλές αιρετών πριν την εκλογή

Κατ' εφαρμογή των νέων διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 4804/2021, η οικεία οικονομική υπηρεσία του δήμου, κατόπιν αυτεπαγγέλτου ελέγχου όλων των ανακηρυχθέντων³, **μεταξύ των οποίων και των αναπληρωματικών μελών** του δημοτικού συμβουλίου, των συμβουλίων δημοτικής κοινότητας και των προέδρων δημοτικής κοινότητας, οφείλει αμελλητί να ενημερώσει **εκ νέου** τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για όσα αιρετά πρόσωπα -

¹ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 5 του ν. 4804/2021 «Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η εκλογή δημοτικών αρχών διεξάγεται την Κυριακή, 8 Οκτωβρίου 2023 κα η **εγκατάσταση** των αρχών της παρ. 1 γίνεται την **1^η Ιανουαρίου 2024**.

² Σύμφωνα με το άρθρο 242 του Αστικού Κώδικα «Η προθεσμία λήγει όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και, αν είναι κατά το νόμο εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη».

³ Βάσει της απόφασης ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4804/2021.

τακτικά και αναπληρωματικά - δεν έχουν έως και στις 2.1.2024 εξοφλήσει ή ρυθμίσει τις υπάρχουσες **πριν την εκλογή τους** οφειλές προς το δήμο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις κοινωφελείς επιχειρήσεις και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αυτού, καθώς, επίσης, και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου στα οποία συμμετέχει ο οικείος δήμος, **για ποσό που υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ.**

2. Γραμματέας Αποκεντρωμένης διοίκησης και έκδοση διαπιστωτικών πράξεων έκπτωσης

α. Αν η οφειλή των εκλεγέντων αιρετών δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί **έως και στις 2.1.2024**, ο εκλεγείς δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας **εκπίπτει αυτοδικαίως** από το αξίωμα. Για την έκπτωση, ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει διαπιστωτική πράξη **το αργότερο** εντός δεκαπέντε ημερών (15) από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή τη μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία του δήμου.

β. Επισημαίνεται ότι η διάταξη του άρθρου 11 του ν. 4804/2021, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, δεν κάνει διάκριση ως προς τον καταληκτικό χρόνο εξόφλησης υπάρχουσας πριν της εκλογής οφειλής για τα αναπληρωματικά μέλη που τυχόν κληθούν να καταστούν τακτικά μέλη. Ως εκ τούτου και σε αυτές τις περιπτώσεις **η 2^α .1.2024, παραμένει** το κρίσιμο χρονικό σημείο στο οποίο θα ανατρέξει ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για να διαπιστώσει εάν το **αναπληρωματικό μέλος, που καθίσταται κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου τακτικό μέλος, έχει εξοφλήσει** ή ρυθμίσει υπάρχουσα οφειλή, άνω των τριακοσίων (300) ευρώ, πριν την εκλογή του⁴. Σε κάθε περίπτωση η έκδοση της διαπιστωτικής πράξης έκπτωσης θα λάβει χώρα τη χρονική στιγμή που το αναπληρωματικό μέλος κληθεί να πληρώσει την κενωθείσα, με οποιοδήποτε τρόπο, θέση του τακτικού μέλους της δημοτικής αρχής.

γ. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 93 του ν. 5079/2023 η έναρξη εφαρμογής των σχετικών διατάξεων έχει **αναδρομική ισχύ και ανατρέχει στο χρόνο δημοσίευσης του ν.4804/2021, ήτοι στις 5 Ιουνίου του 2021.** Στο πλαίσιο αυτό ο νομοθέτης διευκρινίζει ότι διαπιστωτικές πράξεις έκπτωσης τις οποίες έχει εκδώσει ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στη βάση των προγενέστερων διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 4804/2021, **θεωρούνται ως μηδέποτε εκδοθείσες.**

⁴ Πριν δηλαδή την απόφαση ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών του Πολυμελούς Πρωτοδικείου.

Συνεπώς, οι οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις δεν υποχρεούνται, εκ του νόμου, να προχωρήσουν σε ανάκληση των διαπιστωτικών πράξεων έκπτωσης που έχουν εκδώσει μέχρι την 22 Δεκεμβρίου 2023, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 5079/ 2023.

3. Νεοεκλεγείς δήμαρχος και πρόκληση για ορκωμοσία

Σε περίπτωση που οι νέες δημοτικές αρχές έχουν ολοκληρώσει μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.5079/2023 την ορκωμοσία των εκλεγέντων αιρετών, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος οφείλει να καλέσει **άμεσα** για ορκωμοσία τα ανακηρυχθέντα αιρετά πρόσωπα που δεν κλήθηκαν για ορκωμοσία, λόγω προηγούμενης έκδοσης διαπιστωτικής πράξης έκπτωσης, σύμφωνα με τις προγενέστερες διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4804/2021.

Στην περίπτωση που τα ανακηρυχθέντα αιρετά πρόσωπα έχουν ήδη εξοφλήσει ή ρυθμίσει τις οφειλές τους προς το δήμο, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος τα καλεί **άμεσα** για ορκωμοσία και πριν από τις 2.1.2024, ημερομηνία εγκατάστασης των δημοτικών αρχών.

Σε διαφορετική περίπτωση εάν ο ανακηρυχθείς τακτικός σύμβουλος ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας εξοφλήσει ή ρυθμίσει τις οφειλές του έως και τις **2.1.2024**, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος οφείλει να τον καλέσει να ορκιστεί **το αργότερο εντός 5 ημερών**, αφότου του γνωστοποιήθηκε από την υπηρεσία του δήμου η εξόφληση ή η ρύθμιση της οφειλής, κατ' ανάλογη εφαρμογή του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 37 του ν. 4804/2021.

5

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι, λόγω της επικείμενης διεξαγωγής των δημαρχειών **από 2 Ιανουαρίου έως και 8 Ιανουαρίου 2024**, κρίνεται σκόπιμο η διαδικασία της ορκωμοσίας να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν, ώστε τα εν λόγω μέλη να μπορούν να λάβουν μέρος στη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου για την εκλογή προεδρείου και μελών της δημοτικής επιτροπής⁵.

Για τα ανακηρυχθέντα αιρετά πρόσωπα, που εξόφλησαν ή ρύθμισαν τις οφειλές τους έως και τις 2.1.2024 και καλούνται σε ξεχωριστή ορκωμοσία από αυτή που ήδη έχει λάβει χώρα, συντάσσεται **νέο πρακτικό ορκωμοσίας**.

⁵ Η ανάγκη αυτή είναι επιτακτική καθώς σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 12 του ν.4804/2021: «2. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων, της οικονομικής επιτροπής, της επιτροπής ποιότητας ζωής και των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η **απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, αντίστοιχα, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί**, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 37 ή με βάση τον αριθμό των μελών που αντιστοιχούν στις επιτροπές.».

Το πρακτικό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει στο αρχείο του δήμου στο διηλεκές και το άλλο πρέπει να αποσταλεί στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης⁶.

4. Αναπληρωματικά μέλη που κλήθηκαν για ορκωμοσία και ορκίστηκαν

Από την έναρξη εφαρμογής του άρθρου 93 του ν.5079/2023 και λόγω της αναδρομικής ισχύος της τροποποίησης του άρθρου 11 του ν. 4804/2021 που ανατρέχει στις 5.6.2021, χρόνο δημοσίευσης του ν. 4804/2021, **τόσο η έκδοση διαπιστωτικής πράξης έκπτωσης λόγω ασυμβιβάστου από οφειλές όσο και η ορκωμοσία των αναπληρωματικών μελών που κλήθηκαν σε αντικατάσταση τακτικών μελών του δημοτικού συμβουλίου ή συμβουλίου δημοτικής κοινότητας ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, συνεπεία έκδοσης της διαπιστωτικής πράξης, θεωρούνται ως ουδέποτε γενόμενες.** Το γεγονός αυτό αποτελεί απόρροια της άμεσης εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 93 του ν.5079/ 2023 και για το λόγο αυτό **δεν χρειάζεται οποιαδήποτε άλλη πράξη ανάκλησης ή διαπίστωσης.**

Σε περίπτωση που στο μέλλον το αναπληρωματικό μέλος κληθεί να πληρώσει την κενωθείσα θέση τακτικού μέλους, θα ακολουθηθεί **εκ νέου** η διαδικασία της ορκωμοσίας του άρθρου 37 του ν. 4804/2021.

Γ. Ενέργειες των αρμόδιων διοικητικών υπηρεσιών και οργάνων για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν.4804/2021

Ο νομοθέτης στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 11 ν. 4804/2021 αντιμετωπίζει με διαφορετικό τρόπο τις περιπτώσεις που ο αιρετός καθίσταται οφειλέτης του δήμου και των νομικών του προσώπων **πριν από την εκλογή του**, ήτοι πριν την απόφαση ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών του πολυμελούς πρωτοδικείου του άρθρου 36 του ν. 4804/2021 και **μετά από την εκλογή του**, ήτοι μετά την απόφαση ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών του πολυμελούς πρωτοδικείου στις αυτοδιοικητικές εκλογές που έλαβαν χώρα στις 8 και 15 Οκτωβρίου του 2023.

⁶ Για τη διαδικασία της ορκωμοσίας έχουν παρασχεθεί αναλυτικές οδηγίες στην αριθμ. 1275/2023 εγκύκλιο εγκατάστασης των αιρετών δημοτικών αρχών (ΑΔΑ: [946246ΜΤΛ6-ΝΑΡ](#)).

α. Στην περίπτωση που το αιρετό πρόσωπο καταστεί οφειλέτης **πριν την εκλογή του**, δηλαδή **πριν την απόφαση ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών**, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του ν. 4804/2021 και **ο αιρετός οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του έως και τις 2.1.2024.**

β. Στην περίπτωση που το αιρετό πρόσωπο καταστεί οφειλέτης για πρώτη φορά **μετά την εκλογή του**, δηλαδή **μετά την απόφαση ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών ή κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου** εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 4804/2021. Στις ανωτέρω περιπτώσεις ο αιρετός οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, αφότου η βεβαίωση της οφειλής κατέστη οριστική και έλαβε γνώση αυτής ή, αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση⁷.**

Στο πλαίσιο αυτό **εφιστούμε την προσοχή**, τόσο στις οικονομικές υπηρεσίες του Δήμου, όσο και στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις να ελέγχουν κάθε φορά τον χρόνο που ο αιρετός κατέστη οφειλέτης, καθώς είναι κρίσιμο για την προθεσμία εξόφλησης ή ρύθμισης της οφειλής και την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης έκπτωσης.

Για παράδειγμα σε περίπτωση που ένας δημοτικός σύμβουλος καταστεί οφειλέτης του Δήμου **μετά την απόφαση ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών του πολυμελούς πρωτοδικείου** και έχει ασκήσει ένδικο βοήθημα, τότε στην περίπτωση αυτή, το αιρετό πρόσωπο δικαιούται να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του όχι μέχρι 2.1.2024, βάσει εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του ν. 4804/2021 αλλά εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση, βάσει εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 4804/2021.

Αντίστοιχα, σε περίπτωση που ένας δημοτικός σύμβουλος καταστεί για πρώτη φορά οφειλέτης του δήμου στις 28 Δεκεμβρίου 2023 και λάβει γνώση της οφειλής του στις 3 Ιανουαρίου 2024, τότε θα εκπέσει, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν.4804/2021, εάν δεν εξοφλήσει ή δεν ρυθμίσει την οφειλή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, αφότου η βεβαίωση της οφειλής καταστεί οριστική και λάβει γνώση αυτής, εάν εν τω μεταξύ δεν ασκήσει σχετικό ένδικο βοήθημα.

⁷ Η προθεσμία αυτή αφορά **και τα αναπληρωματικά μέλη**, το οποία οφείλουν να εξοφλήσουν ή να ρυθμίσουν την οφειλή τους, καθώς σε διαφορετική περίπτωση θα εκπέσουν από τη στιγμή που κληθούν να πληρώσουν κενωθείσα θέση τακτικού μέλους.

Τέλος, σε περίπτωση που ένας πρόεδρος δημοτικής κοινότητας έχει καταστεί οφειλέτης του δήμου δύο φορές, την πρώτη φορά πριν την εκλογή του, με άσκηση μάλιστα σχετικού ένδικου βοηθήματος, και τη δεύτερη φορά μετά την εκλογή του ή κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, **τότε οφείλει να εξοφλήσει:**

α) την πρώτη οφειλή, ακόμα και εάν δεν έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση, έως και τις 2.1.2024.

β) τη δεύτερη οφειλή εντός δέκα (10) ημερών, αφότου η βεβαίωση της οφειλής κατέστη οριστική και έλαβε γνώση αυτής ή, αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Νάσaina Δέσποινα	213 136 4378
Αντωνίου Δημήτρης	213 1364346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4954
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

Θεόδωρος Λιβάνιος

Αποδέκτες

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση

1. Κ.Ε.Δ.Ε.
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Διευθύνσεις Υπουργείου

Ισχύουσα νομοθεσία

Άρθρο 11 του ν. 4804/2021

Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών

1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων, όποιοι είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του οικείου δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κοινωφελών επιχειρήσεων και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αυτού, καθώς, επίσης, και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου στα οποία συμμετέχει ο οικείος δήμος, εφόσον η συνολική οφειλή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

2. Αν οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ, **έως την ημέρα της εγκατάστασης των δημοτικών αρχών**. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία, κατόπιν αυτεπαγγέλτου ελέγχου όλων των ανακηρυχθέντων, οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Επόπτη Ο.Τ.Α. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

3. Αν δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας καταστεί μετά από την εκλογή του οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, αφότου η βεβαίωση της οφειλής καταστεί οριστική και λάβει γνώση αυτής ή, αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία οφείλει να ενημερώσει αμελλητί τον Επόπτη Ο.Τ.Α. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.